

Tess Gerritsen

Harem mrtvih duša

The Keepsake

Adamu i Joshui
Zbog kojih sunce sja

Svaka mumija je istraživanje, neotkriven kontinent koji posjećujete po prvi put.

Dr. JONATHAN ELIAS, egiptolog

JEDAN

On dolazi po mene.

Osjećam to u kostima. Njušim to u zraku, prepoznatljivo kao miris vrelog pijeska i pikantnih začina i znoja stotina muškaraca koji rintaju na suncu. To su mirisi egipatske zapadne pustinje i još su mi uvijek živi u nosu, iako je ta zemlja gotovo pola zemaljske kugle udaljena od mračne spavaće sobe u kojoj sad ležim. Petnaest godina je prošlo otkad sam hodala pustinjom, ali kad sklopim oči, u hipu sam ponovno ondje, stojim na rubu kampa, gledam u smjeru libijske granice i zalaska sunca. Vjetar je stenjao kao žena kad bi zapuhao niz vadi. Još uvijek čujem mukle udarce krampova i struganje lopata, mogu zamisliti vojsku egipatskih kopača, marljivih poput mrava dok se roje oko iskapališta, vukući svoje pletene košare napunjene zemljom. Tad mi se, dok sam prije petnaest godina stajala u toj pustinji, činilo kao da sam glumica u nekom filmu o nečijoj tuđoj pustolovini. Ne mojoj. U svakom slučaju, nije to bila pustolovina kakvu bijedna povučena djevojka iz Indija, Kalifornija, ikad očekivala doživjeti.

Svjetla automobila u prolazu trepere kroz moje sklopljene vjeđe. Kad otvorim oči, Egipat nestaje. Više ne stojim u pustinji i ne promatram nebo zamrljano zalaskom sunca boje modrica. Umjesto toga, ponovno sam pola zemaljske kugle daleko, ležim u svojoj mračnoj spavaćoj sobi u San Diegu.

Izlazim iz kreveta i bosonoga prilazim prozoru kako bih pogledala na ulicu. To je otrcano susjedstvo tipiziranih oštukanih kuća sagrađenih u pedesetim godinama prošloga stoljeća, prije nego što je američki san počeo značiti mini dvorce s garažama za tri automobila. Ima poštenja u tim skromnim, ali čvrstim kućama, sagrađenim ne kako bi ikoga zadivile, nego kako bi pružile utočište, i ja se ovdje osjećam sigurno anonimnom. Još jedna samohrana majka koja se trudi odgojiti jogunastu kćerku tinejdžericu.

Vireći kroz zastore na ulicu, vidim kako pola uličnog bloka dalje usporava tamna limuzina. Zaustavlja se uz rubnik i prednja se svjetla gase. Promatram, čekajući da vozač iziđe iz automobila, ali nitko ne izlazi. Vozač sjedi u automobilu. Možda sluša radio, ili se posvađao sa suprugom i boji se suočiti s njom. Možda su u tom automobilu ljubavnici koji nemaju kamo otići. Mogu pronaći toliko mnogo objašnjenja, nijedno zabrinjavajuće, ali mi se koža svejedno ježi od vrole strave.

Trenutak kasnije, stražnja svjetla limuzine ponovno se pale i automobil se udaljava niz ulicu.

Čak i nakon što je nestao iza ugla, još uvijek sam napeta i čvrsto stišćem zastor u vlažnoj ruci. Vraćam se u krevet i znojim na prekrivaču, ali ne mogu zaspati. Iako je topla srpanjska noć, na prozor u mojoj spavaćoj sobi navučen je zasun i zahtijevam da zasun bude navučen i na prozoru moje kćerke, Tari. Ali Tari me ne posluša uvijek.

Svakoga dana, sve me manje sluša.

Zatvaram oči i, kao uvijek, pred očima mi se vraćaju slike iz Egipta. Moje se misli uvijek vraćaju na Egipat. Još i prije nego što sam zakoračila na njegovo tlo, sanjala sam o njemu. Kao šestogodišnja djevojčica, uočila sam fotografiju Doline kraljeva na naslovnici National Geographica, i odmah osjetila prepoznavanje, kao da gledam neko poznato, ljubljeno lice koje sam gotovo zaboravila. To mi je značila ta zemlja, ljubljeno lice koje sam čeznula ponovno vidjeti.

I kako su godine odmicale, položila sam temelje za svoj povratak. Radila sam i učila. Puna stipendija dovela me na Stanford i privukla pozornost jednog profesora koji me je oduševljeno preporučio za ljetni posao na jednom iskapalištu u egipatskoj zapadnoj pustinji.

U lipnju, na kraju moje brucoske godine, ukrcala sam se na let za Kairo.

Čak i sad, u tami moje kalifornijske spavaonice, sjećam se kako su me oči boljele od sunčevog svjetla koje je blještalo na užarenom pijesku. Osjećam miris kreme za sunčanje na svojoj koži i bockanje vjetra koji mi obasipa lice zrcima pustinjskog pijeska. Ta me sjećanja čine sretnom. Sa zidarskom žlicom u ruci i

suncem na ramenima, to je bio vrhunac djevojačkih snova.

Kako brzo snovi postaju noćne more. U zrakoplov za Kairo ukrcala sam se kao sretna studentica. Tri mjeseca kasnije, kući sam se vratila kao promijenjena žena. Iz pustinje se kući nisam vratila sama. Slijedilo me čudovište.

U mraku, moje se vjeđe naglo otvaraju. Je li ono bio odjek koraka? Jesu li se odškrinula vrata? Ležim na vlažnim plahtama, srce mi udara o grudi. Bojim se ustati iz kreveta, ali bojim se i ne ustati.

Nešto u ovoj kući nije kako treba.

Nakon mnogih godina skrivanja, znam da ne smijem ignorirati šapat upozorenja u mojoj glavi. Taj hitan šapat jedini je razlog zašto sam još uvijek živa. Naučila sam obraćati pozornost na svaku anomaliju, svaki drhtaj nemira. Zamjećujem nepoznate automobile koji prolaze mojom ulicom. Naglo se trgnem ako netko od mojih kolega spomene da se netko raspitivao za mene. Smišljam pomne planove za bijeg dugo prije nego što su mi potrebni. Moj sljedeći korak već je isplaniran. Za dva sata, moja kćerka i ja možemo biti preko granice i u Meksiku s novim identitetima. Naše putovnice, s novim imenima, već su zagurane u moj kovčeg.

Trebale smo dosad već otići. Nismo smjele čekati ovoliko dugo. Ali kako uvjeriti jednu četrnaestgodišnjakinju da odseli od svojih prijatelja? Tari je problem; ne shvaća opasnost u kojoj se nalazimo. Otvaram ladicu noćnog ormarića i iz nje vadim pištolj. Nije zakonski prijavljen i mene čini nervoznom što čuvam pištolj pod istim krovom pod kojim je i moja kćerka. Ali nakon šest vikenda u streljani, znam kako ga upotrijebiti.

Moja bosa stopala nečujna su dok izlazim iz svoje sobe i hodam hodnikom, pokraj zatvorenih vrata kćerkine sobe. Pregledavam kao već tisuću puta ranije, uvijek u mraku. Kao svaki plijen, osjećam se najsigurnijom u mraku.

U kuhinji provjeravam prozore i vrata. U dnevnom boravku činim to isto. Sve je sigurno. Vraćam se hodnikom i zastanem ispred kćerkine sobe. Tari je postala fanatična glede svoje privatnosti, ali na njezinim vratima nema brave i nikad neću dopustiti da bude. Moram moći zaviriti unutra, uvjeriti se da je sigurna.

Vrata glasno škripe dok ih otvaram, ali nju to neće probuditi. Kao kod većine tinejdžera, njezin je san nalik komi. Prvo što zamjećujem je povjetarac i otima mi se uzdah. Tari se ponovno oglušila na moje želje i ostavila prozor širom otvorenim, kao toliko mnogo puta ranije. Poput oskvrnuća je, unijeti pištolj u sobu moje kćerke, ali moram zatvoriti taj prozor. Ulazim u sobu i zastajkujem uz krevet, promatram je kako spava, osluškujem ravnomjerni ritam njezinog disanja. Sjećam se kad sam je prvi put vidjela, uplakanu i crvenoga lica u rukama porodničara. Osamnaest sati bila u trudovima i bila sam toliko iznurena da sam jedva uspjela podignuti glavu s jastuka. Ali nakon tog jednog pogleda na moje dijete, ustala bih s kreveta i borila se protiv čitave legije napadača da je zaštitim. U tom sam trenutku znala kako će se zvati. Sjetila sam se riječi uklesanih u veliki hram u Abu Simbelu, riječi koje je Ramzes Veliki odabrao kako bi izjavio ljubav prema svojoj supruzi.

NEFERTARI, ZBOG KOJE SUNCE SJA.

Moja kćerka, Nefertari, jedino je blago koje sam donijela sa sobom iz Egipta. I nasmrt me plaši pomisao da ću je izgubiti.

Tari je toliko nalik meni. Kao da promatram samu sebe kako spavam. Kad je imala deset godina, već je čitala hijeroglif. S dvanaest godina, znala je nabrojati sve dinastije do Ptolomejevića. Vikende provodi obilazeći povijesni muzej. Ona je moj klon na svaki način, i kako godine prolaze, na njezinome licu ili njezinome glasu ili, što je najvažnije, njezinoj duši nema vidljivog traga njezinoga oca. Ona je moja kćerka, samo moja, neokaljana zlom koje ju je začelo.

Ali ona je također normalna četrnaestgodišnjakinja i to je bilo izvorom frustracije ovih proteklih tjedana, dok sam osjećala kako nas tama opkoljava, ležeći budna svake noći i osluškujući korake čudovišta. Moja je kćerka posve nesvjesna te opasnosti jer sam od nje sakrila istinu. Želim da odraste snažna i neustrašiva, ratnica koja se ne boji sjena. Ona ne razumije zašto ja kasno noću hodam po kući,

zašto navlačim zasune na prozore i dvaput provjeravam vrata. Misli da sam sklona neprestanoj zabrinutosti i to je istina: ja brinem za nas obje, kako bih sačuvala iluziju da je sa svijetom sve u redu.

To je ono što Tari vjeruje. Sviđa joj se San Diego i raduje se svojoj prvoj godini u srednjoj školi. Ovdje je uspjela pronaći prijatelje, a Bog neka pomogne roditelju koji se pokušava ispriečiti između tinejdžerice i njezinih prijatelja. Jednako je tvrdoglava kao ja i da nije njezinog otpora, već bismo prije nekoliko tjedana otišle iz ovog grada. Povjetarac zapuhne kroz prozor hladeći znoj na mojoj koži.

Odlažem pištolj na noćni ormarić i prilazim prozoru kako bih ga zatvorila. Na trenutak oklijevam, udišem hladan zrak. Vani se noć posve utišala, uz iznimku zujanja komarca. Ubod me zapecka po obrazu. Značenje tog uboda komarca ne pogađa me dok ne ispružim ruke kako bih zatvorila prozor. Osjetim kako mi kralježnicom nadiru mrzli žmarci panike.

Na prozoru nema mrežice. Gdje je mrežica?

Tek tad osjetim zlokobnu prisutnost. Dok sam ja stajala i s ljubavlju promatrala svoju kćerku, ona je promatrala mene. Oduvijek promatra, čeka povoljan trenutak, čeka svoju priliku za napad. Sad nas je pronašla.

Okrećem se i suočavam sa zlom.

DVA

Doktorica Maura Isles nije mogla odlučiti bi li ostala ili pobjegla. Oklijevala je u sjenama parkirališta Bolnice hodočasnika, mnogo dalje od blještavila filmskih reflektora, izvan kruga televizijskih kamera. Nije željela da je itko uoči, a većina lokalnih izvjestitelja prepoznala bi dojmljivu ženu kojoj su blijedo lice i ravnomjerno ošišana crna kosa priskrbili nadimak Kraljice mrtvih. Dosad još nitko nije zamijetio Maurin dolazak i nijedna kamera nije bila okrenuta u njezinom smjeru. Umjesto toga, desetak izvjestitelja bilo je posve usredotočeno na bijeli kombi koji se upravo zaustavio pred ulazom u predvorje bolnice, kako bi iskrcao svoju čuvenu putnicu. Stražnja vrata kombija su se otvorila i munja bljeskalica fotografskih aparata osvijetlila je noć dok su slavnu pacijenticu nježno iznosili iz kombija i polagali na bolnička kolica. Ova je pacijentica bila medijska zvijezda čija je novopronađena slava nadaleko zasjenjivala slavu obične mrtvozornice. Večeras je Maura bila samo dio zapanjene publike, privučena ovamo iz onog istog razloga iz kojega su se izvjestitelji sjatili kao pomahnitale obožavateljice ispred bolnice jedne tople nedjeljne noći.

Svi su željeli vidjeti Madam X.

Maura se već mnogo puta u životu suočila s izvjestiteljima, ali bijesna glad ove rulje ju je uzrujala. Znala je da bi, ušeta li neki novi plijen u njihovo vidno polje, u hipu mogli prebaciti pozornost, a ona se večeras već osjećala emocionalno povrijeđenom i ranjivom. Pomislila je da se okrene i pobjegne od te gomile, uđe natrag u automobil. Ali sve što ju je doma čekalo bila je nijema kuća i možda previše čaša vina koje će joj raditi društvo one noći kad Daniel Brophy to ne može. U zadnje je vrijeme bilo previše takvih noći, ali takav je bio dogovor koji je pogodila zaljubivši se u njega. Srce bira ne odvajajući posljedice. Ne misli na samotne noći koje slijede.

Kolica s Madam X ušla su u bolnicu, a čopor vukova izvjestitelja pojurio za njima. Dok je stajala sama na parkiralištu, kroz staklena vrata predvorja Maura je vidjela jarka svjetla i uzbuđena lica.

Krenula je za tom suitom u zgradu.

Kolica su se kotrljala predvorjem pokraj posjetitelja bolnice koji su zapanjeno promatrali, pokraj uzbuđenog bolničkog osoblja koje je čekalo sa svojim mobitelima kako bi snimilo fotografije. Parada je krenula dalje, skrenula niz hodnik, pa prema Dijagnostičkom ultrazvuku. Ali kroz vrata odjela propuštena su samo kolica. Bolnički službenik u odijelu s kravatom istupio je i zapriječio put

izvjestiteljima.

- Bojim se da ćemo vas ovdje morati zaustaviti - rekao je. - Znam da svi želite ovo gledati, ali prostorija je veoma malena. - Podigao je ruke kako bi ušutkao nezadovoljno gundanje. - Moje ime je Phil Lord. Zadužen sam za odnose s javnošću u Bolnici hodočasnika i oduševljeni smo što smo dio ovog istraživanja, budući da se pacijentica kao što je Madam X pojavi svakih dvije tisuće godina. - Nasmiješio se očekivanom smijehu. - CT neće dugo potrajati, pa ako želite pričekati, jedan od arheologa izići će odmah nakon pretraga i objaviti rezultate. - Okrenuo se blijedom muškarcu od četrdesetak godina, koji se bio povukao u kut, kao da se nada da neće biti zamijećen. - Doktore Robinson, prije nego što počnemo, želite li reći nekoliko riječi?

Obraćanje ovome mnoštvu očito je bilo zadnje što je ovaj muškarac s naočalama želio učiniti, ali je junački uzdahnuo i istupio, gurkajući svoje klizave naočale natrag uz hrbat kljunastog nosa. Ovaj arheolog nimalo nije nalikovao Indiani Jonesu. Proćelav i razrok, više je nalikovao nekom računovođi uhvaćenom nezgodnim bljeskom kamera. - Ja sam doktor Nicholas Robinson - rekao je. - Kustos sam u...

- Doktore, možete li govoriti glasnije? - uzviknuo je jedan od izvjestitelja.

- Oh, oprostite. - Doktor Robinson pročistio je grlo. - Kustos sam u Crispin muzeju, ovdje u Bostonu. Neizmjerne smo zahvalni što je Bolnica hodočasnika tako velikodušno ponudila obaviti CT na Madam X. Za nas je to izvanredna prilika prisno zaviriti u prošlost, a sudeći prema veličini ovoga mnoštva, i vi ste jednako uzbuđeni kao i mi. Moja kolegica, doktorica Josephine Pulcillo, egiptologinja, obratit će vam se nakon što pretraga bude završena. Ona će objaviti rezultate i odgovoriti na vaša pitanja.

- Kad će Madam X biti izložena za javnost? - doviknuo je jedan izvjestitelj.

- U roku od tjedan dana, pretpostavljam - odgovorio je Robinson. - Staklena vitrina s posebnim uvjetima za čuvanje ovog eksponata je dovršena i...

- Ima li ikakvih indicija glede njezinog identiteta?

- Zašto nije bila izložena već ranije?

- Bi li mogla biti član kraljevske obitelji?

- Ne znam - odgovorio je Robinson, brzo trepćući pod napadom tolikih pitanja. - Još uvijek moramo potvrditi da je riječ o ženi.

- Pronašli ste je prije šest mjeseci, a još uvijek ne znate spol?

- Te analize zahtijevaju vrijeme.

- Jedan bi pogled trebao biti dovoljan - rekao je neki izvjestitelj i gomila je prasnula u smijeh.

- Nije tako jednostavno kao što mislite - odgovorio je Robinson, a naočale su mu ponovno kliznule niz nos. - S dvije tisuće godina starosti, krajnje je krhka i s njom se mora veoma brižno baratati. Već je njezino prebacivanje ovamo, u onome kombiju, po mom mišljenju bilo dovoljno opasno. Kao muzeju, naš je prvi prioritet sačuvati je. Smatram se njezinim čuvarom i moja je dužnost da je zaštitim. Zato nismo žurili dogovarajući ovu pretragu s bolnicom. Mi radimo sporo i radimo pažljivo.

- Što se nadate saznati večerašnjom pretragom, doktore Robinson?

Robinsonovo lice najednom se razvedrilo oduševljenjem. - Saznati? Pa, sve! Njezinu dob, njezino zdravstveno stanje. Metodu njezinog očuvanja. Budemo li sretni, mogli bismo čak otkriti i uzrok njezine smrti.

- Je li zato mrtvozornica ovdje?

Čitava se skupina okrenula kao mnogooko stvorenje i zagledala u Mauru, koja je stajala u dnu prostorije. Osjetila je poznati poriv da ustukne dok su se televizijske kamere okretale prema njoj.

- Doktorice Isles - rekao je jedan izvjestitelj - jeste li ovdje kako biste dali dijagnozu?

- Zašto je uključen Ured mrtvozornika? - upitao je drugi.

Na ovo zadnje pitanje bilo je potrebno smjesta odgovoriti, prije nego što mediji

izvrnu to pitanje.

Maura je stoga odlučno rekla: - Ured mrtvozornika nije uključen. I ni u kom mi slučaju ne plaća da večeras budem ovdje.

- Ali ovdje ste - rekao je plavokosi tip s Channel 5, koji se Mauri nikad nije sviđao.
- Na poziv Muzeja Crispin. Doktor Robinson je smatrao da bi u ovome slučaju moglo biti od pomoći i mišljenje mrtvozornika. Zato me je nazvao prošli tjedan da me zamoli bih li nazočila rendgenu. Vjerujte mi, svaki bi patolog objeručke prihvatio takvu priliku. I ja sam fascinirana Madam X kao i vi, i jedva čekam da je upoznam. - Značajno je pogledala kustosa. - Doktore Robinson, nije li vrijeme da počnemo?

Upravo mu je dobacila repliku za bijeg i on ju je zgrabio.

- Da. Da, vrijeme je. Doktorice Isles, dođite sa mnom.

Probila se kroz gomilu i pošla za njim na Odjel za ultrazvuk. Kad su se vrata zatvorila iza njihovih leđa, zaklanjajući ih od predstavnika medija, Robinson je ispustio dug uzdah.

- Gospode, grozan sam u obraćanju javnosti - rekao je. - Hvala vam što ste mi okončali tu muku.

- Imam prakse. I previše.

Rukovali su se i on je rekao: - Zadovoljstvo je napokon upoznati vas, doktorice Isles. Gospodin Crispin vas je također želio upoznati, ali je prije nekoliko mjeseci imao operaciju kuka i još uvijek ne može predugo stajati. Zamolio me da vam prenesem njegove pozdrave.

- Kad ste me pozvali, niste me upozorili da ću morati proći kroz onu svjetinu.

- Medije? - Robinson joj je uputio bolan pogled. - Oni su nužno zlo.

- Nužno za koga?

- Za naš opstanak kao muzeja. Otkad je objavljen članak o Madam X, prodaja ulaznica narasla je do neslučenih razmjera. A još je uopće nismo izložili.

Robinson ju je poveo u labirint hodnika. Ove nedjeljne večeri, Odjel za dijagnostički ultrazvuk bio je miran, a prostorije pokraj kojih su prolazili mračne i prazne.

- Ovdje će nastati mala gužva - rekao je Robinson. - Teško da ima mjesta i za omanju skupinu.

- Tko će još promatrati?

- Moja kolegica Josephine Pulcillo; radiolog, doktor Brier; i CT tehničar. Oh, bit će i jedna ekipa s kamerom.

- Vi ste ih angažirali?

- Ne. S Discovery Channela su.

Zapanjeno se nasmijala. - Sad sam doista zadivljena.

- Iako, to svakako znači da moramo paziti što govorimo. - Zaustavio se ispred vrata na kojima je pisalo CT i tiho rekao: - Mislim da već možda snimaju.

Tiho su se uvukli u kontrolnu sobu CT-a gdje je televizijska ekipa već doista snimala dok je doktor Brier objašnjavao tehnologiju koju će upotrijebiti.

- CT je skraćena za kompjutorsku tomografiju. Naš stroj baca rendgenske zrake na subjekt iz tisuću različitih kutova. Računalo zatim procesira te informacije i stvara trodimenzionalnu sliku unutarne anatomije. Vidjet ćete je na ovome zaslonu. Izgledat će kao niz presjeka, kao da doista režemo tijelo na kriške.

Dok se snimalo dalje, Maura se polako progurala do prozora. Vireći kroz staklo, po prvi je put vidjela Madam X.

U doživljaju muzeja, egipatske mumije bile su neprikosnovene rock zvijezde. Vitrine u kojima su bile izložene obično su bile mjesta oko kojih su se okupljala školska djeca, lica priljubljenih uz staklo, svi opčinjeni rijetkim pogledom na smrt. Oči suvremenog čovjeka rijetko bi vidjele izloženog mrtvacu, ukoliko nema prihvatljivo lice mumije. Javnost voli mumije i Maura nije bila iznimka. Opčinjeno je promatrala, iako je ono što je zapravo vidjela bio tek ljudski zavežljaj u otvorenom sanduku, mesa sakrivenog ispod drevnih vrpca platna.

Na licu je imala posmrtnu masku od slojeva papirusa - naslikano lice žene s

uznemirujućim tamnim očima.

Ali tad je jedna druga žena u prostoriji privukla Maurinu pozornost.

S pamučnim rukavicama na rukama, mlada se žena sagnula u sanduk i izvadila slojeve pjenaste folije omotane oko mumije. Kovrče crne kose padale su joj oko lica. Uspravila se i zbacila kosu, otkrivajući oči tamne i upečatljive kao i one naslikane na masci. Njezine mediteranske crte lica mogle su se pojaviti na slici u bilo kojem egipatskom hramu, ali odjeća joj je bila posve moderna: uske modre traperice i majica Live Aid.

- Lijepa je, nije li? - promrmljao je doktor Robinson. Stao je pokraj Maure i ona se na trenutak zapitala govori li o Madam X ili onoj mladoj ženi. - Djeluje kao da je u odličnom stanju. Samo se nadam da je i tijelo unutra jednako dobro očuvano kao i ovi ovoji.

- Što mislite, koliko je stara? Imate li neku procjenu?

- Poslali smo komadić izvanjskog ovoja na analizu radiokativnim ugljikom. Naš je budžet to umalo dotuklo, ali Josephine je bila uporna. Prema rezultatima, riječ je o drugom stoljeću prije Krista.

- To je razdoblje Ptolomejevića, nije li?

Odgovorio je sa zadovoljnim osmijehom. - Vi ste, vidim, naučili egipatske dinastije.

- Na koledžu sam imala antropologiju, ali se bojim da se ne sjećam ničega osim egipatskih dinastija i plemena Yanomamo.

- Svejedno sam zadivljen.

Zagledala se u ovijeno tijelo, diveći se što je ono što leži u tom sanduku staro više od četiri tisuće godina. Kakvo je putovanje to tijelo prošlo, preko oceana, preko tisućljeća, da bi završilo na stolu za CT u jednoj bostonskoj bolnici, dok znatiželjnici blenu u njega. - Hoćete li je za CT ostaviti u sanduku? - upitala je.

- Želimo je što manje micati. Sanduk neće smetati. Svejedno ćemo dobro vidjeti što leži ispod onog platna.

- Znači, niste ni provirili?

- Mislite, jesam li odmotao dio nje? - Njegove blage oči razrogačile su se od užasa.

- Gospode, ne. Arheolozi bi to možda učinili prije sto godina, i upravo su zahvaljujući tome oštetili brojne primjerke. Ispod onih izvanjskih ovoja vjerojatno su slojevi biljne smole, tako da je se ne može jednostavno oguliti. Ponekad je potrebno rezuckati. To nije samo razorno, nego i bez poštovanja. Ja to nikad ne bih učinio. - Pogledao je kroz prozor tamnokosu mladu ženu. - A Josephine bi me ubila da to učinim.

- To je vaša kolegica?

- Da. Doktorica Pulcillo.

- Izgleda kao da joj je šesnaest godina.

- Zar ne? Ali pametna je da pametnija ne može biti. Ona je dogovorila ovaj CT. A kad su ga bolnički odvjetnici pokušali spriječiti, Josephine ga je svejedno uspjela progurati.

- Zašto bi se odvjetnici usprotivili?

- Ozbiljno? Zato što pacijentica nije mogla dati bolnici svoj upućeni pristanak.

Maura se nasmijala u nevjerici. - Zar su željeli upućeni pristanak od jedne mumije?

- Kad si odvjetnik, na svakom i mora biti točkica. Čak i kad je pacijent mrtav već nekoliko tisuća godina.

Doktorica Pulcillo izvadila je svu ambalažu, pridružila im se u kontrolnoj sobi i zatvorila vrata. Mumija je sad ležala izložena u svom sanduku i čekala prvu baražnu vatru rendgenskih zraka.

- Doktore Robinson? - oglasio se CT tehničar, prstiju položenih na tipkovnicu računala. - Moramo unijeti potrebne podatke o pacijentu prije nego što možemo započeti analizu. Što da napišem kao datum rođenja?

Kustos se namrštio. - Oh! Zar doista trebate datum rođenja?

- Ne mogu započeti pretragu dok ne ispunim obavezna polja. Pokušao sam s

nultom godinom, ali je računalo ne želi primiti.

- Zašto ne upotrijebimo jučerašnji datum? Neka bude stara jedan dan.

- U redu. Sad program traži podatke o spolu. Muško, žensko, ili ostalo?

- Zar postoji i kategorija ostalo?

Tehničar se nacerio. - Nikad nisam imao prilike provjeriti tu kućicu.

- U tom slučaju, učinimo to večeras. Na masci je žensko lice, ali nikad se ne zna.

Ne možemo biti sigurni u spol dok ga ne skeniramo.

- U redu - rekao je doktor Brier, radiolog. - Spremni smo.

Doktor Robinson je kimnuo glavom. - Krenimo.

Okupili su se oko zaslona računala, čekajući da se pojave prve slike. Kroz prozor, vidjeli su kako glava Madam X na stolu klizi do otvora oblika krafne, gdje su je iz mnogih kuteva bombardirale rendgenske zrake. Kompjutorizirana tomografija nije čak bila nova medicinska tehnologija, ali njezina uporaba kao arheološkog oruđa bila je relativno novijeg datuma. Nitko u toj prostoriji nikad ranije nije promatrao uživo CT na mumiji, i kad su se svi natiskali na prozor, Maura je bila svjesna televizijske kamere uperene u njihova lica, spremne uhvatiti njihove reakcije. Stojeći pokraj nje, Nicholas Robinson ljuljao se na tabanima, zračeci tolikom nervozom da je mogao zaraziti sve u prostoriji. Maura je osjetila kako njezino vlastito bilo ubrzava dok je izvijala vrat ne bi li bolje vidjela zaslon. Prva slika koja se pojavila izmamila je samo nestprljive uzdahe.

- To je samo kostur sanduka - rekao je doktor Brier.

Maura je pogledala Robinsona i opazila da su mu usnice sljubljene u tanku liniju. Hoće li se pokazati da je Madam X tek obični prazni smotak krpa? Doktorica Pulcillo stajala je pokraj njega i izgledala jednako napeta, čvrsto se držeći za naslon stolca na kojemu je sjedio radiolog i netremice promatrajući preko njegovog ramena, čekajući pogled na bilo što prepoznatljivo ljudsko, bilo što što će potvrditi da je u tim zavojima truplo.

Sljedeća slika sve je promijenila. Bila je to zapanjujuće svijetla pločica, i čim se pojavila, svi su promatrači uglas naglo udahnuili.

Kost.

Doktor Brier je rekao: - Ovo je vrh lubanje. Čestitam, vaš sanduk definitivno ima stanovnika.

Robinson i Pulcillova sretno su jedno drugoga potapšali po leđima. - To smo čekali! - rekao je Robinson.

Pulcillova se nacerila. - Sad možemo završiti gradnju eksponata.

- Mumije! - Robinson je zabacio glavu i nasmijao se. - Svi vole mumije.

Novi su se isječci pojavili na zaslonu i oni su naglo ponovno obratili pozornost na njega dok se pojavljivalo sve više lubanje, čija šupljina nije bila ispunjena moždanom tvari već gustim nitima koje su izgledale kao klupko crva.

- To su platnene vrpce - začuđeno je promrmljala doktorica Pulcillo, kao da je to najljepši prizor koji je ikad vidjela.

- Nema moždane tvari - rekao je CT tehničar.

- Ne, mozak su obično vadili.

- Je li istina da bi gurnuli kuku kroz nos i tako izvukli mozak? - upitao je tehničar.

- Gotovo je istina. Mozak ne možeš doista izvući jer je previše mekan. Vjerojatno su koristili neku alatku da ga pretvore u tekućinu. Zatim bi nagnuli tijelo kako bi mozak iscurio kroz nos.

- Čovječe, odvratno - rekao je tehničar. Ali pažljivo je slušao svaku riječ Pulcillove.

- Lubanju su ostavljali praznom ili bi je napunili platnenim vrpčama, kao što ovdje vidite. I tamjanom.

- Što je zapravo tamjan? Uvijek sam se to pitao.

- Mirisna smola. Dolazi s jednog veoma posebnog stabla u Africi. Stari vijek ga je veoma cijenio.

- Znači, zato ga je jedan od trojice mudraca donio u Betlehem.

Doktorica Pulcillo je kimnula glavom. - Tad je to bio dragocjeni dar.

- U redu - rekao je doktor Brier. - Spustili smo se ispod razine očnih šupljina. Ovdje možete vidjeti gornju čeljust i... - Zastao je, mršteći se na neočekivanu gustoću.

Robinson je promrmljao: - Gospode Bože.

- To je nešto metalno - rekao je doktor Brier. - Nalazi se u usnoj šupljini.

- Mogao bi biti zlatni list - odgovorila je Pulcillova. - U grčko-rimsko doba, ponekad bi u usta stavili jezičce u obliku zlatnog lista.

Robinson se okrenuo prema televizijskoj kameri koja je snimala svaku opasku. - Čini se da je u ustima neki metal. To bi bilo u skladu s našim vjerojatnim datumom iz grčko-rimskog doba...

- Što je sad ovo? - uzviknuo je doktor Brier.

Maura je brzo vratila pogled na zaslon računala. Unutar donje čeljusti mumije pojavilo se nešto svijetlo i zvjezdoliko i ta je slika zapanjila Mauru jer nije trebala biti nazočna u dvije tisuće godina starom lešu. Nagnula se bliže zaslonu, netremice promatrajući pojedinost koja bi jedva izazvala ikakav komentar da je bila riječ o tijelu koje je na obdukcijski stol stiglo svježije. - Znam da je ovo nemoguće - tiho je rekla Maura. - Ali znate li kako izgleda?

Radiolog je kimnuo glavom. - Izgleda kao plomba u zubu.

Maura se okrenula doktoru Robinsonu, koji je djelovao jednako zaprepašten kao i svi ostali u prostoriji. - Je li išta ovakvoga ikad ranije opisano kod neke egipatske mumije? - upitala je. - Drevni popravci na zubima koji se mogu zamijeniti za moderne plombe?

Razrogačenih očiju odmahnuo je glavom. - Ali to ne znači da su Egipćani bili nesposobni za to. Njihova medicinska skrb bila je najnaprednija u antičkom svijetu. - Pogledao je svoju kolegicu. - Josephine, što nam možeš reći o ovome? To je tvoje područje.

Doktorica Pulcillo mučila se pronaći odgovor. - Postoje... postoje medicinski papirusi iz Starog kraljevstva - rekla je. - Opisuju kako popraviti labave zube i napraviti zubne mostove. I postojao je jedan iscjeljitelj koji je bio čuven kao izrađivač zubiju. Stoga znamo da su bili domišljati kad je riječ o stomatološkoj skrbi. Mnogo ispred svog vremena.

- Ali jesu li ikad radili popravke kao što je ovaj? - upitala je Maura pokazujući na zaslon.

Zabrinut pogled doktorice Pulcillo vratio se na sliku. - Ako jesu - tiho je rekla - ja za njih ne znam.

Na zaslonu su se pojavile nove slike u nijansama sive, tijelo viđeno u presjeku kao da se kroz njega reže nožem za kruh. Mogla je biti bombardirana rendgenskim zrakama iz svih kutova, podvrgnuta ogromnim količinama radijacije, ali ova je pacijentica bila onkraj straha od raka, onkraj briga o nuspojavama. Dok su rendgenske zrake i nadalje napadale njezino tijelo, nijedan pacijent ne bi mogao biti pokorniji.

Potresen onom ranijom slikom, Robinson se sad izvio prema naprijed kao čvrsto napeti luk, na oprezu od sljedećeg iznenađenja. Pojavili su se prvi isječci prsnog koša, crna i prazna šupljina.

- Čim se da su pluća izvađena - rekao je radiolog. - Vidim samo smežurani komadić srednjoprsja.

- To je srce - odgovorila je Pulcillova, sad sigurnijeg glasa. Ovo je, barem, očekivala vidjeti. - Uvijek su ga nastojali ostaviti *in situ*.

- Samo srce?

Kimnula je glavom. - Smatralo se sjedištem inteligencije, zato se nikad nije odvajalo od tijela. U Knjizi mrtvih postoje tri magijska načina kako bi se osiguralo da srce ostane na mjestu.

- A drugi organi? - upitao je CT tehničar. - Čuo sam da su njih stavljali u posebne posude.

- To je bilo prije dvadeset i prve dinastije. Nakon otprilike tisućite godine prije Krista, organi su se zamatali u četiri smotka i stavljali natrag u tijelo.

- Znači, trebali bismo ih moći vidjeti?
- U mumiji iz razdoblja Ptolomejevića, da.
- Mislim da mogu obrazovano pogoditi koliko je imala godina kad je umrla - rekao je radiolog. - Umnjaci su posve izniknuli, a kranijalni zglobovi zatvoreni. Ali ne vidim nikakve degenerativne promjene na kralježnici.
- Mlada odrasla žena - rekla je Maura. - Vjerojatno mlađa od trideset i pet godina.
- U eri u kojoj je živjela, trideset pet godina već je značilo duboku sredovječnost - rekao je Robinson.

Sken se spustio ispod prsne kosti, rendgenske zrake rezale kroz slojeve ovoja, kroz ljušturu od suhe kože i kostiju, da bi otkrile trbušnu šupljinu. Ono što je Maura ugledala bilo joj je sablasno poznato, ali i neobično kao obdukcija izvanzemaljca. Ondje gdje je očekivala vidjeti jetru i slezenu, želudac i gušteraču, ugledala je zmijolike spirale platna, unutarnji krajolik kojemu je nedostajalo sve što je trebalo biti prepoznatljivo. Samo su joj svijetle kvrgave kosti kralježnice odavale da je to doista ljudsko tijelo, tijelo koje je izdubljeno do obične ljušture i napunjeno kao krpena lutka.

Anatomija mumije možda joj jest tuda, ali Robinsonu i Pulcillovoj bila je poznato područje. Kad su se pojavile nove slike, oboje su se približili zaslonu, pokazujući pojedinosti koje su prepoznali.

- Eno - rekao je Robinson. - Ono su ona četiri platnena smotka s organima.
- U redu, sad smo u zdjelici - objavio je doktor Brier. Pokazao je na dva blijeda luka. Bili su to gornji rubovi zdjelice.

Isječak po isječak, zdjelica je polako dobivala oblik, dok je računalo kompiliralo i obrađivalo bezbrojne rendgenske zrake. Bio je to digitalni striptiz jer je svaka slika otkrivala primamljiv novi pogled.

- Pogledajte oblik zdjelice - rekao je doktor Brier.
- Žena je - odgovorila je Maura.

Radiolog je kimnuo glavom. - Rekao bih da je to prilično sigurno.

- Okrenuo se i nacerio arheolozima. - Sad je možete službeno zvati Madam X. A ne Mister X.

- Pogledajte pubičnu simfizu - rekla je Maura, još uvijek usredotočena na zaslon. - Nema razdvajanja.

Brier je kimnuo glavom. - Slažem se.

- Što to znači? - upitao je Robinson.

Maura je objasnila. - Tijekom poroda, prolaz djeteta kroz ulaz u zdjelicu može nasilu razdvojiti pubične kosti, na mjestu gdje se spajaju u simfizi. Čini se da ova žena nikad nije imala djece.

CT tehničar se nasmijao. - Vaša mumija nikad nije bila mama.

Sken se spustio ispod zdjelice i sad su vidjeli presjeke dvije bedrene kosti uokvirene uvelim mesom gornjeg bedra.

- Nick, moramo nazvati Simona - rekla je Pulcillova. - Vjerojatno čeka uz telefon.
- Oh, posve sam zaboravio. - Robinson je izvadio mobitel i nazvao svog šefa. - Simone, pogodi u što gledam u ovom trenutku? Da, božanstvena je. Osim toga, otkrili smo nekoliko iznenađenja, tako da će konferencija za medije biti prava... - Odmah je zanijemio, pogleda prikovanog uz zaslon.

- Koji je ovo vrug? - bubnuo je tehničar.

Slika koja je sad blještala na zaslonu bila je toliko neočekivana da su se svi u prostoriji posve ukočili. Da je na onom stolu za CT ležao živi pacijent, Maura bi bez imalo poteškoća identificirala mali metalni predmet usađen u nožni list, predmet koji je razmrskao tanku osovinu fibule. Ali taj komadić metala nije pripadao u nogu Madam X.

Metak nije pripadao u tisućljeće Madam X.

- Je li to ono što mislim da jest? - upitao je CT tehničar. Robinson je odmahnuo glavom. - To mora biti oštećenje nakon smrti. Što bi drugo moglo biti?

- Dvije tisuće godina nakon smrti?

- Ja... nazvat ću te kasnije, Simone. - Robinson je isključio svoj mobitel. Okrenuo

se prema snimatelju i naredio: - Ugasite to. Molim vas, odmah to ugassite. - Duboko je uzdahnuo. - U redu. U redu. Pristupimo tome logično. - Uspravio se, dobivajući samopouzdanje jer mu je na pamet palo očito objašnjenje. - Mumije su često zlorabili i oštećivali lovci na suvenire. Očito, netko je ispalio metak u mumiju. I konzervator je kasnije pokušao popraviti štetu iznova je zamatajući. Zato na zavojima nismo vidjeli ulaznu rupu.

- To nije ono što se dogodilo - rekla je Maura.

Robinson je trepnuo. - Kako to mislite? To mora biti objašnjenje.

- Oštećenje te noge nije nastalo nakon smrti. Dogodilo se dok je ova žena još uvijek bila živa.

- To je nemoguće.

- Bojim se da je doktorica Isles u pravu - suglasio se radiolog. Pogledao je Mauru.

- Misлите na ranu žuljevitą formaciju oko mjesta prijeloma?

- Što to znači? - upitao je Robinson. - Žuljevita formacija?

- To znači da je slomljena kost već započela proces zacjeljivanja kad je ova žena umrla. Živjela je najmanje nekoliko tjedana nakon ozljede.

Maura se okrenula ka kustosu. - Odakle je došla ova mumija?

Robinsonu su naočale ponovno kliznule s nosa i zurio je preko leća kao da je hipnotiziran onime što vidi da svjetluca u nozi mumije.

Na pitanje je odgovorila doktorica Pulcillo, tek šaptom. - Bila je u podrumu muzeja. Nick... doktor Robinson pronašao ju je u siječnju.

- A kako ju je muzej nabavio?

Pulcillova je odmahнула glavom. - Ne znamo.

- Moraju postojati zapisi. Nešto u vašim dosjeima što bi ukazivalo odakle je došla.

- Za nju ne postoje nikakvi zapisi - rekao je Robinson, najzad povrativši glas. - Muzej Crispin star je stotinu i trideset godina i mnogi dokumenti nedostaju. Nemamo pojma koliko je dugo bila pohranjena u podrumu.

- Kako ste je vi našli?

Čak i u toj klimatiziranoj prostoriji, znoj je izbio na blijedome licu doktora Robinsona. - Kad sam prije tri godine dobio posao, počeo sam raditi inventar zbirke. Tako sam naletio na nju. Bila je u jednom neoznačenom sanduku.

- I to vas nije iznenadilo? Pronaći nešto tako rijetko kao što je egipatska mumija u nekom neoznačenom sanduku?

- Ali mumije uopće nisu tako rijetke. U 1800-ima, u Egiptu ste mogli kupiti mumiju za samo pet dolara, pa su ih američki turisti na stotine donijeli kući. Pojavljuju se na tavanima i u staretinarnicama. Jedan cirkus s nakazama u Niagara Fallsu čak tvrdi da je u svojoj zbirci imao kralja Ramzesa Prvog. Zato i nije baš toliko neobično da mi pronađemo mumiju u muzeju.

- Doktorice Isles? - rekao je radiolog. - Imamo prve snimke. Možda biste ih voljeli pogledati.

Maura se okrenula prema zaslonu. Na ekranu je bila konvencionalna rendgenska snimka, nalik onima koje bi objesila na osvijetljeni zid u mrtvačnici. Nije joj trebao radiolog da protumači što je na njoj vidjela.

- Sad više nema mnogo dvojbe - rekao je doktor Brier. - Ne. Nema nikakve dvojbe. To je metak u nozi.

Maura je izvukla svoj mobitel.

- Doktorice Isles? - zazvao ju je Robinson. - Koga zovete?

- Dogovaram prijevoz u mrtvačnicu - odgovorila je. - Madam X je sad slučaj za mrtvozornika.

TRI

Zamišljam li ja to, ili ti i ja uvijek radimo samo s čudacima? - upitao je detektiv Barry Frost.

Madam X definitivno je jedna od čudakinja, pomislila je istražiteljica Jane Rizzoli

dok se vozila pokraj televizijskih kombija i skretala na parkiralište zgrade mrtvozornika. Bilo je tek osam sati ujutro, a hijene su već štektale, proždrljive saznati pojedinosti bizarnog neriješenog slučaja - slučaja koji je Jane pozdravila skeptičnim smijehom kad ju je Maura nazvala prethodne noći. Pogled na televizijske kombije bio je dovoljan da Jane shvati kako je možda vrijeme da se uozbilji, vrijeme da odbaci mogućnost kako ovo ipak nije neka smišljena praktična šala kojom se izrazito nešaljiva mrtvozornica pokušava našaliti s njom.

Zaustavila se na parkiralištu i sjedila promatrajući kombije, pitajući se koliko će ih kamera čekati vani kad se ona i Frost budu vraćali iz zgrade.

- Ova barem ne bi smjela smrdjeti - rekla je Jane.

- Ali od mumija možeš dobiti razne bolesti, znaš.

Jane se okrenula prema svom partneru, čije je blijedo, dječjačko lice djelovalo iskreno zabrinuto. - Kakve bolesti? - upitala je.

- Otkad je Alice otišla, često gledam televiziju. Sinoć sam gledao neku emisiju na Discovery Channelu, o mumijama koje nose te spore.

- Oh. Strašne spore.

- Nije šala - bio je uporan. - Od njih se možeš razboljeti.

- Isuse, nadam se da će se Alice brzo vratiti kući. Predozirat ćeš se Discovery Channelom.

Izišli su iz automobila u strašnu vlagu od koje se Janeina ionako neposlušna tamna kosa pretvorila u gužvu sitnih kovrča. U četiri godine koliko je radila kao istražiteljica u Odjelu za umorstva, mnogo je puta ušla u zgradu mrtvozornika, posklizujući se na ledu u siječnju, trčeći kroz kišu u ožujku i klipšući preko pločnika vrućeg kao pepeo u kolovozu. Tih nekoliko desetaka koraka bili su joj poznati, jednako kao i turobno odredište. Ranije je vjerovala da će joj to s vremenom postati lakše, da će se jednog dana osjećati imunom na svaki užas koji bi joj stol od nehrdajućeg čelika mogao poslužiti. Ali od rođenja njezine kćerke Regine prije godinu dana, smrt je za nju nosila više strave no ikad ranije. Majčinstvo te ne ojača; ono te čini ranjivom i u stalnoj strepnji što bi ti smrt mogla ukrasti.

Međutim, danas je tijelo koje ju je čekalo u mrtvačnici u njoj izazivalo očaranost, ne grozu. Kad je Jane zakoračila u predvorje obdukcijske sale, odmah je prišla prozoru, željna baciti pogled na subjekt na stolu.

Madam X bilo je ime kojim je Boston Globe nazvao mumiju, lako pamtljiv nadimak koji je prizivao viziju erotične ljepote, Kleopatru s tamnim očima. Jane je vidjela sasušenu lupinu omotanu u zavoje.

- Izgleda kao ljudska sarma - rekla je Jane.

- Tko je ta djevojka? - upitao je Frost, zureći kroz prozor.

U prostoriji je bilo dvoje ljudi koje Jane nije prepoznala. Muškarac je bio visok i mršav, s profesorskim naočalama visoko na nosu. Mlada žena bila je graciozna brineta u modrim trapericama ispod obdukcijske pregače. - To su zacijelo arheolozi iz muzeja. Oboje su trebali biti ovdje.

- Zar je ona arheologinja? Opa.

Jane ga je razdraženo gurnula laktom. - Alice ode iz grada na nekoliko tjedana, a ti zaboraviš da si oženjen.

- Nikad nisam zamišljao da bi jedna arheologinja mogla biti tako privlačna kao što je ova.

Navukli su nazuvke na cipele i obdukcijske pregače i ušli u laboratorij.

- Hej, doktorice - rekla je Jane. - Je li ovo doista za nas?

Maura se okrenula od osvjetljene kutije na zidu, a njezin je pogled, kao i uvijek, bio mrtav ozbiljan. Iako su se drugi patolozi znali ponekad našaliti ili ispaliti ironične komentare preko obdukcijskog stola, Mauru je bilo rijetko čuti da se makar nasmije u nazočnosti mrtvaca. - Sad ćemo to saznati. - Predstavila im je par koji je Jane vidjela kroz prozor. - Ovo je kustos, doktor Nicholas Robinson. I njegova kolegica, doktorica Josephine Pulcillo.

- Oboje radite za Muzej Crispin? - upitala je Jane.

- I strašno su nesretni zbog onoga što ja ovdje kanim učiniti - rekla je Maura.

- Destruktivno je - ubacio se Robinson. - Mora postojati neki drugi način da dobijete tu informaciju, osim da je otvorite.

- Zato sam, doktore Robinson, i željela da budete ovdje - odgovorila je Maura. - Da mi pomognete da šteta bude što manja. Zadnje što želim jest uništiti jednu starinu.

- Mislila sam da je sinoćnji CT jasno pokazao metak - rekla je Jane.

- Ovo su rendgenske snimke koje smo jutros snimili - odgovorila je Maura, pokazujući na osvijetljenu kutiju. - Što misliš?

Jane se približila zidu i proučila pričvršćene snimke. U desnom listu svjetlucalo je nešto što je njoj svakako izgledalo kao metak. - Da, vidim zašto te je ovo sinoć možda izbezumilo.

- Nisam se izbezumila.

Jane se nasmijala. - Ali si, sudeći po tvome glasu, tome bila bliže no ikad.

- Priznajem, bila sam prokleta šokirana kad sam to vidjela. Svi smo bili. - Maura je pokazala kosti desne potkoljenice. - Obrati pozornost kako je fibula slomljena, vjerojatno ovim metkom.

- Rekla si da se to dogodilo dok je još bila živa?

- Vide se rane žuljevite formacije. Kad je umrla, ova je kost bila u procesu zarastanja.

- Ali njezini su ovoji stari dvije tisuće godina - rekao je doktor Robinson. - To smo potvrdili.

Jane je zurila u rendgensku snimku, trudeći se iznaći logično objašnjenje za ono što su gledali. - Možda ovo nije metak. Možda je to neka drevna metalna stvarčica. Vrh koplja ili nešto takvoga.

- Jane, ovo nije vrh koplja - rekla je Maura. - Ovo je metak.

- U tom slučaju, izvuci ga. Dokaži mi.

- A, ako ti dokažem?

- Tad imamo vrašku mozgalicu, zar ne? Hoću reći, koja su moguća objašnjenja?

- Znaš što je Alice rekla kad sam je sinoć nazvao i rekao joj? - rekao je Frost. - Putovanje kroz vrijeme. To je bilo prvo što je pomislila.

Jane se nasmijala. - Otkad je Alice sklona alternativnim objašnjenjima?

- Znaš, teoretski je moguće putovati u prošlost - odgovorio je Frost. - Odnijeti pištolj u drevni Egipat.

Maura ga je nestrpljivo prekinula. - Možemo li se, molim vas, držati stvarnih mogućnosti?

Jane se namrštila na jasni komad metala koji je izgledao kao toliko mnogo njih koje je već ranije vidjela da svjetlucaju na nebrojenim rendgenskim snimkama beživotnih udova i razmrskanih lubanja. - Teško mi je smisliti ijednu stvarnu mogućnost - rekla je. - Stoga, zašto je jednostavno ne otvoriš da vidimo što je ta metalna stvarčica? Možda su ovi arheolozi u pravu. Možda brzaš sa zaključcima, doktorice.

Robinson je rekao: - Kao kustosa, moja je dužnost zaštititi je i ne dopustiti da bude bezglavo rastrgana. Možete li bar ograničiti oštećenje na relevantno područje?

Maura je kimnula glavom. - To je razuman pristup. - Prišla je stolu. - Okrenimo je. Ako postoji ulazna rana, bit će u desnom listu.

- Najbolje je da radimo zajedno - rekao je Robinson. Stao je uz uzglavlje stola, a Pulcillova je krenula prema uznožju. - Moramo poduprti čitavo tijelo i ne opteretiti nijedan dio. Onda, bismo li se nas četvero mogli latiti posla?

Maura je gurnula ruke u rukavicama ispod ramena mumije i rekla: - Istražitelju Frost, biste li pridržali bokove?

Frost je oklijevao, promatrajući prljave platnene ovoje. - Ne bismo li trebali staviti maske ili nešto slično?

- Samo ćemo je okrenuti - odgovorila je Maura.

- Čuo sam da prenose bolesti. Udahneš te spore i dobiješ upalu pluća.

- Oh, za ime Božje - rekla je Jane. Brzo je navukla rukavice i prišla stolu. Gurnula je ruke ispod mumijinih bokova i rekla: - Spremna sam.
- U redu, podignite je - rekao je Robinson. - Sad je okrenite. Tako...
- Vidi, jedva da joj osjetiš težinu - rekla je Jane.
- Tijelo živog čovjeka većinom je voda. Kad izvadiš organe, osušiš truplo, ostane tek dio njegove ranije težine. Ona vjerojatno teži oko dvadeset i pet kilograma, zajedno sa svim ovojima.
- Pomalo kao sušena govedina, ha?
- Upravo to i jest. Ljudsko sušeno meso. A sad je polako spustimo. Nježno.
- Znae, nisam se šalio glede onih spora - rekao je Frost. - Vidio sam to u emisiji.
- Govoriš li o kletvi kralja Tuta? - upitala je Maura.
- Da - odgovorio je Frost. - Upravo o tome govorim! O svim onim ljudima koji su umrli nakon što su ušli u njegovu grobnicu. Udahnuli su nekakve spore i razboljeli se.
- Aspergillus - rekao je Robinson. - Kad je ekipa Howarda Cartera uznemirila grobnicu, vjerojatno su udahnuli spore koje su se kroz stoljeća nakupile u njoj. Neki od njih smrtno su oboljeli od pneumonije aspergillus.
- Znači Frost ne govori gluposti? - upitala je Jane. - Doista je postojala kletva mumije?

U Robinsonovim očima bljesnula je razdraženost. - Naravno da nije postojala nikakva kletva. Da, nekoliko je ljudi umrlo, ali nakon onoga što su Carter i njegova ekipa učinili sirotom Tutankamonu, možda je trebala postojati kletva.

- Što su mu učinili? - upitala je Jane.
- Brutalno su postupili s njim. Otvorili su ga, slomili mu kosti, i u osnovi ga rastrgali u potrazi za draguljima i amuletima. Razrezali su ga na komade kako bi ga izvadili iz lijesa, odvojili mu ruke i noge. Odrezali mu glavu. To nije bila znanost. To je bilo oskvrnuće. - Spustio je pogled na Madam X i Jane je u njemu vidjela obožavanje, čak i ljubav.
- Ne želimo da se isto dogodi i njoj.
- Zadnje što želim jest osakatiti je - rekla je Maura. - Zato je odmotajmo tek toliko koliko je dovoljno da saznamo s čime imamo posla.
- Vjerojatno je nećete moći jednostavno odmotati - rekao je Robinson. - Ako su unutarnji ovoji bili natopljeni u smolu, kako je običaj, bit će zaljepljeni čvrsto kao ljepilom.

Maura je još jednom pogledala rendgensku snimku, a zatim posegnula za skalpelom i pincetom. Jane je već ranije promatrala Mauru kako reže tijela, ali nikad je ranije nije vidjela da tako dugo oklijeva, da se oštrica njezinog skalpela krzma iznad lista kao da se boji napraviti prvi rez. Ono što se spremaju učiniti zauvijek će oštetiti Madam X, a doktori Robinson i Pulcillo su je promatrali s neskrivenim neodobravanjem u očima.

Maura je napravila prvi rez. Nije kao inače samouvjereno zarezala meso. Umjesto toga, upotrijebila je pincetu kako bi pažljivo podigla vrpču lanenog platna da bi oštrica njezinog skalpela zarezala sljedeći sloj tkanine, vrpču po vrpču. - Posve se lako odvaja - rekla je. Doktorica Pulcillo se namrštila. - To nije uobičajeno. Obično su ovoji natopljeni otopljenom smolom. Tridesetih godina devetnaestog stoljeća, kad su odmatali mumije, ponekad su morali silom trgati zavoje.

- Čemu je uopće služila ta smola? - upitao je Frost.
- Da bi se ovoji držali zajedno. Ona im je davala krutost, kao spremnik od ljepenke koji štiti sadržaj.
- Već sam prošla kroz zadnji sloj - rekla je Maura. - Ni na jednome nema nikakve smole.

Jane se izvila ne bi li vidjela što se nalazi ispod ovoja. - To je njezina koža? Izgleda kao stara koža.

- Sasušena koža je upravo to, istražiteljice Rizzoli - rekao je Robinson. - Na određeni način.

Maura je posegnula za škarama i oprezno odrezala vrpce, izlažući veću površinu

kože. Izgledala je kao smeđi pergament omotan oko kostiju. Ponovno je pogledala rendgensku snimku i povećalom pogledala list. - Na koži ne nalazim nikakvu ulaznu rupu.

- Znači da rana nije nastala nakon smrti - rekla je Jane.

- To je u skladu s onime što vidimo na rendgenskoj snimci. Da je strano tijelo vjerojatno bilo uvedeno dok je još bila živa. Živjela je dovoljno dugo da slomljena kost počne zacjeljivati. Rana se zatvorila.

- Koliko bi dugo trebalo za to?

- Nekoliko tjedana. Možda mjesec dana.

- Netko bi tijekom tog vremena morao brinuti o njoj, ne bi li? Morao bi je hraniti i pružiti joj utočište.

Mauraje kimnula glavom. - Zbog toga je još teže odrediti način smrti.

Robinson je upitao: - Način smrti? Kako to mislite?

- Drugim riječima - odgovorila je Jane - pitamo se je li bila ubijena.

- Riješimo najprije najvažnije pitanje. - Maura je posegnula za skalpelom. Mumifikacija je učinila tkivo žilavim poput štavljene kože i oštrica nije lako prodrla u sasušeno meso.

Pogledavajući preko stola, Jane je opazila kako se usnice doktorice Pulcillo stežu, kao da nastoji prigušiti prosvjed. Ali ma koliko se ona možda protivila tom postupku, nije mogla odvratiti pogled. Svi su se nagnuli ka stolu, čak i sporofobičan Frost, pozornosti prikovane za onaj izloženi dio noge, dok je Maura uzimala opstetrička kliješta i zaranjala vrhovima u rez. Trebalo je samo nekoliko sekundi kopanja po sasušenom mesu prije nego što su se zupci kliješta stegnuli oko nagrade. Maura ju je ispustila na čeličnu pliticu i ona je metalno odjeknula.

Doktorica Pulcillo naglo je udahнула. Ovo nije bio vrh nikakvog koplja, nikakav slomljeni vrh oštrice noža.

Maura je najzad izjavila očito. - Mislim da sad sa sigurnošću možemo reći da Madam X nije stara dvije tisuće godina.

ČETIRI

- Ne razumijem - promrmljala je doktorica Pulcillo. - Platno je analizirano. Aktivni ugljik potvrdio je starost.

- Ali ono tamo je metak - rekla je Jane, pokazujući na pliticu. - Kalibra dvadeset i dva milimetra. Vaša je analiza bila pogrešna.

- Napravio ju je uvaženi laboratorij! Bili su sigurni glede datuma.

- Obje biste mogle biti u pravu - tiho je presudio Robinson.

- Ma nemoj? - Jane ga je pogledala. - Voljela bih znati kako.

Duboko je udahnuo i odmaknuo se od stola, kao da mu je potreban prostor za razmišljanje. - Vidim da se povremeno pojavljuju u prodaji. Ne znam koliko ih je izvornih, ali siguran sam da na tržištu starinama postoje zalihe pravih.

- Čega?

- Ovoja za mumije. Lakše ih je pronaći nego sama tijela. Vidio sam ih na eBay-u.

Jane se preneraženo nasmijala. - Zar se možeš uključiti na internet i kupiti ovoje za mumije?

- Nekoć je međunarodna prodaja mumija cvjetala. Mljeli bi ih i koristili kao lijekove. Otpremali u Englesku za gnojivo. Bogati turisti donosili su ih kući i priređivali proslave na kojima bi ih odmotali. Pozvali bi prijatelje koji su ih promatrali dok bi oni gulili platno. Budući da su amuleti i dragulji često bili među ovojima, bio je to svojevrsni lov na blago, pri kojem su se gostima otkrivale drangulije.

- Zar je to bila zabava? - upitao je Frost. - Odmatanje leša?

- To se činilo u nekim od najotmjenijih domova viktorijanskog doba - odgovorio je Robinson. - Pokazuje koliko su malo poštovanja imali prema egipatskim mrtvima. A kad bi odmotali leš, riješili bi ga se ili ga spalili. Ali ovoje su često čuvali kao

suvenire. Zato se originalni ovoji još uvijek mogu pronaći u prodaji.

- Znači, ovi bi ovoji mogli biti starodrevni - zaključio je Frost - iako tijelo nije.

- To bi objasnilo rezultate analize aktivnim ugljikom. Ali glede same Madam X... - Robinson je zapanjeno odmahnuo glavom.

- Još uvijek ne možemo dokazati da je bila riječ o umorstvu - rekao je Frost. - Ne možeš nekoga osuditi na temelju rane od pištolja koja je već zacjeljivala.

- Nekako sumnjam da se za mumifikaciju dragovoljno prijavila - rekla je Jane.

- Zapravo, moguće je da jest - usprotivio se Robinson.

Svi su se okrenuli i zagledali u kustosa, koji je djelovao posve ozbiljan.

- Dragovoljno se prijavila da joj iščupaju mozak i organe? - upitala je Jane. - Ne, hvala.

- Neki su ljudi oporučno ostavili svoja tijela upravo u takve svrhe.

- Hej, gledao sam i tu emisiju - rekao je Frost. - I ta je bila na Discovery Channelu. Neki je arheolog doista mumificirao nekog tipa.

Jane se zagledala u balzamirani leš. Zamislila je kako je biti zarobljen brojnim slojevima zavoja koji guše. Biti zavezan u platnenu luđačku košulju tisuću, dvije tisuće godina, do jednoga dana kad će neki znatiželjni arheolog odlučiti ukloniti tkaninu i otkriti njezine sasušene ostatke. Nema tu prah u prah, već meso u kožu. Progutala je slinu. - Zašto bi se itko dragovoljno prijavio za to?

- To je vrsta besmrtnosti, ne mislite li? - odgovorio je Robinson. - Alternativa truljenju. Vaše tijelo ostaje sačuvano. Oni koji vas vole nikad vas ne moraju predati raspadanju.

Oni koji vas vole. Jane je podigla pogled. - Kažete da bi ovo mogao biti čin ljubavi?

- Bio bi to način da zadržite nekog koga volite. Da ga sačuvate od crva. Od truljenja.

A svako meso trune, pomislila je Jane, i temperatura u prostoriji najednom kao da je pala. - Možda uopće nije riječ o ljubavi. Možda je riječ o vlasništvu.

Robinson je susreo njezin pogled, očito uznemiren tom mogućnošću.

Tiho je rekao: - Nisam o tome tako razmišljao.

Jane se obratila Mauri: - Doktorice, nastavimo s obdukcijom. Treba nam više informacija.

Maura je prišla osvjetljenom zidu, skinula rendgenske snimke i zamijenila ih snimkama CT-a. - Okrenimo je ponovno na leđa.

Ovaj put, dok je Maura rezala platnene vrpce koje su prekrivale torzo, nije se trudila očuvati mumiju. Sad su znali da ne zarezuje neki prдавni leš; ovo je istraga smrti, a odgovori ne leže u platnenim ovojkama, nego u samome mesu i kostima. Tkanina se razdvojila i otkrila smeđu, smežuranu kožu torza kroz koju su se vidjeli obrisi rebara, podižući se u luku u koštanom svodu ispod šatora od pergamenta. Prilazeći glavi, Maura je silom skinula posmrtnu masku i počela rezati vrpce koje su prekrivale lice.

Jane je gledala CT snimke obješene na osvjetljeni zid, a zatim se namrštila na izloženi torzo. - Tijekom mumifikacije su izvađeni svi organi, točno?

Robinson je kimnuo glavom. - Vađenje utrobe usporava proces truljenja. To je jedan od razloga zašto se tijela ne raspadaju.

- Ali na trbuhu je samo jedna mala rana. - Jane je pokazala na malen rez na lijevoj strani, zatvoren nespretnim šavovima. - Kako možeš sve izvući kroz tako malen otvor?

- Egipćani bi upravo tako izvadili utrobu. Kroz malu ranu na lijevoj strani. Onaj tko je sačuvao ovo tijelo poznao je drevne metode. I očito ih se pridržavao.

- Kakve su to drevne metode? Kako, točno, napraviš mumiju? - upitala je Jane.

Doktor Robinson pogledao je svoju suradnicu. - Josephine o tome zna više od mene. Možda će ona objasniti.

- Doktorice Pulcillo? - rekla je Jane.

Mlada je žena još uvijek bila potresena otkrićem metka. Pročistila je grlo i uspravila se. - Velik dio onoga što znamo dolazi nam od Herodota - započela je. -

Pretpostavljam da biste ga nazvali grčkim putopiscem. Prije dvije tisuće petsto godina, tumačio je antičkim svijetom i zapisivao što bi saznao. Problem je u tome što je bio poznat po tome da je pogrešno shvaćao pojedinosti. Ili bi ga prevarili lokalni vodiči. - Uspjela se nasmiješiti. - Zbog toga djeluje kao čovjek, zar ne? Bio je kao bilo koji današnji turist u Egiptu. I vjerojatno su ga proganjali prodavači drangulija. I varali pokvareni turistički vodiči. Još jedan naivčina u inozemstvu.

- Što je rekao, kako se rade mumije?

- Rečeno mu je da sve počinje obrednim pranjem leša u rastopljenom natronu.

- Natronu?

- U osnovi je to mješavina soli. Može se reproducirati stapanjem obične kuhinjske soli i praška za pečenje.

- Praška za pečenje? - Jane se nelagodno nasmijala. - Nikad više neću gledati kutiju Arm and Hammera na isti način.

- Oprano tijelo potom se polaže na drvene blokove - nastavila je Pulcillova. - Oni koriste poput žileta oštru oštricu etiopskog kamena - vjerojatno obsidiana - kako bi napravili mali rez kao onaj koji ovdje vidite. Zatim nekim kukastim instrumentom izvade organe, izvlačeći ih kroz tu rupu. Prazna šupljina se ispere i zatim napuni suhim natronom. Natron se izlije i preko tijela, kako bi ga tijekom četrdeset dana dehidrirao. Pomalo nalik usoljavanju ribe. - Zastala je, promatrajući kako Maurine škare režu i zadnje vrpce koje su prekrivale lice.

- A onda? - poticala ju je Jane.

Pulcillova je progutala slinu. - Dotad je tijelo već izgubilo oko sedamdeset i pet posto svoje težine. Šupljina se napuni platnom i smolom. Mumificirani unutarnji organi mogu se vratiti u utrobu. I... - Zašutjela je, razrogačivši oči kad je i zadnji ovoj pao s glave.

Po prvi put, vidjeli su lice Madam X.

Duga crna kosa još je uvijek bila priljubljena uz lubanju. Koža je bila napeto stegnuta preko istaknutih jagodičnih kostiju. Ali Jane su zgrozile usne. Bile su zašivene zajedno grubim šavovima, kao da ih je spojio krojač čudovišta Frankensteina.

Pulcillova je odmahнула glavom. - To je... to je posve pogrešno!

- Zar usta nisu obično zašivena? - upitala je Maura.

- Ne! Kako bi jeo u zagrobnom životu? Kako bi govorio? Ovo je kao da umrlog osuđuješ na vječnu glad. I vječnu šutnju.

Vječnu šutnju. Jane je spustila pogled na ružne šavove i zapitala se: Jesi li rekla nešto što je uvrijedilo tvog ubojicu?

Jesi li mu odgovarala? Vrijeđala ga? Svjedočila protiv njega? Je li ovo tvoja kazna, da ti usne budu zauvijek prišivene jedna uz drugu?

Leš je sad ležao posve izložen, nakon svih ovoja ženino tijelo bilo je ogoljeno, njezino meso tek smežurana koža koja prijanja uz kosti.

Maura je zarezala u torzo.

Jane je i ranije nazočila Y-rezovima i ranije bi se uvijek zgrozila od mirisa kad bi oštrica tek zarezala prsnu šupljinu. Čak i najsvježiji leševi ispuštali su vonj raspadanja, ma koliko blag, nalik sumporastom mirisu zadaha. Samo što subjekti nisu disali. Mrtvi dah, tako ga je Jane nazivala, i već dašak tog daha u njoj je mogao izazvati mučninu.

Ali Madam X nije ispustila nijedan odvratan miris kad je nož zarezao njezin prsni koš, dok je Maura metodično odvajala rebra i podizala ih kao drevni prsni oklop kako bi otkrila prsnu šupljinu. Ono što je dolebdjelo u tom trenutku bio je neki neobičan miris koji ju je podsjetio na tamjan. Umjesto da ustukne, Jane se nagnula bliže i dublje udahnula. Sandalovina, pomislila je. Kamfor. I nešto treće, nešto što ju je podsjetilo na klinčice i sladić.

- Priznajem, ovo nisam očekivala - rekla je Maura. Izvadila je suhi grumen začina iz šupljine.

- Izgleda kao zvjezdasti anis - rekla je Jane.

- Pretpostavljam da on nije uvriježen?

- Uvriježena bi bila mira - odgovorila je Pulcillova. - Rastopljena smola. Koristila se da prikrije vonj i pomogne učvrstiti leš.

- Miru nije baš lako nabaviti u velikim količinama - rekao je Robinson. - To možda objašnjava zašto su korišteni zamjenski začini.

- Zamjenski ili ne, ovo tijelo izgleda veoma dobro očuvano. - Maura je izvukla svežnjeve platna iz abdomena i stavila ih u lavor za kasnije proučavanje. Netremice promatrajući ispražnjeni torzo, rekla je: - Ovdje unutra suho je poput štavljene kože. I nema mirisa raspadanja.

- Kako ćeš onda dokučiti uzrok smrti? - upitao je Frost. - Bez organa?

- Ne mogu. Ne još.

Pogledao je CT snimke na osvijetljenom zidu. - Što je s glavom? Nema ni mozga.

- Lubanja je nedirnutu. Nisam uočila nikakvih fraktura.

Jane je zurila u usta leša, u grube šavove kojima su bile prišivene usne, i lecnula se od pomisli na iglu koja probada meko meso. Nadam se da je to učinjeno nakon smrti, a ne prije. Ne dok je još uvijek mogla osjetiti. Drhteći, okrenula se i pogledala CT snimku. - Što je ona svijetla stvar na snimci? - upitala je. - Izgleda kao da je u ustima.

- U njezinim ustima su dvije metalne strane stvari - odgovorila je Maura. - Jedna je naizgled zubna plomba. Ali nešto je i u usnoj šupljini, nešto mnogo veće. To bi moglo objasniti zašto su joj usta zašivena - da taj predmet ostane na svom mjestu. - Podigla je škare.

Materijal kojim su usta bila zašivena nije bio običan konac, već sasušena koža, kameno tvrda. I kad ju je prerezala, usnice su se držale jedna uz drugu kao da su trajno zaleđene, čvrsti prorez čeljusti koji će trebati silom otvoriti.

Maura je uvukla vrh hvataljke za krvne žile između usana; metal je zagrebao o zube dok je nježno širila otvor. Čeljusni zglobovi najednom je glasno škljocnuo i Jane se lecnula kad se vilica otrgnula. Donja je čeljust visjela otvorena, otkrivajući ravne zube koji su bili tako savršeni da bi svaki moderni ortodont bio ponosan nazvati ih svojim djelom.

- Da vidimo što joj je to u ustima - rekla je Maura. Posegnula je hvataljkom i izvukla duguljastu zlatnu kovanicu, koju je odložila na čeličnu pliticu, na koju je sletjela uz blagi zveket. Svi su je zapanjeno promatrali.

Najednom je Jane prasnula u smijeh. - Netko ima bolestan smisao za humor - rekla je.

Utisnute u zlatu bile su riječi na engleskome:

POSJETIO SAM PIRAMIDE KAIRO, EGIPAT

Maura je okrenula kovanicu. Na naličju su bila tri ugravirana simbola: orao, dlan i savijena ruka.

- To je kartuš - rekao je Robinson. - Osobni pečat. Takve suvenire prodaju po cijelom Egiptu. Reci zlataru svoje ime i on će ga prevesti na hijeroglif i urezati ih na licu mjesta.

- Što znače ovi simboli? - upitao je Frost. - Vidim orla. Je li on nešto kao znak mudrosti?

- Ne, ove glifove ne treba čitati kao ideograme - odgovorio je Robinson.

- Što je ideogram?

- Simbol koji predstavlja upravo ono što je naslikano. Na primjer, slika čovjeka u trku značila bi riječ trčati. Ili, dva muškarca u borbi znače riječ rat.

- A ovo nisu takvi simboli?

- Ne, ovi simboli su fonogrami. Oni predstavljaju zvukove, kao u našem alfabetu.

- Onda, što tu piše?

- To nije moje područje stručnosti. Josephine vam može pročitati. - Okrenuo se kolegici i najednom namrštio. - Jesi li dobro?

Mlada je žena problijedjela poput trupla koje bi bilo ispruženo na stolu u mrtvačnici. Netremice je zurila u kartuš kao da u tim simbolima vidi neki užas o kojem nikad nije sanjala.

- Doktorice Pulcillo? - obratio joj se Frost.

Naglo je podignula pogled, kao da se preplašila začuvši svoje ime. - Dobro sam - promrmljala je.

- Što je s ovim hijeroglifima? - upitala je Jane. - Zna li ih pročitati?

Pogled Pulcillove ponovno se spustio na kartuš. - Orao... orao predstavlja glas M. A ovaj mali dlan ispod njega, to bi zvučalo kao D.

- A, ruka?

Pucillova je progutala slinu. - Izgovara se kao dugo A.

- M-D-Aa? Kakvo je to ime?

- Nešto kao Medeja, možda? - predložio je Robinson. - To bi bila moja pretpostavka.

- Medeja? - upitao je Frost. - Ne postoji li neka grčka tragedija o njoj?

- Priča o osveti - odgovorio je Robinson. - Prema mitu, Medeja se zaljubi u Jasona Argonauta i s njime ima dva sina. Kad je Jason napusti zbog druge žene, Medeja mu uzvraća klanjem svojih vlastitih sinova i umorstvom suparnice. Samo kako bi se osvetila Jasonu.

- Što se dogodi Medeji? - upitala je Jane.

- Postoje razne inačice te priče, ali u svima njima, ona pobjegne.

- Nakon što je ubila vlastitu djecu? - Jane je odmahnula glavom. - Šugav kraj, kad je prošla nekažnjeno.

- Možda je u tome upravo poanta te priče: da se neki koji počine zločin nikad neće suočiti s pravdom.

Jane je pogledala kartuš. - Znači Medeja je ubojica.

Robinson je kimnuo glavom. - Ali ona i preživi.

PET

Josephine Pulcillo izišla je iz gradskog autobusa i ošamućeno se zaputila prometnom ulicom Washington, nesvjesna automobila i neumoljivog bubnjanja stereo uređaja u njima. Na uglu je prešla preko ceste i čak je ni glasno cviljenje guma koje su se klizajući naglo zaustavile nekoliko centimetara dalje od nje nije potreslo onako duboko kao ono što je tog jutra vidjela u dvorani za obdukcije. Medeja.

Sigurno je slučajnost. Zapanjujuća, ali što bi drugo moglo biti? Kartuš najvjerojatnije i nije točan prijevod. Prodavači drangulija u Kairu svašta bi ti ispričali u nadi da će ti uzeti dolare. Zazveckaj im s dovoljno novca ispred nosa i oni će se drsko zakleti da je sama Kleopatra nosila neki komad bezvrijednog nakita. Možda je od gravera bilo zatraženo da ureže Maddie ili Melody ili Mabel. Mnogo je manja vjerojatnost da su ti hijeroglifi trebali prikazati ime Medeja, budući da se ono rijetko čulo, osim u kontekstu grčke tragedije. Lecnula se kad je zrak proparao zvuk automobilske trube i okrenuvši se, vidjela je kako se ulicom pokraj nje vuče crni kamionet. Prozor se spustio i neki je mladić doviknuo: - Hej ljepotice, treba li ti prijevoz? Na mome krilu ima dovoljno mjesta!

Neprirodna gesta srednjim prstom bila je dovoljna da mu da do znanja što misli o njegovoj ponudi. Nasmijao se i kamionet je odjurio, rigajući ispušne plinove. Oči su joj još uvijek suzile od njih dok se uspinjala stubama i ulazila u svoju stambenu zgradu. Zastala je uz poštanske sandučice u predvorju, prekopala torbicu tražeći ključ od sandučića i najednom uzdahnula.

Prišla je vratima stana A1 i pokucala.

Vrata su se naglo otvorila i kroz njih je provirio izvanzemaljac s očima kukca. - Jesi li pronašla ključeve? - upitao je izvanzemaljac.

- Gospodine Goodwin? To ste vi, niste li?

- Molim? Oh, oprost. Ove stare oči više nisu što su nekad bile. Trebaju mi Robocop naočale samo kako bih vidio proklete glavice vijaka. - Nadstojnik zgrade skinuo je naočale za povećavanje i izvanzemaljac s očima kukca preobrazio se u posve običnog muškarca u šezdesetim godinama života, kojemu su neposlušni

čuperci sijede kose nalik majušnim rogovima stršali na glavi. - Onda, je li se onaj ključ ikad pojavio?

- Sigurna sam da sam ga samo negdje zametnula na poslu. Uspjela sam napraviti nove ključeve stana i automobila, ali...

- Znam. Želiš novi ključ poštanskog sandučića, je li tako?

- Rekli ste da ćete morati promijeniti bravu.

- Jutros sam je promijenio. Uđi i dat ću ti novi ključ.

Nevoljko je pošla za njim u stan. Jednom kad zakoračiš u brlog gospodina Goodwina, moglo bi proći dobrih pola sata prije nego što uspiješ pobjeći. Stanari su ga zvali „majstor za sve“, iz razloga koji su bili očiti kad je ušla u njegov dnevni boravak - odnosno, ono što je trebalo biti dnevni boravak. Umjesto toga, bilo je palača kotlokrpe, u kojoj je svaka vodoravna površina bila prekrivena starim sušilima za kosu, radio aparatima i elektronskim napravama u raznim fazama rastavljenosti i ponovne sastavljenosti. To mi je samo hobi, jednom joj je rekao. Nema potrebe da više ikad išta baciš. Ja ti to mogu popraviti!

Samo si morao biti voljan čekati desetljeće ili više da bi se on stigao uhvatiti popravka.

- Nadam se da ćeš naći taj svoj privjesak s ključevima - rekao je vodeći je pokraj desetaka naprava u fazi popravka koje su skupljale prašinu. - Nervozan sam kad znam da negdje vani slobodno kruže ključevi stana. Svijet je pun čudaka i bolesnika. Jesi li čula što je rekao gospodin Lubin?

- Nisam. - Nije željela čuti što je mrzovoljni gospodin Lubin s druge strane hodnika imao reći.

- Vidio je kako neki crni automobil odmjerava našu zgradu. Svako poslijepodne se veoma sporo proveze ovuda, a za volanom je neki muškarac.

- Možda samo traži gdje će se parkirati. Zato ja gotovo nikad nikamo ne idem automobilom. Osim cijene benzina, mrzim izgubiti parkirni prostor.

- Gospodin Lubin ima oko za takve stvari. Jesi li znala da je bio špijun?

Nasmijala se. - Doista mislite da je to istina?

- Zašto ne bi bilo? Hoću reći, ne bi lagao o nečem takvome.

Nemaš ti pojma o čemu neki ljudi lažu.

Gospodin Goodwin otvorio je ladicu, izazvavši glasno zveckanje, i izvadio iz nje jedan ključ. - Evo ti ga. Morat ću ti naplatiti četrdeset i pet dolara za mijenjanje brave.

- Mogu li to dodati na ček za najamninu?

- Naravno. - Nacerio se. - Imam povjerenja u tebe. Ja sam zadnja osoba na svijetu u koju bi trebao imati povjerenja.

Okrenula se s namjerom da ode.

- Hej, čekaj. Imam tvoju poštu. - Prišao je natrpanom blagovaoničkom stolu i pokupio hrpu pisama i neki paketić, sve omotano gumicom. - Poštar ovo nije mogao ugurati u tvoj sandučić pa sam mu rekao da ću ti ja dati. - Kimnuo je glavom prema paketiću. - Vidim da si ponovno nešto naručila od L.L. Beana, ha? Očito ti se sviđa ta tvrtka.

- Da, sviđa mi se. Hvala vam što ste mi čuvali poštu.

- Kupuješ li od njih odjeću ili opremu za kampiranje?

- Odjeću, uglavnom.

- I dobro ti pristaje? Čak iako je naručuješ pouzećem?

- Dobro mi pristaje. - Ukočeno se nasmiješila i okrenula prije no što je on počne zapitkivati gdje kupuje donje rublje. - Vidimo se kasnije.

- Ja bih svejedno radije isprobao odjeću prije nego što je kupim - rekao je. - Kad bih naručio pouzećem, nikad mi nije pristajala kako treba.

- Sutra ću vam dati ček za najamninu.

- I nastavi tražiti one ključeve, dobro? Ovih dana čovjek mora biti oprezan, a posebice zgodna djevojka kao što si ti, koja živi posve sama. Ne bi bilo dobro da tvoji ključevi završe u pogrešnim rukama.

Poput strijele je izjurila iz njegovog stana i zaputila se stubama.

- Čekaj! - doviknuo je. - Još nešto. Umalo sam te zaboravio pitati. Znaš li ikoga po imenu Josephine Sommer?

Zastala je kao ukopana na stubama, leđa ukočenih kao da su drvena, prstiju čvrsto ovijenih oko pošte. Polako se okrenula i pogledala ga.

- Što ste to rekli?

- Poštar me pitao bi li to mogla biti ti, ali sam mu rekao da je tvoje prezime Pulcillo.

- Zašto... zašto vas je to pitao?

- Zato što je donio pismo s tvojim brojem stana i prezimenom Sommer, ne Pulcillo. Zaključio je da bi to moglo biti tvoje djevojačko prezime ili nešto slično. Rekao sam mu da si neudata, koliko ja znam. Međutim, na omotnici piše broj tvog stana, a ovdje nema baš mnogo Josephina, pa sam zaključio da mora biti namijenjeno tebi. Zato sam ga zadržao s ostatkom tvoje pošte.

Progutala je slinu. - Hvala vam - promrmrljala je.

- Onda, jesi li to ti?

Nije odgovorila. Samo se nastavila uspinjati stubama, iako je znala da je on promatra i čeka odgovor. Prije no što je on uspio dobaciti novo pitanje, ona je već ušla u stan i zatvorila vrata.

Toliko je čvrsto privijala svežanj pisama uz svoje tijelo da je osjetila kako joj srce lupa o njega. Povukla je elastičnu vrpcu i odložila poštu na stolić za kavu. Omotnice i blještavi katalozi razlili su se po ploči stola. Odgurnula je kutiju iz L. L. Beana i prelistala poštu, dok nije uočila omotnicu na kojoj je nepoznatim rukopisom pisalo JOSEPHINE SOMMER. Na njoj je bila poštanska marka s bostonskim žigom, ali ne i adresa pošiljatelja.

Netko u Bostonu zna ovo ime. Što još znaju o meni?

Dugo je sjedila ne otvorivši omotnicu, u strahu što bi u pismu moglo pisati. U strahu da će se njezin život, jednom kad je otvori, promijeniti. Još ovaj jedan zadnji trenutak i nadalje može biti Josephine Pulcillo, povučena mlada žena koja nikad ne govori o svojoj prošlosti. Potplaćena arheologinja koja je zadovoljna skrivati se u stražnjoj prostoriji muzeja Crispin i sitničariti nad komadićima papirusa i platna.

Bila sam oprezna, pomislila je. Toliko oprezna da se ničime ne ističem i posvetim samo poslu, ali prošlost me je ipak nekako sustigla. Duboko je udahnula i najzad otvorila omotnicu. U njoj je bila poruka od samo četiri riječi napisanih štampanim slovima. Riječi koje su joj govorile ono što je već znala.

POLICIJA TI NIJE PRIJATELJ.

ŠEST

Kustosica muzeja Crispin djelovala je dovoljno drevnom da bi i sama mogla biti izložena u vitrini. Sjedokosa patuljčica jedva je bila dovoljno visoka da bi virila preko prijamnog pulta dok je objavljivala:

- Žao mi je, ali otvaramo točno u deset sati. Vratite se za sedam minuta, tad ću vam prodati ulaznice.

- Nismo došli u obilazak muzeja - odgovorila je Jane. - Mi smo iz Bostonske policije. Ja sam istražiteljica Rizzoli, a ovo je istražitelj Frost. Gospodin Crispin nas očekuje.

- Nisam obaviještena o tome.

- Je li on u muzeju?

- Da. On i gospođica Duke su gore na sastanku - rekla je žena, jasno izgovarajući riječ gospođica, kao da želi naglasiti da se u ovoj zgradi još uvijek primjenjuju staromodna pravila oslovljavanja. Izišla je iza pulta, otkrivajući kariranu škotsku suknju i ogromne ortopedske cipele. Na njezinoj bijeloj pamučnoj bluzi bila je pričvršćena pločica s imenom: GĐA. WILLEBRANDT, KUSTOSICA. - Odvest ću vas do njegovog ureda. Ali najprije moram zaključati blagajnu. Danas ponovno

očekujemo veliku gužvu i ne želim je ostaviti bez nadzora.

- Oh, sami ćemo pronaći put do ureda gospodina Crispina - odgovorio je Frost. - Ako nam kažete gdje se nalazi.

- Ne želim da se izgubite.

Frost joj je uputio svoj najljepši osmijeh za šarmiranje starih dama. - Bio sam izviđač, gospođo. Obecajem vam da se neću izgubiti. - Gospođa Willebrandt odbila je podleći njegovom šarmu. Sumnjičavo ga je promotrila kroz naočale čeličnih okvira.

- Na trećem katu - najzad je rekla. - Možete ići dizalom, ali je strašno sporo. - Pokazala je prema crnom rešetkastom kavezu koji je više nalikovao nekoj starinskoj smrtnoj klopci nego dizalu.

- Ići ćemo stubama - rekla je Jane.

- Ravno naprijed, kroz glavnu galeriju.

Međutim, ravno naprijed nije bila uputa koju je čovjek mogao slijediti u ovoj zgradi. Kad su Jane i Frost ušli u galeriju u prizemlju, naišli su na labirint vitrina. Prva vitrina koja ih je pozdravila sadržavala je voštanu figuru gospodina iz devetnaestog stoljeća u prirodnoj veličini, odjevenog u otmjeno vuneno odijelo s prslukom. U jednoj je ruci gospodin držao kompas, a u drugoj požutjelu kartu. Iako je bio okrenut prema njima kroz staklo, njegove oči kao da su gledale negdje drugdje, usredotočene na neko uzvišeno, daleko odredište koje samo on može vidjeti.

Frost se nagnuo i pročitao natpis na pločici uz noge gospodina. - Doktor Cornelius M. Crispin, istraživač i znanstvenik, 1830.-1912. Dragocjenosti koje je donio kući sa svojih putovanja po svijetu bile su začetak zbirke Muzeja Crispin. - Uspravio se.

- Opa. Zamisli da to navedeš kao zanimanje. Istraživač.

- Mislim da bi točnije bilo bogataš. - Jane je prišla sljedećoj vitrini, u kojoj su ispod svjetla žarulja svjetlucali zlatnici. - Hej, pogledaj. Ovdje piše da su iz Krezovog kraljevstva.

- E, taj je bio pravi bogataš.

- Misliš da je Krez doista postojao? Ja sam mislila da je to samo lik iz bajke.

Nastavili su do sljedeće vitrine, prepune grnčarije i glinenih kipića. - Zgodno - rekao je Frost. - Ovo je iz Sumera. Znaš, ovo su doista stare stvari. Kad se Alice vrati kući, dovest ću je ovamo. Nju će ovaj muzej oduševiti. Čudno kako ja za njega nikad ranije nisam čuo.

- Sad su svi čuli. Nema boljeg od umorstva da se izvučeš iz anonimnosti.

Zašli su dublje u labirint vitrina, pokraj mramornih poprsja Grka i Rimljana, pokraj zahrđalih mačeva i svjetlucavog nakita, a njihovi su koraci škripali po starim drvenim podovima. U galeriji je bilo nagurano toliko mnogo vitrina da su prolazi između njih bili uske uličice, a svako je skretanje donosilo novo iznenađenje, novo blago koje je zahtijevalo njihovu pozornost.

Najzad su izišli na otvoreni prostor uz stubišno zrcalo. Frost je krenuo stubama na kat, ali Jane nije pošla za njim. Nju su privukla uska vrata uokivrena umjetnim kamenom.

- Jane? - zazvao ju je Frost, osvrćući se.

- Pričekaj sekundu - odgovorila je, promatrajući primamljiv poziv koji je mamio s nadvratnika: DOĐITE. ZAKORAČITE U ZEMLJU FARAONA.

Nije mogla odoljeti.

Prošla je kroz vrata i zatekla se u slabo osvijetljenom prostoru, tako da je morala zastati kako bi joj se oči naviknule na sjene. Polako se otkrila prostorija prepuna čuda.

- Vau - šapnuo je Frost, koji je ušao za njom.

Stajali su u egipatskoj pogrebnoj odaji, zidova prekrivenih hijeroglifima i pogrebnim slikama. U prostoriji su bili izloženi predmeti iz grobnice, blago osvijetljeni diskretno raspoređenim reflektorima. Vidjela je sarkofag koji je zjapio otvoren, kao da čeka svog stanovnika za vječnost. Urezana šakalova glava kesila se s vrha kamene posude za čuvanje utrobe pokojnika. Na zidovima su visjele

pogrebne maske, s tamnim očima koje su sablasno zurile s naslikanih lica. Ispod stakla, ležao je razmotan papirus s odlomkom iz Knjige mrtvih.

Na suprotnom zidu nalazila se prazna staklena vitrina, Bila je veličine lijesa.

Zavirila je u vitrinu i vidjela fotografiju mumije u sanduku i katalošku karticu s rukom napisanom obavijesti: **BUDUĆE POČIVALIŠTE MADAM X. NE PROPUSTITE NJEZIN DOLAZAK!**

Madam X se ovdje nikad neće pojaviti, ali već je poslužila svojoj svrsi i na vrata muzeja nagnule su gomile. Privukla je znatiželjnike, horde koje traže morbidna uzbuđenja, željne baciti pogled na smrt. Ali jedan tragač za uzbuđenjem otišao je korak dalje. Bio je dovoljno uvrnut da doista napravi mumiju, da jednoj ženi izvadi utrobu, usoli je i šupljine joj ispuni začinima. Da je omota platnom, sputavajući njezine nage udove i torzo, kao što pauk omata svilenkaste niti oko svoje bespomoćne lovine.

Jane je netremice promatrala tu praznu vitrinu i razmišljala o mogućnosti vječnog života unutar staklenog lijesa. Najednom joj se prostorija učinila skučenom i zagušljivom, a prsa joj se stisnula kao da je ona bila čvrsto omotana od glave do pete, kao da nju dave vrpce platna, guše je. Prtljala je oko gornjeg gumba košulje kako bi olabavila okovratnik.

- Hej, istražitelji?

Iznenadena, Jane se okrenula i ugledala ženski obris na uskim vratima. Žena je bila odjevena u uski kostim s hlačama koji je isticao njezino vitko tijelo, a kratka joj je plava kosa sjajila poput aureole osvijetljene s leđa.

- Gospođa Willebrandt nam je rekla da ste stigli. Čekali smo vas gore. Mislila sam da ste se možda izgubili.

- Muzej je doista zanimljiv - rekao je Frost. - Nismo mogli malo ne razgledati.

Kad su Jane i Frost izišli iz prostorije u kojoj je bila izložena grobnica, žena se odrješito i poslovno rukovala s njima. Na jasnijoj rasvjeti u glavnoj galeriji, Jane je vidjela da je zgodna plavuša četrdesetih godina - otprilike stoljeće mlađa od kustosice koju su zatekli na ulazu. - Ja sam Debbie Duke, jedna od dragovoljaca u muzeju.

- Istražiteljica Rizzoli - odgovorila je Jane. - I istražitelj Frost.

- Simon čeka u svom uredu, ako biste pošli za mnom. - Debbie se okrenula i povelala ih na kat, njezine su otmjene cipele niskih potpetica lupkale pohabanim drvenim stubama. Na odmorištu na katu, Janeinu pozornost ponovno je privukao upadljiv izložak: Preparirani mrki medvjed na postolju, s isturenim kandžama kao da se sprema razderati svakoga tko se uspinje stubama.

- Je li netko od predaka gospodina Crispina ustrijelio ovu zvijer? - upitala je Jane.

- Oh. - Debbie joj je uputila zgađeni pogled. - To je Veliki Ben. Morat ću provjeriti, ali mislim da ga je Simonov otac donio iz Aljaske. I sama tek stječem uvid u zbirku.

- Zar ste novi ovdje?

- Od travnja. Pokušavamo unovačiti nove dragovoljce. Možda znate nekoga tko bi nam se volio priključiti? Posebice tražimo mlađe dragovoljce, za rad s djecom.

Jane još uvijek nije mogla skrenuti pogled s onih ubojitih medvjedih kandži. - Mislila sam da je ovo arheološki muzej - rekla je. - Kako se u njega uklapa medvjed?

- Zapravo, ovo je muzej svega i svačega, i zato nam je tako teško probiti se na tržištu. Većinu zbirke prikupilo je pet generacija obitelji Crispin, ali imamo i mnoštvo doniranih izložaka. Na prvom katu izlažemo životinje s očnjacima i kandžama. Znam da je to neobično, ali klinici kao da uvijek završe na tome. Vole zuriti u mesoždere. Zečiči su im dosadni.

- Zečiči te ne mogu ubiti - odvrtila je Jane.

- Možda je o tome riječ. Svi mi volimo biti preplašeni, nije li tako? - Debbie se okrenula i nastavila uspinjati stubama.

- Što je na drugom katu? - Upitao je Frost.

- Još izložbenog prostora. Pokazat ću vam. Koristimo ga za izložke koji se

izmjenjuju.

- Znači, uzimate nove izložke?

- Oh, ne moramo ništa uzimati. U podrumu je pohranjeno toliko toga da bismo postav u tom prostoru vjerojatno mogli mijenjati svakih mjesec dana narednih dvadeset godina, a da se nikad ne ponovimo.

- Što onda sad imate gore?

- Kost.

- Mislite, ljudske?

Debbie ga je nijemo pogledala. Bila je zabavljena. - Naravno. Kako bismo inače privukli pozornost beznačajno zasićene javnosti? Mogli bismo im pokazati najelitniju zbirku dinastije Ming, ili izrezbareni zaslon od bjelokosti iz Perzije, a oni bi okrenuli leđa i krenuli ravno prema ljudskim ostacima.

- A odakle dolaze te kosti?

- Vjerujte mi. One su propisno dokumentirane. Jedan od Crispina donio ih je iz Turske prije sto godina. Ne mogu se sjetiti tko, vjerojatno Cornelius. Doktor Robinson je zaključio kako je vrijeme da ih izvučemo iz skladišta i vratimo pred javnost. Svi ti izložci govore o drevnim pogrebnim običajima.

- Zvučite kao da ste i vi arheologinja.

- Ja? - Debbie se nasmijala. - Ja samo imam mnogo slobodnog vremena i volim lijepe stvari. Zato mislim da muzeje vrijedi podržati. Jeste li vidjeli izložke u prizemlju? Osim mesoždera na postoljima, imamo blaga koja vrijedi vidjeti. Na to bi se muzej trebao usredotočiti, ne na punjene medvjede, ali morate dati javnosti što želi. Zato smo toliko mnogo očekivali od Madam X. Ona je trebala donijeti dovoljno gotovine da barem nastavimo raditi kao dosad.

Stigli su do drugog kata i ušli u izložbeni prostor drevnih groblja. Jane je vidjela staklene sanduke s ljudskim kostima raspoređenim na pijesku, kao da ih je tek otkrio pijuk arheologa. Dok je Debbie odrješito hodala pokraj njih, Jane je shvatila da zaostaje i zuri u kosture šćućurene u fetalne položaje, u kosti udova mrtve majke koje grle krhotine ostataka djeteta. Dijete nije moglo biti mnogo starije od njezine vlastite kćerke, Regine. Ovdje se nalazi čitavo selo mrtvih, pomislila je Jane. Kakav bi čovjek tako okrutno oteo ljude iz njihovih počivališta i dopremio ih u stranu zemlju da ih gledaju kao izložke? Je li predak Simona Crispina osjećao i najmanji žalac krivnje dok je čupao ove kosti iz njihovih grobova? Stare kovanice, mramorni kipovi i ljudske kosti - obitelj Crispin prema svemu se jednako ponašala.

To su bili predmeti koje valja sakupiti i izložiti kao trofeje.

- Istražiteljice? - obratila joj se Debbie. Ostavljajući nijeme mrtvace iza sebe, Jane i Frost pošli su za Debbie u ured Simona Crispina.

Muškarac koji je sjedio ondje i čekao ih izgledao je mnogo krhkije no što je očekivala. Kosa mu se prorijedila do bijelih pahuljastih pramičaka, a smeđe staračke pjege zamrljale glavu i ruke. Međutim, njegove prodorne modre oči blistale su od živog zanimanja dok se rukovao sa svoje dvoje posjetitelja.

- Hvala vam što ste nas primili, gospodine Crispin - rekla je Jane.

- Volio bih da sam sam mogao nazočiti obdukciji - odgovorio je. - Ali moj kuk još se nije posve oporavio od operacije i još uvijek šepesam naokolo sa štapom. Izvolite, sjednite.

Jane se osvrnula prostorijom koja je bila opremljena masivnim hrastovim radnim stolom i naslonjačima presvučenim otrcanim zelenim baršunom. S tamnim drvenim oblogama na zidovima i velikim, trodjelnim prozorima, prostorija je izgledala kao da joj je mjesto u nekom gospodskom klubu iz nekog ranijeg stoljeća, mjestu gdje gospoda pijuckaju šeri. Ali kao i u ostatku zgrade, i ovdje se vidjelo koliko je sve staro. Perzijski sag bio je izlisan gotovo do prozirnosti, a požutjeli svesci u odvjjetničkim policama kao da su bili najmanje stotinu godina stari.

Jane je sjela u jedan od baršunastih naslonjača. Bila je opčinjena tim komadom pokućstva veličine prijestolja, kao djevojčica koja se nakratko igra da je kraljica. I

Frost se smjestio u jedan masivni naslonjač, ali umjesto da izgleda kao kralj, djelovao je izgubljen na svom baršunastom prijestolju.

- Učinit ćemo sve što možemo kako bismo vam pomogli s istragom - rekao je Simon. - Doktor Robinson je zadužen za svakodnevne poslove. Bojim se da sam ja prilično beskoristan otkad sam slomio kuk.

- Kako se to dogodilo? - upitala je Jane.

- Pao sam u jamu iskapališta u Turskoj. - Opazio je Janeninu podignutu obrvu i nasmiješio se. - Da, čak i u prezreloj dobi od osamdeset i dvije godine, radio sam na terenu. Nikad nisam bio samo foteljski arheolog. Smatram da čovjek mora zaprljati ruke ili nije ništa osim hobista. - Prizvuk prezira kojim je izgovorio tu zadnju riječ jasno je govorio što misli o takvim amaterima.

Debbie je rekla: - Brzo ćete se vi vratiti na teren, Simone. U vašoj dobi, potrebno je samo vrijeme da čovjek ozdravi.

- Pretpostavljam da vam je doktor Robinson rekao što smo jučer otkrili na obdukciji - rekla je Jane.

- Da. I reći da smo šokirani bilo bi ublažavanje istine. Ovo nije vrsta pozornosti kakvu bi ijedan muzej želio.

- Sumnjam da je to vrsta pozornosti kakvu je željela i Madam X.

- Nisam ni znao da u zbirci imamo mumiju, dok je Nicholas nije otkrio tijekom popisivanja inventara.

- Rekao je da je to bilo u siječnju.

- Da. Nedugo zatim, ja sam operirao kuk.

- Kako je moguće da muzej izgubi trag nečim tako vrijednom kao što je mumija? Budalasto se nasmiješio. - Posjetite bilo koji muzej s velikom zbirkom i velika je vjerojatnost da će im podrum biti jednako neorganiziran kao naš. Mi imamo sto trideset godina. Tijekom tih godina, više od deset kuratora i na stotine stažista, kustosa i dragovoljaca radilo je pod ovim krovom. Bilješke s terena se gube, zapisi nestaju, a izlošci zagube. Stoga nije nikakvo čudo da smo izgubili trag onome što posjedujemo. - Uzdahnuo je. - Bojim se da sam za to ponajprije kriv ja osobno.

- Zašto?

- Predugo sam sve operativne pojedinosti ostavljao u cijelosti u rukama doktora Williama Scotta-Kerra, našeg bivšeg kuratora. Toliko sam često bio u inozemstvu da nisam znao što se zbiva ovdje kod kuće. Ali, gospoda Willebrandt zamijetila je da postaje nemarniji. Da zameće dokumente ili izlošcima pridodaje pogrešne oznake. S vremenom je postao tako zaboravan da nije mogao prepoznati ni običan pribor. Tragedija je u tome da je taj čovjek nekoć bio briljantan stručnjak, negdašnji terenski arheolog s kojim sam radio po čitavom svijetu. Gospoda Willebrandt pisala mi je o svojim strahovima i kad sam se vratio kući, vidio sam da imamo ozbiljan problem. Nisam imao srca odmah ga otpustiti, a na kraju se ispostavilo da to nisam ni morao. Pogodio ga je automobil i usmrtio, tik ispred ove zgrade. Imao je samo sedamdeset i četiri godine, ali to je vjerojatno bio blagoslov, ako se uzme u obzir turobna prognoza, da je poživio.

- Je li patio od Alzheimerove bolesti? - upitala je Jane.

Simon je kimnuo glavom. - Znakovi su postojali vjerojatno čitavo desetljeće, ali William ih je uspješno skrivao. Zbirka je ostavljena u posvemašnjem neredu. Nismo shvatili koliko je loša situacija dok prije tri godine nisam angažirao doktora Robinsona i dok on nije otkrio da nedostaju ulazne knjige. Nije mogao pronaći dokumentaciju za čitav niz sanduka u podrumu. U siječnju, kad je otvorio sanduk u kojem se nalazila Madam X, nije imao pojma što je u njemu. Vjerujte mi, svi smo se zapanjili. Nismo imali pojma da je u zbirci ikad postojala mumija.

- Gospođica Duke nam je rekla da je većinu zbirke prikupila vaša obitelj - rekao je Frost.

- Pet generacija Crispina osobno je mahalo lopaticama i zidarskim žlicama. Sakupljanje nam je obiteljska strast. Nažalost, ono je ujedno i skupa opsesija, a ovaj je muzej usisao ono što je ostalo od mog nasljedstva. - Ponovno je uzdahnuo. - I zato je takav kakav jest, u kroničnom manjku sredstava i ovisan o

dragovoljcima. I donatorima.

- Da možda Madam X nije tako završila ovdje? - upitao je Frost. - Od nekog donatora?

- Donirani predmeti nađu svoj put do nas - odgovorio je Simon. - Ljudi žele siguran dom za neku dragocjenu starinu za koju se ne mogu skrbiti kako valja. Ili žele lijepu malu pločicu sa svojim imenom, trajno izloženu svačijem pogledu. Mi smo voljniji prihvatiti gotovo sve.

- Ali nigdje nemate zapise o doniranoj mumiji?

- Nicholas nije pronašao nijedan takav zapis. A vjerujte mi, tražio je. Učinio je to svojim poslanjem. U ožujku smo angažirali Josephine da nam pomogne s analizom Madam X, ali ni ona nije uspjela utvrditi porijeklo mumije.

- Moguće je da je Madam X pridodana zbirci kad je kurator bio doktor Scott-Kerr - uključila se Debbie.

- Onaj tip s Alzheimerovom bolešću - komentirala je Jane.

- Točno. On je mogao zametnuti papirologiju. To bi objasnilo zašto danas nema ni slova o njoj.

- Zvuči kao razumna teorija - suglasila se Jane. - Ali moramo ispitati i druge teorije. Tko ima pristup vašem podrumu?

- Ključevi se čuvaju na prijamnom pultu, tako da se može reći da kompletno osoblje ima pristup podrumu.

Usljedio je trenutak tišine. Debbie i Simon su se pogledali i njegovo se lice smračilo. - Ne sviđa mi se što dajete naslutiti, istražiteljice.

- Pitanje je razumno.

- Mi smo uvažena institucija, s odličnim osobljem, većina kojega su dragovoljci - rekao je Simon. - Naši kustosi, naši stažisti... svi su oni ovdje zato što su posvećeni očuvanju.

- Ja nisam dovodila u pitanje ničiju posvećenost. Samo sam se pitala tko ima pristup.

- Ono što zapravo pitate jest tko je ondje dolje mogao sakriti mrtvo tijelo?

- To je mogućnost koju moramo uzeti u obzir.

- Vjerujte mi, mi ovdje nikad nismo uposlili ubojicu.

- Gospodine Crispin, možete li biti posve sigurni u to? - tiho je upitala Jane, ali njezin pogled nije mu ostavljao prostora za lagani bijeg. Vidjela je da ga je to pitanje uznemirilo. Primorala ga je da se suoči s groznom mogućnošću da je netko koga on zna, ili je u prošlosti poznavao, možda sakrio mrtvacu u ovom ponosnom bastionu učenosti.

- Žao mi je, gospodine Crispin - najzad je rekla. - Ali stvari bi ovdje na neko vrijeme mogle biti malo drugačije no što priželjkujete.

- Kako to mislite?

- Mrtvo je tijelo nekako završilo u vašem muzeju. Možda vam je donirano prije čitavog desetljeća. Možda je nedavno ostavljeno ovdje. Problem je da vi o tome nemate nikakvu dokumentaciju. Ne znate ni što sve imate u zbirci. Morat ćemo pregledati vaš podrum.

Simon je začuđeno odmahnuo glavom. - Što točno očekujete da ćete pronaći?

Nije odgovorila na to pitanje; nije ni morala.

SEDAM

- Je li ovo apsolutno neophodno? - upitao je Nicholas Robinson. - Morate li to na ovaj način?

- Bojim se da moramo - odgovorila je Jane i uručila mu nalog za pretres. Dok ga je čitao, Jane je stajala pokraj njega sa svojom ekipom od trojice istražitelja. Danas su Frost i ona doveli istražitelje Trippa i Crowea kako bi im pomogli u pretresu i svo četvero su čekali dok je Robinson bolno dugo proučavao nalog. Uvijek nestrpljiv Darren Crowe glasno je zadahtao od frustracije, a Jane mu

uputila ozlojeđen pogled, naglašen podsjetnik da je ona glavna u njihovoj ekipi i da bi njemu bilo bolje da se suzdrži.

Robinson se mrštio na dokument. - Tražite ljudske ostatke? - Pogledao je Jane. - Pa naravno da ćete ih ovdje naći. Ovo je muzej. I uvjeravam vas, one kosti na drugome katu su prдавne. Ako želite da vam predočim relevantne dokaze...

- Nas zanima ono što ste pohranili u podrumu. Ako biste bili ljubazni da otključate vrata, možemo početi.

Robinson je pogledao ostale istražitelje koji su stajali u blizini i uočio željeznu polugu u rukama istražitelja Trippa. - Ne možete provaliti u sanduke! Mogli biste oštetiti neprocjenjive izloške.

- Slobodno promatrajte što radimo i savjetujte nas. Ali molim vas, nemojte ništa dirati ni micati.

- Zašto pretvarate ovaj muzej u poprište zločina?

- Brine nas da Madam X nije jedino iznenađenje u vašoj zbirci. A sad, molim vas, pođite s nama u podrum.

Robinson je glasno progutao slinu i pogledao stariju kustosicu, koja je promatrala njegovu prepirku s Jane. - Gospodo Willebrandt, hoćete li, molim vas, nazvati Josephine i reći joj da odmah dođe? Treba mi.

- Doktore Robinson, sad je pet minuta do deset sati. Posjetitelji tek što nisu počeli pristizati.

- Muzej će danas morati ostati zatvoren - rekla je Jane. - Radije bismo da mediji ne saznaju što se zbiva. Stoga vas molim da zaključate ulazna vrata.

Gospoda Willebrandt namjerno je ignorirala Janeinu naredbu i nastavila promatrati kuratora. - Doktore Robinson?

Malodušno je uzdahnuo. - Čini se da nemamo izbora. Molim vas, učinite kako kaže policija. - Otvorio je ladicu iza prijamnog pulta, izvukao ključeve i poveo ih pokraj voštanog kipa doktora Corneliusa Crispina, pokraj grčkih i rimskih mramornih poprsja, do stubišta. Desetak škripavih stuba odvelo ih je do podrumske razine.

Ondje je zastao. Okrenuo se ka Jane i upitao: - Trebam li odvjetnika? Jesam li sumnjivac?

- Ne.

- Tko onda jest? Recite mi barem to.

- Ovo možda seže u vrijeme prije nego što ste se ovdje zaposlili.

- Koliko daleko?

- Do prethodnog kuratora.

Robinson se preneraženo nasmijao. - Taj je siroti starac imao Alzheimerovu bolest. Ne mislite valjda da je stari William ovdje dolje spremao mrtvace?

- Vrata, doktore Robinson.

Odmahnuo je glavom i otključao vrata. Iz prostorije je nagnuo hladan, suhi zrak. Ušli su i Jane je čula iznenađeno mrmljanje ostalih istražitelja kad su opazili ogroman skladišni prostor, prepun sanduka složenih jedan na drugome gotovo do samoga stropa.

- Molim vas, držite vrata zatvorena, ako je moguće - zamolio je Robinson. - Prostor ima kontroliranu temperaturu i vlažnost.

- Čovječe - rekao je istražitelj Crowe. - Trebat će nam čitava vječnost da pregledamo sve ove sanduke. Što je uopće u njima?

- Popisali smo više od polovice inventara - rekao je Robinson. - Kad biste nam dali još nekoliko mjeseci da ga dovršimo, mogli bismo vam reći što je u svakom sanduku.

- Nekoliko mjeseci je dugo čekati.

- Meni su trebale godine da proučim samo one ondje redove sanduka, sve do stražnjih polica. Mogu osobno jamčiti za njihov sadržaj. Ali još nisam ni otvorio sanduke na ovome kraju podruma. To je spor proces jer čovjek mora biti oprezan i sve zabilježiti. Neki od ovih predmeta stari su stoljećima i mogu se lako pretvoriti u prašinu.

- Čak i u prostoriji s kontroliranom temperaturom i vlažnosti? - upitao je Tripp.

- Klima nije bila ugrađena do kasnih šezdesetih.

Frost je pokazao na jedan sanduk na dnu hrpe. - Pogledajte datum na onom sanduku. 1873. Siam.

- Vidite? - Robinson je pogledao Jane. - Ovdje bi moglo biti blaga koja nisu otpakirana stotinu godina. Moj je plan bio sistematično pregledati sanduk po sanduk i sve dokumentirati. - Zastao je. - Ali otkrio sam Madam X i inventura je stala. Inače bismo već dosad odmaknuli mnogo dalje.

- Gdje ste pronašli njezin sanduk? - upitala je Jane. - U kojem dijelu?

- Ovdje u ovome redu, straga uza zid. - Pokazao je na udaljeni kraj skladišnog prostora. - Bila je na dnu hrpe.

- Jeste li pogledali u sanduke koji su bili iznad njezinog?

- Jesam. U njima su bili predmeti sakupljeni tijekom 1910-ih. Rukotvorine iz Osmanlijskog carstva i nekoliko kineskih svitaka i grnčarije.

- Iz 1910-ih? - Jane se sjetila savršenog rasporeda zubiju mumije, amalgamske plombe na zubu. - Madam X je gotovo sigurno novijeg datuma.

- Kako je onda završila ispod starijih sanduka? - upitao je istražitelj Crowe.

- Netko ih je očito malo presložio - odgovorila je Jane. - Tako bi Madam X bila manje dostupna.

Dok se Jane ogledavala po golemom prostoru, sjetila se mauzoleja u kojem je pokopana njezina baka, mramorne palače u kojoj su na svim zidovima bila urezana imena onih koji su počivali u grobnicama. Je li to ono što i sad gledam? Mauzolej prepun bezimernih žrtava? Prišla je udaljenom kraju podruma, gdje je pronađena Madam X. Ondje su gorjele dvije žarulje na stropu, a sam ugao bio je u sjeni.

- Ovdje ćemo započeti potragu - rekla je.

Frost i Crowe su zajednički podigli sanduk na vrhu hrpe i spustili ga na pod. Na poklopcu je bilo načrčkano: MISCELLANEOUS, KONGO. Frost je polugom otvorio poklopac i letimično pogledavši što je unutra, lecnuo se i zabio u Jane.

- Što je to? - upitala je.

Darren Crowe se najednom nasmijao. Posegnuo je u sanduk, izvukao iz njega jednu drvenu masku i stavio je ispred lica. - Bu!

- Oprezno s time! - rekao je Robinson. - Vrijedna je.

- Ujedno je i vraški sablasna - promrmljao je Frost, zureći u groteskne crte lica izrezbarene na drvenoj masici.

Crowe je odložio masku i izvukao zgužvane novine kojima je sadržaj sanduka bio zaštićen. - Londonski Times, 1930. Rekao bih da je ovaj sanduk iz vremena prije našeg počinitelja.

- Ja doista moram prosvjedovati - oglasio se Robinson. - Dirate stvari... kontaminirate ih. Svi biste trebali nositi rukavice.

- Možda biste vi, doktore Robinson, trebali čekati vani - odvratila mu je Jane.

- Ne, neću. Ja sam odgovoran za sigurnost ove zbirke.

Okrenula se kako bi se suočila s njim. Iako je djelovao blag, tvrdoglavo nije odustajao dok mu se ona približavala, i bijesno je treptao iza naočala. Izvan ovog muzeja, da se nađe pred policajcem, Nicholas Robinson vjerojatno bi reagirao poslušno i s poštovanjem. Ali ovdje na njegovom vlastitom teritoriju, u obranu svoje dragocjene zbirke, činilo se da je posve spreman upustiti se u borbu prsa o prsa.

- Divljate ovuda kao razuzdano stado - rekao je. - Zašto mislite da ovdje ima još mrtvaca? Što mislite, kakvi ljudi rade u muzejima?

- Ne znam, doktore Robinson. To upravo pokušavam saznati.

- Tad pitajte mene. Razgovarajte sa mnom, umjesto da razvaljujete sanduke. Ja poznajem ovaj muzej. Znam ljude koji su ovdje radili.

- Vi ste ovdje kurator samo tri godine - odgovorila je Jane.

- Ali sam radio ovdje i kao ljetni pripravnik dok sam išao na koledž. Poznavao sam doktora Scott-Kerra i on je bio posve bezopasan. - Bijesno je pogledao Crowea, koji je upravo izvukao jednu vazu iz otvorenog sanduka. - Hej! Ta vaza je stara

četiristo godina! Odnosite se prema njoj s poštovanjem!

- Možda je vrijeme da vi i ja iziđemo van - rekla je Jane. - Moramo razgovarati.

Uputio je zabrinut pogled trojici istražitelja, koji su počeli otvarati novi sanduk. Nevoljko je slijedio Jane van iz podruma i stubama do galerije u prizemlju. Stali su uz egipatski izložak, dok se nad njima nadvijao ulaz u umjetnu grobnicu.

- Kad ste točno ovdje bili pripravnik, doktore Robinson? - upitala je Jane.

- Prije dvadeset godina, na prvoj i drugoj godini koledža. Kad je William bio kustos, pokušavao je svakog ljeta dovesti jednog ili dva pripravnika.

- Zašto sad nema pripravnika?

- Više nemamo novca u budžetu da platimo njihove troškove. Stoga nam je gotovo nemoguće privući ijednog studenta. Osim toga, kad si mlad, radije si na terenu, s drugima tvoje dobi, nego da se zatvoriš u ovu prašnjavu staru zgradu.

- Čega se sjećate o doktoru Scott-Kerru?

- Prilično mi se sviđao - odgovorio je. Usnama mu je preletjeo osmijeh od tog sjećanja. - Već je tad bio pomalo rastresen, ali uvijek je bio ugodan, uvijek velikodušan sa svojim vremenom. Odmah mi je dao poveliku odgovornost i zbog toga je to bilo najbolje iskustvo koje sam mogao imati. Iako sam se ujedno i razočarao.

- Zašto?

- To mi je podiglo očekivanja. Mislio sam da ću kad doktoriram bez imalo poteškoća pronaći posao.

- Zar niste?

Odmahnuo je glavom. - Završio sam kao lopatar.

- Što to znači?

- Arheolog na ugovor. Ovih je dana to gotovo jedini posao koji možeš dobiti kad tek diplomiraš arheologiju. Oni to zovu menadžmentom kulturnih resursa. Radio sam na građevinama i u vojnim bazama. Kopao sam probne jame i tražio dokaze povijesne vrijednosti prije nego što dođu buldožeri. To je posao samo za mlade. Nema nikakvih pogodnosti, uvijek si na putu, a na koljenima i leđima proketo je teško raditi. Zato sam, kad me je prije tri godine Simon nazvao i ponudio mi ovaj posao, bio sretan što mogu objesiti lopatu na klin, iako zarađujem manje nego što sam zarađivao na terenu. A to objašnjava zašto je mjesto kuratora tako dugo bilo prazno nakon smrti doktora Scott-Kerra.

- Kako muzej može posloovati bez kuratora?

- Dopuštanjem da upravlja netko kao što je gospođa Willebrandt, vjerovali ili ne. Ona je godinama ostavljala iste izložke u istim prašnjavim sanducima. - Pogledao je prema prijamnom pultu i spustio glas do šapta. - I znate što? Ni mrvica se nije promijenila otkad sam ja bio pripravnik. Ta žena se rodila prastara.

Jane je začula odjek koraka na stubama i kad se okrenula, opazila Frosta koji se uspinjao. - Rizzolijeva, bit će bolje da siđeš nešto vidjeti.

- Što ste pronašli?

- Nismo sigurni.

Robinson i ona pošli su za Frostom natrag u podrumsko skladište. Na podu oko još nekoliko otvorenih sanduka bila je razbacana piljevina.

- Pokušali smo spustiti onaj sanduk i ja sam se odupro o zid - rekao je istražitelj Tripp. - Zid je popustio. I tad sam zamijetio ovo. - Pokazao je prema ciglama. - Crowe, uperi svjetiljku ovamo da ona vidi.

Crowe je uperio zraku svoje svjetiljke i Jane se namrštila promatrajući zid koji je sad bio uleknut. Jedna je cigla ispala i ostavila rupu kroz koju je Jane vidjela samo mrkli mrak.

- Iza je neki prostor - rekao je Crowe. - Kad uperim svjetiljku kroz rupu, vidim čak i stražnji zid.

Jane se obratila Robinsonu. - Što je iza ove cigle?

- Nemam pojma - promrmljao je, preneraženo zureći u uleknuti zid. - Uvijek sam pretpostavljao da su ovo čvrsti zidovi. Ali zgrada je veoma stara.

- Koliko stara?

- Najmanje stotinu i pedeset godina. To nam je rekao vodoinstalater kad je došao renovirati toalet. Nekoć im je ovo bila obiteljska palača, znate.

- Crispinima?

- Sredinom devetnaestog stoljeća živjeli su ovdje, a zatim se obitelj preselila u novu kuću u Brooklineu. Tad je ova zgrada pretvorena u muzej.

- Kamo gleda ovaj zid? - upitao je Frost. Robinson je razmislio. - Mislim da bi trebao gledati na ulicu.

- Znači da s druge strane nema nikakve zgrade?

- Ne, samo cesta.

- Izvadimo nekoliko ovih cigli - predložila je Jane - i provjerimo što je s druge strane.

Robinson je izgledao zabrinut. - Ako počnete vaditi cigle, sve bi se moglo srušiti.

- Ovo očito nije nosivi zid - umirio ga je Tripp. - Inače bi se već sve srušilo.

- Želim da odmah prestanete - rekao je Robinson. - Prije nego što nastavite, moram razgovarati sa Simonom.

- Zašto ga onda odmah ne pozovete? - upitala je Jane. Dok se kurator udaljavao, četvero istražitelja ostalo je uz rupu u zidu, nepomični poput kipova. Čim su se vrata iza njega zatvorila, Jane je ponovno obratila pozornost zidu. - Ove donje cigle nisu ni spojene žbukom. Samo su naslagane jedna na drugu.

- Što onda drži gornji dio tog zida? - upitao je Frost.

Jane je oprezno izvukla jednu labavu ciglu, napola očekujući da će se ostale sve srušiti. Ali zid se držao. Pogledala je Trippa. - Što misliš?

- Na vrhu je sigurno potporanj za gornju trećinu.

- Tad bi trebalo biti sigurno izvući ove cigle na dnu, je li tako?

- Trebalo bi biti. Valjda.

Nervozno se nasmijala. - Ispunjavaš me silnim samopouzdanjem, Trippe. - Dok su trojica muškaraca stajala po strani i promatrali je, nježno je izvukla još jednu labavu ciglu, pa još jednu. Primijetila je da su ostali istražitelji malo ustuknuli i ostavili je samu u podnožju zida. Usprkos rupi koju je otvorila u zidu, i nadalje se držao. Kad je provirila kroz nju, naišla je samo na mrkli mrak.

- Crowe, daj mi svjetiljku. - Pružio joj je svjetiljku.

Spustila se na koljena i uperila svjetiljku kroz rupu. Razabrala je grubu strukturu zida sučelice, udaljenog nekoliko metara. Polako je prešla svjetlom preko njega i najednom se zaustavila na niši urezanoj u kamen. Na licu koje je zurilo u nju iz tame.

Zateturala je unatraske, dahćući.

- Što je? - upitao je Frost. - Što si tamo vidjela?

Na trenutak, Jane nije mogla govoriti. Srce joj je divljački lupalo, a ona je zurila u rupu u ciglama, tamni prozor u odaju koju nije imala želje istražiti. Ne nakon onoga što je upravo opazila u onim sjenama.

- Rizzolijeva?

Progutala je slinu. - Mislim da je vrijeme da pozovemo mrtvozornika.

OSAM

Ovo nije bio Maurin prvi posjet Muzeju Crispin.

Nekoliko godina ranije, nedugo nakon preseljenja u Boston, pronašla je muzej na popisu znamenitosti u jednom vodiču. Jedne hladne nedjelje u siječnju, prošla je kroz ulazna vrata muzeja i očekivala da će se morati nadmetati s uobičajenim vikend posjetiteljima, uobičajenim preopterećenim roditeljima koji sa sobom vuku djecu koja se dosađuju. Umjesto toga, ušla je u nijemu zgradu u kojoj je jedino osoblje bila jedna jedina kustosica na prijamnom pultu, jedna postarija žena koja je Mauri naplatila ulaznicu i nakon toga je ignorirala. Maura je sama prošetala sumornim galerijama, jednom za drugom, pokraj prašnjavih staklenih vitrina punih zanimljivosti iz čitavoga svijeta, pokraj požutjelih oznaka koje su izgledale

kao da čitavo stoljeće nisu promijenjene. Starinska visoka peć nije mogla istjerati studen iz zgrade i Maura je čitav muzej obišla u kaputu i šalu. Dva sata kasnije je izišla, potištena tim iskustvom. Potištena i zato što taj samotni posjet kao da je simbolizirao njezin život u to doba. Odnedavna razvedena i bez prijatelja u novom gradu, bila je samotna lutalica hladnim i turobnim krajolikom u kojem je nitko nije dočekao niti uopće djelovao svjestan njezinog postojanja.

Više se nije vraćala u Muzej Crispin. Do danas.

Osjetila je žalac one iste potištenosti čim je zakoračila u zgradu, kad je ponovno udahнула njezin miris starosti. Iako su prošle godine otkad je zadnji put bila ovdje, sumornost koju je osjetila onog siječanjskog dana odmah joj se ponovno smjestila na ramena, kao podsjetnik da se njezin život, na kraju krajeva, nije doista promijenio. Iako je sad bila zaljubljena, još uvijek je nedjeljom lutala sama - nedjeljom posebice. Ali današnje službene dužnosti zahtijevale su njezinu pozornost dok je slijedila Jane niz stube do podrumskog skladišnog prostora. Dotad su istražitelji već proširili rupu u zidu dovoljno veliku da se ona provuče kroz nju. Zastala je na ulazu u odaju i namrštila se hrpi izvađenih cigala.

- Je li sigurno ući onamo? Jeste li sigurni da se neće srušiti? - upitala je Maura.

- Na vrhu ima križni potporanj - odgovorila je Jane. - Ovaj je zid trebao izgledati čvrst, ali mislim da su ovdje možda nekoć bila vrata koja su vodila u skrivenu odaju.

- Skrivenu? Za koju svrhu?

- Za skrivanje dragocjenosti? Za skrivanje pića tijekom prohibicije? Tko zna? Čak ni Simon Crispin nema pojma čemu je ovaj prostor trebao služiti.

- Je li znao da postoji?

- Rekao je da je kao dijete čuo priče o tunelu koji spaja ovu zgradu s onom preko puta. Ali ova je odaja slijepa ulica. - Jane joj je pružila svjetiljku. - Ti prva - rekla je. - Bit ću odmah iza tebe.

Maura je čučnula ispred rupe. Osjetila je poglede istražitelja koji su je nijemo promatrali, čekajući njezinu reakciju. Ono što ju je čekalo u toj odaji nedvojbeno ih je uznemirilo i zbog njihove je šutnje bila nevoljka nastaviti. Nije vidjela što je ispred nje, ali znala je da je u mraku čeka nešto grozno - nešto što je tako dugo bilo skriveno od svijeta, da je zrak unutra bio smrdljiv i leden. Spustila se na koljena i provukla kroz otvor.

Našla se u prostoru dovoljno visokom da ustane. Ispružila je ruke ravno ispred sebe, ali ništa nije napipala. Uključila je svjetiljku. Lice bez tijela škiljilo je u nju.

Šokirano je udahнула i trznula se unatrag, sudarivši se s Jane koja se netom provukla iza nje.

- Pretpostavljam da si ih vidjela - rekla je Jane.

- Njih?

Jane je uključila svoju svjetiljku. - Jedno je ovdje. - Zraka svjetla sletjela je na lice koje je upravo preplašilo Mauru.

- A drugo ondje. - Zraka se pomaknula i zaustavila na drugoj niši, u kojoj je bilo drugo lice, groteskno smežurano. - I na kraju, treće. - Jane je uperila svjetiljku u kameni izbojak tik iznad Maure. Sasušeno lice bilo je uokvireno vodopadom sjajne crne kose. Brutalni šavovi spajali su usne kao da ih osuđuju na vječnu šutnju.

- Reci mi da ovo nisu prave glave - tiho je rekla Jane. - Molim te.

Maura je posegnula u džep po rukavice. Ruke su joj bile smrznute i nespretne i pipkala je u tami kako bi navukla gumene rukavice preko hladnih i vlažnih prstiju. Jane je uperila svjetiljku u izbojak, a Maura nježno spustila glavu s njezine kamene police. Činila se zapanjujuće bestežinskom i dovoljno kompaktnom da joj stane na dlan. Zavjesa kose bila je nevezana i Maura se lecnula kad su svilenkaste vlasi okrnule njezinu голу ruku. To nije običan najlon, pomislila je, već prava kosa. Ljudska kosa.

Maura je progutala slinu. - Mislim da je ovo tsantsa.

- Što?

- Smežurana glava. - Maura je pogledala Jane. - Čini se da je prava.

- Ali mogla bi biti stara, zar ne? Mogla bi biti neki antikvitet koji je muzej donio iz Afrike?
- Iz Južne Amerike.
- Otkud god. Ne bi li ove glave mogle biti dio njihove stare zbirke?
- Mogle bi. - Maura ju je pogledala u tami. - Ili bi mogle biti skorašnje.

Osoblje muzeja zurilo je u tri tsantse na stolu u muzejskom laboratoriju. Nemilosrdno osvjetljene jarkim svjetlom, na njima se primjećivala svaka pojedinost, od paperjastih trepavica i obrva do pomno istkanih pamučnih niti kojima su im bila spojena usta. Na dvije glave bila je duga, poput ugljena crna kosa. Trećoj je kosa bila kratko podšišana pa je djelovala kao ženska vlasulja natakuta na premalenu glavu lutke. Glave su, zapravo, bile tako majušne da ih se lako moglo zamijeniti za obične gumene suvenire, da čela i obrve nisu imali nedvojbeno ljudsku teksturu.

- Nemam pojma zašto su ove glave bile iza onog zida - promrmljao je Simon. - Ni kako su dospjele onamo.

- Ova je zgrada prepuna tajni, doktorice Isles - rekla je Debbie Duke. - Kad god obnavljamo električne instalacije ili popravljamo cijevi, radnici pronađu neko novo iznenađenje. Neki zazidan prostor ili prolaz koji ne služi apsolutno nikakvoj svrsi. - Pogledala je doktora Robinsona, koji je stajao s druge strane stola. - Sjećaš se onog fijaska s rasvjetom prošli mjesec? Električar je morao srušiti pola zida na drugom katu samo kako bi dokučio kamo žice vode. Nicholas? Nicholas?

Kurator je tako pomno zurio u tsantse da je podigao pogled tek kad je drugi put čuo svoje ime. - Da, ova je zgrada pomalo zagonetka - odgovorio je. I tiho dodao:

- Pitam se što još nismo pronašli iza ovih zidova.

- Znači, ovo su prave glave? - upitala je Jane. - Doista su smanjene ljudske glave?

- Definitivno su prave - odgovorio je Nicholas. - Problem je...

- Što?

- Josephine i ja smo pregledali sve popise inventara koje smo uspjeli pronaći. Prema ulaznim knjigama, ovaj muzej doista u svojoj zbirci ima tsantse. Pridodane su 1898., kad ih je doktor Stanley Crispin donio iz porječja gornje Amazone. - Pogledao je Simona. - Vaš djed, pretpostavljam.

Simon je kimnuo glavom. - I ja sam čuo da ih imamo u zbirci. Nisam znao što se s njima dogodilo.

- Prema kuratoru koji je radio ovdje u 1890-ima, ti su predmeti opisani ovako. - Robinson je otvorio stranicu u knjizi poslovanja. - Obredne trofejne glave plemena Jivaro, obje u odličnom stanju.

Zamijetivši značenje tog opisa, Maura ga je pogledala. - Jeste li rekli obje?

Robinson je kimnuo. - Prema ovim dokumentima, u zbirci su samo dvije.

- Je li treća mogla biti pridodana kasnije, a da to nitko nije zabilježio?

- Naravno. To je jedno od pitanja s kojima se mučimo, naši necjeloviti zapisi. Zato sam i počeo popisivati inventar, kako bih najzad znao što sve ovdje imamo.

Maura se namrštila na tri preparirane glave. - Znači, sad je pitanje koja je od ove tri glave novi dodatak? I otkad datira?

- Kladam se da je ova nova. - Jane je pokazala na tsantsu s kratkom kosom. - Kunem se da sam takvu frizuru vidjela jutros na jednoj konobarici.

- Kao prvo - rekao je Robinson - gotovo je nemoguće reći, samo po izgledu, je li tsantsa muška ili ženska. Prepariranje glave izobličuje crte lica pa oba spola izgledaju slično. Kao drugo, kosa nekih tradicionalnih tsantsa može biti kratko ošišana kao ovdje. To jest neobično, ali frizura nam zapravo ništa ne govori.

- Kako onda razlikujete tradicionalnu prepariranu glavu od moderne kopije? - upitala je Maura.

- Imam li vaše dopuštenje da ih uzmem u ruke? - upitao je Robinson.

- Da, naravno.

Prišao je ormariću kako bi uzeo rukavice i hotimice ih pažljivo navlačio kao što bi to činio liječnik koji se sprema obaviti osjetljivu operaciju. Ovaj bi muškarac bio

pedantan ma čime se bavio, pomislila je Maura. Nije se mogla sjetiti nijednog svog kolege s medicinskog fakulteta koji je bio pedantniji od Nicholasa Robinsona.

- Najprije bih vam trebao objasniti što čini pravu Jivaro tsantsu. One su me posebice zanimale pa znam nešto o tome. Narod Jivaro živi uz granicu između Ekvadora i Perua i plemena se redovito međusobno napadaju. Ratnici će uzeti svačiju glavu - muškaraca, žena, djece.

- Zašto uzimaju glave? - upitala je Jane.

- To ima veze s njihovim poimanjem duše. Vjeruju da ljudi mogu imati do tri različite vrste duše. Postoji obična duša, koju svatko ima pri rođenju. Zatim postoji duša drevne vizije, a nju treba zavrijediti obrednim postupkom. Ona ti daje posebne moći. Ako netko zavrijedi dušu drevne vizije, a zatim bude ubijen, preobražava se u treću vrstu - osvetničku dušu, koja će proganjati njegovog ubojicu. Jedini način da spriječiš osvetničku dušu od odmazde jest da odrežeš glavu i pretvoriš je u tsantsu.

- Kako se radi tsantsa? - Jane je pogledala tri glave veličine lutkine glave. - Jednostavno ne shvaćam kako možeš smanjiti ljudsku glavu na nešto ovako maleno.

- Opisi postupka su proturječni, ali većina se izvješća podudara u nekoliko ključnih koraka. Zbog tropskog okružja, postupak treba započeti odmah nakon smrti. Odrezana glava se uzme i koža lubanje se razreže ravnim rezom, od tjemena sve do vrata. Zatim se koža skine s kostiju. Zapravo se prilično lako skida.

Maura je pogledala Jane. - Vidjela si kako ja činim gotovo tu istu stvar na obdukciji. Odvojim kožu lubanje od kostiju. Ali ja zarezem preko tjemena, od uha do uha.

- Da, i taj mi se dio uvijek gadi - odgovorila je Jane. - Posebice kad je prebaciš preko lica.

- O, da. Lice - rekao je Robinson. - Pripadnici Jivaro plemena ogule i lice. Za to je potrebna vještina, ali i lice se skida zajedno s kožom lubanje, u jednom komadu. Tad dobiju masku od ljudske kože. Okrenu je i očiste. Zatim zašiju kapke. - Podigao je jednu tsantsu i pokazao gotovo nevidljive šavove. - Vidite kako je to vješto učinjeno? Trepavice izgledaju posve prirodno. Ovo je doista rad stručnjaka. Je li to prizvuk divljenja u njegovom glasu, zapitala se Maura. Robinson kao da nije zamijetio nelagodne poglede koje su Maura i Jane izmijenile; bio je u cijelosti usredotočen na vještinu koja je ljudsku kožu preobrazila u arheološku neobičnost. Okrenuo je tsantsu kako bi pogledao vrat, koji je bio obična kožna cijev. Grubi šavovi protezali su se stražnjom stranom vrata i kože lubanje, gdje ih je gotovo skrivala gusta kosa. - Kad se koža skine s lubanje - nastavio je - kuha se u vodi i biljnim sokovima, kako bi se otopila sva masnoća. Kad se zgule sva masnoća i meso, koža se ponovno okrene na pravu stranu i rez na tjemenu zašije, kao što možete ovdje vidjeti. Usne se pričvrste zajedno pomoću tri naoštrena drvena klina. Nosnice i uši začepi se pamukom. U toj fazi, to je samo mlohava vrećica kože, tako da u šupljinu naguraju vrelo kamenje i pijesak da opare kožu. Zatim je protrljaju ugljenom i objese iznad dima, dok se koža ne smežura do čvrstoće životinjske kože. Čitav ovaj postupak ne traje dugo. Vjerojatno ne duže od tjedan dana.

- I što čine s takvom glavom? - upitala je Jane.

- Dolaze kući svom plemenu sa sačuvanim trofejima i slave gozбом i obrednim plesovima. Svoje tsantse nose kao ogrlice, obješene na konop oko vrata ratnika. Godinu dana nakon toga, održava se druga gozba, kako bi se prenijela moć s duha žrtve. I na kraju, mjesec dana nakon te gozbe, slijedi treća proslava. Tad se obavljaju zadnji obredi. Tri drvena klina vade se iz usnica, a kroz rupe provuku pamučne niti i zapletu. Zatim dodaju ukrase za uši. Otad nadalje, glave se smatraju pravom na razmetanje. Kad god ratnik želi pokazati svoju muževnost, objesi svoje tsantse oko vrata.

Jane se nasmijala u nevjerici. - Baš kao današnji momci, sa zlatnim lancima. Što je to s mačo muškarcima i ogrlicama?

Maura je promotrila tri tsantse na stolu. Sve su bile slične veličine. Svima su im usne bile zašivene isprepletenim pamučnim nitima i sve su imale pomno zašivene vjeđe. - Bojim se da ne vidim nikakvu razliku između ove tri glave. Sve mi se čine vješto izrađene.

- I jesu - potvrdio je Robinson. - Ali postoji jedna važna razlika. Ne govorim o frizuri. - Okrenuo se i pogledao Josephine, koja je nijemo stajala u podnožju stola.

- Vidiš li o čemu govorim?

Mlada je žena oklijevala, nerada prići imalo bliže. Zatim je navukla rukavice i prišla stolu. Podigla je glave jednu po jednu i svaku proučila pod svjetlom. Na kraju je podigla glavu s dugom kosom i ukrasima u obliku krila kukca. - Ova nije Jivaro - rekla je. Robinson je kimnuo glavom. - Slažem se.

- Zbog naušnica? - upitala je Maura.

- Ne. Ovakve su naušnice tradicionalne - odgovorio je Robinson.

- Zašto ste onda odabrali baš tu glavu, doktorice Pulcillo? - upitala je Maura. - Izgleda kao i druge dvije.

Josephine se zagledala u glavu i crna joj se kosa rasula preko ramena, tamna i sjajna kao i kosa tsantse koju je držala u ruci, boje tako sablasno slične njezinoj da su se mogle stopiti jedna u drugu. Na jedan kratki trenutak, Maura je imala uznemirujući dojam da promatra istu glavu, prije i kasnije. Josephine živu, Josephine mrtvu. Je li je zato ta mlada žena tako nevoljko držala? Je li u tim smežuranim crtama lica vidjela samu sebe?

- Zbog usana - odgovorila je Josephine.

Maura je odmahнула glavom. - Ja ne vidim nikakvu razliku. Sve tri imaju usne zašivene pamučnim koncem.

- Riječ je o obredu Jivara. O onome što je Nicholas maloprije rekao.

- S kojim dijelom?

- Da se drveni klinovi nakon nekog vremena izvade iz usana i kroz rupe provuku pamučne niti.

- Sve tri imaju pamučni konac.

- Da, ali to se ne dogodi do treće gozbe. Više od godinu dana nakon ubojstva.

- Ona je apsolutno u pravu - suglasio se Robinson, naizgled zadovoljan što je njegova mlada kolegica zamijetila upravo onu pojedinost koju je htio da zamijeti.

- Klinovi za usne, doktorice Isles! Kad se ostave u usnama čitavu godinu, iza njih ostaju rupe koje zjape.

Maura je proučavala glave na stolu. Dvije tsantse imale su velike rupe na usnama. Treća nije.

- Na ovoj nisu korišteni klinovi - rekao je Robinson. - Usne su jednostavno bile zašivene zajedno, odmah nakon što je uklonjena glava. Ova nije Jivaro. Tkogod ju je napravio, skratio je postupak. Možda nije znao kako točno treba postupiti. Ili je ova jednostavno trebala biti prodana turistima, ili ponuđena u razmjenju. Ali ovo nije obredni primjerak.

- Kakvog je onda porijekla? - upitala je Maura. Robinson je zastao.

- Doista vam ne mogu reći. Mogu reći samo da nije autentična Jivaro glava.

Rukom u rukavici Maura je podigla tsantsu sa stola. Već je ranije na dlanu držala nekoliko ljudskih glava i ova je, bez lubanje, bila zapanjujuće lagana, obična lupina sasušene kože i kose.

- Ne možemo biti sigurni ni kojeg je spola - rekao je Robinson. - Iako su crte lica izobličene, meni izgledaju kao ženske. Previše su malene da bi bile muške.

- Slažem se - suglasila se Maura.

- A boja kože? - upitala je Maura. - Govori li nam ona koje su rase?

- Ne - odgovorio je Robinson. - Postupak smanjivanja potamnjuje kožu. Ovo bi mogla biti i neka bjelkinja. A bez kostiju lubanje, bez zubiju koje možemo rendgenski pregledati, ne mogu vam reći koliko je star ovaj primjerak.

Maura je okrenula tsantsu naglavačke i zagledala se u otvor vrata. Bilo je zapanjujuće vidjeti samo prazan prostor, umjesto mišića i hrskavice, jednjaka i dušnika. Vrat je bio napola urušen, tamna šupljina skrivena od pogleda. Najednom

se sjetila obdukcije koju je obavila na Madam X. Sjetila se sasušenog usnog grotla, odsjaja metala u vratu. I sjetila se šoka koji je osjetila kad je prvi put vidjela suvenir kartuša. Je li ubojica ostavio sličan trag zaguran i u ostatke ove žrtve?

- Mogu li dobiti jače svjetlo?

Josephine je okrenula svjetiljku prema Mauri i Maura je uperila svjetlo ravno u vratnu šupljinu. Kroz uski otvor uspjela je razabrati samo blijedu zgrudanu masu u njoj. - Izgleda kao papir - rekla je.

- To ne bi bilo neobično - odgovorio je Robinson.

- Ponekad se u glavama nalaze zgužvane novine, kako bi pomogle sačuvati oblik glave pri transportu. Ako su novine iz Južne Amerike, tad barem nešto znamo o njezinom porijeklu.

- Imate li forceps?

Josephine je izvukla hvataljku iz ladice i pružila je Mauri. Maura ju je gurnula u otvor vrata i zahvatila ono što je bilo unutra. Pažljivo je potegnula i pojavile su se zgužvane novine. Izravnala je stranicu i vidjela da nije bila otisnuta ni na španjolskom, ni na portugalskom, već na engleskom.

- Indio Daily News? - Jane se preneraženo nasmijala. - Pa to su novine iz Kalifornije.

- Pogledaj datum. - Maura je pokazala na vrh stranice.

- Stare su samo dvadeset i šest godina.

- Glava bi svejedno mogla biti mnogo starija - rekao je Robinson. - Novine su mogle biti zagurane u nju kasnije, samo za transport.

- Ali one potvrđuju jednu stvar. - Maura je podigla pogled. - Ova glava nije bila dio muzejske izvorne zbirke. Mogla bi biti još jedna žrtva, dodana tek... - Zastala je, pogled joj je najednom zastao na Josephine.

Mlada je žena problijedjela. Maura je već ranije vidjela tu bolesnu boju, na licima mladih policajaca koji gledaju prve obdukcije, i znala je da obično navješćuje trčanje do umivaonika kako bi povratili ili teturanje do najbližeg stolca. Josephine nije učinila ni jedno ni drugo; samo se okrenula i izišla.

- Trebao bih provjeriti kako joj je. - Doktor Robinson je skinuo svoje rukavice. - Nije izgledala dobro.

- Ja ću provjeriti - ponudio se Frost i izišao iz prostorije. Kad su se vrata zatvorila, doktor Robinson i nadalje je zurio u njih, kao da raspravlja sa samim sobom bi li trebao i on poći za mladom kolegicom.

- Imate li zapise otprije dvadeset i šest godina? - upitala je Maura. - Doktore Robinson?

Najednom svjestan da je ona izgovorila njegovo ime, okrenuo se prema njoj. - Molim?

- Prije dvadeset i šest godina. Iz tog su vremena ove novine. Imate li dokumente iz tog razdoblja?

- Oh. Da, pronašli smo poslovne knjige iz 1970-ih i 1980-ih. Ali ne sjećam se da se u njima spominje ikakva tsantsa. Ako je zaprimljena tijekom tog razdoblja, to nije zabilježeno. - Pogledao je Simona? - Sjećate li se vi?

Simon je umorno odmahnuo glavom. Djelovao je izmožden, kao da je u zadnjih pola sata ostario deset godina. - Ne znam odakle je došla ta glava. Ne znam tko ju je stavio iza onog zida, ni zašto.

Maura je netremice promatrala prepariranu glavu, očiju i usana zašivenih za vječnost. I tiho je rekla: - Izgleda da je netko sastavljao vlastitu zbirku.

DEVET

Josephine je očajnički željela biti sama, ali nije se mogla sjetiti nijednog ljubaznog načina kako bi se riješila istražitelja Frosta. Slijedio ju je na kat, do njezinog ureda, i sad je stajao na pragu i zabrinuto je promatrao. Imao je blage oči i

ljubazno lice, a njegova raskuštrana plava kosa podsjetila ju je na svjetlokose blizance koje je često viđala kako se munjevitom brzinom spuštaju niz tobogan na igralištu u susjedstvu. Međutim, bio je policajac, a policija je nju plašila. Nije smjela onako naglo izići iz prostorije. Nije smjela privući pozornost na sebe. Ali pogled na one novine pogodio ju je kao šaka, izbio joj dah, zaljuljao je.

Indio, Kalifornija. Prije dvadeset i šest godina.

Grad u kojem sam rođena. Godina kad sam rođena.

Bila je to još jedna sablasna veza s njezinom prošlošću i ona nije shvaćala kako je to moguće. Trebalo joj je vremena da razmisli o tome, da dokuči zašto se toliko starih i tajnih spona s njezinim vlastitim životom krije u podrumu nepoznatog muzeja u kojem se zaposlila. Kao da je moj vlastiti život, moja vlastita prošlost sačuvana u ovoj zbirci. Dok se u mislima trudila pronaći objašnjenje, bila je primorana smješkat se i razgovarati s istražiteljem Frostom koji je odbijao otići s njezinoga praga.

- Osjećate li se bolje? - upitao je.

- Malo mi se zavrtjelo u glavi u laboratoriju. Vjerojatno mi je pao šećer. - Spustila se na stolac. - Nisam smjela jutros preskočiti doručak.

- Trebate li kavu ili nešto slično? Mogu vam je donijeti.

- Ne, hvala vam. - Uspjela se nasmiješiti, u nadi da će to biti dovoljno da ga otpravi. Ali on je ušao u ured.

- Jesu li one novine za vas imale neko posebno značenje? - upitao je Frost.

- Kako to mislite?

- Zamijetio sam da ste se doista prenerazili kad je doktorica Isles razmotala novine i kad smo vidjeli da su iz Kalifornije.

Promatrao me. Još uvijek me promatra.

Sad nije bilo vrijeme dopustiti mu da primijeti da je ona na rubu panike. Sve dok se ničime ne ističe, sve dok ostane na periferiji i igra ulogu povučene muzejske zaposlenice, policija neće imati razloga gledati u njezinom smjeru.

- Nije to samo zbog onih novina - odgovorila je. - Čitava ova sablasna situacija me potresla. Pronalazak tijela - i dijelova tijela - u ovoj zgradi. Ja muzeje smatram svetištima. Mjestima proučavanja i razmišljanja. Sad imam osjećaj da radim u kući strave i pitam se kad će iskrsnuti sljedeći dio tijela.

Suosjećajno joj se nasmiješio, a zbog svoje dječjačke vanjštine nimalo nije djelovao kao policajac. Procijenila je da je u srednjim četrdesetim godinama života, ali na njemu je bilo nešto zbog čega je djelovao mnogo mlade, čak i neiskusno. Opazila je vjenčani prsten i pomislila: evo još jednog razloga zašto ovome muškarcu ne smijem dati da mi priđe.

- Da budem iskren, mislim da je ovaj muzej već prilično sablastan - rekao je Frost. - Na trećem katu imate sve one izložene kosti.

- Te su kosti stare dvije tisuće godina.

- Zar zbog toga izazivaju manju uznemirenost?

- Zbog toga su povijesno važne. Znam da se to vama vjerojatno ne čini velikom razlikom. Ali nešto u proteku vremena kao da smrt čini daljom, zar ne? Za razliku od Madam X, koja bi mogla biti netko koga smo možda doista poznavali. - Zastala je, osjetivši jezu. I tiho dodala: - Lakše je nositi se s drevnim ostacima.

- Oni su više kao grnčarija i kipovi, pretpostavljam.

- Na određeni način. - Nasmiješila se. - Što prašnjaviji, to bolji.

- I vama se to sviđa?

- Zvučite kao da to ne možete shvatiti.

- Samo se pitam zašto se netko odluči posvetiti proučavanju starih kostiju i grnčarije.

- Što djevojka kao ti radi na takvom poslu? Je li to bilo vaše pitanje?

Nasmijao se. - Vi ste najmlađi od svih i svega u ovoj zgradi.

Sad se i ona nasmiješila jer je to bila istina. - Povezanost s prošlošću. Volim uzeti komad grnčarije u ruku i zamisliti čovjeka koji je oblikovao glinu na svom grnčarskom kolu. I ženu koja je u toj posudi nosila vodu. I dijete koje ju je jednog

dana ispustilo i razbilo. Povijest za mene nikad nije bila mrtva. Oduvijek sam osjećala da je živa i da pulsira u predmetima koje vidimo u muzejskim vitrinama. To mi je u krvi, nešto s čime sam rođena, jer... - Glas joj je utihnuo kad je shvatila da je skrenula na opasno područje. Ne govori o prošlosti.

Ne govori o mami.

Na njezino olakšanje, istražitelj Frost nije zamijetio njezin iznenadni oprez. Njegovo sljedeće pitanje uopće nije bilo o njoj. - Znam da ovdje niste veoma dugo

- rekao je - ali jeste li ikad imali osjećaj da u muzeju baš nije kako bi trebalo biti?

- Kako to mislite?

- Rekli ste da se osjećate kao da radite u kući strave.

- Slikovito sam se izrazila. Možete shvatiti zašto, zar ne, nakon onoga što ste netom pronašli iza podrumskog zida? Nakon što smo utvrdili što je Madam X? -

Temperatura u njezinom klimatiziranom uredu kao da je stalno padala. Josephine je ispružila ruku iza leđa kako bi navukla pulover koji je bila prebacila preko naslona stolca. - Moj posao barem nije ni približno tako zastrašujuć kao što je

zacijelo vaš. Pitate se zašto sam odlučila raditi s grnčarijom i starim kostima. A ja se pitam zašto bi netko kao vi odabrao raditi sa... svježim užasima. - Podigla je

pogled i opazila tračak nelagode u njegovim očima jer je ovaj put pitanje bilo upućeno njemu. Za muškarca naviknutog da ispituje druge, nije baš djelovao

željan uzvratiti vlastitim osobnim pojednostima.

- Oprostite - rekla je. - Pretpostavljam da mi nije dopušteno postavljati pitanja. Samo odgovarati na njih.

- Ne, samo se pitam što ste mislili.

- Mislila?

- Kad ste rekli netko kao vi.

- Oh. - Smeteno se nasmijala. - Pa, djelujete mi kao veoma dobra osoba. Draga osoba.

- A većina policajaca nisu takvi?

Zacrvenjela se. - Samo si sve dublje kopam jamu, zar ne? Doista, mislila sam to kao kompliment. Jer, priznajem, većina policajaca pomalo me plaši. - Spustila je

pogled na svoj radni stol. - Mislim da nisam jedina koja misli tako.

Uzdahnuo je. - Bojim se da biste mogli biti u pravu. Iako ja mislim kako sam ja najmanje zastrašujuća osoba na svijetu.

Ali te se ja svejedno bojim, pomislila je. Jer znam što bi mi mogao učiniti ako saznaš moju tajnu.

- Istražitelju Frost? - Na vratima se pojavio Nicholas Robinson. - Treba vas vaša kolegica.

- Oh. Dobro. - Frost se nasmiješio Josephine. - Kasnije ćemo još razgovarati, doktorice Pulcillo. I, pojedite nešto, može?

Nicholas je čekao dok Frost nije izišao iz prostorije, a zatim upitao:

- Što je to bilo?

- Samo smo razgovarali, Nick.

- On je istražitelj. Mislim da je njima nepoznat pojam samo razgovora.

- Pa nije me ispitivao ili bilo što takvoga.

- Muči li te što, Josie? Nešto za što bih ja trebao znati?

Iako ju je njegovo pitanje upozorilo na opasnost, uspjela je mirno odgovoriti: - Zašto to misliš?

- Nisi svoja. I ne samo zbog ovoga što se danas dogodilo. Jučer, kad sam ti prišao iza leđa u hodniku, umalo si iskočila iz kože.

Sjedila je s rukama na krilu, zahvalna što on ne može vidjeti kako ih je čvrsto stisnula. U kratkom vremenu koliko su radili zajedno, postao je sablasno pronicav u tumačenju njezinih raspoloženja i uvijek je znao kad joj je potreban smijeh, a

kad treba ostati nasamo. Sigurno je vidio da je ovo jedan od onih trenutaka kad želi biti sama, ali nije se povukao. To je bilo nesvojstveno Nicholasu kakvog je

poznavala, muškarcu koji je uvijek i bez iznimke poštivao njezinu privatnost.

- Josie? - začula ga je. - Želiš li o nečemu razgovarati?

Skrušeno se nasmijala. - Valjda sam nasmrtno postidjena što sam onako strašno zaribala s Madam X. Što nisam shvatila da imamo posla s krivotvorinom.

- Analiza ugljikom četrnaest oboje nas je zavarala. I ja sam bio u krivu jednako kao i ti.

- Ali egiptologija nije tvoja specijalnost. Zato si angažirao mene, a ja sam zabrljala. - Nagnula se naprijed, trljajući sljepoočice. - Da si uzeo nekog iskusnijeg, ovo se ne bi dogodilo.

- Nisi ti zabrljala. Ti si bila ta koja je inzistirala na CT-u, sjećaš se? Jer nisi bila posve uvjerena u originalnost Madam X. Ti si nas dovela do istine. Zato se prestani izjedati zbog toga.

- Zbog mene muzej sad izgleda loše. Zbog mene sad ti djeluješ nekompetentan jer si me angažirao.

Nekoliko trenutaka nije ništa rekao. Umjesto toga, skinuo je naočale i obrisao ih rupčićem. Nošenje platnenih rupčića bila je jedna od onih njegovih staromodnih navika koje su njoj bile silno simpatične.

Nicholas ju je ponekad podsjećao na gospodina neženju iz nekog ranijeg, nevinijeg doba. Doba kad su muškarci ustajali kad bi u prostoriju ušla žena.

- Možda bismo trebali gledati na dobru stranu svega ovoga - rekao je. - Pomisli na publicitet koji smo dobili. Sad cijeli svijet zna da Muzej Crispin postoji.

- Ali iz pogrešnih razloga. Znaju nas kao muzej sa žrtvama umorstva u podrumu.

- Osjetila je novi zapuh hladnog zraka iz klima-uređaja i zadrhtala u puloveru. - Stalno se pitam što ćemo još pronaći u ovoj zgradi. Je li u onaj tamo strop ugrađena nova preparirana glava ili iza ovog zida zazidana nova Madam X. Kako se to moglo dogoditi, a da kurator o tome nije znao? - Pogledala je Robinsona. - To je morao biti on, nije li? Doktor Scott-Kerr. On je svih tih godina ovdje bio glavni, zato mora biti on.

- Poznavao sam ga. Veoma mi je teško u to povjerovati.

- Ali, jesi li ga uistinu poznavao?

Razmislio je o tom pitanju. - Sad se moram zapitati koliko je dobro itko od nas poznavao Williama. Koliko dobro ikad ikoga poznajemo. Djelovao je kao povučen i krajnje običan čovjek. Ne kao netko koga bi po ičemu naročito zamijetio.

- Ne opisuju li obično tako psihopata s dvadeset tijela zakopanih u podrumu? Bio je tako povučen i običan.

- Da, to naizgled jest opći opis. Ali, taj bi se opis mogao primijeniti na gotovo svakoga, ne bi li? - Nicholas je cinično odmahnuo glavom. - Uključujući mene.

Dok se vozila autobusom kući, Josephine je gledala kroz prozor. Ne kažu li da je život prepun slučajnosti? Nije li čula zapanjujuće priče o izletnicima u inozemstvu koji bi na ulicama Pariza opazili svoje prve susjede? Neobične slučajnosti stalno se zbivaju i ovo bi jednostavno mogla biti jedna od njih.

Ali to nije bila prva slučajnost. Prva je bila ime na onom kartušu.

Medeja. A sad i Indio Daily News.

Sišla je na svojoj stanici u sirupastu vrućinu prožetu vlagom. Crni oblaci su prijetili. Dok je hodala prema svojoj zgradi čula je kotrljanje grmljavine i osjetila kako joj se dlačice na rukama ježe, kao da ih je uskomešala statika zraka nabijenog munjom. Kiša joj je naglo zabubnjala po glavi i kad je stigla do svoje zgrade, pretvorila se u tropski pljusak. Potrčala je stubama u predvorje i, dok je s nje kapalo, otvorila poštanski sandučić.

Upravo je izvukla svežanj omotnica kad su se vrata stana A1 naglo otvorila i gospodin Goodwin rekao: - Učinilo mi se da te vidim kako utrčavaš u zgradu. Vani je prilično mokro, nije li?

- Strašno. - Zatvorila je poštanski sandučić. - Drago mi je što ću večer provesti kod kuće.

- Danas je dostavio još jedno. Mislio sam da bi se voljela pobrinuti za to.

- Još jedno što?

- Još jedno pismo naslovljeno na Josephine Sommer. Poštar me upitao što si rekla

za prethodno, a ja sam odgovorio da si ga uzela.

Prelistala je poštu koju je netom izvukla iz poštanskog sandučića i uočila omotnicu. Rukopis je bio isti. I na ovoj je bila poštanska marka s bostonskim žigom.

- Poštu to zbunjuje, znaš - rekao je gospodin Goodwin. - Možda bi trebala reći pošiljatelju da ažurira ime.

- Da. Hvala. - Krenula je stubama.

- Jesi li pronašla svoj stari privjesak s ključevima? - doviknuo je za njom.

Ne odgovorivši, pohitala je u svoj stan i zatvorila vrata. Odložila je ostalu poštu na kauč, brzo otvorila omotnicu naslovljenu na Josephine Sommer i izvukla presavijeni list papira. Zagledala se u riječi REZERVAT BLUE HILLS i zapitala zašto bi joj itko poslao presliku karte obližnjih planinarskih staza. Zatim je okrenula list i vidjela rukom napisane riječi na poleđini:

PRONAĐI ME.

Ispod toga su bili brojevi:

42 13 06 39

71 04 06 48

Potonula je na kauč, a one su je dvije riječi netremice promatrale s njezina krila. Vani se kiša pojačala do proloma. Grmljavina se približavala, a munja osvijetlila prozor.

PRONAĐI ME.

U toj poruci nije bilo naslućene prijetnje, ničeg zbog čega bi pomislila da joj pošiljatelj želi nauditi.

Sjetila se ranije poruke koju je primila prije nekoliko dana: *Policija ti nije prijatelj*. Ni to nije bila prijetnja, već razuman savjet. Policija doista nije bila njezin prijatelj; to je nešto što je već znala, nešto što zna od svoje četrnaeste godine.

Usredotočila se na ona dva broja. Trebalo joj je samo nekoliko sekundi da shvati što predstavljaju.

Budući da se oluja s grmljavinom približavala, nije bilo uputno uključiti računalo, ali svejedno je to učinila. Otvorila je stranicu Google Earth i upisala ona dva broja kao zemljopisnu širinu i dužinu. Kao čarolijom, na zaslonu se otvorila karta Massachusettsa i povećala na pošumljenom području pokraj Bostona.

Bio je to rezervat Blue Hills.

Točno je pretpostavila; ona dva broja bila su koordinate i upućivali na točno određeno mjesto u parku. To je očito bilo mjesto na koje je trebala otići, ali iz kojeg razloga? Nigdje nije vidjela vrijeme ni nadnevak ikakvog dogovorenog sastanka. Zacijelo nitko ne bi strpljivo čekao u parku satima ili danima, koliko bi njoj moglo trebati da se pojavi. Ne, ondje je trebala pronaći nešto određeno. Ne osobu, već neku stvar.

Potražila je na Internetu rezervat Blue Hills i saznala da je to park od sedam tisuća hektara, južno od Milтона. Imao je 125 milja pješačkih staza koje su presijecale šumu, močvaru, livade i bare i bile dom mnoštvu životinja, uključujući šumsku čegrtušu. E to je doista atrakcija koju valja preporučiti. Prilika da naideš na čegrtušu. Izvukla je kartu bostonskog područja s police i rastvorila je na stoliću za kavu. Promatrala je veliko zeleno područje koje je predstavljalo park i pitala se hoće li se morati poput gerilca probijati kroz stabla i močvaru u potrazi za... čime? Nečim većim ili manjim od kutije za kruh?

I kako ću znati da sam došla do tog nečega?

Bilo je vrijeme za posjet čovjeku sa svim spravicama na svijetu.

Spustila se u prizemlje i pokucala na vrata stana 1A. Gospodin Goodwin ih je otvorio, s naočalama za povećavanje nabijenim na vrh glave kao drugi par očiju.

- Pitala sam se bih li vas mogla zamoliti za jednu uslugu - rekla je.

- Upravo sam usred nekog posla. Hoće li biti brzo?

Pogledala je mimo njega, u sobu natrpanu sitnim kućanskim aparatima i elektroničkim uređajima koji su čekali na popravak. - Razmišljam o tome da kupim GPS za automobil. Vi imate GPS, nemate li? Je li lako dokučiti kako radi?

Lice mu se odmah razvedrilo. Upitaj ga za neku spravicu, bilo koju spravicu, i usrećit ćeš ga. - O, da, svakako! Ne znam što bih ja bez svog GPS-a. Imam ih tri. Jedan sam prošle godine ponio u Frankfurt, kad sam išao u posjet kćerki, i bez ikakvog sam se problema snalazio po ulicama kao da sam tamo rođen. Nisam nikoga morao pitati za smjer, samo sam upisao adresu i znao kamo moram ići. Trebala si vidjeti kako su me zavidno gledali. Neki su me zaustavljali na ulici kako bi ga mogli malo bolje promotriti.

- Je li komplicirano?

- Hoćeš da ti pokažem? Uđi, uđi! - Poveo ju je u dnevni boravak, zaboravivši na onaj zadatak kojim je do maločas bio zaokupljen. Izvukao je iz ladice mali otmjeni uređaj, jedva veći od špila karata. - Evo, uključit ću ga i možeš probati. Uopće ti neće trebati moja pomoć. Sve ćeš po intuiciji, moraš samo navigirati kroz izbornik. Ako znaš adresu, odvest će te do samih vrata. Možeš tražiti restorane, hotele. Možeš ga čak podesiti da ti govori na francuskome.

- Voljela bih planinariti. Što ako sam u šumi i slomim nogu? Kako ću znati gdje sam?

- Misliš, ako želiš nazvati pomoć? To je lako. Samo nazoveš devet jedan jedan i kažeš im svoje koordinate. - Zgrabio je uređaj iz njezine ruke i nekoliko puta kucnuo po zaslonu. - Vidiš? Ovo je naša lokacija. Širina i dužina. Da sam planinar, ne bih išao u divljinu bez njega. Neophodan je jednako kao i pribor za prvu pomoć.

- Vau! - Uputila mu je primjerenom zadivljen osmijeh. - Samo ne znam jesam li spremna pljunuti novac za jednu od ovih stvarčica.

- Zašto ne posudiš moj na dan ili dva? Igraj se s njime. Vidjet ćeš kako je lako.

- Jeste li sigurni? To bi bilo sjajno.

- Kao što sam rekao, imam još dva. Javi mi da li ti se sviđa.

- Obećajem da ću paziti na njega.

- Hoćeš li da pođem s tobom? Da ti dam neke operativne savjete?

- Ne treba, sama ću dokučiti. - Mahnula mu je i izišla iz stana. - Ponijet ću ga sutra sa sobom na kratku šetnju.

DESET

Josephine je zaustavila automobil na parkiralištu na početku staze i ugasila motor. Kratko je sjedila i proučavala ulaz na stazu, koji je bio običan uski prolaz urezan u tamu guste šume. Prema Google Earthu, ovo je bila najbliža točka koordinatama napisanim na karti do koje je mogla doći automobilom. Bilo je vrijeme da iziđe i prošeće.

Iako je najgori pljusak tijekom noći prestao, sivi oblaci ujutro su još uvijek visjeli nisko na nebu, a iz zraka kao da je curila preostala vlaga. Stajala je na rubu šume i zurila u usku stazu koja je iz vidokruga iščezavala u dubokim sjenama. Osjetila je jezu, kao dahinja na vratu. Najednom je poželjela vratiti se u automobil i zaključati vrata. Odvesti se kući i zaboraviti da je ikad primila onu kartu. Međutim, ma koliko se bojala odvažiti ući u šumu, još se više bojala posljedica ukoliko zanemari poruku. Moglo bi se ispostaviti da je taj koji ju je poslao njezin najbolji prijatelj.

Ili najgori neprijatelj.

Podigla je pogled prema hladnim poljupcima vode koji su kapali s grana stabla iznad njezine glave. Navukla je kapuljaču jakne i zaputila se stazom.

Zemljana staza bila je načičkana gljivama jarkih boja, kojima su klobuci svjetlucali pod kapima kiše. Gljive su nedvojbeno bile otrovne; lijepo su obično takve. Kao što kaže izreka: *Postoje odvažni lovci na gljive i stari lovci na gljive, ali ne postoje odvažni stari lovci na gljive*. Koordinate na GPS-u u njezinoj ruci počele su se mijenjati, brojevi prilagođavati dok je zalazila dublje u šumu. Uređaj joj neće omogućiti posvemašnju preciznost. Najbolje čemu se mogla nadati bilo je da će je

dovesti na nekoliko desetaka metara od onoga što je trebala pronaći. Ako je ono što traži maleno, kako će ga uočiti među ovim gustim stablima?

U daljini je zatutnjala grmljavina; približava se nova oluja. Nema još razloga za brigu, pomislila je. Ako oblaci zaprijetu munjom, držat će se podalje od najvišeg stabla i čučnuti u neki jarak. Tako bar savjetuje teorija. Kapkanje s lišća postalo je ravnomjerno, kapi su nesmiljeno počele vlažiti njezinu jaknu. Najlonska kapuljača hvatala je okolne zvukove, pojačavala šum njezinog disanja, otkucaje njezinog srca.

Stupanj po stupanj, GPS koordinate polako su se približavale njezinom cilju.

Iako je bila sredina jutra, u šumi kao da se naglo spuštao sumrak. Ili je to možda bilo zbog sve gušćih kišnih oblaka, koji su prijetili preobraziti sporo i ravnomjerno kapkanje u bujicu. Ubrzala je korak, sad je koračala žustro i odrješito, gacajući čizmama kroz blato i mokro lišće. Najednom je zastala i namrštila se pogledavši GPS uređaj.

Otišla je predaleko. Morala se vratiti.

Vraćajući se istim putem kojim je došla, stigla je do okuke na stazi i zagledala se u stabla. GPS joj je govorio da napusti stazu. Iza guštare, stabla kao da su se otvarala i otkrivala primamljiv vrh čistine.

Oprezno je napustila stazu i uputila se prema čistini; grančice su pucketale pod njezinim čizmama, napredovala je glasno i nespretno kao slon. Grane su je šamarale po licu mokrim pljuskama. Popela se na srušeno deblo i tek što nije pala na drugu stranu kad joj se pogled zaustavio na tlu, na velikom otisku cipele utisnutom u zemlju. Kiša je ublažila rubove, otopila otiske. Netko se popeo preko ovog debla.

Netko se probijao kroz ovu guštaru. Ali on je išao u suprotnom smjeru, prema stazi, a ne od nje. Otisak nije izgledao svježije. Svejedno, ona je zastala i promotrila okoliš. Vidjela je samo grane s kojih se cijedilo i debla krastava od lišaja. Tko bi zdrave pameti proveo čitavu noć i dan u šumi, čekajući da zaskoči ženu koja možda nikad neće doći? Ženu koja možda neće ni shvatiti da su oni brojevi na karti koordinate?

Ohrabrena vlastitom logikom, skočila je s debla i nastavila hodati, pogleda ponovno uperenog u GPS, u brojeve koji se polako mijenjaju.

Približavam se, pomislila je. Još malo i stigla sam.

Stabla su se najednom prorijedila i ona je isteturala iz šume na livadu. Na trenutak je stajala i treptala prema širokoj čistini s visokom travom i poljskim cvijećem s kojega je kapalo. Kamo sad? Prema GPS-u, ovo je mjesto na koje je trebala doći, ali nije vidjela nikakve oznake, ništa što se na bilo koji način isticalo. Samo ova livada i, u njezinom središtu, samotno drvo jabuke, grana krvrgavih od starosti. Izišla je na čistinu, traperice su joj šuštale u mokroj travi, vlaga prodirala kroz nogavice. Uz iznimku ravnomjernog kapkanja kiše, dan je bio sablasno miran, tek s dalekim lavežom nekog psa. Prišla je središtu čistine i polako se okrenula, promatrajući obod stabala, ali nije vidjela nikakvo kretanje, niti čula lepet krila kakve ptice. Što želiš da pronađem?

Prasak groma raspapao je zrak i ona je podigla pogled ka nebu koje je postajalo sve crnje. Vrijeme je da ode s ove čistine. Vrhunac je nerazboritosti stajati pokraj samotnog stabla tijekom oluje s grmljavinom.

Tek se tad usredotočila na samo stablo jabuke. Na predmet koji je visio na čavlu zabijenom u deblo. Nalazio se iznad razine njezinih očiju, djelomice skriven jednom granom, i dosad ga nije opazila. Zagledala se u ono što je visjelo na čavlu.

Moji ključevi koji su nestali.

Skinula ih je s čavla i naglo se okrenula, mahnito pretražujući pogledom livadu ne bi li ugledala onoga tko ih je ostavio obješene na stablo. Zapraskao je grom. Kao pucanj pištolja za početak utrke, natjerao ju je u trk. Ali nije ona zbog oluje bezglavo pobjegla među stabla, nije je oluja natjerala da juri kroz guštaru natrag prema stazi, ne obazirući se na grane koje su je šibale po licu. Na to ju je nagnao

pogled na njezine vlastite ključeve na onome deblu, ključeve koje je sad čvrsto držala u ruci, iako su joj djelovali tuđi. Zaraženi.

Kad je posrćući istrčala sa staze, dahtala je hvatajući dah. Njezin automobil više nije bio jedini na parkiralištu; u blizini je sad bio parkiran jedan Volvo. Hladnih i ukočenih prstiju nespretno je pokušavala otključati vrata. Zavukla se za volan i zaključala se.

Sigurna.

Na trenutak, glasno je disala, a prednje se staklo zamaglilo od njezinog daha. Zagledala se u ključeve koje je maločas skinula sa samotnog stabla jabuke. Izgledali su isto kao uvijek, pet ključeva na prstenu u obliku ankha, drevnog egipatskog simbola za život. Od tih pet ključeva, dva su bila njezinoga stana, dva automobila i ključ poštanskog sandučića. Netko ih je imao duže od tjedan dana. Dok sam spavala, pomislila je, netko je mogao ući u moj stan. Ili ukrasti moju poštu. Ili opljačkati moj...

Moj automobil.

Panično zadahtavši, naglo se okrenula, očekujući da će ugledati čudovište koje čeka da skoči na nju sa stražnjeg sjedala. Ali vidjela je samo zalutale muzejske dokumente i praznu bočicu vode. Nikakvo čudovište, nikakvog ubojicu sa sjekirom. Potonula je na naslon sjedala, a smijeh koji joj se oteo iz grla imao je blagi prizvuk hysterije.

Netko me pokušava izludjeti. Baš kao što su izludjeli moju majku. Gurnula je ključ u bravicu motora i tek što ga nije pokrenula, kad joj se pogled zaustavio na ključu prtljažnika koji je zveckao s ostalima. Čitavu prošlu noć, pomislila je, moj je automobil bio parkiran na ulici u blizini zgrade u kojoj stanujem. Izložen i nečuvan.

Pogledala je parkiralište. Kroz zamagljeni prozor, vidjela je kako se vlasnici parkiranog Volva približavaju cestom. Bio je to mladi par s djevojčicom i dječakom od desetak godina. Dječak je šetao crnog labradora. Ili točnije govoreći, labrador kao da je šetao dječaka, vukući ga za sobom dok je dijete nastojalo ne ispustiti povodac iz ruke.

Ohrabrena što nije sama, Josephine je uzela ključeve i izišla iz automobila. Kišne kapi udarale su je po goljoj glavi, ali ona jedva da je osjećala vlagu koja joj je klizila niz vrat i uvlačila se u okovratnik košulje. Prišla je prtljažniku automobila i zagledala se u njega, nastojeći se sjetiti kad ga je zadnji put otvorila. Pri tjednom posjetu trgovini živežnim namirnicama. Još je mogla zamisliti nabrekle plastične vrećice u prtljažniku i sjećala se kako ih je sve odjednom izvukla iz njega i odnijela u svoj stan. Sad u prtljažniku ne bi smjelo biti ničega.

Pas je počeo mahnito lajati, a dječak koji je držao povodac je povikao:

- Same, smiri se! Što ti je?

Josephine se okrenula i vidjela kako dječak pokušava odvući svog psa prema obiteljskom Volvu, ali pas je i nadalje lajao na Josephine.

- Oprostite - doviknula je dječakova majka. - Ne znam što ga je spopalo. - Sad je ona uhvatila povodac i pas je štektao dok ga je silom vukla prema Volvu.

Josephine je otključala prtljažnik. Poklopac se otvorio.

Kad je vidjela što je unutra, zateturala je unatraške, dahćući. Kiša je nesmiljeno bubnjala niz njezine obraze, namakala joj kosu, škakljala je kao milovanje ledenih prstiju. Pas se oslobodio i mahnito dotrčao do nje, hysterično lajući. Čula je kako je jedno od djece završilo. Njihova je majka kriknula: - O, moj Bože. O moj Bože! Dok je otac zvao 911, Josephine je oteturala do jednog stabla i šokirano klonula na mahovinu raskvašenu od kiše.

JEDANAEST

Bez obzira na doba dana, bez obzira na vrijeme, Maura Isles uvijek je uspijevala djelovati otmjeno kad bi došla. Jane je stajala drhtureći u vlažnim hlačama, kose s

koje se cijedilo, i osjetila je žalac zavisti ugledavši patologinju kako izlazi iz crnog Lexusa. Maurina kosa bila je glatka i savršena kao kaciga, a na njoj je čak i parka za kišu djelovala otmjeno. Ali, ona nije provela zadnjih sat vremena kao Jane, stojeći na parkiralištu dok joj kiša bubnja po kosi.

Dok se Maura probijala između policajaca, oni su se s poštovanjem sklanjali u stranu, kao da raskrčuju put pripadnici kraljevske obitelji. I baš kao neka kraljica, Maura je hodala nadmeno svrhovito i uputila se ravno prema parkiranoj Hondi pokraj koje ju je sad čekala Jane.

- Nije li Milton malo izvan naše nadležnosti? - upitala je Maura.

- Kad vidiš što imamo, shvatit ćeš zašto su nas pozvali.

- Je li ovo taj automobil?

Jane je kimnula glavom. - Pripada Josephine Pulcillo. Ona kaže da je prije tjedan dana zagubila ključeve i pretpostavila da ih je samo zametnula. Sad izgleda da joj ih je netko ukrao, i onaj tko ih se dočepao, imao je pristup i njezinom automobilu. Što objašnjava kako se ovo našlo u njezinom prtljažniku. - Jane se okrenula prema Hondi.

- Nadam se da si spremna za ovo. Jer meni će definitivno izazvati noćne more.

- To sam već čula.

- Da, dobro, ali ovaj put mislim ozbiljno. - Rukama zaštićenim rukavicama, Jane je podigla vrata prtljažnika i oslobodila nešto što je vonjalo kao koža koja truli. Jane je i ranije bila izložena mirisima tijela koje se raspada, ali ovaj je miris bio drugačiji; nije vonjao na trulež. Nije mirisao ni kao nešto ljudsko. Naravno, nikad nije vidjela nijedno ljudsko biće koje je izgledalo kao ovo što je sad ležalo skrupčano u prtljažniku Honde.

Na trenutak, Maura kao da nije uspjela proizvesti nikakav zvuk. Nijemo je zurila u masu raskuštrane crne kose, u lice potamnijelo do boje katrana. Svaki nabor na koži, svaka fina linija nagog tijela bila je savršeno očuvana, kao da je zaleđena u bronci. Jednako očuvan bio je i umirući izraz na ženinom licu, iskrivljenih crta lica i ustiju razjapljenih u vječnom krik.

- Isprva sam mislila da to ne može biti stvarno - rekla je Jane. - Mislila sam da je to neka gumena lutka za Noć vještica, koju objesiš kako bi zaplašio djecu koja dolaze po slatkiše. Da nije ljudska koža, već neki lažni zombi. Mislim, kako možeš pretvoriti ženu u nešto takvoga? - Jane je zastala i udahнула. - Zatim sam joj vidjela zube.

Maura se zagledala u razjapljen ustima i tiho rekla: - Ima plombu u zubu.

Jane je okrenula glavu i pogledala televizijski kombi koji se upravo zaustavio pokraj policijske linije. - Zato mi, doktorice, reci kako žena može ovako izgledati. Reci mi kako možeš ljudsko tijelo pretvoriti u čudovište iz Noći vještica.

- Ne znam.

Taj je odgovor iznenadio Jane. Ona je Mauru Isles smatrala autoritetom za svaki način umiranja, ma kako nejasan. - Ovako nešto ne možeš učiniti u tjedan dana, zar ne? - upitala je Jane. - Možda čak niti u mjesec dana. Zacijelo je potrebno neko vrijeme da ženu pretvoriš u ovako nešto.

- Ili u mumiju.

Maura ju je pogledala. - Gdje je doktorica Pulcillo? Što ona kaže?

Jane je pokazala prema cesti, gdje se red parkiranih vozila ravnomjerno povećavao. - Tamo je, sjedi u automobilu s Frostom. Kaže da nema pojma kako je tijelo završilo u njezinom prtljažniku. Zadnji put je koristila automobil prije nekoliko dana, kad je kupovala namirnice. Da je ovo tijelo bilo u prtljažniku duže od dan ili dva, vjerojatno bi gore smrdjelo. Zamijetila bi ga u automobilu.

- Njezini su ključevi nestali prije tjedan dana?

- Nema pojma kako ih je izgubila. Sjeća se samo da se jednog dana vratila kući s pošla, a ključevi nisu bili u torbici.

- Što je radila ovdje?

- Došla je planinariti.

- Na ovakav dan?

Krupnije kapi kiše počele su padati po njihovim parkama i Maura je zatvorila prtljažnik, zaprečujući pogled na čudovišnu stvar koja je ležala u njemu. - Nešto ovdje nije u redu.

Jane se nasmijala. - Misliš?

- Govorim o vremenu.

- Pa ni ja nisam sretna ovim vremenom, ali što se tu može?

- Josephine Pulcillo je posve sama došla ovamo planinariti po ovako ružnom vremenu?

Jane je kimnula glavom. - I mene je to kopkalo. Tražila sam je da mi objasni.

- I što je rekla?

- Da je morala izići. I da voli planinariti sama.

- I to očito tijekom oluje s grmljavinom. - Maura se okrenula prema automobilu u kojem je sad sjedila Josephine. - Veoma je privlačna djevojka, nije li?

- Privlačna? Prije bih rekla da je božanstvena do bola. Morat ću staviti Frosta na uzicu, koliko slini za njom.

Maura je još uvijek gledala prema Josephine i sve se više mrštila. - Madam X je dobila velik publicitet. Globe je u ožujku objavio velik članak. A u proteklih nekoliko tjedana mnoštvo novinskih članaka, s fotografijama.

- Misliš, s Josephininim fotografijama?

Maura je kimnula glavom. - Možda je dobila obožavatelja.

Jednog osobitog obožavatelja, pomislila je Jane. Nekog tko je čitavo vrijeme znao što se krije u podrumu muzeja. Publicitet oko Madam X zacijelo je privukao njegovu pozornost. Sigurno je pročitao svaki članak, pomno promotrio svaku fotografiju. Sigurno je vidio Josephinino lice.

Pogledala je prtljažnik, zahvalna što je sad zatvoren i što ne mora vidjeti njegovu nesretnu stanarku, tijelo iskrivljeno kao u smrtnim mukama. - Mislim da nam je naš sakupljač upravo poslao poruku. Govori nam da je još uvijek živ. I da lovi nove primjerke.

- Govori nam da je ovdje u Bostonu. - Maura se ponovno okrenula u Josephininom smjeru. - Rekla si da je izgubila ključeve. Koje ključeve?

- Automobila. I stana.

Maura je očajno podigla bradu. - To nije dobro.

- Dok mi govorimo o tome, mijenjaju joj brave. Već smo razgovarali s upraviteljem stambene zgrade u kojoj stanuje i pobrinut ćemo se da stigne kući živa i zdrava.

Zazvonio je Maurin mobitel i ona je pogledala broj pozivatelja. - Ispričaj me na trenutak - rekla je i okrenula se kako bi odgovorila na poziv. Jane je zamijetila tajnovito poginjanje Maurine glave, način na koji je šćućurila ramena, kao da svima želi zapriječiti pogled svom razgovoru.

- A subota navečer, hoćeš li tad moći? Prošlo je toliko vremena... - Šapat ju je odao. Razgovarala je s Danielom Brophyjem, ali Jane nije čula nimalo radosti u prigušenom razgovoru, samo razočaranje. Što drugo osim razočaranja možeš očekivati kad se zaljubiš u muškarca koji je nedostižan?

Maura je završila razgovor tihim „nazvat ću te kasnije“. Okrenula se prema Jane, ali nije joj odvrtila pogled. Umjesto toga, usredotočila se na Hondu. Mrtvo tijelo bilo je sigurnija tema. Za razliku od ljubavnika, mrtvac joj neće slomiti srce, niti je razočarati ili ostaviti noću samu.

- Pretpostavljam da će forenzičari pregledati prtljažnik? - upitala je Maura i sad je bila posve poslovna, ponovno se vratila u ulogu hladne i logične mrtvozornice.

- Zaplijenili smo vozilo. Kad ćeš obaviti obdukciju?

- Najprije želim obaviti neka preliminarna ispitivanja. Rendgen, uzorke tkiva. Moram točno znati s kakvim postupkom očuvanja ovdje imamo posla prije nego što je počnem otvarati.

- Znači, danas nema obdukcije?

- Obradit ću je nakon vikenda. Sudeći prema izgledu tijela, dugo je mrtva. Nekoliko dana više neće promijeniti ishod nalaza. - Maura je pogledala prema

Josephine. - Što je s doktoricom Pulcillo?

- Još razgovaramo s njom. Kad je odvezemo kući i preodjenemo u nešto suho, možda će se sjetiti još nekih pojedinosti.

Josephine Pulcillo je čudna ptica, pomislila je Jane dok su ona i Frost stajali u stanu mlade žene i čekali da ona iziđe iz spavaće sobe. Dnevni boravak bio je uređen pokućstvom izglednjelog studenta.

Tkanina na sofi bila je izgrebana kandžama neke fantomske mačke, a stolić za kavu zamrljan pićem. Na policama su bili poslagani udžbenici i profesionalni časopisi, ali Jane nije vidjela nijednu fotografiju, nijednu osobnu uspomenu, ništa što bi na bilo koji način dalo naslutiti karakter žene koja u tom stanu živi. Na računalu, fotografije egipatskih hramova neprestano su kružile na zaslonu, postavljene kao čuvari.

Kad je Josephine najzad izišla iz sobe, njezina vlažna kosa bila je ukroćena u konjski rep. Iako je odjenula suhe traperice i pamučni pulover, još uvijek se činilo kao da joj je hladno, a lice joj je bilo kameno kao u statue. Statua neke egipatske kraljice, možda, ili neke mitske ljepotice; Frost je otvoreno zurio u nju, kao da je u nazočnosti božice. Da je njegova supruga Alice ovdje, vjerojatno bi mu brzo dala prijeko potreban udarac u goljenicu. Možda bih ja to trebala učiniti za Alice.

- Osjećate li se bolje, doktorice Pulcillo? - upitao je. - Trebate li još malo vremena prije nego što razgovaramo?

- Spremna sam.

- Možda šalica kave prije no što započnemo?

- Skuhat ću vam je. - Josephine se okrenula prema kuhinji.

- Ne, mislio sam na vas. Možda biste vi nešto željeli.

- Froste - obrecnula se Jane - upravo je rekla da je spremna razgovarati. Zašto onda svi lijepo ne sjednemo i ne počnemo?

- Samo želim biti siguran da joj je udobno. To je sve.

Frost i Jane smjestili su se na pohabani kauč. Kroz jastuk, Jane je osjetila ubod slomljene opruge. Odmaknula se od nje i ostavila velik razmak između sebe i Frosta. Sjedili su svatko na svom kraju kauča, kao otuđeni par na bračnom savjetovanju.

Josephine je potonula na stolac i lice joj je bilo neodgonetljivo kao oniks. Možda ona ima samo dvadeset i šest godina, ali jezovito je nepristupačna i svaki osjećaj koji možda ima čuva pod strogim ključem. Nešto ovdje nije u redu, pomislila je Jane. Je li ona jedina koja to osjeća? Frost kao da je izgubio svaku nepristranost.

- Razgovarajmo ponovno o onim ključevima, doktorice Pulcillo - započela je Jane.

- Rekli ste da su vam nestali prije više od tjedan dana?

- Kad sam se prošle srijede vratila kući, nisam mogla pronaći privjesak s ključevima u torbici. Mislila sam da sam ključeve zametnula na poslu, ali ni tamo ih nisam mogla pronaći. Možete pitati gospodina Goodwina. Naplatio mi je četrdeset i pet dolara za promjenu brave na poštanskom sandučiću.

- I privjesak se više nije pojavio?

Josephine je spustila pogled na svoje krilo. Uslijedilo je samo nekoliko trenutaka šutnje, ali to je bilo dovoljno da privuče Janeinu pozornost. Zašto bi tako izravno pitanje zahtijevalo toliko dugo razmišljanje?

- Ne - odgovorila je Josephine. - Više nikad nisam vidjela te ključeve.

- Kad ste na poslu, gdje držite torbicu? - upitao je Frost.

- U radnom stolu. - Josephine se vidno opustila, kao da je ovo pitanje na koje joj nije problem odgovoriti.

- Je li vaš ured zaključan? - Frost se nagnuo prema Josephine, kao da se boji ne propustiti nijednu jedinu njezinu riječ.

- Nije. Po čitav dan ulazim i izlazim iz ureda pa se ne trudim zaključavati ga.

- Pretpostavljam da muzej ima sigurnosne snimke? Zapise o tome tko je mogao ući u vaš ured?

- Teoretski.

- Što to znači?

- Naše sigurnosne kamere pokvarile su se prije tri tjedna i još nisu popravljene. - Slegnula je ramenima. - Problem je u budžetu. Novca nikad nema dovoljno i jednostavno smo smatrali da će pogled na kamere, radile one ili ne, biti dovoljan da odvraći svakog lopova.

- Znači, svaki je posjetitelj muzeja mogao otići do vašeg ureda i uzeti ključeve.

- Nakon svog onog publiciteta oko Madam X, imali smo gomilu posjetitelja. Javnost je napokon otkrila Muzej Crispin.

Jane je rekla: - Zašto bi lopov uzeo samo vaš privjesak s ključevima i ostavio torbicu? Je li išta drugo nedostajalo u uredu?

- Nije. Barem ja nisam primijetila. Zato i nisam brinula zbog ključeva. Jednostavno sam pretpostavila da sam ih negdje zametnula. Nikad nisam pomislila da bi ih netko mogao upotrijebiti kako bi ušao u moj automobil. Da stavi onu... stvar u moj prtljažnik.

- Vaša zgrada nema parkiralište - zamijetio je Frost.

Josephine je odmahнула glavom. - Svatko se snalazi kako zna. Kao i svi drugi stanari, i ja parkiram na ulici. Zato u automobilu ne držim ništa vrijednoga, jer u njih stalno provaljuju. Ali obično kako bi nešto uzeli. - Zadrhtala je. - Ne kako bi nešto u njih stavili.

- Kakva je sigurnost vaše zgrade? - upitao je Frost.

- Do tog ćemo pitanja stići za minutu - ubacila se Jane. - Netko ima njezin privjesak s ključevima. Mislim da je to trenutačno najveća briga, činjenica da ta osoba ima pristup njezinom automobilu i stanu. Činjenica da je po svemu sudeći usredotočen na nju. - Okrenuo se prema mladoj ženi. - Slutite li zašto?

Josephine je kliznula pogledom. - Ne, nemam pojma.

- Bi li to mogao biti netko koga poznajete? Netko koga ste nedavno upoznali?

- U Bostonu sam tek pet mjeseci.

- Gdje ste bili prije nego što ste došli ovamo? - upitala je Jane.

- Tražila sam posao u Kaliforniji. Kad me muzej angažirao, preselila sam u Boston.

- Imate li neprijatelja, doktorice Pulcillo? Bivšeg dečka s kojim se ne slažete?

- Nemam.

- Nekog prijatelja arheologa koji bi znao kako od žene napraviti mumiju? Ili preparirati glavu?

- To je znanje dostupno mnogim ljudima. Ne morate biti arheolog.

- Ali vaši prijatelji jesu arheolozi.

Josephine je slegnula ramenima. - Ja nemam baš mnogo prijatelja.

- Zašto?

- Kao što sam vam rekla, nova sam u Bostonu. Stigla sam tek u ožujku.

- Znači, ne pada vam na pamet nitko tko vas je mogao uhoditi? Ukrasti vam ključeve? Nitko tko bi vas mogao pokušati zaplašiti stavivši mrtvacu u vaš prtljažnik?

Po prvi put, Josephinina pribranost kao da se poljuljala i otkrila prestravlenu dušu ispod maske. Šapnula je: - Ne, ne pada mi! Ne znam tko to čini. Ili zašto je odabrao mene.

Jane je proučavala mladu ženu i sa zavišću se divila besprijekornom tenu njene kože, poput ugljena tamnim očima. Kako bi bilo biti tako lijep? Ući u prostoriju i osjetiti pogled svih muškaraca na sebi? Uključujući i one poglede koje ne želiš?

- Nadam se da shvaćate da ćete odsad nadalje morati biti mnogo oprezniji - rekao je Frost.

Josephine je progutala slinu. - Znam.

- Možete li otići negdje drugdje? Želite li da vas nekamo odvezemo? - upitao je.

- Mislim... mislim da ću možda otići iz grada na neko vrijeme. - Josephine se uspravila, kao da je ohrabrena time što ima plan djelovanja. - Moja teta živi u Vermontu. Ostatak ću malo s njom.

- Gdje u Vermontu? Moramo moći provjeriti kako ste.

- U Burlingtonu. Ime joj je Connie Pulcillo. Ali uvijek me možete dobiti na moj

mobitel.

- Dobro - rekao je Frost. - Pretpostavljam da više nećete učiniti nešto tako nesmotreno kao što je planinariti posve sama.

Josephine se uspjela slabašno nasmiješiti. - To sigurno neću tako skoro.

- Znae, to je nešto o čemu sam vas htjela pitati - nadovezala se Jane. - O toj vašoj današnjoj šetnjici.

Josephinin je osmijeh izbljedio, kao da je shvatila da Jane ne može tako lako šarmirati. - To nije bilo mudro, znam - priznala je.

- Kišni dan. Blatnjave staze. Zašto biste, zaboga, željeli biti ondje?

- Nisam bila jedina u parku. I ona je obitelj bila ondje.

- Oni nisu iz grada, a psuje trebala šetnja.

- I meni je.

- Sudeći po vašim blatnim čizmama, niste samo šetali.

- Rizzolijeva, na što ciljaš? - upitao je Frost.

Jane se nije obazirala na njega. Ostala je usredotočena na Josephine. - Želite li nam još nešto reći, doktorice Pulcillo, o tome zašto ste bili u rezervatu Blue Hills? U četvrtak ujutro, kad biste, pretpostavljam, trebali biti na poslu?

- Na poslu ne moram biti do jedan.

- Kiša vas nije obeshrabrila?

Josephinino lice poprimilo je izraz progonjene životinje. Ona se mene boji, pomislila je Jane. Što mi izmiče u svemu ovome?

- Imala sam doista gadan tjedan - odgovorila je Josephine. - Morala sam prošetati, samo kako bih razmislila. Čula sam da je park lijepo mjesto za šetnju pa sam otišla. - Uspravila se, glas joj je sad bio odvažniji. Sigurniji. - To je sve, istražiteljice. Šetnja. Zar u tome ima nečeg nezakonitog?

Dvije su se žene gledale ravno u oči na jedan trenutak. Trenutak koji je zbunio Jane jer nije shvaćala što se doista događa.

- Ne, u tome nema ničeg nezakonitog - odgovorio je Frost. - I mislim da smo vas danas već dovoljno pritiskali pitanjima.

Jane je opazila kako je mlada žena naglo skrenula pogled. I pomislila je: Nismo je dovoljno pritisnuli.

DVANAEST

Tko je tebe proglasio dobrim policajcem? - upitala je Jane kad su Frost i ona sjeli u njezin Subaru.

- Kako to misliš?

- Toliko si bio zaokupljen pretjeranom srdačnošću prema Pulcillovoj, da si me natjerao da glumim lošeg policajca.

- Ne znam o čemu govoriš.

- Da vam skuham kavu? - podrugnula se Jane. - Jesi li ti istražitelj ili batler?

- U čemu je tvoj problem? Sirotica se prepala na mrtvo ime. Netko joj je ukrao ključeve, stavio mrtvaca u prtljažnik, a mi smo joj zaplijenili automobil. Ne zvuči li to kao netko kome je potrebno malo suosjećanja? Ti si se prema njoj ponašala kao da je osumnjičenica.

- Suosjećanja? Je li to jedino što si joj ondje pružao? Čekala sam da je pozoveš da iziđe s tobom.

Svih godina koliko su radili zajedno, Jane nikad nije vidjela Frosta istinski srditog na nju. Stoga je nazočenje bijesu koji je najednom zaplamtjeo u njegovim očima bilo nemalo uznemirujuće; bilo je gotovo zastrašujuće. - Jebi se, Rizzolijeva.

- Polako.

- Ti imaš ozbiljnih problema, znaš? Što te to na njoj toliko smeta? Činjenica da je zgodna?

- Nešto se na njoj ne uklapa. Nešto nije kako treba.

- Preplašena je. Život joj se upravo okrenuo naglavačke. To mora svakoga

izbezumiti.

- A ti želiš uletjeti i spasiti je.
- Pokušavam biti pristojno ljudsko biće.
- Reci mi bi li se tako ponašao da je ona ružna kao pas.
- Njezin izgled nema nikakve veze s time. Zašto uporno daješ naslutiti da imam druge motive?

Jane je uzdahnula. - Slušaj, samo te pokušavam spasiti od nevolje, u redu? Ja sam majka medvjedica, koja obavlja svoju dužnost i čuva te sigurnim. - Gurnula je ključ u motor i okrenula ga. - Onda, kad se Alice vraća kući? Zar nije već dovoljno dugo u posjetu roditeljima?

Sumnjičavo ju je pogledao. - Zašto pitaš za Alice?

- Nema je već tjednima. Nije li vrijeme da se vrati kući?

To je njezino pitanje izazvalo podrugljivu primjedbu.

- Jane Rizzoli, bračna savjetnica. Znaš, osjećam se nekako uvrijeđenim.
- Molim?

- Uvrijeđen sam jer si pomislila da bih ikad mogao zastraniti.

Jane se udaljila od rubnika i uključila u promet. - Samo sam pomislila da bih trebala nešto reći. Želim spriječiti probleme.

- Da, ta je strategija doista dobro upalila na tvom tati. Razgovara li s tobom ovih dana ili si ga razbjesnila od sada do vječnosti?

Na spomen njezinog oca, Jane je stisnula volan kao da će ga ugušiti. Nakon trideset i jedne godine naizgled bračnog blaženstva, Frank Rizzoli najednom je počeo čeznuti za jeftinim plavušama. Prije sedam mjesec napustio je Janeinu majku.

- Samo sam mu rekla svoje mišljenje o njegovoj fufici.

Frost se nasmijao. - Da. A zatim si je pokušala prebiti.

- Nisam je prebila. Porječkale smo se.

- Pokušala si je uhititi.

- Trebala sam njega uhititi jer se ponaša kao sredovječni idiot. To je strašno neugodno. - Mrko je promatrala cestu.

- A sad me i mama prilično uspješno dovodi u nezgodan položaj.

- Zato što se vida s drugim muškarcem? - Frost je odmahnuo glavom. - Vidiš? Toliko si sklona osudi da ćeš i nju razbjesniti.

- Ponaša se kao tinejdžerica.

- Tvoj tata ju je napustio i ona sad izlazi s drugim muškarcem, pa što onda? Korsak je dobar tip i zato je pusti da se malo zabavlja.

- Nismo govorili o mojim roditeljima. Govorili smo o Josephine.

- Ti si govorila o Josephine.

- Nešto me na njoj kopka. Jesi li primijetio da nas gotovo nikad ne gleda u oči? Mislim da je jedva čekala da nas izbači iz stana.

- Odgovorila je na sva naša pitanja. Što si više očekivala?

- Nije nam sve rekla. Nešto prešućuje.

- Što na primjer?

- Ne znam. - Jane je zurila u cestu. - Ali neće škoditi saznati malo više o doktorici Pulcillo.

Sa svog prozora iznad ulice, Josephine je gledala kako dvoje istražitelja ulazi u automobil i odlazi. Tek je tad otvorila torbicu i izvukla privjesak u obliku ankha, onaj koji je pronašla obješen na stablo jabuke. Policiji nije spomenula da su joj ključevi vraćeni. Da je to spomenula, tad bi im morala reći i za poruku koja ju je uputila u park, poruku naslovljenu na Josephine Sommer. A Sommer je prezime za koje nikad ne smiju saznati.

Prikupila je poruke i omotnice naslovljene na Josephine Sommer i poderala ih, želeći da istodobno može uništiti onaj dio svog života koji je svih ovih godina pokušavala zaboraviti. Nekako ju je dostigao i ma koliko se trudila pobjeći mu, uvijek će biti dio nje. Odnijela je komadiće poderanog papira u kupaonicu, bacila

ih u zahodsku školjku i pustila vodu. Morala je otići iz Bostona.

Sad je logično da pobjegne iz grada. Policija zna da je preplašena današnjim događajima pa njezin odlazak neće izazvati sumnju. Možda će kasnije postavljati pitanja, pretražiti dokumente, ali zasad nemaju razloga istraživati njezinu prošlost. Pretpostavit će da je ona kojom se predstavlja: Josephine Pulcillo, koja živi skromno i povučeno, koja je radila kao konobarica u koktel baru Blue Star kako bi se mogla školovati na koledžu i fakultetu. Sve je to bila istina. Sve će se to pokazati istinitim. Sve dok ne počnu kopati dublje ili dalje u prošlost, sve dok im ona za to ne da razloga, neće aktivirati zvono za uzbunu.

Mogla bi izmigoljiti iz Bostona a da nitko ne opazi.

Ali ja ne želim otići iz Bostona.

Zagledala se kroz prozor u susjedstvo koje joj je priraslo srcu. Kišni oblaci ustupili su mjesto suncu i pločnici su blistali, svježiji i čistiji. Kad je došla prihvatiti posao, bio je ožujak i ove su joj ulice bile nepoznate. Probijala se kroz ledeni vjetar, misleći da neće dugo izdržati ovdje, vjerujući kako je stvorena za toplije podneblje, kao njezina majka, stvorena za pustinjsku vrućinu, ne za zimu u Novoj Engleskoj. Ali jednog travanjskog dana nakon što se snijeg otopio, šetala je bostonskim parkom, pokraj propupalih stabala i zlatnog rumenila sunovrata i najednom je shvatila da pripada ovdje. Da se u ovome gradu u kojem svaka cigla i kamen kao da odjekuje poviješću, osjeća kod kuće. Hodala je kaldrmom na Beacon Hillu i gotovo čula štropot konjskih kopita i kotača kočije. Stajala je na lukobranu Long Wharfa i zamišljala povike prodavača ribe, smijeh mornara. Kao i njezinu majku, uvijek ju je više zanimala prošlost nego sadašnjost, a u ovome gradu povijest je još uvijek disala.

Sad ću ga morati napustiti. I za sobom također ostaviti ovo ime. Zazvonilo je zujalo i ona se preplašila. Prišla je interkomu, zastala kako bi smirila glas, a zatim pritisnula gumb za govor. - Da?

- Josie, Nicholas je. Smijem li doći gore?

Nije mogla smisliti izliku kojom bi ljubazno odbila njegov posjet pa mu je otvorila ulazna vrata. Trenutak kasnije bio je na vratima stana, kosa mu je svjetlucala od kiše, a sive oči bile upale od brige iza rosuljom zamagljenih stakala naočala.

- Jesi li dobro? Čuli smo što se dogodilo.

- Kako ste saznali?

- Čekali smo da dođeš na posao. Onda nam je istražitelj Crowe rekao da je bilo nekih problema. Da je netko provalio u tvoj automobil.

- Mnogo je gore od toga - odgovorila je i umorno potonula na kauč. On je stajao i promatrao je i njoj je po prvi put bilo nelagodno od njegovog pogleda; previše je pomno proučavao njezino lice. Najednom se osjećala izložena kao Madam X, kao da je netko skinuo njezine zaštitne ovoje i otkrio ružnu stvarnost ispod njih.

- Netko je imao moje ključeve, Nick.

- One koje si zametnula?

- Nisam ih zametnula. Netko mi ih je ukrao.

- Misliš hotimice?

- Krađa obično jest hotimična. - Vidjela je njegov zbunjen izraz i pomislila: Siroti Nick. Predugo si zarobljen sa svojim pljesnivim starinama. Nemaš pojma koliko je ružan stvarni svijet. - To se vjerojatno dogodilo dok sam bila na poslu.

- Blagi Bože.

- Ključevi muzeja nisu bili na privjesku pa ne moraš brinuti zbog zgrade. Zbirka je sigurna.

- Ne brinem ja zbog zbirke. Zabrinut sam za tebe.

Duboko je udahnuo, kao plivač koji tek što nije zaronio duboko ispod vode. - Josephine, ako se ovdje ne osjećaš sigurnom, uvijek možeš...

- Najednom se uspravio i odvažno objavio: - Imam gostinjsku sobu u kući. Apsolutno si dobrodošla odsjesti kod mene.

Nasmiješila se. - Hvala ti. Ali na neko ću vrijeme otići iz grada pa me neće biti nekoliko tjedana na poslu. Žao mi je što te ostavljam na cjedilu, posebice sad.

- Kamo ideš?
- Čini mi se da je dobro vrijeme da posjetim tetu. Nisam je vidjela godinu dana. - Prišla je prozoru i pogledala pogled koji će joj nedostajati. - Hvala ti na svemu, Nicholase - rekla je. - Hvala ti što si bio najbliže prijatelju što sam godinama imala.
- Što se zapravo događa? - upitao je. Prišao joj je s leđa, dovoljno blizu da je dodirne, ali nije je dodirnuo. Samo je stajao ondje, kao diskretna nazočnost koja strpljivo postajkuje u blizini, kao i uvijek.
- Možeš mi vjerovati, znaš. Bez obzira o čemu je riječ.
Najednom mu je poželjela reći istinu, ispričati mu sve o svojoj prošlosti. Ali nije željela vidjeti njegovu reakciju. On je vjerovao u bezbojnu fikciju poznatu kao Josephine Pulcillo. Oduvijek je bio ljubazan prema njoj i najbolji način na koji mu se ona mogla odužiti na toj ljubaznosti bio je da sačuva tu iluziju i ne razočara ga.
- Josephine? Što se danas dogodilo? - upitao je.
- Vjerojatno ćeš vidjeti na večerašnjim vijestima - odgovorila je. - Netko je upotrijebio moje ključeve da uđe u moj automobil. Da mi ostavi nešto u prtljažniku.
- Što je ostavio?
Okrenula se prema njemu. - Novu Madam X.

TRINAEST

Josephine je probudio bljesak kasnoposlijepodnevnog sunca ravno u oči. Žmirkajući, kroz prozor autobusa Greyhound vidjela je zelena polja koja su se kotrljala pokraj njih ovijena zlatnom izmaglicom zalaska sunca. Prethodne je noći jedva oka stisnula, i tek nakon što se jutros ukrcala u autobus, potpuno iscrpljena najzad je zaspala. Sad nije imala pojma gdje je, ali sudeći prema vremenu, zacijelo su negdje blizu granice između Massachusettsa i New Yorka. Da se vozila vlastitim automobilom, čitavo bi to putovanje trajalo samo šest sati. Autobusom, s presjedanjem u Albanyju, Siracusi i Binghamtonu, putovanje će potrajati čitav dan.

Kad su najzad stali na zadnjoj postaji za presjedanje, u Binghamtonu, već je bio mrak. Ponovno je izišla iz autobusa i otišla do telefonske govornice. Pozivi s mobitela mogu se pratiti pa je svoj od odlaska iz Bostona držala isključen. Posegnula je u džep po kovanice i ubacila ih u prorez govornice. Ista poruka na automatskoj tajnici dočekala ju je i ovaj put, izgovorena odrješitim ženskim glasom.

- Vjerojatno vani kopam. Ostavite broj i nazvat ću vas.

Josephine je spustila slušalicu ne rekavši ni riječ. Zatim je odvukla svoja dva kovčega do sljedećeg autobusa i pridružila se kratkom redu putnika koji su čekali na ukrcaj. Nitko nije govorio; svi su djelovali jednako iznureni kao ona i pomireni sa sljedećom etapom putovanja. U jedanaest navečer, autobus se zaustavio u selu Waverly.

Ona je bila jedina putnica koja se iskrcala i zatekla se sama ispred mračnog minimarketa. Čak je i ovako maleno selo moralo imati taksi službu. Krenula je prema telefonskoj govornici i tek što nije ubacila kovanice, kad je vidjela poruku NE RADI zaljepljenu preko proreza. Bio je to zadnji udarac na kraju napornog dana. Zurila je u beskorisnu telefonsku govornicu i najednom se nasmijala: grubim, očajničkim smijehom koji je odjekivao praznim parkiralištem. Ne uspije li pronaći taksi, čeka je pet milja pješaćenja po mraku, s dva kovčega. Odvagnula je rizik uključivanja mobitela. Upotrijebi li ga samo jednom, moći će je ovdje pronaći. Ali tako sam umorna, pomislila je, i ne znam što bih drugo učinila ili kamo otišla. Nasukana sam u malom gradu, a jedina osoba koju ovdje poznajem naizgled je nedostupna.

Na cesti su se pojavila prednja svjetla automobila.

Automobil joj se približavao - vozilo za ophodnju s modrim svjetlom na krovu. Ukočila se, nesigurna bi li se sklonila u sjenu ili drsko nastavila igrati ulogu nasukane putnice.

Sad je bilo prekasno da pobjegne; patrolna policijska kola već su skretala na parkiralište minimarketa. Prozor se spustio i kroz njega je provirio mladi pozornik.

- Dobra večer, gospođice. Hoće li netko doći po vas?

Pročistila je grlo. - Kanila sam nazvati taksi.

- Onaj telefon ne radi.

- Upravo sam primijetila.

- Ne radi već šest mjeseci. A telefonske kompanije se uopće ne trude popraviti ga sad kad svi imaju mobitele.

- I ja ga imam. Upotrijebit ću njega.

Kratko ju je promotrio, nedvojbeno se pitajući zašto bi se netko tko ima mobitel gnjavio s telefonskom govornicom.

- Trebao mi je telefonski imenik - objasnila je i otvorila imenik koji je visio u govornici.

- U redu, ostat ću ovdje dok ne stigne taksi - odgovorio je policajac.

Dok su zajedno čekali, objasnio je da je mjesec dana ranije na tom istom parkiralištu došlo do neugodnog incidenta u koji je bila uključena jedna mlada dama. - Sišla je s autobusa iz Binghamtona u jedanaest, baš kao vi - rekao je. Otad se on namjerno proveze onuda samo kako bi bio siguran da nijednoj drugoj mladoj dami nitko neće pristupiti nepozvan. Štititi i služiti, to je njegov posao, a da ona zna kakve se strašne stvari ponekad događaju, čak i u seocetu kao što je Waverly, sa samo četiri tisuće šesto stanovnika, nikad je više nitko ne bi zatekao samu kod mračnog minimarketa.

Kad je taksi najzad stigao, pozornik Prijateljski već joj je toliko dugo dodijavao svojim pričama da se pobjerala da bi je mogao slijediti kući, samo kako bi nastavio razgovor. Ali njegovo se patrolno vozilo uputilo u suprotnom smjeru i ona je s uzdahom potonula na stražnje sjedalo i razmislila o svojim sljedećim potezima. Najprije se mora dobro naspavati, u kući u kojoj se osjeća sigurnom. U kući u kojoj ne mora skrivati tko je doista. Toliko je već dugo žonglirala istinom i fikcijom da je ponekad zaboravljala koje su pojedinosti njezinog života bile istinite, a koje izmišljene. Nekoliko pića previše, trenutak neopreza, i mogla bi izlanuti istinu, a od toga bi se cijela kula od karata srušila. U studentskoj spavaonici među kolegama koji su se zabavljali, ona je ostajala trijezna, vješta u beznačajnom čavrljanju kojim o sebi nije otkrivala apsolutno ništa.

Umorna sam od ovog života, pomislila je. Umorna od toga da moram razmišljati o posljedicama svake riječi prije no što je izgovorim.

Večeras napokon mogu biti ja.

Taksi se zaustavio ispred velike seoske kuće i vozač je rekao: - Stigli smo, gospođice. Hoćete li da vam ponesem torbe do vrata?

- Ne treba, mogu sama. - Platila mu je i zaputila se stazom, vukući kovčege prema stubama na ulazu. Ondje je zastala, kao da traži ključeve, dok se taksi nije odvezao. Čim je nestao iz vidokruga, okrenula se i zaputila natrag na cestu.

Petominutno pješaćenje dovelo ju je do dugog pošljunčanog prilaza koji je ulazio u gustu šumu. Mjesec je izišao i staza se vidjela dovoljno jasno da se ne spotakne. Zvuk kotača kovčega koji su orali kroz šljunak činio se zabrinjavajuće glasnim. U šumi su zrikavci utihnuli, svjesni da je netko neovlašten ušao u njihovo kraljevstvo.

Uspela se stubama mračne kuće. Nekoliko puta je pokucala na vrata, nekoliko puta pozvonila, i znala je ono što je već sumnjala. Nitko nije kod kuće.

Nema problema.

Pronašla je ključ na mjestu gdje je uvijek bio skriven, uguran ispod hrpe drva za potpalu na trijemu, i ušla u kuću. Upalila je svjetlo i zatekla dnevni boravak upravo onakvim kakvim ga je pamtila od zadnjeg posjeta prije dvije godine. Isti je nered preplavljivao svaku raspoloživu policu i nišu, iste fotografije uokvirene

meksičkim kositrom visjele su na zidovima. Vidjela je suncem opržena lica koja su se cerila ispod šešira širokih oboda, muškarca koji se naslanjao na lopatu ispred nekog zida koji se urušavao, crvenokosu ženu koja je škiljila iz jarka u kojem je klečala sa zidarskom žlicom u ruci. Većinu lica na tim fotografijama nije poznavala; pripadala su uspomenama druge žene, životu druge žene.

Ostavila je kovčege u dnevnom boravku i ušla u kuhinju. I ondje je vladao isti nered, pocrnjeli lonci i zdjele visjeli su sa stalaka na stropu, prozorske daske bile odlagalište svega i svačega - od morskog stakla do komadića razbijene grnčarije. Napunila je čajnik i stavila ga na štednjak. Dok je čekala da voda prokluču, stajala je ispred hladnjaka i proučavala polaroidne fotografije priljepljene na vrata. Usred tog ispremiješanog kolaža nalazilo se lice koje je prepoznala. Bilo je njezino vlastito, snimljeno kad je imala oko tri godine, posjednuta na krilo crnokose žene. Ispružila je ruku i nježno pomilovala ženino lice, prisjećajući se glatkoće tog obraza, mirisa njezine kose. Čajnik je zazviždao, ali Josephine je stajala kao opčinjena tom fotografijom, tim hipnotičkim tamnim očima koje su je promatrale. Zviždukanje čajnika naglo je prestalo, a jedan je glas rekao:

- Već godinama me nitko nije pitao za nju, znaš.

Josephine se naglo okrenula i našla licem u lice s mršavom i visokom sredovječnom ženom, koja je upravo isključila kolo na štednjaku. - Gemma - promrmljala je. - Naposljetku si kod kuće.

Smiješeći se, žena joj je prišla i snažno je zagrlila. Gemma Hamerton bila je građena više kao dječarac nego kao žena, mršava ali mišićava, prosijede kose ošišane u praktičnu bob frizuru. Ruke su joj bile izbrazdane ružnim ožiljcima od opeklina, ali ona ih je drsko gurala pod nos čitavom svijetu u bluzi bez rukava.

- Prepoznala sam tvoje stare kovčege u dnevnom boravku. - Gemma se odmaknula kako bi pomno promotrila Josephine od glave do pete. - Moj Bože, sa svakom joj godinom sve više nalikuješ. - Odmahnula je glavom i nasmijala se. - Mala, naslijedila si moćan DNK.

- Pokušala sam te nazvati. Nisam željela ostaviti poruku na automatskoj tajnici.

- Putovala sam cijeli dan. - Gemma je posegnula u torbicu i izvukla novinski isječak iz International Herald Tribunea. - Vidjela sam ovaj članak prije nego što sam otišla iz Lime. Ima li on ikakve veze s razlogom tvog dolaska?

Josephine je pogledala naslov: CT MUMIJE ZAPANJIO AUTORITETE. - Dakle, znaš za Madam X.

- Vijesti se pročuju, čak i u Peruu. Svijet je postao malen, Josie.

- Možda i previše malen - tiho je odgovorila Josephine. - Više se nemam gdje sakriti.

- Nakon svih ovih godina? Nisam sigurna da se više moraš skrivati.

- Netko me je pronašao, Gemma. Strah me je.

Gemma ju je netremice promatrala. Polako je sjela sučelice Josephine. - Reci mi što se dogodilo.

Josephine je pokazala na isječak iz Herald Tribunea. - Sve je započelo s njom. Madam X.

- Nastavi.

Isprva su riječi oklijevale; odavno Josephine nije slobodno govorila, naviknuta na oprez, na odvagivanje opasnosti svakog otkrića. Ali s Gemmom su sve tajne bile sigurne i dok je pričala, otkrila je da riječi teku brže, u bujici koju više nije mogla suspregnuti. Nakon tri šalice čaja, najzad je utihnula i klonula natrag na stolac, posve iznurena. I olakšana, iako se njezina situacija nije promijenila. Jedina razlika bila je u tome da se sad više nije osjećala sama.

Priča je zapanjila Gemmu. Netremice ju je promatrala.

- Tijelo se pojavilo u tvom automobilu? I izostavila si onu malu pojedinost o porukama koje si dobila poštom? Nisi rekla policiji?

- Kako sam mogla? Da znaju za te poruke, saznali bi i sve ostalo.

- Možda je vrijeme, Josie - tiho je rekla Gemma. - Vrijeme da se prestaneš skrivati i jednostavno kažeš istinu.

- Ne mogu to učiniti majci. Ne mogu je uvući u ovo. Drago mi je da nije ovdje.
- Ona bi željela biti ovdje. Ti si ta koju je oduvijek nastojala zaštititi.
- Pa, sad me ne može zaštititi. I ne bi to smjela morati. - Josephine je ustala i odnijela šalicu do sudopera. - Ovo nema nikakve veze s njom.
- Nema li?
- Ona nikad nije bila u Bostonu. Nikad nije imala nikakve veze s Muzejom Crispin.
- Josephine se okrenula Gemmi. - Je li imala?
- Gemma je odmahнула glavom. - Ne mogu se sjetiti nijednog razloga zašto bi taj muzej bio povezan s njom na taj način. Kartušom, novinama.
- Možda je slučajnost.
- To je previše slučajnosti. - Gemma je ovila ruke oko svoje šalice, kao da se želi obraniti od nenadane hladnoće. - A ono tijelo u tvom automobilu? Što policija čini glede njega?
- Ono što treba činiti u slučaju umorstva. Istražit će. Postavili su mi sva pitanja koja bi čovjek očekivao. Tko bi me mogao uhoditi? Imam li bolesnih obožavatelja? Postoji li itko iz moje prošlosti koga se bojim? Nastave li postavljati pitanja, samo je pitanje vremena kad će otkriti tko je uistinu Josephine Pulcillo.
- Možda se neće truditi prekapati po tome. Imaju umorstva koja moraju riješiti i ti ih ne zanimaš.
- Ne mogu se izložiti toj opasnosti. Zato sam pobjegla. Spakirala sam se i napustila posao koji sam voljela i grad koji sam voljela. Ja sam ondje bila sretna, Gemma. Muzej je malen i čudan, ali voljela sam raditi u njemu.
- A ljudi? Postoji li ikakva šansa da bi netko od njih mogao biti umiješan?
- Ne vidim je.
- Ponekad je ne možeš vidjeti.
- Posve su bezopasni. Kurator, direktor... obojica su silno dragi muškarci. - Tužno se nasmijala. - Pitam se što će sad misliti o meni. Kad saznaju koga su zapravo angažirali.
- Angažirali su sjajnu mladu arheologinju. Ženu koja zaslužuje bolji život.
- Ovo je život koji sam dobila. - Odvrnula je slavinu da ispere šalicu. Kuhinja je bila organizirana jednako kao i uvijek, i u istom je ormariću pronašla kuhinjske krpe, u istoj ladici žlice. Kao svako dobro arheološko iskopalište, Gemma je kuhinja bila očuvana u stanju kućanske vječnosti. Kakav je luksuz imati korijene, pomislila je Josephine dok je vraćala čistu šalicu na policu. Kako bi bilo posjedovati dom, stvoriti život koji nikad ne bi morala napustiti?
- Što kaniš sad učiniti? - upitala je Gemma.
- Ne znam.
- Mogla bi se vratiti u Meksiko. Ona bi to željela.
- Morat ću jednostavno početi ispočetka. - Pomisao na to najednom je nagnala Josephine da klone o radnu plohu. - Gospode, izgubila sam dvanaest godina života.
- Možda nisi. Možda policija neće ništa otkriti.
- Ne mogu računati na to.
- Pričekaj. Vidi što će se dogoditi. Ova će kuća biti prazna većinu ljeta. Ja za dva tjedna moram biti ponovno u Peru, kako bih nadgledala iskapanje. Možeš ostati ovdje koliko god ti je potrebno.
- Ne želim ti izazvati probleme.
- Probleme? - Gemma je odmahнула glavom. - Nemaš pojma od kakvih me problema tvoja majka spasila. U svakom slučaju, nisam uvjerena da je policija tako pametna kao što ti misliš. Ili tako temeljita. Sjeti se koliko slučajeva ostaje neriješeno, za koliko mnogo pogrešaka čujemo na vijestima.
- Nisi upoznala tog detektiva.
- Što s njim?
- Zapravo je riječ o njoj. Kako me gleda, pitanja koja mi postavlja...
- Žena? - Gemma je trznula obrvom. - Oh, to je loše.
- Zašto?

- Muškarcima lijepo lice lako odvuče pozornost.
- Ako istražiteljica Rizzoli nastavi kopati, prije ili kasnije će završiti ovdje. Razgovarati s tobom.
- Neka dođe. Što će otkriti? Pogledaj oko sebe! Ući će ovamo, pogledati moje biljni čajeve i otpraviti me kao bezazlenu staru hipijevku koja im ne može reći ništa korisnoga. Kad si pedesetgodišnja žena, nitko se više doista ne trudi gledati te, a još manje cijeniti tvoje mišljenje. To je gadan udarac za stari ego. Ali prokletstvo, omogućuje ti da se s mnogo toga izvučeš.
Josephine se nasmijala. - Znači moram samo pričekati da napunim pedesetu i bit ću sigurna?
- Možda već jesi sigurna, kad je riječ o policiji.
Josephine je tiho odgovorila: - Ne plaši mene samo policija. Ne nakon onih poruka. Ne nakon onoga što je ostavljeno u mom automobilu.
- Da - suglasila se Gemma. - Ima gorih stvari kojih se treba bojati. - Zastala je, a zatim pogledala preko stola Josephine. - Zašto si onda još uvijek živa?
To je pitanje prenerazilo Josephine. - Misliš da bih trebala biti mrtva.
- Zašto bi neki čudak tratio vrijeme plašeći te jezovitim porukicama? Grotesknim darovima u automobilu? Zašto te nije jednostavno ubio?
- Možda zato što je umiješana policija? Nakon rendgenske analize Madam X, stalno se motaju oko muzeja.
- Još me nešto zbunjuje. Stavljanje tijela u tvoj prtljažnik kao da je bilo smišljeno da skrene pozornost na tebe. Policija te sad promatra. To je čudan potez ako te netko doista želi mrtvu.
Ta je izjava bila tipična za Gemmu: činjenična i brutalno izravna. Netko te želi mrtvu. Ali ja jesam mrtva, pomislila je. Prije dvanaest godina, djevojčica kakva sam nekoć bila nestala je s lica zemlje. I rodila se Josephine Pulcillo.
- Ona ne bi željela da se sa svime ovime nosiš sama, Josie. Hajde da nazovemo.
- Ne. Za sve je sigurnije ako ne nazovemo. Ako me promatraju, to je upravo ono što čekaju. - Udahnula je. - Snalazim se sama od koledža pa ću se i s ovim znati nositi. Samo mi treba malo vremena da se odmorim. Bacit ću strelicu na kartu i odlučiti gdje ću sljedeće otići. - Zastala je. - I mislim da će mi trebati nešto gotovine.
- Na računu je ostalo još oko dvadeset i pet tisuća dolara. Čeka te. Čeka crne dane.
- Mislim da se ovo može smatrati crnim danima. - Josephine je ustala kako bi izišla iz kuhinje. Na vratima je zastala i osvrnula se. - Hvala ti na svemu što si učinila. Za mene. I za moju majku.
- Dugujem joj to, Josie. - Gemma je pogledala svoje ruke prepune ožiljaka od opeklina. - Samo sam zahvaljujući Medei još uvijek živa.

ČETRNAEST

U subotu navečer, Daniel joj je najzad došao.

U zadnji čas, prije no što je stigao, Maura je odjurila do lokalnog samoposluživanja u kojem je kupila kalamata masline, francuske sireve i odviše ekstravagantnu bocu vina. Ovako ću privući ljubavnika, pomislila je pružajući kreditnu karticu. Osmijesima i poljupcima i čašama crnog pinota. Osvojit ću ga savršenim večerima koje nikad neće zaboraviti, za kojima nikad neće prestati čeznuti. I jednoga dana, možda, on će odabrati. Odabrat će mene.

Kad se vratila kući, on ju je već čekao.

Kad su se vrata garaže podignula, vidjela je njegov automobil, gdje ga susjedi neće vidjeti, gdje neće izazvati podizanje obrva ni lascivna govorkanja. Parkirala je svoje vozilo pokraj njegovog i brzo ponovno zatvorila vrata garaže, zaklanjajući pogled na napadan dokaz da večeras nije sama. Skrivanje tajni tako brzo prelazi u naviku i ona je sad automatski zatvarala garažna vrata, navlačila zastore i glatko

odbijala bezazlena pitanja kolega i susjeda. Viđaš li se s nekime? Bi li voljela doći na večeru? Bi li voljela upoznati jednog simpatičnog muškarca kojeg znam? Zadnjih je mjeseci odbila toliko takvih poziva da ju je sad rijetko itko ikad pozivao. Jesu li svi jednostavno odustali od nje, ili su pogodili razlog njezine nezainteresiranosti, njezine nedruželjubivosti?

Razlog je stajao na pragu i čekao je.

Ušla je u kuću, u naručje Daniela Brophyja. Prošlo je deset dana otkad su zadnji put bili zajedno, deset dana sve dublje čežnje koja ju je sad toliko nagrizala da je jedva čekala utažiti je. Namirnice su još uvijek bile u automobilu i tek je trebala pripremiti večeru, ali hrana je bila zadnje na njezinom umu kad su im se usne spojile. Daniel je bio jedino što je željela okusiti i gostila se njime dok su ljubeći se teturali u spavaću sobu. Poljupci krivnje, utoliko slađi jer su zabranjeni. Koliko ćemo novih grijeha večeras počinuti, pitala se, promatrajući kako on otkopčava košulju. Večeras on nije imao svoj svećenički okovratnik; večeras joj je došao kao ljubavnik, ne kao Božji čovjek. Prije mnogo mjeseci prekršio je zavjete koji su ga vezali uz njegovu crkvu. Ona je bila odgovorna za to; ona je uzrokovala njegov grijeh, grijeh koji ga je ponovno doveo u njezin krevet, u njezin zagrljaj. Njemu je to sad bilo toliko poznato odredište da je točno znao što ona želi, zbog čega će ga čvrsto privinuti uza se i vrisnuti.

Kad se najzad srušila na jastuk s drhtajem užitka, ležali su zajedno kao uvijek, ovivši ruke i noge jedno oko drugoga, dvoje ljubavnika koji dobro znaju jedno drugome tijelo.

- Kao da je prošla čitava vječnost otkad si zadnji put bio ovdje - šapnula je.

- Bio bih došao u četvrtak, ali se radionica oduljila.

- Kakva radionica?

- Savjetovanje parova. - Tužno se, ironično nasmijao. - Kao da sam ja osoba koja im može reći kako da iscijele svoje brakove. Toliko je bijesa i boli, Maura. Bila je prava muka samo sjediti u istoj prostoriji s tim ljudima. Htio sam im reći: Nikad neće upaliti, nikad nećete biti sretni jedno s drugime. Oženili ste se pogrešnom osobom!

- To je možda najbolji savjet koji si im mogao dati.

- Bio bi to čin milosrđa. - Nježno je odmaknuo kosu s njezinoga lica i ruka mu se zadržala na njezinom obrazu. - Bilo bi toliko mnogo dobrohotnije dati im dopuštenje da odu. Da nađu nekoga tko će ih usrećiti. Kao što ti usrećuješ mene.

Nasmiješila se. - A ti mene izglednijuješ. - Uspravila se i miris njihovog vođenja ljubavi dostrujao je iz izgužvanih plahta. Životinjski miris toplih tijela i želje. - Obećala sam ti večeru.

- Osjećam se krivim što me uvijek hraniš. - I on se uspravio i posegnuo za svojom odjećom. - Reci mi što mogu ja učiniti?

- Ostavila sam vino u automobilu. Zašto ne odeš po njega i ne otvoriš ga? Ja ću staviti pile u pećnicu.

Pijuckali su vino u njezinoj kuhinji. Dok se pile peklo, ona je rezala krumpire, a on napravio salatu. Kao bilo koji bračni par, kuhali su i dodirivali se i ljubili. Ali mi nismo u braku, pomislila je, postrance pogledavajući njegov privlačan profil, prosijede sljepoočice. Svaki zajednički trenutak ukraden je, kradomičan, i iako su se smijali zajedno, ponekad je u tom smijehu čula prizvuk očaja, kao da se pokušavaju uvjeriti da su sretni, prokletstvo, sretni su, usprkos krivnji i prevarama i mnogim noćima kad nisu zajedno. No, ona je na njegovom licu počela primjećivati emotivni danak. U samo nekoliko proteklih mjeseci, kosa mu je zamjetno posijedila. Kad bude posve sijeda, pomislila je, hoćemo li se još uvijek sastajati iza navučenih zastora?

Kakve promjene on vidi na mome licu?

Već je prošla ponoć kad je on otišao iz njezine kuće. Zaspala je u njegovom naručju i nije ga čula kad je ustao iz kreveta. Kad se probudila, njega nije bilo, a plahta pokraj nje već je bila hladna. Narednog jutra sama je popila kavu, sama ispekla palačinke. Njezine najljepše uspomene na kratak i u svemu ostalom

katastrofalan brak s Victorom bile su uspomene na zajednička nedjeljna jutra, kad bi kasno ustali iz kreveta i lješkarili na kauču, na kojem bi proveli pola dana čitajući novine. S Danielom nikad neće uživati u takvoj nedjelji.

Dok je dremuckala u kućnom ogrtaču sa stranicama Boston Globea raširenim svuda oko nje, otac Daniel Brophy skrbio se o svojoj pastvi u crkvi Naše Gospe od božanskoga svjetla, pastvi čiji je sam pastir strašno zastranio.

Zvuk zvona na ulaznim vratima prenuo ju je iz sna i preplašio. Ošamućena od drijemeža, uspravila se na kauču i vidjela da su već dva sata poslijepodne. To bi mogao biti Daniel na vratima. Razbacane novine šuš kale su pod njezinim bosim stopalima dok je hitala dnevnim boravkom. Kad je otvorila vrata i ugledala muškarca koji je stajao na njezinom trijemu, najednom je požalila što se nije počesljala ni odjenula nešto drugo umjesto kućnog ogrtača.

- Ispričavam se, malo kasnim - rekao je Anthony Sansone. - Nadam se da vam nije nezgodno.

- Kasnite? Žao mi je, ali nisam vas očekivala.

- Niste li dobili moju poruku? Jučer poslijepodne sam je ostavio na vašoj automatskoj tajnici. Da ću danas svratiti do vas.

- Oh. Valjda sam sinoć zaboravila preslušati poruke. - *Bila sam zaposlena drugim stvarima.* Odmaknula se od vrata. - Uđite.

Ušao je u dnevni boravak i zastao, promatrajući raštrkane stranice novina, praznu šalicu kave. Prošli su mjeseci otkad ga je zadnji put vidjela, ali ponovno ju je zapanjio njegov mir, način na koji uvijek kao da je iskušavao zrak, tražeći pojedinost koja mu je promaknula. Za razliku od Daniela, koji se brzo otvarao čak i neznancima, Anthony Sansone bio je muškarac okužen zidovima, muškarac koji je mogao stajati u prostoriji prepunoj ljudi i svejedno djelovati hladnokrvno nepristupačan i samodovoljan. Pitala se što misli dok promatra nered njezine potraćene nedjelje. Nemamo svi batlere, pomislila je. Ne živimo svi kao ti, u velebnom zdanju na Beacon Hillu,

- Ispričavam se što vam dodijavam kod kuće - rekao je. - Ali nisam htio da ovo bude službeni posjet mrtvozorniku. - Okrenuo se i pogledao je. - A uz to sam želio saznati kako ste, Maura. Dugo vas nisam vidio.

- Dobro sam. Imam mnogo posla.

- Klub Mefisto ponovno se počeo svakotjedno sastajati na večerama u mojoj kući. Svakako bi nam koristila vaša perspektiva i voljeli bismo da nam se ponekad pridružite.

- Da bismo razgovarali o zločinima? Ja sa tom temom u svom zanimanju imam sasvim dovoljno doticaja, hvala lijepa.

- Ne na onaj način na koji mi pristupamo zločinu. Vi gledate samo njegov konačni ishod; nas zanima razlog njegovog postojanja.

Počela je podizati novine s poda i slagati ih na hrpu. - Ja se ne uklapam u vašu skupinu. Ne prihvaćam vaše teorije.

- Ni nakon onoga što smo oboje doživjeli? Ona umorstva zacijelo su vas nagnala da se zapitate. Mora da su u vašem umu otvorila mogućnost.

- Da postoji jedinstvena teorija zla koja se može pronaći u Svitcima s Mrtvoga mora? - odmahнула je glavom. - Ja sam znanstvenica. Vjerske tekstove čitam zbog povijesnog uvida, ne zbog doslovnih istina. Ne kako bih objasnila neobjašnjivo.

- Bili ste zarobljeni s nama na planini one noći. Vidjeli ste dokaz.

Te noći o kojoj je on govorio, jedne noći u siječnju, umalo su izgubili živote. Glede toga su se mogli suglasiti, jer su dokazi bili stvarni kao krv koja je ostala. Ali glede mnogo čega što se te noći dogodilo nikad se neće suglasiti, a njihovo osnovno razmimoilaženje bilo je glede prirode čudovišta koje ih je zarobilo na toj planini.

- Vidjela sam serijskog ubojicu, nalik mnogim drugima na ovome svijetu - odgovorila je. - Ne trebaju mi biblijske teorije da bih ga objasnila. Govorite mi o znanosti, a ne neke bajke o drevnom demonskom porijeklu. - Odložila je hrpu novina na stolić za kavu.

- Zlo jednostavno postoji. Ljudi mogu biti okrutni i neki ubijaju. Svi bismo voljeli objašnjenje za to.

- Objašnjava li znanost zašto bi ubojica mumificirao ženino tijelo? Zašto bi preparirao žensku glavu, a treću ženu odložio u automobilski prtljažnik?

Iznenadena, okrenula se i pogledala ga. - Zar vi već znate za te slučajeve?

Naravno da bi znao. Anthony Sansoneove veze s policijom dosezale su do najviše razine, do ureda samog policijskog komesara. Slučaj koji je neobičan kao onaj Madam X zacijelo bi privukao njegovu pozornost. I izazavao zanimanje unutar zatvorenog kluba Mefisto, koji je imao svoje bizarne teorije o zločinu i borbi protiv njega.

- Postoje neke pojedinosti kojih možda ni vi niste svjesni - rekao je. - Pojedinosti s kojima biste prema mome mišljenju trebali biti upoznati.

- Prije no što nastavimo razgovarati o tome - odgovorila je Maura - idem se odjenuti. Ispričajte me.

Povukla se u svoju spavaću sobu. Navukla je traperice i košulju, ležernu odjeću koja je bila savršeno primjerena nedjeljnom poslijepodnevu, ali ona se osjećala nedovoljno otmjeno odjevena za svog uvaženog posjetitelja. Nije se trudila našminkati, samo se umila i raščešljala kosu. Zureći u svoj odraz u zrcalu, vidjela je natečene oči i nove sijede vlasi koje ranije nije zamijetila. Dakle, ovo sam ja, pomislila je. Žena koja više nikad neće imati četrdeset. Ne mogu sakriti svoje godine i neću ni pokušavati.

Kad je izašla iz spavaće sobe, miris kave koja se kuhala prožimao je kuću. Slijedila je taj miris do kuhinje, u kojoj je Sansone već izvadio dvije šalice iz ormarića.

- Nadam se da mi ne zamjerate što sam skuhao svježju kavu.

Gledala je kako podiže vrč i toči kavu, okrenut joj širokim leđima. Izgledao je savršeno udomaćen u njezinoj kuhinji i nju je živciralo što je bez imalo napora zaposjeo njenu kuću. Znao je ući u bilo koju prostoriju, bilo čiju kuću i samom svojom nazočnošću je svojatati. Pružio joj je šalicu i na njezino iznenađenje, dodao upravo onoliko šećera i mlijeka koliko je voljela. Bila je to pojedinost koju nije očekivala da će on zapamtiti.

- Vrijeme je da porazgovaramo o Madam X - rekao je. - I s čime možda doista imate posla.

- Koliko znate?

- Znam da imate tri povezane smrti.

- Ne znamo da su povezane.

- Tri žrtve, sve tri sačuvane na groteskne načine? To je prilično jedinstven potpis.

- Nisam obavila obdukciju na trećoj žrtvi pa vam o njoj ne mogu ništa reći. Čak ni kako je sačuvana.

- Čuo sam da nije riječ o klasičnoj mumifikaciji.

- Ako pod klasičnim mislite da je usoljena, sasušena i omotana zavojima, ne, nije.

- Crte lica su joj razmjerno nedirnute?

- Da. Zapanjujuće nedirnute. Ali u tkivu još ima vlage. Nikad nisam obavila obdukciju na takvom tijelu. Nisam sigurna ni kako bih je očuvala u trenutačnom stanju.

- A vlasnica automobila? Ona je arheologinja, nije li? Ima li ona ikakvu ideju kako je tijelo sačuvano?

- Nisam razgovarala s njom. Prema onome što mi je rekla Jane, žena je prilično potresena.

Odložio je svoju šalicu, a pogled mu je bio toliko izravan da je umalo djelovao kao napad. - Što znate o doktorici Pulcillo?

- Zašto se raspitujete o njoj?

- Zato što ona radi za njih, Maura.

- Njih?

- Muzej Crispin.

- Zvučite kao da je riječ o nekoj zlokobnoj instituciji.

- Pristali ste nazočiti rendgenu. Bili ste dio medijskog cirkusa organiziranog oko

Madam X. Sigurno ste znali u što se upuštate.

- Kurator me pozvao da nazočim. Nije mi rekao da će biti medijskog cirkusa. Samo je mislio da će me zanimati gledati pregled, i naravno, zanimalo me.

- I kad ste pristali sudjelovati, niste znali ništa o muzeju?

- Posjetila sam Crispin prije nekoliko godina. Zbirka jest neobična, ali vrijedi je vidjeti. Nije toliko različita od brojnih drugih privatnih muzeja koje sam posjetila, a koje su osnovale bogate obitelji koje žele pokazati svijetu svoje zbirke.

- Crispinovi su ponešto posebna obitelj.

- Po čemu su posebni?

Sjeo je na stolac sučelice njoj, tako da su im oči bile u istoj razini. - Po činjenici da nitko ne zna doista odakle su došli.

- Je li to važno?

- Pomalo je neobično, ne mislite li? Prvi Crispin za kojeg se zna bio je Cornelius, koji se najednom pojavio u Bostonu 1850. Tvrdio je da je Englez s plemićkim naslovom.

- Sugerirate da to nije bila istina.

- U Engleskoj nema zapisa o njegovom postojanju. Ili bilo gdje drugdje, kad je već o tome riječ. Jednostavno se pojavio jednoga dana i govorilo se da je bio zgodan i veoma šarmantan muškarac. Oženio se u imućnu obitelj i nastavio povećavati svoje bogatstvo. On i njegovi potomci bili su sakupljači i neumorni putnici, i sa svakog su kontinenta donosili kući razne antikvitete. Uobičajene predmete - rezbarije i pogrebne predmete, primjerke životinja. Ali Cornelius i njegova obitelj kao da su bili posebno zainteresirani za oružje. Svakojako oružje koje su koristile vojske iz čitavog svijeta. Zanimanje za oružje bilo je primjereno za njih, uzme li se u obzir kako su se obogatili.

- Kako?

- Ratovima, Maura. Od Corneliusa nadalje, ratni su profiteri. On se obogatio tijekom Građanskoga rata, kad je krijumčario oružje na Jug. Njegovi potomci nastavili su tradiciju i okoristili se sukobima po cijelome svijetu, od Afrike i Azije do Srednjeg Istoka. Sklopili su tajni sporazum s Hitlerom kako bi nabavili oružje za njegove trupe i istodobno naoružavali savezničke snage. U Kini su opskrbljivali i nacionalističku i komunističku vojsku. Njihova je roba završila u Alžiru i Libanonu i Belgijskom Kongu. Njima nije bilo važno tko se protiv koga bori. Nisu odabirali stranu; samo su uzimali novac. Dok god se negdje proljevala krv, oni su zarađivali.

- Zbog čega je to važno za istragu?

- Samo želim da shvatite pozadinu te institucije i njezinu baštinu. Muzej Crispin plaćen je krvlju. Kad hodate kroz tu zgradu, svaka zlatna kovanica koju vidite, svaki komad grnčarije bio je plaćen nekim ratom negdje na svijetu. To je prljavo mjesto, Maura, koje je izgradila obitelj koja je sakrila svoju prošlost. Obitelj čije korijene nikad nećemo saznati.

- Znam kamo smjerate. Reći ćete mi da Crispinovi imaju demonsko porijeklo. Da su potomci biblijskih Nefila. - Odmahnula je glavom i nasmijala se. - Molim vas. Nemojte opet o svicima s Mrtvoga mora.

- Što mislite, zašto je Madam X završila u tom muzeju?

- Sigurna sam da vi imate odgovor.

- Imam teoriju. Mislim da je ona bila oblik priznanja. Jednako kao i ona smanjena glava. Njih je donirao obožavatelj koji točno razumije što obitelj Crispin predstavlja.

- Treća žrtva nije pronađena u muzeju. Tijelo je bilo ostavljeno u automobilu doktorice Pulcillo.

- Ona radi za muzej.

- I sad je prestravljena. Ključevi su joj bili ukradeni i netko joj je poslao vraški sablastan dar.

- Zato što je ona bila očita posrednica do onoga kome je bio namijenjen, Simona Crispina.

- Ne, ja mislim da je taj dar trebala primiti doktorica Pulcillo. Zapanjujuće je lijepa žena i ubojica ju je primijetio. To vjeruje i Jane. - Zastala je. - Zašto o ovome ne razgovarate s Jane? Ona je istražiteljica. Zašto ste došli k meni?

- Um istražiteljice Rizzoli zatvoren je alternativnim teorijama.

- Hoćete reći da je čvrsto uzemljena u stvarnost. - Maura je ustala. - I ja sam.

- Prije no što ovo posve odbacite, možda biste trebali još nešto znati o zbirci Crispinovih. O dijelu zbirke koji nitko nikad nije vidio. Taj dio bio je sakriven.

- Zašto?

- Zato što je bio toliko groteskan, toliko uznemirujući da obitelj nije mogla dopustiti da javnost sazna za njega.

- Otkud onda vi znate?

- Godinama se o tome šušalo na tržištu starinama. Prije nekih šest godina, Simon Crispin dao ga je na privatnu dražbu. Izgleda da je bio prilično rastrošan i uspio je potrošiti sve što je ostalo od obiteljskog bogatstva. Trebala mu je gotovina. Ujedno se trebao riješiti neugodnih i moguće nezakonitih predmeta. Ono što je uistinu uznemirujuće jest da je zapravo pronašao kupca, čije ime ostaje nepoznato.

- Što je Crispin prodao?

- Ratne trofeje. Pritom ne mislim na vojnička odličja i hrdave bajunete. Govorim o zvečkama od ljudskih zubiju iz Afrike i odrezanim ušima japanskih vojnika. Ogrlici na kojoj su nanizani prsti i staklenkama sa ženskim... - Zaustavio se. - Bila je to zastrašujuća zbirka. Poanta je da ja nisam jedini kojemu je bilo poznato zanimanje obitelji Crispin za groteskne suvenire. Možda je za njega znao i ovaj ubojica arheolog. I pomislio da bi mogao doprinijeti njihovoj zbirci.

- Vjerujete da su to bili darovi?

- Znakovi divljenja nekog sakupljača koji je nekoliko svojih suvenira darovao muzeju. U kojem su ležali zaboravljeni.

- Do sad.

Sansone je kimnuo glavom. - Mislim da je ovaj tajanstveni donator odlučio ponovno izići na svjetlo dana. Daje svijetu do znanja da je još uvijek živ. - Tiho je dodao: - Maura, možda pristize još darova.

U kuhinji je zazvonio telefon i razbio tišinu. Preplašena, Maura je osjetila kako joj je srce zalupalo dok je ustajala sa stolca. Kako je lako Sansone uspijevao poljuljati njezinu vjeru u logičan svijet. Kako je brzo mogao baciti sjenu na vedar ljetni dan. Njegova paranoja bila je zarazna i u zvonjavi telefona Maura je začula neki zlokoban prizvuk, upozorenje da će poziv donijeti neželjene vijesti.

Ali glas koji ju je pozdravio s druge strane linije bio je i poznat i ugodan. - Doktorice Isles, ja sam, Carter iz laboratorija. Imam neke zanimljive rezultate plinske kromatografije i masovne spektometrije.

- Što ste testirali?

- Uzorke tkiva koje ste nam poslali u utorak.

- Tijela iz prtljažnika? Zar ste već obavili plinsku kromatografiju?

- Primio sam poziv da dođem u laboratorij zbog hitne analize. Mislio sam da ste je vi naručili.

- Ne, nisam. - Pogledala je preko ramena Sansonea, koji ju je promatrao tako pomno da se osjećala primoranom okrenuti glavu. - Nastavite - rekla je u slušalicu.

- Napravio sam brzu pirolizu uzorka tkiva i utvrdio obilnu nazočnost kolagenskih i nekolagenskih bjelančevina kad smo ga pregledali plinskom kromatografijom i masovnom spektrometrijom. Ma kako bilo staro, tkivo je uistinu dobro očuvano.

- Zatražila sam i da potražite uzročnike tamnjenja. Jeste li išta pronašli?

- Nema benzenediola. To isključuje većinu poznatih uzročnika tamnjenja. Ali otkrili smo kemikaliju nazvanu 4-izopropenilfenol.

- Nemam pojma što je to.

- I ja sam morao malo istražiti. Ispada da je ta kemikalija karakterističan proizvod pirolize tresetne mahovine.

- Mahovine?
- Da. Pomaže li vam to išta?
- Da - tiho je odgovorila. - Mislim da pomaže. - *Kazuje mi točno ono što trebam znati.* Spustila je slušalicu i stajala netremice promatrajući telefon, zapanjena rezultatima laboratorijskih ispitivanja.
- Ovo je sad bilo onkraj njezinog profesionalnog znanja, onkraj svega sa čime se ikad susrela u obdukcijskoj sali i nije željela nastaviti bez stručnog vodstva.
- Maura?
- Okrenula se prema Sansoneu. - Možemo li nastaviti ovaj razgovor neki drugi put? Moram obaviti nekoliko telefonskih poziva.
- Smijem li nešto predložiti prije no što odem? Poznajem jednog gospodina kojeg biste možda željeli kontaktirati. Ime mu je doktor Pieter Vandenbrink. Mogu vas spojiti s njim.
- Zašto mi govorite o njemu?
- Njegovo ćete ime naći na brojnim stranicama na Internetu. Pogledajte njegov životopis i shvatit ćete zašto.

PETNAEST

Televizijski kombiji su se vratili i ovaj put ih je bilo više. Jednom kad ubojica dobije nadimak, postaje javno vlasništvo i svaka je televizijska postaja željela komadić istrage o Ubojici arheologu. Jane je osjetila kako je prate svevideće oči kamera dok je s Frostom hodala od parkirališta do zgrade u kojoj se nalazio ured mrtvozornika.

Kad je tek postala istražiteljica, osjetila je veliko uzbuđenje vidjevši se prvi put na večernjim vijestima. To je uzbuđenje davno izbljedjelo i ovih je dana izvjestitelje promatrala s ljutnjom. Umjesto da se krevelji za kamere, hodala je pognute glave i pogrbljenih ramena; u večerašnjim vijestima u šest vjerojatno će izgledati kao grbavi trol u modrom blejzeru.

Bilo je olakšanje zakoračiti u unutrašnjost zgrade i pobjeći napadnim lećama kamera, ali najgore mučenje tek ih je čekalo. Dok su se Frost i ona približavali obdukcijском laboratoriju, osjetila je kako joj se mišići napinju, želudac komeša u očekivanju onoga s čime će se danas morati suočiti na obdukcijском stolu.

U predsoblju je Frost bio neuobičajeno šutljiv dok su oboje odijevali kute i navlačili nazuvke za cipele. Odvaživši se baciti pogled kroz prozor, laknulo joj je kad je vidjela da je tijelo još uvijek prekriveno plahtom, kratka odgoda prije užasa. S turobnim osjećajem dužnosti, gurnula je vrata i ušla u obdukcijску salu.

Maura je upravo zakvačila rendgenske snimke na osvijetljeni zid i prikazi zubiju N.N. broj tri zasvijetlili su na pozadini. Pogledala je Jane i Frosta. - Onda, što mislite o ovome? - upitala je.

- Izgledaju kao prilično dobri zubi - odgovorila je Jane. Maura je kimnula glavom.
- Ovdje su dvije amalgamske plombe, i jedna zlatna krunica na donjem lijevom kutnjaku. Ne vidim nigdje karijes i nema oštećenja alveolarne kosti koje bi ukazivalo na bilo kakvu paradentozu. Na kraju, tu je i ova pojedinost. - Maura je lupnula prstom po rendgenskoj slici. - Nedostaju joj oba pretkutnjaka.
- Misliš da su izvađeni?
- Ali nema rupa između zubiju. I korijeni ovih sjekutića su skraćeni i otupljeni.
- A to znači?
- Da je djelo ortodonta. Da je nosila aparatić za zube.
- Znači da govorimo o imućnoj žrtvi.
- U svakom slučaju srednjeg sloja u najmanju ruku.
- Hej, ja nikad nisam imala aparatić za zube. - Jane je pokazala svoje zube, otkrivajući nepravilni donji red. - Ovo su, doktorice, zubi srednje klase. - Pokazala je na rendgenski snimak. - Moj tata nije mogao platiti nešto onakvoga.
- I Madam X je imala dobre zube - rekao je Frost. Maura je kimnula glavom. -

Rekla bih da su obje žene imale povlašteno djetinjstvo. Dovoljno povlašteno da bi im omogućilo dobru stomatološku skrb i ortodontske zahvate. - Skinula je rendgenske snimke sa zida i posegnula za dvije nove, koje su zabrenčale kad ih je gurnula ispod hvataljki. Sad su na zidu zasvijetlile kosti donjih ekstremiteta.

- Evo što su još naše dvije žrtve imale zajedničkog.

Jane i Frost istodobno su preneraženo zadahtali. Nije im bio potreban radiolog kako bi shvatili oštećenja koja su vidjeli na snimkama.

- To je učinjeno objema tibijama - rekla je Maura. - Nekim tupim predmetom. Možda čekićem, ili polugom za gumu. Ne govorimo o običnim površnim udarcima o goljenice. Ovo su bili brutalni i hotimični udarci, nakanjeni da smrskaju kost. Obje tibije imaju poprečne dijafizijalne frakture, koje su raštrkale komadiće kosti u meko tkivo. Bol je zacijelo bio nepodnošljiv. Nije mogla hodati. Ne mogu zamisliti koliko je morala patiti u danima koji su uslijedili. Vjerojatno je došlo do upale koja se iz otvorenih rana širila u meka tkiva. Bakterije su prodrle u kost i nakon toga u krv.

Jane ju je pogledala. - Jesi li rekla danima?

- Ove frakture ne bi bile smrtonosne. Ne odmah.

- Možda je najprije bila ubijena. Ovo bi mogla biti osakaćenja nakon smrti. - *Molim te da budu nakon smrti, a ne ono što zamišljam.*

- Žao mi je što moram reći da je živjela - odgovorila je Maura. - Najmanje nekoliko tjedana. - Pokazala je na iskrzani obris, nalik oblaku bijelog dima koji je okruživao slomljenu kost. - Ovo je kalusna formacija. Kost zacjeljuje samu sebe i to se ne događa preko noći, niti u nekoliko dana. Potrebni su tjedni.

Tjedni tijekom kojih je ova žena patila. Tjedni kad joj se zacijelo činilo da je mnogo bolje umrijeti. Jane je pomislila na ranije rendgenske slike koje je vidjela obješene na ovom istom osvjetljenom zidu. Na razmrskanu nogu druge žene, na obrise prijeloma zamagljene maglicom kosti koja zacjeljuje.

- Baš kao Madam X - rekla je.

Maura je kimnula glavom. - Nijedna od ove dvije žrtve nije bila odmah ubijena. Obje su pretrpjele obogaljujuće ozljede donjih ekstremiteta. Obje su nakon toga još neko vrijeme živjele. Sto znači da im je netko donosio hranu i vodu. Netko ih je držao na životu, dovoljno da se prvi znakovi zacjeljivanja pokažu na ovim snimkama.

- Ubojica je isti.

- Obrasci su previše slični. Ovo je dio njegovog potpisa. Najprije ih osakati, možda kako bi bio siguran da neće pobjeći. Zatim ih, kako dani prolaze, drži sitima. I živima.

- Kog vruga radi tijekom tog vremena? Uživa u njihovom društvu?

- Ne znam.

Jane se zagledala u smrskanu kost i osjetila žalac bola u vlastitim nogama, tek sjenu agonije koju je ova žrtva nedvojbeno propatila. - Znaš - tiho je rekla - kad si me prvi put nazvala one večeri zbog Madam X, mislila sam da će biti riječ o starom umorstvu. O zaboravljenom slučaju, s počiniteljem koji je davno mrtav. Ali ako je on stavio ovo tijelo u prtljažnik gospođice Pulcillo...

- Još uvijek je živ, Jane. I ovdje je u Bostonu.

Vrata predsoblja su se širom otvorila i u prostoriju je ušao muškarac srebrnosijede kose koji je zavezivao kiruršku kutu.

- Doktor Vandenbrink? - upitala je Maura. - Ja sam doktorica Isles. Drago mi je da ste uspjeli doći.

- Nadam se da još niste počeli.

- Čekali smo vas.

Muškarac je prišao kako bi se rukovao s njom. Bio je u šezdesetim godinama života, mršav kao kostur, ali njegovo preplanulo lice i žustar korak nisu otkrivali bolest, već mladenačko dobro zdravlje. Dok ih je Maura upoznavała, muškarac jedva da je pogledao Jane i Frosta - njegova pozornost bila je prikovana na stol na kojemu je ležala žrtva, kojoj je plahta milosrdno sakrivala izobličienost. Njega su

očito najviše zanimali mrtvi, ne živi.

- Doktor Vandenbrink je iz muzeja Drents u Assenu - rekla je Maura. - Sinoć je doletjeo iz Nizozemske, samo zbog ove obdukcije.

- A ovo je ona? - upitao je doktor, pogleda još uvijek uperenog u prekriveno tijelo.

- Pogledajmo je.

Maura mu je pružila rukavice i oboje su ih navukli. Maura je posegnula rukom prema plahti, a Jane se pripremila na ono što će ugledati kad plahta bude povučena s tijela.

Nago na nehrđajućem čeliku, izloženo jarkim svjetlom, izobličeno je tijelo izgledalo kao pougljenjena, iskrivljena grana. Ali izraz lica je bio taj koji će danima proganjati Jane, crta sjajnih kao crni ugljen, zaleđenih u smrtnome vrisku.

Nimalo užasnut, doktor Vandenbrink nagnuo se bliže s očaranim izrazom. - Predivna je - promrmljao je. - O, da, drago mi je da ste me nazvali. Ovo je svakako vrijedilo putovanja.

- Vi ovo nazivate predivnim? - upitala je Jane.

- Govorim o očuvanosti tijela - odgovorio je. - Zasad je gotovo savršeno očuvano.

Ali bojim se da bi se moglo početi raspadati sad kad je izloženo zraku. Ovo je najdojmljiviji moderni primjerak na koji sam naišao. Rijetko je pronaći nedavni ljudski subjekt koji je prošao ovaj proces.

- Znači, znate kako je postala ovakva?

- O, da. Veoma nalikuje ostalima.

- Ostalima?

Pogledao je Jane. Njegove su oči bile toliko duboko usađene da je ona imala uznemirujući dojam da je promatra lubanja. - Istražiteljice, jeste li ikad čuli za djevojku iz Ydea?

- Nisam. Tko je ona?

- Yde je jedno mjesto. Selo na sjeveru Nizozemske. Godine 1897., dvojica muškaraca iz Ydea rezala su treset koja se tradicionalno sušila i palila kao gorivo. U tresetištu su pronašli nešto što ih je užasnulo. Bila je to žena duge plave kose koja je očito bila zadavljena. Duga platnena vrpca još je bila ovijena tri puta oko njezinog vrata. Isprva stanovnici Ydea nisu shvaćali s čime imaju posla. Bila je tako malena i smežurana da su mislili da je starica. Ili možda neki demon. Ali s vremenom su je došli proučiti znanstvenici, koji su o lešu uspjeli saznati nešto više. I otkrili su da nije bila starica kad je umrla, već djevojka od samo šesnaestak godina. Djevojka koja je imala iskrivljenu kralježnicu. Djevojka koja je bila ubijena. Probodena je ispod ključne kosti, a zatim zadavljena vrpcom oko vrata. Nakon toga je bila položena licem nadolje u tresetište, u kojem je stoljećima počivala. Dok je ona dvojica rezača treseti nisu pronašla i otkrila svijetu.

- Stoljećima?

Vandenbrink je kimnuo glavom. - Metoda 14C datiranja kazuje nam da je stara dvije tisuće godina. Kad je Isus hodao Zemljom, ta je sirotica možda već ležala u svom grobu.

- Zar su i nakon dva tisućljeća mogli reći kako je umrla? - upitao je Frost.

- Bila je tako dobro očuvana, od kose do tkanine oko vrata. Istina, bilo je oštećenja na tijelu, ali ona su nanesena u mnogo novije vrijeme, kad je izjarušana s tresetom. Međutim, dovoljno je bilo nedirnuto da bi se načinio portret onoga što je bila. I kako je zacijelo patila. To je čudo tresetišta, istražitelju. Oni su prozor u prošlost. Na stotine takvih tijela pronađeno je u Nizozemskoj i Danskoj, Irskoj i Engleskoj. Svako od njih je vremenski putnik, svojevrstan nesretan izaslanik, poslan nam od ljudi koji iza sebe nisu ostavili zapise. Osim okrutnosti koje su urezali u svoje žrtve.

- Ali ova žena... - Jane je kimnula glavom prema tijelu na stolu - ona očito nije stara dvije tisuće godina.

- Međutim, njezina je očuvanost jednako savršena. Pogledajte, vide se čak i nabori na stopalima i jagodicama prstiju. Vidite kako joj je koža tamna, kao životinjska koža? Međutim, crte lica jasno nam kazuju da je bjelkinja. - Pogledao

je Mauru. - Posve sam suglasan s vašim mišljenjem, doktorice Isles.

- Znači, govorite nam da je ovo tijelo očuvano na isti način kao ona djevojka u Nizozemskoj? - upitao je Frost.

Vandenbrink je potvrdno kimnuo. - Ovdje imate moderno tijelo iz treseta.

- Zato sam i nazvala doktora Vandenbrinka - rekla je Maura. - On već desetljećima proučava tijela iz treseta.

- Za razliku od egipatskih tehnika mumificiranja - rekao je Vandenbrink - ne postoje zapisi o tome kako načiniti tresetišno tijelo. Ovo je posve prirodan i slučajan postupak koji još uvijek ne razumijemo u cijelosti.

- Kako bi onda ubojica znao što točno treba učiniti? - upitala je Jane.

- Unutar zajednice proučavatelja tresetišnih tijela, mnogo se raspravljalo upravo o toj temi.

Jane se iznenađeno nasmijala. - Zar imate i zajednicu?

- Naravno. Imamo svoje sastanke, svoje koktel prijame. Mnogo toga o čemu raspravljamo puka je špekulacija. Ali znanstveni dokazi potvrđuju naše teorije. Znamo, na primjer, da postoji nekoliko karakteristika tresetišta koje doprinose očuvanju leša. Tresetišta su izuzetno kisela, siromašna kisikom, i sadrže slojeve tresetne mahovine. Ti čimbenici pomažu zaustavljanju raspadanja i očuvanju mekih tkiva. Potamnjuju kožu do boje koju vidite na ovome ovdje tijelu. Da se namakalo stoljećima, kosti ovoga leša s vremenom bi se rastopile i ostalo bi samo očuvano meso, žilavo kao koža i posve savitljivo.

- I to sve zbog mahovine? - upitao je Frost.

- Mahovina je bitan dio procesa. Dolazi do kemijske reakcije između bakterija i polisaharida u tresetnoj mahovini. Tresetna mahovina veže stanice bakterija tako da ne mogu napasti organsku materiju. Ako vežete bakterije, možete zaustaviti raspadanje. Čitav se taj proces zbiva u kiseloj juhi koja sadrži mrtvu mahovinu, tanine i holocelulozu. Drugim riječima, močvarnoj vodi.

- I to je to? Gurneš tijelo u močvarnu vodu i gotov si?

- Malo je zahtjevnije od toga. U Irskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu obavljeno je nekoliko opita s leševima prašćića. Zakopali su ih u razna tresetišta, a zatim iskopali nekoliko mjeseci kasnije kako bi ih proučili. Budući da su svinje biokemijski slične ljudima, možemo pretpostaviti da bi rezultati bili jednaki i kod ljudi.

- Jesu li se pretvorili u tresetišne svinje?

- Ako su uvjeti bili baš onakvi kakvi trebaju biti. Kao prvo, svinje su morale biti posve uronjene, ili bi se raspale. Kao drugo, morale su biti stavljene u močvaru neposredno nakon smrti. Ako ostaviš tijelo da bude izloženo zraku samo nekoliko sati prije nego što ga porineš u močvaru, istrunut će.

Frost i Jane su se pogledali. - Znači, naš počinitelj nije smio potratiti ni časak nakon što ju je ubio - zaključila je Jane.

Vandenbrink je potvrdno kimnuo glavom. - Morao ju je gurnuti pod vodu nedugo nakon smrti. U slučaju europskih tresetišnih tijela, žrtve su zacijelo dovedene u močvaru još žive. I tek su tad, na rubu vode, bile ubijene.

Jane se okrenula i pogledala zvjerski razmrskane goljениčne kosti na rendgenskim snimkama na zidu. - Ova žrtva s dvije slomljene noge nije mogla nikamo došetati. Nju je trebalo donijeti. Da si ti ubojica, ne bi to želio učiniti po mraku. Ne ako hodaš kroz močvaru.

- Znači da on to čini usred bijelog dana? - upitao je Frost. - Izvuče je iz automobila i dovuče do vode? U tom slučaju lokaciju mora unaprijed odabrati. Mjesto za koje zna da na njemu neće biti viđen, a dovoljno blizu ceste kako je ne bi morao daleko nositi.

- Potrebni su i neki drugi uvjeti - rekao je Vandenbrink.

- Kakvi uvjeti? - upitala je Jane.

- Voda mora biti dovoljno duboka i dovoljno hladna. Temperatura je važna. I mjesto bi moralo biti dovoljno daleko da tijelo ne bude pronađeno dok on nije spreman ponovno doći po njega.

- To je dugačak popis uvjeta - rekla je Jane. - Ne bi li bilo lakše samo napuniti kadu vodom i tresetnom mahovinom?

- Kako možeš biti siguran da ćeš ponoviti uvjete kako treba? Močvara je kompleksan ekosustav koji ne razumijemo u cijelosti, kemijska juha organske tvari koja se mora namakati stoljećima. Čak i ako uspijete napraviti tu juhu u kadi, morali biste je prvotno ohladiti na četiri stupnja Celzijeva i držati na toj temperaturi najmanje nekoliko tjedana. Zatim bi se tijelo moralo namakati mjesecima, možda godinama. Kako biste ga uspjeli sakriti tako dugo? Zar ne bi bilo mirisa? Sumnjičavih susjeda? - Odmahnuo je glavom. - Idealno mjesto još uvijek je močvara. Prava močvara.

Ali one slomljene noge i nadalje su ostale problem. Bila žrtva živa ili mrtva, trebalo ju je donijeti ili dovući do ruba vode, preko područja koje je možda blatno.

- Što misliš, kolika je bila? - upitala je Jane.

- Sudeći po kosturu, procjenjujem da je bila visoka oko metar i šezdeset i osam - odgovorila je Maura. - A vidiš da je razmjerno vitka.

- Znači, između pedeset i pet i pedeset i osam kilograma.

- Vjerojatno.

Ali čak bi i vitka žena nakon kratke udaljenosti izmorila muškarca svojom težinom. A ako je već bila mrtva, vrijeme bi bilo veoma važno. Preveliko otezanje i leš bi započeo svoje neizbježno putovanje ka truljenju. Ako je bila živa, bilo bi drugih poteškoća s kojima bi se morao boriti. Žrtva koja se opire i viče. Mogućnost da će netko čuti dok je vuče iz automobila. Gdje si pronašao to savršeno mjesto, mjesto za umorstvo?

Zazujao je interkom i kroz zvučnik se začuo glas Maurine tajnice. - Doktorice Isles, imate poziv na liniji broj jedan. Scott Thurlow iz NCIC-a.

- Primit ću ga - odgovorila je Maura. Skinula je rukavice i prišla telefonu. - Ovdje doktorica Isles. - Zastala je, slušajući, a zatim se najednom uspravila, pogledala Jane pogledom koji je govorio, ovo je važno. - Hvala vam što ste mi javili. Odmah ću pogledati. Pričekajte. - Prišla je računalu.

- O čemu je riječ? - upitala je Jane.

Maura je otvorila jednu od svojih elektronskih poruka i kliknula na privitak. Na ekranu se pojavio niz rendgenskih slika zubiju. Za razliku od panograma načinjenih u mrtvačnici, koji su prikazivali sve zube zajedno, ovo su bile snimke snimljene u zubarskoj ordinaciji.

- Da, upravo ih gledam - rekla je Maura, i nadalje u slušalicu. - Vidim okluzivni amalgam na broju trideset. To je apsolutno kompatibilno.

- Kompatibilno s čime? - upitala je Jane.

Maura je podignula ruku kako bi Jane ušutjela, još uvijek usredotočena na telefonski razgovor. - Otvaram drugi privitak - rekla je. Na zaslonu se pojavila nova slika. Prikazivala je mladu ženu duge crne kose, očiju stisnutih na sunčevom svjetlu. Imala je traper košulju preko crne majice bez rukava. Preplanulo lice, bez imalo šminke, davalo je naslutiti da je ta žena živjela u prirodi i cvjetala na svježem zraku i u udobnoj odjeći. - Pregledat ću fajlove - rekla je Maura. - Nazvat ću vas. - Spustila je slušalicu.

- Tko je ta žena? - upitala je Jane.

- Ime joj je Lorraine Edgerton. Zadnji je put viđena u blizini Gallupa, u Novom Meksiku, prije nekih dvadeset i pet godina.

Jane se namrštila licu koje joj se smiješilo sa zaslona računala. - Bih li se trebala sjećati tog imena?

- Sad hoćeš. Gledaš lice Madam X.

ŠESNAEST

Forenzički psiholog, doktor Lawrence Zucker imao je pogled koji je bio toliko prodoran da je Jane obično izbjegavala sjediti točno sučelice njemu, ali na ovaj je

sastanak zakasnila i bila je primorana zauzeti zadnje preostalo sjedalo, sučelice Zuckeru. On je polako proučavao fotografije koje su bile rasprostrte po stolu. Bile su to fotografije mlade Lorraine Edgerton koja je zračila životom. Na nekima je nosila kratke hlače i majice; na drugima traperice i gojzerice. Očito je bila žena koja je voljela život na otvorenome, a njezina je put to i dokazivala. Zatim je pogledao kako sad izgleda: ukočena i suha kao cjepanica, s licem nalik kožnoj masci napetoj preko kostiju. Kad je podigao pogled, njegove sablasno svijetle oči usredotočile su se na Jane i nju je obuzeo nelagodan osjećaj da on vidi ravno u mračne zakutke njezinoga mozga, mjesta koja nikome nije dopuštala vidjeti. Iako su u prostoriji bila još četvorica drugih istražitelja, ona je bila jedina žena; možda se zato Zucker usredotočio na nju. Odbila je dopustiti mu da je zaplaši i uzvratila mu nepokolebljivim pogledom.

- Što ste ono rekli, kad je gospođica Edgerton nestala? - upitao je.

- Prije dvadeset i pet godina - odgovorila je Jane.

- Objašnjava li to vremensko razdoblje trenutačno stanje njezinoga tijela?

- Po stomatološkoj dokumentaciji znamo da je ovo Lorraine Edgerton.

- A znamo također da nisu potrebna stoljeća za mumifikaciju tijela - dodao je Frost.

- Da, ali je li mogla biti ubijena u neko skorije vrijeme, a ne prije dvadeset i pet godina? - upitao je Zucker. - Kažete da je bila održana na životu dovoljno dugo da njezina rana od metka počne zacjeljivati. Što ako je bila zarobljena mnogo duže od toga? Je li moguće pretvoriti tijelo u mumiju u, recimo, pet godina?

- Mislite da ju je počinitelj držao zarobljenom desetljećima?

- Samo nagađam, istražitelju Frost. Pokušavam shvatiti što naš nepoznati počinitelj dobiva iz toga. Što bi ga nagnalo na ove groteskne posmrtno obrede. Sa svakom od tri žrtve, itekako se namučio kako bi spriječio da se raspadnu.

- Htio je da potraju - rekao je poručnik Marquette, zapovjednik odjela za umorstva. - Htio je da mu budu u blizini.

Zucker je kimnuo glavom. - Vječno društvo. To je jedno tumačenje. Nije ih želio pustiti, pa ih je pretvorio u suvenire koji će trajati zauvijek.

- Zašto ih je onda uopće ubio? - upitao je istražitelj Crowe. - Zašto ih jednostavno nije držao zarobljenima? Znamo da je dvije od njih držao na životu dovoljno dugo da im prijelomi počnu zacjeljivati.

- Možda su umrle prirodnom smrću od ozljeda. Prema onome što sam pročitao u obdukcijском izvješću, uzrok smrti ne može se sa sigurnošću utvrditi.

Jane je rekla: - Doktorica Isles nije mogla točno utvrditi uzrok, ali znamo da Dama iz treseta... - Zastala je. Dama iz treseta bio je nadimak nove žrtve, ali nijedan istražitelj to nikad ne bi rekao u javnosti. Nitko ga nije želio vidjeti u novinama. - Znamo da je žrtva u prtljažniku pretrpjela frakture na obje noge i da je možda došlo do upale. To je moglo izazvati smrt.

- A konzerviranje bi bio jedini način da je sačuva u svojoj blizini - rekao je Marquette. - Trajno.

Zucker je ponovno pogledao fotografiju. - Pričajte mi o ovoj žrtvi, Lorraine Edgerton.

Jane je gurnula fascikl preko stola prema psihologu. - Ovo je ono što smo dosad saznali o njoj. Bila je studentica i radila u Novom Meksiku kad je nestala.

- Što je studirala?

- Arheologiju.

Zucker je naglo izvio obrve. - Naslućujem li ja ovdje temu?

- Teško ju je ne naslutiti. Tog ljeta, Lorraine je radila sa skupinom studenata na nekom arheološkom iskapalištu u kanjonu Chaco. Onoga dana kad je nestala, svojim je kolegama rekla da ide u grad. Otišla je motorom kasno poslijepodne i više se nikad nije vratila. Nekoliko tjedana kasnije, motor je pronađen miljama daleko, u blizini nekog rezervata Navajo Indijanaca. Prema onome što sam saznala o tom području, stanovnika nema baš mnogo. Uglavnom se sastoji od otvorene pustinje i zemljanih cesta.

- Znači, nema svjedoka.

- Nijednog. A sad je već prošlo dvadeset i pet godina i istražitelj koji je istraživao njezin nestanak je mrtav. Jedino što imamo ovo je izvješće. I zato ćemo Frost i ja otići u Novi Meksiko razgovarati s arheologom koji je bio zadužen za iskapalište. On je jedan od zadnjih ljudi koji su je vidjeli živu.

Zucker je pogledao fotografije. - Čini se da je bila sportski tip.

- I bila je. Planinarila je, kampirala. Žena koja je provodila mnogo vremena s krampom. Nije bila tip djevojke koja bi se predala bez borbe.

- Ali u nozi je imala metak.

- Što je možda bio jedini način na koji je počinitelj mogao nadzirati svoje žrtve. Jedini način da obuzda Lorraine Edgerton.

- Dami iz treseta su obje noge bile slomljene - naglasio je Frost. Zucker je kimnuo glavom. - To svakako potvrđuje da je isti nepoznati počinitelj ubio obje žene. Što je s onom žrtvom iz tresetišta? Onom koja je pronađena u prtljažniku?

Jane mu je gurnula fascikl Dame iz treseta. - Nismo je još identificirali - rekla je. - Tako da ne znamo je li na ikakav način povezana s Lorraine Edgerton. NCIC provjerava u svojoj bazi podataka i nadamo se da je netko, negdje, prijavio njezin nestanak.

Zucker je pogledao izvješće s obdukcije. - Odrasla ženska osoba, u dobi od osamnaest do trideset i pet godina. Izvrstan raspored zubiju, djelo ortodonta. - Podigao je pogled. - Iznenadio bih se da njezin nestanak nije prijavljen. Metoda očuvanja tijela mora vam reći u kojem je dijelu zemlje ubijena. Koliko država ima tresetišta?

- Zapravo, mnogo njih - odgovorio je Frost. - Stoga nam to ne sužuje baš potragu.

- Spremite se - upozorila je Jane s osmijehom. - Istražitelj Frost je sad službeni stručnjak Bostonske policije za tresetišta.

- Razgovarao sam s doktoricom Judith Welsh, biologinjom na Sveučilištu Massachusetts - rekao je Frost. Izvukao je svoju bilježnicu i otvorio je na odgovarajućim stranicama. - Evo što mi je rekla. Močvarna tla s mahovinom mogu se pronaći u Novoj Engleskoj, Kanadi, Velikim jezerima i Aljasci. Svuda gdje je vlažno i umjereno podneblje. Tresetišta se mogu pronaći čak i na Floridi. - Podigao je pogled. - Zapravo, tresetišna tijela pronađena su nedaleko od Disney Worlda. Istražitelj Crowe se nasmijao. - Ozbiljno?

- Više od stotinu njih, a bila su stara vjerojatno osam tisuća godina. To se mjesto naziva Groblje Windover. Ali njihova tijela nisu bila očuvana. Samo su kosturi, nimalo nalik našoj Dami iz treseta. Dolje je vruće pa su se tijela raspala, iako su se namakala u tresetu.

- Znači li to da možemo eliminirati sve južne močvare? - upitao je Zucker.

Frost je potvrdno kimnuo. - Naša je žrtva predobro očuvana. U vrijeme kad je umočena u vodu, voda je morala biti hladna, četiri stupnja Celzijeva ili manje. To je jedini način da izgleda ovako dobro.

- Znači da govorimo o sjevernim državama. Ili Kanadi.

- Kanada bi predstavljala problem za našeg počinitelja - naglasila je Jane. - Morao bi prevesti mrtvo tijelo preko granice.

- Mislim da možemo eliminirati i Aljasku - dodao je Frost. - I tu bi morao prijeći granicu. Da ne spominjemo dugu vožnju.

- Svejedno nam ostaje veliko područje - rekao je Zucker. - Mnogo država s močvarama u koje je mogao sakriti njezino tijelo.

- Zapravo, možemo ga suziti na ombrogene močvare.

Svi su ga u prostoriji pogledali. - Molim? - rekao je istražitelj Tripp.

- Močvare su stvarno super stvar - odgovorio je Frost i oduševljeno se prihvatio teme. - Što više saznajem o njima, to su zanimljivije. Počinješ s biljnom tvari koja se namače u vodi stajaćici. Voda je toliko hladna i siromašna kisikom da mahovina jednostavno ostaje ondje i ne raspada se, nego se gomila iz godine u godinu dok ne postane duboka najmanje nekoliko stopa. Ako je voda stajaćica, tad je

močvara ombrogena.

Crowe je pogledao Trippa i kiselo rekao: - Malo znanja je opasna stvar.

- Je li išta od toga doista važno? - upitao je Tripp. Frost se zarumenio. - Da. I budete li samo slušali, možda nešto naučite.

Jane je iznenađeno pogledala svog partnera. Frost je rijetko pokazivao ljutnju i ona nije očekivala da će to učiniti zbog tresetne mahovine. Zucker je rekao: - Molim vas, nastavite, istražitelju Frost. Volio bih točno znati što čini močvaru ombrogenom.

Frost je udahnuo i ispravio se na stolcu. - To se odnosi na izvor vode. Ombrogen znači da ne dobiva nimalo vode iz rječica ili podzemnih struja. Što znači da ne dobiva dodatni kisik i hranjive tvari. Napaja se isključivo kišom i stoga je prava stajaćica, i izuzetno kisela. Sve te značajke čine je pravom močvarom.

- Znači, močvara nije svako vlažno mjesto.

- Ne. Mora biti napajano samo kišnicom. Inače bi ga zvali samo močvarnim tлом ili stajaćicom.

- Zbog čega je to važno?

- Samo prave močvare imaju uvjete potrebne za očuvanje tijela. Govorimo o određenoj vrsti močvarnog tla.

- I to bi suzilo područje na kojem je ovo tijelo očuvano?

Frost je kimnuo glavom. - Na Sjeveroistoku ima na tisuće hektara močvarnog tla, ali samo malen dio tog područja su prave močvare. Nalaze se na području Adirondacksa, u Vermontu, i na sjevernom i obalnom Maineu.

Istražitelj Tripp je odmahnuo glavom. - Jednom sam bio ondje u lovu, gore u sjevernom Maineu. Tamo nema ničeg osim stabala i jelena. Ako naš momak ima tamo gore skrovište, sretno vam bilo dok ga tražite.

Frost je na to rekao: - Biologinja, doktorica Welsh, rekla je da bi možda mogla suziti lokaciju kad bi imala više informacija. Stoga smo joj poslali uzorke biljnog tkiva koje je doktorica Isles izvadila iz žrtvine kose.

- To sve pomaže - rekao je Zucker. - Daje nam nove podatke za geografski profil našeg ubojice. Znae kako kažu forenzički profileri: Ideš gdje znaš i znaš gdje ideš. Ljudi se uglavnom drže područja na kojima se osjećaju ugodno, mjesta koja su im poznata. Možda je naš nepoznati počinitelj išao u ljetni kamp u Adirondacksu. Ili je lovac kao vi, istražitelju Tripp, pa poznaje sporedne ceste i skrivene kampove u Maineu. Ono što je učinio žrtvi iz tresetišta zahtijevalo je planiranje unaprijed. Kako se upoznao s tim područjem? Ima li ondje brvnaru? I može li do njega doći u odgovarajuće doba godine, kad je voda hladna, ali nije smrznuta, tako da svoju žrtvu može brzo odložiti u močvaru?

- Još nešto o njemu znamo - rekla je Jane.

- Što bi to bilo?

- Točno je znao kako će je očuvati. Znao je koji su uvjeti potrebni, koja temperatura vode. To je specijalističko znanje, a ne informacija kojom bi raspolagala većina ljudi.

- Osim ako nisu arheolozi - rekao je Zucker.

Jane je kimnula glavom. - Ponovno se vraćamo na istu temu, zar ne?

Zucker se naslonio na naslon svog stolca i zamišljeno suzio oči. - Ubojica koji poznaje drevne pogrebne običaje. Čija je žrtva u Novom Meksiku bila mlada žena koja je radila na arheološkom iskapalištu. Sad se čini da je fiksiran na još jednu mladu ženu koja radi u muzeju. Kako nalazi te žene? Kako ih upoznaje? - Pogledao je Jane. - Imate li popis prijatelja i suradnika gospođice Pulcillo?

- Popis je veoma kratak. Samo osoblje muzeja i ljudi u zgradi u kojoj stanuje.

- Nije imala muških prijatelja? Rekli ste da je veoma privlačna mlada žena.

- Kaže da nije izišla s muškarcem otkad se prije pet mjeseci preselila u Boston. - Jane je zastala. - Zapravo, neobična je ona ptičica.

- Kako to mislite?

Jane je oklijevala i pogledala Frosta, koji je uporno izbjegavao njezin pogled. - Postoji nešto... čudno na njoj. Ne mogu objasniti.

- Jeste li i vi, istražitelju Frost, imali istu reakciju?

- Ne - odgovorio je Frost, a usta mu se stisnula. - Mislim da je Josephine preplašena, samo to.

Zucker je pogledavao čas Jane, čas Frosta, i podigao obrve. - Razmimoilaženje u mišljenju.

- Rizzolijeva previše učitava u njezino ponašanje - rekao je Frost.

- Jednostavno od nje primam čudne signale, to je sve - odgovorila je Jane. - Kao da se više boji nas nego počinitelja.

- Tebe se možda boji - rekao je Frost. Istražitelj Crowe se nasmijao. - Tko se nje ne boji?

Zucker je kratko šutio i Jane se nije svidio način na koji je proučavao nju i Frosta, kao da prodire u dubine razdora između njih.

- Ta žena je samotnjak - rekla je - samo to kažem. Ide na posao, vrati se kući. Kao da je sav njezin život u tom muzeju.

- A njeni kolege?

- Kurator je tip po imenu Nicholas Robinson. Četrdesetgodišnjak, samac, nekažnjavan.

- Samac?

- Da, i meni se to učinilo sumnjivim, ali ne mogu pronaći ništa što bi bilo znak za uzburku. Osim toga, on je pronašao Madam X u podrumu. Ostalo osoblje su dragovoljci i prosječna im je dob otprilike sto godina. Ne mogu zamisliti da bi netko od tih fosila izvukao tijelo iz močvare.

- Znači, nemate nijednog održivog sumnjivca.

- A imamo tri žrtve koje vjerojatno nisu čak ni ubijene u državi Massachusetts, a još manje na području naše nadležnosti - rekao je Crowe.

- Sad su sve u našoj nadležnosti - naglasio je Frost. - Uspjeli smo pretražiti sve sanduke u podrumu i nismo našli drugih žrtava. Ali nikad se ne zna, možda iza drugih zidova ima još skrivenih niša. - Pogledao je na svoj mobitel koji je zvonio i naglo ustao. - Oprostite, moram se javiti na ovaj poziv.

Kad je Frost izišao iz prostorije, Zuckerov se pogled vratio na Jane.

- Zanima me nešto što ste ranije rekli, glede gospođice Pulcillo.

- Što vas zanima?

- Opisali ste je kao neobičnu ptičicu. Ali istražitelj Frost ništa takvoga nije zamijetio.

- Da. Mišljenja nam se razlikuju.

- Koliko vam se razlikuju?

Je li mu trebala reći što doista misli? Da je Frost izgubio moć prosuđivanja jer mu žena nije bila u gradu i bio je osamljen, a Josephine Pulcillo ima velike smeđe oči?

- Postoji li nešto na toj ženi zbog čega biste imali predrasude prema njoj?

- Molim? - Jane se nasmijala u nevjerici. - Mislite da sam ja ta koja...

- Zbog čega vam je nelagodno u njezinoj blizini?

- Nije mi nelagodno. Samo mi djeluje neiskreno. Kao da pokušava uvijek biti korak ispred.

- Ispred vas? Ili ispred ubojice? Prema onome što sam čuo, ta je mlada žena imala svako pravo strahovati. Netko joj je u prtljažniku ostavio mrtvo tijelo. Gotovo kao da joj je ubojica dao dar - ponudu, ako hoćete. Kao svojoj sljedećoj družici. Sljedećoj družici. Na taj se izraz koža na Janeninim rukama naježila.

- Pretpostavljam da je ona na sigurnom mjestu? - upitao je Zucker. Kad mu nitko nije odmah odgovorio, osvrnuo se oko stola. - Siguran sam da ćemo se svi suglasiti da bi mogla biti u opasnosti. Gdje je ona?

- To je pitanje koje upravo pokušavamo rasvijetliti - priznala je Jane.

- Ne znate gdje je?

- Rekla nam je da će otići teti po imenu Connie Pulcillo u Burlington, Vermont, ali nigdje ne možemo pronaći to ime. Ostavili smo poruke na Josephininoj glasovnoj pošti, ali nije nam odgovorila.

Zucker je odmahnuo glavom. - To nisu dobre vijesti. Jeste li provjerili njezin stan

u Bostonu?

- Nije ondje. Jedan ju je susjed u njezinoj zgradi vidio kako odlazi u petak ujutro s dva kovčega.

- Čak i ako je otišla iz Bostona, to ne znači da je sigurna - rekao je Zucker. - Nepoznati počinitelj očito s lakoćom prelazi državne granice. Čini se da nema geografskih ograničenja. Možda ju je slijedio.

- Ako zna gdje je. Ni mi je ne možemo pronaći.

- Ali on je usredotočen samo na nju. Možda je tako već neko duže vrijeme. Ako ju je promatrao, slijedio, tad možda točno zna gdje je ona. - Zucker se naslonio, očito uzrujan. - Zašto se nije javila na telefon? Zato što ne može?

Prije no što je Jane uspjela odgovoriti, vrata su se otvorila i Frost se vratio u prostoriju. Bio je dovoljan jedan pogled na njegovo lice i Jane je odmah znala da nešto nije u redu. - Što se dogodilo?

- Josephine Pulcillo je mrtva - rekao je.

Njegova neuvijena objava protresla je prostoriju šokantno kao pištolj za omamljivanje.

- Mrtva? - Jane je skočila sa stolca. - Kako? Koji se vrug dogodio?

- Bila je to automobilska nesreća. Ali...

- Znači, nije naš ubojica.

- Ne. Definitivno nije bio naš počinitelj - odgovorio je Frost.

Jane je čula bijes u njegovom glasu i vidjela ga i na njegovim ukočenim usnama i suženim očima.

- Umrta je u San Diegu - rekao je Frost. - Prije dvadeset i četiri godine.

SEDAMNAEST

Vozili su se već pola sata prije nego što je Jane najzad spomenula bolnu temu, temu koju su uspjeli izbjeći tijekom leta iz Bostona do Albuquerquea.

- Zagrijao si se za nju. Nisi li? - upitala je.

Frost je nije pogledao. Ostao je usredotočen na vožnju, pogleda uperenog u cestu, na bljeskavi asfalt, užaren kao željezna ploča za pečenje pod suncem Novog Meksika. Čitavo vrijeme koliko su radili zajedno, nikad nije osjetila takav zid između njih, neprobojnu barijeru koju kao da nikako nije mogla okrhnuti. Ovo nije bio onaj dobrodušni Barry Frost kojeg je ona poznavala; ovo je bio njegov zli brat blizanac, i tek što nije počeo govoriti nepoznatim jezicima i demonski okretati glavu.

- Doista moramo razgovarati o tome, znaš - nije odustajala.

- Prestani s time, molim te.

- Ne smiješ se žderati zbog toga. Ona je lijepa djevojka i navukla ti je maglu preko očiju. To se može dogoditi svakom muškarcu.

- Ali meni ne. - Najzad ju je pogledao, a njegov je bijes bio tako nesmiljen da ju je to ušutkalo. - Ne mogu vjerovati da to nisam vidio - rekao je i ponovno se usredotočio na cestu. Prošao je još jedan trenutak i jedini zvuk u automobilu bio je šum klima uređaja i probijanje vozila kroz vrućinu.

Nikad ranije nije bila u Novom Meksiku. Nikad ranije nije ni vidjela pustinju. Ali jedva da je uopće zamijetila krajolik koji je munjevito prolazio pokraj njihovih prozora; njoj je sad bilo jedino važno premostiti jaz između njih, a jedini način da to učine bio je razgovor, bio Frost raspoložen za njega ili ne.

- Nisi ti jedini koji se iznenadio - rekla je Jane. - Doktor Robinson nije imao pojma. Trebao si vidjeti izraz njegovoga lica kad sam mu rekla da je ženska varalica. Ako je lagala o nečem tako osnovnom kao što je njezino vlastito ime, o čemu je još lagala? Zavarala je mnoge ljude, uključujući svoje profesore na koledžu.

- Ali tebe nije. Ti si je prozrela.

- Samo sam imala čudan osjećaj glede nje, to je sve.

- Instinkt policajca.

- Da. Valjda.

- Koji se onda vrag dogodio mom instinktu?

Jane se nasmijala. - Na djelu je bio drugi instinkt. Ona je lijepa, boji se i tras! Izviđač ju je želio spasiti.

- Tkogod ona, dovraga, bila.

Još uvijek nisu znali odgovor, međutim, znali su da ona nije prava Josephine Pulcillo, koja je umrla dvadeset i pet godina ranije sa samo dvije godine života. A ipak, mnogo godina kasnije, ta je mrtva djevojčica uspjela pohađati koledž i fakultet. Uspjela je otvoriti bankovni račun, dobiti vozačku dozvolu i posao u nepoznatom bostonskom muzeju. To je dijete uskrsnulo kao jedna druga žena, čije je pravo porijeklo ostalo tajnom.

- Ne mogu vjerovati da sam bio takva budala - rekao je Frost.

- Želiš li moj savjet?

- Ne naročito.

- Nazovi Alice. Reci joj da dođe kući. To je, znaš, bio dio problema. Tvoja je žena otišla i ti si se osjećao usamljen. Postao si ranjiv. Lijepa djevojka došće na pozornicu i ti najednom razmišljaš drugim mozgom.

- Ne mogu joj samo narediti da se vrati kući.

- Ona je tvoja supruga, nije li?

Podrugljivo se nasmijao. - Baš bih volio vidjeti Gabriela da tebi kaže što da učiniš. To bi bio lijep prizor.

- Mene se može urazumiti, a može i Alice. Predugo je s roditeljima i potrebna ti je kod kuće. Samo je nazovi.

Frost je uzdahnuo. - Zamršeni je od toga.

- Kako to misliš?

- Alice i ja... dakle, imamo nekih problema. Još otkad se upisala na pravni fakultet, kao da ne mogu razgovarati s njom. Kao da ništa što kažem nije vrijedno da bude saslušano. Čitav dan provodi s onim profesorima pametnjakovićima, a kad dođe kući, o čemu bismo trebali razgovarati?

- Možda o tome što si radio na poslu?

- Da, ja joj pričam o našem zadnjem uhićenju, a ona me pita je li bilo policijske brutalnosti.

- Čovječe. Zar je prešla na mračnu stranu?

- Ona misli da smo mi mračna strana. - Pogledao ju je. - Ti si sretnica, znaš? Gabriel je jedan od nas. On shvaća naš posao.

Da, bila je sretnica; bila je u braku s muškarcem koji je shvaćao poteškoće s kojima se policija susreće. Ali znala je koliko se brzo mogu raspasti i najbolji brakovi. Prošlog Božića, uz večeru, gledala je kako se brak njezinih roditelja raspada. Vidjela je kako je njihovu obitelj uništila jedna zalutala plavuša. I znala je da Barry Frost sad stoji na rubu bračne katastrofe.

Rekla je: - Uskoro će mamin godišnji roštilj za susjedstvo. Vince Korsak će biti ondje pa će to biti kao ponovno okupljanje ekipe. Zašto nam se ne pridružiš?

- Je li to poziv iz sažaljenja?

- Ionako sam te kanila pozvati. Pozivala sam te i ranije, ali ti se gotovo nikad nisi odazvao.

Frost je uzdahnuo. - To je bilo zbog Alice.

- Molim?

- Ona mrzi policijske zabave.

- Ideš li ti na njezine pravničke zabave?

- Da.

- Za kog vruga?

Slegnuo je ramenima. - Samo želim da ona bude sretna.

- Doista mrzim što ću ovo reći.

- Onda nemoj, dobro?

- Alice je pomalo gadura, nije li?

- Isuse. Zašto si to morala reći?

- Oprosti. Ali jest.

Odmahnuo je glavom. - Postoji li itko tko je na mojoj strani?

- Ja jesam na tvojoj strani. Ja pazim na tebe. Zato sam ti rekla da se držiš milijun milja podalje one Josephine. Samo mi je drago da najzad shvaćaš zašto sam to rekla.

Ruke su mu se stisnule oko volana. - Pitam se tko je ona zapravo. I kog to vruga skriva.

- Sutra bismo trebali dobiti informacije na temelju otisaka prstiju.

- Možda bježi od bivšeg supruga. Možda je samo o tome riječ.

- Da bježi od nekog odvratnjakovića, to bi nam rekla, ne bi li? Mi smo dobrice. Zašto bi bježala od policije, osim ako nije za nešto kriva?

Zagledao se u cestu. Do skretanja za kanjon Chaco imali su se voziti još trideset milja. - Jedva čekam da saznam - rekao je.

Nakon samo deset minuta stajanja na vrućini Novog Meksika, Jane se zaklela da se više nikad neće potužiti na ljeto u Bostonu. Nekoliko sekundi nakon što su Frost i ona izišli iz rashlađenog unajmljenog automobila, znoj joj je oblio lice, a vreli pijesak bio je dovoljno vruć da je oprži kroz kožni potplat. Bljesak pustinjskog sunca bio je bolno jak i ona je morala zaškiljiti čak i iza novih sunčanih naočala koje je putem kupila na nekoj benzinskoj postaji. Frost je odabrao odgovarajuće naočale i u odijelu s kravatom mogao je proći za pripadnika Tajne službe ili jednog od onih ljudi u crnom, da njegovo lice nije bilo obliveno zabrinjavajuće crvenom nijansom. Svakog bi se trenutka mogao srušiti od toplinskog udara.

Kako onda ovaj stari uspijeva izdržati?

Počasni profesor Alan Quigley imao je sedamdeset i osam godina, ali je svejedno čučao na dnu jarka za iskapanje i strpljivo prekapao po kamenitom tlu svojom zidarskom lopaticom. Njegov šešir, otrcan i prljav, izgledao je gotovo jednako star kao i on. Iako je radio u sjeni cerade, od same bi se vrućine i mnogo mlađi muškarac srušio. Zapravo, kolege studenti u njegovoj ekipi već su otišli na poslijepodnevu stanku i drijemali u obližnjem hladu, dok je njihov mnogo stariji profesor jednostavno nastavio kuckati po kamenju i grabiti zemlju u kantu.

- Uхватиš ritam - rekao je Quigley. - Zen kopanja, tako ja to zovem. Ovi klinci, oni se bace na posao kao plimni val, svom onom nervoznom energijom. Misle da je ovo lov na zakopano blago i žuri im se pronaći zlato prije svih drugih. Ili prije nego što semestar završi, štogod bilo ranije. Iscrpe se, ili pronađu samo blato i kamenje, i više ih ne zanima. Većina njih ionako izgubi zanimanje. Ali oni ozbiljni, oni rijetki koji ustraju, oni shvaćaju da je ljudski vijek tek treptaj oka. U jednoj jedinog sezoni možeš iskopati ono što su ljudi stoljećima prikupljali.

Frost je skinuo sunčane naočale i otro znoj sa čela. - Dakle, profesore, što iskapate ondje dolje?

- Smeće.

- Ha?

- Ovo je smetlište. Područje na kojem su se bacali otpaci. Tražimo razbijenu grnčariju, životinjske kosti. O nekoj se zajednici mnogo toga može saznati proučavajući ono što odluče odbaciti. A ovo je bila najzanimljivija zajednica na ovom području. - Quigley se uspravio na noge, stenjući od napora, i otro rukavom smežurano čelo. - Ova stara koljena tek što nisu spremna za ponovnu zamjenu. To je ono što u ovome zanimanju prvo ode, prokleta koljena. - Popeo se ljestvama i izronio iz rova. - Nije li ovo predivno mjesto? - rekao je promatrajući dolinu načičkanu drevnim ruševinama. - Ovaj je kanjon nekoć bio obredno mjesto, mjesto za svete rituale. Jeste li već obišli park?

- Bojim se da nismo - odgovorila je Jane. - Danas smo tek sletjeli u Albuquerque.

- Došli ste čak iz Bostona, a nećete razgledati kanjon Chaco? Jedno od najljepših arheoloških nalazišta u zemlji?

- Vrijeme nam je ograničeno, profesore. Došli smo vas vidjeti.

Prezirno je zadržao. - Tad se osvrnite oko sebe, jer ovo je nalazište moj život. Proveo sam četrdeset godina u ovom kanjonu, kad god nisam predavao u učionici. Sad kad sam umirovljeni profesor, mogu se u cijelosti posvetiti iskapanju.

- Smeća - rekla je Jane.

Quigley se nasmijao. - Da. Pretpostavljam da se na to može i tako gledati.

- Je li ovo nalazište isto ono na kojem je radila Lorraine Edgerton?

- Ne, bili smo na drugoj strani kanjona. - Pokazao je prema srušenim kamenim ruševinama u daljini. - Sa mnom je radila ekipa studenata i postdiplomaca. Bila je to uobičajena mješavina. Neke od njih doista je zanimala arheologija, ali neki su bili ovdje samo zbog studijskih bodova. Ili da se zabave i možda nešto poševu.

To nije bila riječ koju je Jane očekivala iz usta jednog sedamdeset-osmogodišnjaka, ali ovo je bio čovjek koji je većinu svoje karijere živio i radio uz pohotne studente.

- Sjećate li se Lorraine Edgerton? - upitao je Frost.

- Naravno. Nakon onoga što se dogodilo, naravno da je se sjećam. Ona je bila jedna od mojih postdiplomantica. Posve posvećena poslu i čvrsta kao čelik. Ma koliko su željeli mene okriviti za ono što se dogodilo Lorraine, ona je bila savršeno sposobna brinuti se za sebe.

- Tko vas je želio okriviti?

- Njezini roditelji. Bila im je jedino dijete i bili su shrvani. Budući da sam ja nadzirao iskapanja, naravno da su mislili da mene treba smatrati odgovornim. Tužili su Sveučilište, ali to im nije vratilo kćerku. Na kraju je to vjerojatno uzrokovalo očev srčani udar. Majka joj je umrla nekoliko godina kasnije. - Odmahnuo je glavom. - Bilo je to nešto jezivo neobično, kao da je pustinja jednostavno progutala tu curu. Jednog je poslijepodneva mahnula u pozdrav, odvezla se svojim motorom i nestala. - Pogledao je Jane. - A sad kažete da se njezino tijelo pojavilo u Bostonu?

- Ali vjerujemo da je bila ubijena ovdje, u Novom Meksiku.

- Prošlo je toliko mnogo godina. I sad napokon saznajemo istinu.

- Ne čitavu istinu. Zato i jesmo ovdje.

- Kad se to dogodilo, ispitao nas je jedan istražitelj. Mislim da se zvao McDonald ili tako nešto. Jeste li razgovarali s njim?

- Zvao se McDowell. Umro je prije dvije godine, ali imamo sve njegove bilješke.

- Blagi Bože. A i on je bio mlađi od mene. Svi su oni bili mlađi od mene, a sad su mrtvi. Lorraine, njezini roditelji. - Pogledao je Jane bistrim modrim očima. - A ja sam ovdje, još uvijek čio i krepak. Čovjek jednostavno nikad ne zna, zar ne?

- Profesore, znam da je prošlo mnogo vremena, ali želimo da razmislite o tom ljetu. Recite nam što se dogodilo onog dana kad je nestala. I o studentima koji su radili s vama.

- Istražitelj McDowell razgovarao je sa svima koji su bili ovdje u to vrijeme. Sigurno ste pročitali njegove zabilješke.

- Ali vi ste poznavali te studente. Sigurno ste vodili terenske bilješke. Pismenu dokumentaciju o iskapanju.

Profesor Quigley uputio je zabrinut pogled Frostu, čije se lice zajapurilo još jačom nijansom grimiza. - Mladiću, vidim da vi nećete još dugo izdržati na ovoj vrućini. Zašto ne bismo razgovarali u mom uredu, u zgradi Službe parka. Klimatiziran je.

Na fotografiji, Lorraine Edgerton stajala je u zadnjem redu, rame uz rame s muškarcima. Crna kosa bila joj je začušljana u konjski rep, naglašavajući četvrtastu bradu i izražene jagodične kosti na preplanulom licu.

- Zvali smo je Amazonka - rekao je profesor Quigley. - Ne zato što je bila naročito snažna, već zato što je bila neustrašiva. I ne mislim samo tjelesno. Lorraine je uvijek govorila ono što je mislila, bez obzira bi li se time uvalila u nevolju.

- Je li se uvalila u nevolju? - upitao je Frost.

Quigley se nasmiješio promatrajući lica svojih bivših studenata, koji su sad bili dobro u srednjim godinama. Ako su još uvijek živi. - Kod mene nije, istražitelju.

Ja sam njezinu iskrenost smatrao osvježenjem.

- A ostali?

- Znae kako je u svakoj skupini. Postoje sukobi i savezništva. A ovo su bili mladi ljudi u dvadesetim godinama života, pa morate uračunati i hormone. Pitanje od kojeg se trudim držati podalje.

Jane je proučavala fotografiju, koja je snimljena negdje na pola razdoblja iskapanja. Na fotografiji su bila dva reda studenata; oni u prednjem redu klečali su. Svi su izgledali u formi, preplanuli i zdravi u majicama i kratkim hlačama. Pokraj skupine stajao je profesor Quigley, oblijeg lica, dužih zalizaka, ali već štrkljast kakav je bio i danas.

- U ovoj je skupini mnogo više žena nego muškaraca - zamijetio je Frost.

Quigley je kimnuo glavom. - Obično je tako. Izgleda da arheologija više privlači žene nego muškarce, a one su i voljnije obaviti zamoran posao čišćenja i prosijavanja.

- Recite mi o ovoj trojici muškaraca na fotografiji - rekla je Jane. - Čega se sjećate o njima?

- Pitate se je li je itko od njih mogao ubiti.

- Sažeti odgovor bio bi da.

- Istražitelj McDowell sve ih je ispitao. Nije pronašao ništa što bi uplelo ijednog mog studenta.

- Svejedno, voljela bih znati čega se sjećate.

Quigley je kratko razmislio. Pokazao je na Azijca pokraj Lorraine. - Jeff Chu, pripremao se za studij medicine. Veoma bistar, ali nestrpljiv momak. Mislim da se ovdje dosađivao. Danas je liječnik, u Los Angelesu. A ovo je Carl nešto. Najšlampaviji što može biti. Cure su uvijek morale skupljati za njim. A ovaj treći momak, Adam Standoff, njemu je glavni predmet bila glazba. Nije imao dara za arheologa, ali sjećam se da je prilično dobro svirao gitaru. Curama se to sviđalo.

- I Lorraine? - upitala je Jane.

- Svi su voljeli Adama.

- Mislim, u romantičnom smislu. Je li Lorraine bila u vezi s ijednim od ovih muškaraca?

- Lorraine nije zanimala ljubav. Bila je fanatična u ganjanju karijere. Tome sam se divio. Volio bih da sam toga vidio više u mojim studentima. Ali oni su dolazili na moje predavanje sa zamislama iz Pljačkaša grobova. Tegljenje zemlje nije ono što oni imaju na umu. - Zastao je proučavajući Janeino lice. - Razočarani ste.

- Dosad nisam saznala ništa što nismo vidjeli i u McDowellovim zabilježkama.

- Sumnjam da ja mogu pridodati išta korisnoga. Čega god se sjećam, ne može biti doista pouzdano nakon svih ovih godina.

- Rekli ste McDowellu da sumnjate da bi itko od vaših studenata mogao biti upetljan u njezin nestanak. Vjerujete li još uvijek u to?

- Ništa mi nije promijenilo mišljenje. Slušajte, istražiteljice, svi su oni bili dobri klinici. Neki jesu bili lijeni. I skloni malo previše popiti kad bi otišli u grad.

- Koliko su često odlazili?

- Svakih nekoliko dana. Iako, u Gallupu nema baš neke zabave. Ali, pogledajte ovaj kanjon. Ovdje nema ničega osim zgrade Službe parka, ruševina i nekoliko mjesta za kampiranje. Tijekom dana rijetko prođu turisti, a to jest svojevrsna razonoda jer se oni motaju naokolo i zapitkuju. Osim toga, jedina je zabava odlazak u grad.

- Spomenuli ste turiste - rekao je Frost.

- McDowell me je i za njih pitao. Ne, ne sjećam se nijednog psihopatskog ubojice među njima. Ali, istini za volju, ja ga ne bih prepoznao ni da ga vidim. Sigurno se ne bih sjećao njegovog lica, ne nakon četvrt stoljeća.

To i jest srž problema, pomislila je Jane. Nakon dvadeset i pet godina, sjećanja iščeznu ili se, što je još gore, izobličie. Mašta postaje istina.

Pogledala je kroz prozor na cestu koja je vodila iz kanjona. Bila je to tek obična zemljana staza na kojoj se kovitlala vruća prašina. Za Lorraine Edgerton, to je bila

cesta u zaborav. Što ti se dogodilo u toj pustinji? zapitala se. Sjela si na motor, izvezla se iz kanjona i kliznula kroz neku crvotočinu u vremenu, kako bi se iznova pojavila dvadeset i pet godina kasnije u jednom drvenom sanduku u Bostonu. A pustinja je davno izbrisala svaki trag tog putovanja.

- Profesore, smijemo li zadržati ovu fotografiju? - upitao je Frost.

- Vratit ćete je, zar ne?

- Čuvat ćemo je na sigurnom.

- Jer to je jedina skupna fotografija koju imam iz te godine. Bez fotografija ne bih ih se svih mogao sjetiti. Kad uzimate deset studenata svake godine, imena se počinju gomilati. Posebice kad to činite ovako dugo kao ja.

Jane se okrenula od prozora. - Uzimate deset studenata svake godine?

- Iz logističkih razloga broj ograničim na deset. Uvijek dobijemo više molbi nego što možemo primiti.

Pokazala je na fotografiju. - Ovdje je samo devetoro studenata.

Namrštio se na fotografiju. - Oh, točno. Bio je i deseti, ali on je otišao početkom ljeta. Nije bio ovdje kad je Lorraine nestala.

To je objašnjavalo zašto je McDowellov fascikl o slučaju sadržavao razgovore sa samo osam Lorraineinih kolega studenata.

- Tko je bio taj student? Onaj koji je otišao? - upitala je.

- Tek je bio završio drugu godinu. Veoma pametan momak, ali krajnje povučen i pomalo čudan. Nije se doista uklopio s ostalima. Primio sam ga samo zbog njegovog oca. Ali on ovdje nije bio sretan, pa se nekoliko tjedana nakon početka radova spakirao i otišao s iskapališta. Praksu je odradio negdje drugdje.

- Sjećate li se imena tog momka?

- Naravno da se sjećam njegovog prezimena. Jer otac mu je Kimball Rose.

- Bi li mi to ime trebalo biti poznato?

- Svakome tko se bavi arheologijom bi. On je suvremena inačica lorda Carnarvona.

- Što to znači?

- Ima novca - rekao je Frost.

Quigley je kimnuo glavom. - Točno. Gospodin Rose ima mnogo novca, zarađenog naftom i plinom. Nema formalnog obrazovanja iz arheologije, ali veoma je nadaren i entuzijastičan amater i financira iskapanja po čitavom svijetu. Govorimo o desecima milijuna dolara. Da nije ljudi kao što je on, ne bi bilo dotacija, ne bi bilo novca za prevrtanje nijednog kamena.

- Desecima milijuna? I što dobiva zauzvrat za sav taj novac? - upitala je Jane.

- Što dobiva? Pa uzbuđenje, naravno! Ne biste li vi voljeli biti prva osoba na svijetu koja će zakoračiti u netom otvorenu grobnicu? Prvi koji će zaviriti u zatvoreni sarkofag? On treba nas, a mi trebamo njega. To je arheologija oduvijek bila. Savez između onih s novcem i onih sa znanjem.

- Sjećate li se imena njegovog sina?

- Tu sam ga negdje zapisao. - Otvorio je svoju knjigu s terenskim zabilješkama i prelistao stranice. Iz knjige je na stol ispalo nekoliko polaroidnih fotografija i on je pokazao na jednu od njih. - Evo, to je on. Sad sam se sjetio njegovog imena. Bradley. On je ovaj mladić u sredini.

Bradley Rose sjedio je za stolom, a ispred njega bile su raštrkane krhotine grnčarije. Druga dva studenta na fotografiji bila su zaokupljena nečim drugim, ali Bradley je gledao ravno u kameru, kao da proučava neko zanimljivo novo stvorenje koje nikad ranije nije vidio. Djelovao je obično na gotovo svaki način: prosječne građe, lica koje se brzo zaboravlja, anonimnog izgleda koji bi se lako izgubio u gomili. Ali njegove oči privlačile su pozornost. Jane su podsjetile na dan kad je posjetila zoološki vrt i zurila kroz ogradu u šumskog vuka, čije su je blijedomodne oči promatrale s uznemirujućim zanimanjem.

- Je li policija ikad ispitala tog muškarca? - upitala je Jane.

- Napustio nas je dva tjedna prije nego što je Lorraine nestala. Nisu imali razloga ispitati ga.

- Ali on ju je poznavao. Radili su zajedno na iskapalištu.
 - Da.
 - Ne bi li zbog toga vrijedilo porazgovarati s njim?
 - Nije imalo smisla. Njegovi su roditelji rekli da je u vrijeme njezinog nestanka bio s njima kod kuće u Teksasu. Nepobitan alibi, rekao bih.
 - Sjećate li se zašto je otišao? - upitao je Frost. - Je li se nešto dogodilo? Zar se nije slagao s ostalim studentima?
 - Ne, mislim da je to bilo zato što mu je dojadilo ovdje. Zato je uzeo onu praksu u Bostonu. To me je rasrdilo, jer da sam znao da Bradley neće izdržati ovdje, uzeo bih nekog drugog studenta.
 - U Bostonu? - prekinula ga je Jane.
 - Da.
 - Gdje je bila ta praksa?
 - U nekom privatnom muzeju. Siguran sam da je njegov otac povukao veze da ga ubaci.
 - Je li to bio Muzej Crispin?
- Profesor Quigley je razmislio. Zatim je kimnuo glavom. - Da, to bi mogao biti taj muzej.

OSAMNAEST

Jane je već ranije čula da je Teksas velik, ali kao cura iz Nove Engleske, nije doista poimala što velik uistinu znači. Niti je mogla zamisliti koliko je žarko teksaško sunce, ili koliko vruć zrak može biti, vrel kao zmajev dah. Trosatna vožnja iz zračne luke provela ih je kroz milje šipražja, kroz suncem opržen krajolik gdje je čak i stoka izgledala drugačije - mršava, dugonoga i zlobna, za razliku od blagih krava pasmine Guernsey koje je viđala na ugodnim zelenim farmama Massachusettsa. Ovo je bila strana zemlja, žedna zemlja, i ona je očekivala da će imanje Rose izgledati kao neplodni rančevi pokraj kojih su prošli putem, niski i rašireni, s bijelim ogradama obora za stoku što okružuju hektare poput pergamenta smeđe zemlje.

Stoga se iznenadila kad se na vidiku pojavilo otmjeno zdanje.

Bilo je smješteno na sočnom brežuljku koji je izgledao šokantno zelen iznad neizmjernog prostranstva šipražja. Travnjak se sterao od kuće kao baršunasta suknja. Na pašnjaku ograđenom bijelom ogradom, nekoliko konja je paslo, sjajnoga krzna. Ali kuća je bila ta koja je prikovala Janein pogled. Ona je očekivala rančersku kuću, a ne ovaj kameni dvorac s tornjevima s kruništima.

Dovezli su se do ogromnih željeznih dveri i u čudu zagledali.

- Što misliš, koliko? - upitala je.

- Trideset milijuna, rekao bih - odgovorio je Frost.

- Samo toliko? Pa ima nekih pedeset tisuća hektara.

- Da, ali ovo je Teksas. Zemlja je ovdje zacijelo jeftinija nego kod nas.

Kad trideset milijuna dolara zvuči jeftino, pomislila je Jane, znaš da si zakoračio u alternativni svemir.

Kroz zujalo na dverima začuo se glas: - Po kom poslu dolazite?

- Mi smo istražitelji Rizzolijeva i Frost, iz Bostonske policije. Došli smo posjetiti gospodina i gospođu Rose.

- Očekuje li vas gospodin Rose?

- Jutros sam ga nazvala. Rekao je da će razgovarati s nama.

Usljedila je duga šutnja, a zatim su se dveri najzad širom otvorile. - Uđite, molim. Vijugava cesta povela ih je uzbrdo, pokraj kolonada čempresa i rimskih kipova. Krug razbijenih mramornih stupova stajao je na kamenoj terasi kao drevni hram koji se djelomično urušio od starosti.

- Odakle dolazi voda za sve ove biljke? - upitao je Frost. Pogled mu se naglo okrenuo dok su prolazili pokraj okrhnete glave mramornog kolosa, kojemu je

jedno oko zurilo iz počivališta na travnjaku. - Hej, misliš li da je ono pravo?

- Ljudi koji su ovako bogati ne moraju se zadovoljiti falsifikatima. Možeš se kladiti da onaj lord Carnivore...

- Misliš, Carnarvon?

- Možeš se kladiti da je on svoj dom ukrasio originalima.

- Protiv toga postoje propisi. Ne možeš samo zgrabiti nešto iz drugih zemalja i donijeti to kući.

- Propisi su za tebe i mene, Froste. Ne za ljude kao što su oni.

- Da, ljudi kao što su Roseovi neće biti previše sretni kad shvate zašto postavljamo ova pitanja. Dajem im oko pet minuta prije nego što nas izbace.

- U tom slučaju, ovo će biti najljepše prokletost mjesto iz kojeg ćemo ikad biti izbačeni.

Zaustavili su automobil uz kameni trijem na kojem je već stajao neki muškarac i čekao ih. Ovo nije nitko od posluge, pomislila je Jane; ovo je zacijelo Kimball Rose glavom i bradom. Iako je morao biti u sedamdesetim godinama života, stajao je visok i uspravan kao motka, sa zgodnom grivom srebrne kose. Bio je sportski odjeven, u hlače kaki boje i majicu s okovratnikom, ali Jane je sumnjala da je svoju preplanulu boju dobio na golf igralištima otkad je u mirovini.

Ogromna zbirka kipova i mramornih stupova na brežuljku govorila joj je da ovaj muškarac ima mnogo zanimljivije hobije nego što je udaranje golf loptice.

Izišla je iz automobila na zrak koji je bio tako suh da je zatrepkala na vjetru koji je pržio. Vrućina kao da uopće nije djelovala na Kimballa i dlan koji joj je pružio kad su se rukovali bio je hladan i suh.

- Hvala vam što ste nas primili uz tako kratku prethodnu najavu - rekla je Jane.

- Pristao sam samo zato što je to jedini način da okončamo ta prokleta glupa pitanja. Istražiteljice, ovdje nema ničega što biste ganjali.

- Tad ne bi smjelo dugo potrajati. Imamo samo nekoliko pitanja koja bismo željeli postaviti vama i vašoj supruzi.

- Moja supruga ne može razgovarati s vama. Bolesna je i neću dopustiti da je uzrujate.

- Riječ je samo o vašem sinu.

- Ona ne može podnijeti nijedno pitanje o Bradleyu. Već se duže od deset godina bori s limfocitnom leukemijom i najmanji stres mogao bi izazvati pogoršanje.

- Zar bi je razgovor o Bradleyu toliko silno uzrujao?

- On nam je sin jedinac i ona mu je vrlo odana. Zadnje što treba čuti jest da ga policija tretira kao sumnjivca.

- Nikad nismo rekli da je sumnjiv, gospodine.

- Niste? - Kimball je dočekao njezin pogled svojim, koji je bio izravan i izazivački.

- Što onda radite ovdje?

- Bradley je poznavao gospođicu Edgerton. Samo nastojimo ništa ne zanemariti.

- Prešli ste dug put da samo ne biste zanemarili Bradleya. - Okrenuo se prema ulaznim vratima. - Uđite, dajte da to obavimo. Ali odmah ću vam reći da tratite vrijeme.

Nakon vrućine napolju, Jane je sa zahvalnošću dočekala priliku da se rashladi u klimatiziranoj kući, no rezidencija Roseovih bila je zapanjujuće hladna i djelovala još manje srdačna zbog mramornih pločica na podu i golemog hodnika u koji su uvedeni. Jane je ugledala ogromne grede koje su podupirale nadsvođeni strop. Iako je prozor od oslikanog stakla propuštao četverokute šarenog svjetla, drvene obloge na zidovima i obješene tapiserije kao da su upijale svu vedrinu pa je prostor djelovao sumorno. Ovo nije dom, pomislila je; ovo je muzej, svrha kojega je pokazati stečevine muškarca ovisnog o sakupljanju blaga. U hodniku su viteški oklopi stajali kao vojnici u stavu mirno. Na zidovima su bile postavljene ratne sjekire i mačevi, a iznad glave je visio urešeni barjak - nedvojbeno s grbom obitelji Rose. Sanja li svaki čovjek o tome da bude plemić? Zapitala se koji bi se simboli nalazili na obiteljskom grbu Rizzolijevih. Limenka piva i televizor, možda.

Kimball ih je poveo iz velikog predvorja i kad su ušli u sljedeću prostoriju, kao da

su prešli iz jednog tisućljeća u drugo. U dvorištu popločanom sjajnim mozaicima tiho je žuborila fontana. Sunčevo svjetlo blještalo je kroz ogroman prozor na krovu i razlijevalo se po mramornim kipovima nimfi i satira uz rub fontane. Jane je željela malo zastati i pomnije promotriti mozaike, ali Kimball je već nastavio dalje, u sljedeću prostoriju.

Bila je to Kimballova biblioteka i kad su ušli u nju, i Jane i Frost u čudu su se zagledali. Gdje god bi pogledali, bile su knjige - na tisuće njih, tri kata polica na otvorenim galerijama. U niše su bile postavljene egipatske pogrebne maske s ogromnim očima koje su netremice promatrale iz sjena. Na kupolastom stropu nalazila se slika noćnog neba sa saviježima, a kroz nebesa je prolazila kraljevska povorka: egipatska jedrilica praćena bojnim kolima i dvorjanima, i ženama s pladnjevima raznovrsnih jela. U kamenom ognjištu pucketala je vatra od pravoga drva, ekstravagantno rasipanje energije na ovaj ljetni dan. Dakle, zato je kuća bila tako hladna, da bi vatra bila još ugodnija.

Smjestili su se u velike kožnje naslonjače u blizini kamina. Iako je vani plamtjela srpanjska vrućina, u ovoj mračnoj radnoj sobi mogao je biti i prosinački dan, dok vani leprša snijeg, a plam ognjišta štiti od hladnoće.

- Gospodine Rose, osoba s kojom bismo zapravo željeli razgovarati je Bradley - rekla je Jane. - Ali ne možemo ga pronaći.

- Taj dečko nikad nije dugo na jednome mjestu - odgovorio je Kimball. - Ne mogu vam reći gdje je u ovom trenutku.

- Kad ste ga zadnji put vidjeli?

- Prošlo je već neko vrijeme. Ne sjećam se.

- Zar je bilo tako davno?

- U kontaktu smo putem elektronske pošte. Svako toliko razmijenimo poruke. Znao je ovih dana s obiteljima koje rade. Zadnji nam se put javio iz Londona.

- Znao li gdje je točno bio u Londonu?

- Ne. To je bilo prije nekoliko mjeseci. - Kimball se promeškoltio u naslonjaču. - Prestanimo okolišati, istražiteljice. Primimo se razloga vašeg dolaska. Riječ je o onoj curi u kanjonu Chaco.

- Lorraine Edgerton.

- Kako god se zvala. Bradley s time nije imao nikakve veze.

- Djelujete prilično uvjereni u to.

- Bio je ovdje s nama kad se to dogodilo. Policija se nije ni trudila razgovarati s njim - eto koliko im je bilo stalo vidjeti Bradleya. Profesor Quigley vam je to zacijelo rekao.

- Da, rekao nam je.

- Zašto nam onda sad dodijavate time? Prošlo je dvadeset i pet godina.

- Izgleda da se dobro sjećate pojedinosti.

- Potrudio sam se raspitati o vama, istražiteljice Rizzoli. O nestaloj Edgertonovoj i zašto je bostonska policija upetljena u slučaj koji se dogodio u Novom Meksiku.

- Znao da se tijelo Lorraine Edgerton nedavno pojavilo.

Kimnuo je glavom. - U Bostonu, koliko sam čuo.

- Znao li gdje u Bostonu?

- U Muzeju Crispin. Čitam novine.

- Vaš je sin tog ljeta radio u Crispinu.

- Da. Ja sam mu to uredio.

- Vi ste mu sredili posao?

- Muzeju Crispin uvijek nedostaje gotovine. Simon je loš poslovni čovjek i svojim je gospodarenjem umalo odveo muzej u propast. Ja sam dao donaciju, a on je mom Bradleyu dao posao. Mislim da su bili sretni što su ga dobili.

- Zašto je otišao iz kanjona Chaco?

- Bio je nesretan, zaglavljen ondje s gomilom amatera. Bradley je smrtno ozbiljan glede svoje arheologije. Boravak ondje bio je obično traćenje vremena jer je radio kao neki obični radnik. Danima je samo strugao prašinu.

- Mislila sam da baš to i jest arheologija.

- Ja za te poslove plaćam ljude. Mislite li da ja svoje vrijeme provodim kopajući? Ja ispisujem čekove i imam viziju. Ja vodim projekt i odabirem gdje će se iskopati. Bradley nije morao rintati u Chacu - on prokleta dobro zna držati zidarsku žlicu. Bio je sa mnom u Egiptu, na projektu sa stotinama kopača, ali on ima dar pogledati teren i točno zna gdje treba kopati. Ne govorim to samo zato što je moj sin.

- Znači, bio je u Egiptu - rekla je Jane. I razmišljala o riječima urezanim u onaj kartuš-suvenir: *Posjetio sam piramide, Kairo, Egipat.*

- Sviđa mu se u Egiptu - odgovorio je Kimball. - I nadam se da će se jednog od ovih dana vratiti onamo i pronaći ono što ja nisam uspio.

- Što to?

- Izgubljenju Kambisovu vojsku.

Jane je pogledala Frosta, ali sudeći po izrazu njegovoga lica, ni on nije imao pojma o čemu Kimball govori.

Kimballova usta izvila su se u neugodno nadmoćan osmijeh. - Pretpostavljam da vam moram sve objasniti - rekao je. - Prije dvije tisuće petsto godina, perzijski kralj Kambis poslao je vojsku u egipatsku Zapadnu pustinju, kako bi zauzeo proročište u oazi Siwa. Pedeset tisuća ljudi ušlo je u pustinju i više nikad nisu bili viđeni. Pijesak ih je jednostavno progutao i nitko ne zna što se dogodilo s njima.

- Pedeset tisuća vojnika? - upitala je Jane.

Kimball je kimnuo glavom. - To je jedan od najvećih misterija arheologije. Proveo sam dvije sezone tražeći ostatke te vojske. Sve što sam pronašao bili su komadići kovine i kostiju, samo to. Zapravo, toliko malo da egipatskoj vladi nije bilo dovoljno stalo ni zahtijevati pronađeno. To je iskapalište bilo jedno od mojih najvećih razočaranja. Jedan od mojih malobrojnih neuspjeha. - Zagledao se u vatru. - Jednog dana ću se vratiti. Pronaći ću je.

- U međuvremenu, kako bi bilo da nama pomognete pronaći vašeg sina?

Kimballov pogled vratio se na Jane i nije bio prijateljski.

- A kako bi bilo da završimo ovaj razgovor? Mislim da vam više ničime ne mogu pomoći. - Ustao je.

- Želimo samo razgovarati s njim. Pitati ga za gospođicu Edgerton.

- Što ćete ga pitati? Jesi li je ti ubio? O tome je ovdje riječ, nije li? Pokušavate pronaći nekoga na koga ćete svaliti krivnju.

- Poznavao je žrtvu.

- Mnogi su je vjerojatno poznavali.

- Vaš je sin tog ljeta radio u Muzeju Crispin. Na istome mjestu gdje se tijelo upravo pojavilo. To je poprilična podudarnost.

- Moram vas oboje zamoliti da odete. - Krenuo je prema vratima, ali Jane se nije pomaknula iz svog naslonjača. Ako Kimball ne želi surađivati, vrijeme je da primijeni drugu strategiju, onu koja će ga zacijelo izazvati.

- A tu je i onaj incident u kampusu Sveučilišta Stanford - rekla je. - Incident za koji znate, gospodine Rose, budući da je vaš odvjetnik uredio da vaš sin bude pušten.

Okrenuo se i prišao joj tako brzo da je Frost nagonski ustao kako bi se ispriječio između njih. Ali Kimball se zaustavio na tek nekoliko centimetara od Jane. - Nije mu dokazana krivnja.

- Ali je bio uhićen. Dvaput. Nakon što je neku studenticu pratio po kampusu. Nakon što je provalio u njezinu spavaonicu dok je spavala. Koliko ste ga puta morali izvlačiti iz nevolje? Koliko ste čekova ispisali kako ne bi završio u zatvoru?

- Vrijeme je da oboje odete.

- Gdje je sad vaš sin?

Prije nego što je Kimball uspio odgovoriti, otvorila su se jedna vrata.

On se ukočio kad je tihi glas zazvao: - Kimballe? Jesu li došli zbog Bradleya?

U hipu, izraz njegovog lica preobrazio se iz gnjevnog u očajan. Okrenuo se prema ženi i rekao: - Cynthia, ne bi smjela ustajati iz kreveta. Molim te, vrati se, draga.

- Rosa mi je rekla da je dvoje policajaca došlo u kuću. Riječ je o Bradleyu, nije li?
- Žena je polako ušla u prostoriju i uperila upale oči u dvoje posjetitelja. Iako joj je lice bilo posve zategnuto nakon plastične operacije, njezine su se godine svejedno vidjele na pogrbljenim leđima i spuštenim ramenima, a ponajviše na pahuljastoj sijedoj kosi na gotovo ćelavoj glavi. Ma koliko Kimball Rose bio bogat, suprugu nije zamijenio za mlađi model. Sav njihov novac, sve njihove povlastice nisu mogle promijeniti očitu činjenicu da je Cynthia Rose ozbiljno bolesna.

Onako slabašna, oslanjajući se na štap za hodanje, Cynthia nije popuštala i uporno je promatrala dvoje istražitelja. - Zna li gdje je moj Bradley? - upitala je.

- Ne znamo, gospođo - odgovorila je Jane. - Nadali smo se da ćete to vi nama znati reći.

- Otpratit ću te natrag u tvoju sobu - rekao je Kimball i uhvatio suprugu za nadlakticu.

Bijesno je otresla njegovu ruku, a njezina pozornost i nadalje je bila usmjerena na Jane. - Zašto ga tražite?

- Cynthia, ovo nema nikakve veze s tobom - rekao je Kimball.

- Ima svake veze sa mnom - bijesno je odvrtila. - Trebao si mi reći da su ovdje. Kimballe, zašto skrivaš stvari od mene? Imam pravo sve znati o svom vlastitom sinu! - Taj ispad kao da ju je ostavio bez daha pa je zateturala prema najbližem naslonjaču i spustila se na njega. Sjedila je posve nepomična, kao da je tek još jedna rutkotvorina u toj mračnoj prostoriji pogrebnih predmeta.

- Došli su se ponovno raspitati o onoj djevojci - odgovorio je Kimball. - Onoj koja je nestala u Novom Meksiku. To je sve.

- Ali to se dogodilo tako davno - promrmljala je Cynthia, i...

- Nedavno je pronađeno njezino tijelo - rekla je Jane. - U Bostonu. Moramo o njoj razgovarati s vašim sinom, ali ne znamo gdje je.

Cynthia je potonula dublje u naslonjač. - Ni ja ne znam - prošaptala je.

- Zar vam ne piše?

- Ponekad. Pokoje pismo, poslano iz neobičnih mjesta. Povremena poruka elektronskom poštom, samo da kaže da misli na mene. I da me voli. Ali ne dolazi.

- Zašto je tako, gospođo Rose?

Žena je podigla glavu i pogledala Kimballa. - Možda biste trebali pitati mog supruga.

- Bradley nikad nije bio naročito blizak s nama - rekao je on.

- Bio je dok ga ti nisi otjerao.

- To nema nikakve veze s...

- On nije želio otići. Ti si ga primorao.

- Primorao da ode kamo? - upitala je Jane.

- To nije važno - odgovorio je Kimball.

- Krivim sebe, što ti se nisam usprotivila - rekla je Cynthia.

- Kamo ste ga poslali? - upitala je Jane.

- Reci joj - nukala je Cynthia. - Reci joj kako si ga otjerao.

Kimball je duboko uzdahnuo. - Kad je imao šesnaest godina, poslali smo ga u privatnu školu u Maineu. Nije želio ići, ali to je bilo za njegovo dobro.

- Školu? - Cynthia se ogorčeno nasmijala. - To je bila umobolnica!

Jane je pogledala Kimballa. - Je li to doista bila umobolnica, gospodine Rose?

- Nije! Preporučili su nam to mjesto. Najbolje te vrste u zemlji, i mogu vam reći, cijena je to i potvrdila. Učinio sam samo ono što sam smatrao najboljim za njega. Što bi svaki dobar roditelj učinio. To su zvali terapijskom rezidencijalnom zajednicom. Mjestom na koje mladići mogu otići kako bi se suočili s... problemima.

- Nismo to smjeli učiniti - rekla je Cynthia. - Nisi to smio učiniti.

- Nismo imali izbora. Morao je otići.

- Ovdje bi mu bilo bolje, sa mnom. A ne poslanom u neki vojnički kamp usred šume.

Kimball je prezirno frknuo nosom. - Kamp? To je prije bio ladanjski klub. - Obratio

se Jane. - Imao je vlastito jezero. Pješačke i skijaške staze. K vragu, ako ja ikad skrenem s uma, volio bih da me pošalju na takvo mjesto.

- Je li se to dogodilo Bradleyu, gospodine Rose? - upitao je Frost. - Skrenuo je s uma?

- Nemoj da ispadne luđak - rekla je Cynthia. - Nije bio lud.

- Zašto je onda završio ondje, gospođo Rose?

- Zato što smo mislili... Kimball je mislio...

- Mislili smo da ga oni mogu naučiti boljem samosvladavanju - dovršio je njezin suprug. - To je sve. Mnogim dječacima treba strogost. Ostao je ondje dvije godine i vratio se kao pristojan, marljiv mladić. Bio sam ponosan što ga mogu povesti sa sobom u Egipat.

- Zamjerao ti je, Kimballe - rekla je njegova supruga. - Rekao mi je da ti zamjera.

- Roditelji moraju donositi teške odluke. To je bila moja odluka, da ga malo prodrmam, da ga postavim na pravi put.

- I zato sad ne dolazi. Ja sam ta koja je kažnjena tom tvojom krasnom odlukom. - Cynthia je pognula glavu i rasplakala se. Nitko nije progovorio. Jedini zvuci bili su pucketanje vatre u kaminu i Cynthiajino tiho jecanje, zvuk neumoljive, neprestane boli.

Zvonjava Janeinog mobitela grubo je prekinula tišinu. Odmah je isključila ton i odmaknula se od kamina kako bi odgovorila na poziv.

Na liniji je bio istražitelj Crowe. - Imam iznenađenje za tebe - rekao je, a njegov vedar glas bio je u gruboj opreci s tugom koja se nadvijala nad prostoriju.

- Kakvo? - tiho je upitala.

- FBI ima njezine otiske prstiju u sustavu.

- Josephinine?

- Ili kako joj je već pravo ime. Uzeli smo otiske iz njezinog stana i provjerili ih u AFIS-ovoj bazi podataka.

- Imamo podudaranje?

- Sad znamo zašto je naša cura pobjegla. Ispostavilo se da njezini otisci odgovaraju neidentificiranim otiscima s mjesta zločina prije dvanaest godina, u San Diegu.

- O kakvom je zločinu bila riječ?

- O umorstvu.

DEVETNAEST

- Žrtva je bio tridesetšestogodišnji bijelac po imenu Jimmy Otto - rekao je istražitelj Crowe. - Njegovo tijelo pronađeno je u San Diegu, nakon što je neki pas iskopao ukusan mali zalogajčić: ljudski prst. Vlasnik psa vidio je što je Fido donio kući, izbezumio se i nazvao 911. Pas je odveo policiju natrag do tijela, koje je bilo zakopano u plitkom grobu u dvorištu nekog susjeda. Žrtva je bila mrtva nekoliko dana i životinje su se već bile dočepale udova pa nije bilo upotrebljivih otisaka prstiju. Uz tijelo nije bilo ni lisnice, ali onome tko je uzeo njegovu osobnu iskaznicu promaknula je kartica za otključavanje hotelske sobe, koja mu je bila zagurana u džep traperica. Bila je iz lokalnog Holiday Inna, u kojem se gost prijavio pod imenom James Otto.

- Hotelska kartica? - upitala je Jane. - Dakle, žrtva nije živjela u San Diegu.

- Ne. Imao je adresu ovdje, u Massachusettsu, gdje je živio sa sestrom. Carrie Otto odletjela je u San Diego i identificirala bratovu odjeću. I ono što je od njega ostalo.

Jane je otvorila paketić Advila, ubacila dvije tablete u usta i zalila ih mlakom kavom. Frost i ona stigli su u Boston tek u dva sata ujutro prethodne noći, a ono malo sna koji je uspjela uhvatiti neprekidno je prekidala jednogodišnja Regina, koja je zahtijevala zagrljaje i sigurnost da je mama stvarno ponovno kod kuće. Jutros se Jane probudila s čudovišnom glavoboljom. Obrati u istrazi pogoršavali su

tu glavobolju, a od blještanja fluorescentnog svjetla u sobi za sastanke boljele su je čak i očne jabučice.

- Pratite li me oboje? - upitao je Crowe, pogledavajući Jane i Frosta, koji je izgledao jednako iscrpljen kako se Jane osjećala.

- Da - promrmljala je. - Onda, što je pokazala obdukcija?

- Uzrok smrti bila je jedna jedina rana od metka na zatiljku. Oružje nikad nije pronađeno.

- A u čijem je dvorištu bio zakopan?

- Kuća se iznajmljivala - odgovorio je Crowe. - U njoj su stanovale jedna samohrana majka i njezina četrnaestgodišnja kćerka, ali one su se već ranije spakirale i nestale. Policija je poprskala kuću luminolom i djevojčina soba zasjajala je kao Vegas. Tragovi krvi bili su po čitavom podu. Tamo je Jimmy Otto bio ubijen. U djevojčinoj sobi.

- I to se dogodilo prije dvanaest godina?

- Josephine bi tad imala oko četrnaest godina - rekao je Frost. Crowe je kimnuo glavom. - Samo što joj ime tad nije bilo Josephine. Zvala se Susan Cook. - Nasmijao se. - I pogodite što? Prava Susan Cook umrla je kao beba. U Syracuse, New York.

- Još jedan prisvojeni identitet? - upitala je Jane.

- Isto vrijedi i za majku, koja je također imala lažno ime: Lydia Newhouse. Prema izvješću policije San Diega, majka i kćerka unajmile su kuću na tri godine, ali živjele su povučeno. U vrijeme umorstva, djevojčica je upravo bila završila osmi razred u srednjoj školi William Howard Taft. Bila je veoma pametna, prema riječima nastavnika, i postizala rezultate mnogo iznad očekivanih za njezinu dob.

- A majka?

- Lydia Newhouse - ili kako god joj je pravo ime - radila je u Antropološkom muzeju u Balboa Parku.

- Kao što?

- Prodavačica u suvenirnici. Također je volontirala kao kustos. Svi su u muzeju bili zadivljeni količinom njezinog znanja iz arheologije. Iako je tvrdila da nema formalne naobrazbe.

Jane se namrštila. - Ponovno se vraćamo na arheologiju.

- Da. Stalno se vraćamo na tu temu, zar ne? - suglasio se Crowe.

- Arheologija im je u obitelji. Majka. Kćerka.

- Jesmo li uopće sigurni da su umiješane u umorstvo Jimmyja Otta? - upitao je Frost.

- U svakom slučaju su se ponijele kao da su one to učinile. U žurbi su otišle iz grada - tek nakon što su oprale pod i zidove i zakopale tipa iza kuće. Meni to zvuči kao da su proklete krive. Njihova jedina pogreška bilo je što ga nisu zakopale dovoljno duboko jer ga je susjedov pas prilično brzo nanjušio.

- I neka su to učinile, kažem ja - ubacio se Tripp. - Tip je završio kako je i zaslužio.

- Kako to misliš? - upitao je Frost.

- Jimmy Otto bio je gadan bolesnik.

Crowe je otvorio svoju bilježnicu. - Istražitelj Pottero će nam poslati dosje, ali evo što mi je rekao telefonom. U dobi od trinaest godina, Jimmy Otto provalio je u spavaću sobu jedne žene, poharao joj ladice s donjim rubljem i raspapao ga nožem. Nekoliko mjeseci kasnije, pronađen je u kući druge djevojke, stajao je iznad njezinog kreveta s nožem u ruci, dok je ona spavala.

- Isuse - rekla je Jane. - Sa samo trinaest godina? Rano je počeo s perverzijama.

- Sa četrnaest godina bio je izbačen iz škole u Connecticut. Istražitelj Pottero nije uspio nagovoriti školu da mu otkriju sve pojedinosti, ali shvatio je da je bila riječ o nekom seksualnom napadu na kolegicu iz razreda. I metli. Djevojka je završila u bolnici. - Crowe je podigao pogled. - A to je samo ono u čemu je bio uhvaćen.

- Nakon drugog incidenta trebao je biti strpan u maloljetnički pritvor.

- Trebao je. Ali kad imaš bogatog taticu, dobiješ nekoliko dodatnih kartica za

izvlačenje iz zatvora.

- Čak i nakon onoga s metlom?

- Ne, to je otriježnilo njegove roditelje. Najzad su se izbezumili i shvatili da njihov ljubljani sin treba liječenje. I to gadno. Njihov skupi odvjetnik uspio je isposlovati da optužbe budu umanjene, ali samo pod uvjetom da Jimmy ode na specijalizirano rezidencijalno liječenje.

- Misliš, na psihijatrijski odjel? - upitao je Frost.

- Ne baš. Bila je to veoma skupa privatna škola za dječake s njegovim, ovaj, porivima. Mjesto Bogu iza leđa, gdje je bio pod dvadesetčetirisatnim nadzorom. Ostao je ondje tri godine. Njegovi ljubljani roditelji kupili su kuću u tom kraju, samo kako bi mogli biti blizu njega. Poginuli su kad se srušio privatni zrakoplov kojim su mu išli u posjet. Jimmy i njegova sestra naslijedili su bogatstvo.

- Čime je Jimmy postao veoma bolestan i veoma bogat sjebani tip - rekao je Tripp.

Specijalizirano rezidencijalno liječenje. Mjesto Bogu iza leđa.

Jane se najednom sjetila razgovora koji je dan ranije vodila s Kimballom Roseom.

- Da nije ta privatna škola slučajno bila u Maineu? - upitala je.

Crowe je iznenađeno podigao pogled. - Kako si pogodila?

- Zato što znamo za jednog drugog bogatog bolesnika koji je završio u lječilištu u Maineu. Mjestu za momke s problemima.

- O kome govoriš?

- O Bradleyu Roseu.

Uslijedila je duga šutnja dok su Crowe i Tripp usvajali tu zapanjujuću vijest.

- Sranje - rekao je Tripp. - To ne može biti slučajnost. Ako su ta dva momka bila ondje u isto vrijeme, sigurno su se poznavali.

- Reci nam više o toj školi - rekla je Jane.

Crowe je kimnuo glavom, a izraz njegovoga lica sad je bio turobno usredotočen. - Institut Hilzbrich bio je veoma ekskluzivan i veoma skup. I veoma specijaliziran. U osnovi, to je strogo čuvana ustanova usred šume - što je vjerojatno bila pametna zamisao, s obzirom kakve su pacijente liječili.

- Psihopate?

- Seksualne grabežljivce. Od mladih pedofila do silovatelja. To samo pokazuje da bogataši imaju svoj vlastiti dio pervertita. Ali, oni imaju i odvjetnike koji im omogućuju da ti klinci ostanu izvan pravosudnog sustava i ta je institucija bila bogataška alternativa. Mjesto na kojem će ti klinci uživati u finoj večeri, dok ih ekipa terapeuta pokušava uvjeriti da nije lijepo mučiti djevojčice. Problem je bio u tome što to naizgled nije naročito dobro funkcioniralo. Prije petnaest godina, jedan od njihovih takozvanih završenih đaka oteo je i osakatio dvije djevojčice, i to je učinio samo nekoliko mjeseci nakon što ga je ustanova proglasila sigurnim za povratak u društvo. Uslijedila je velika sudska tužba i škola je bila primorana prestati s radom. Otad je zatvorena.

- A Jimmy Otto? Što se dogodilo nakon što je otišao?

- S osamnaest godina išetao je kroz njihova vrata kao slobodan čovjek. Ali nije mu trebalo dugo da se vrati na staro. U roku od nekoliko godina, bio je uhićen zbog vrebanja i prijetnji nekoj ženi u Kaliforniji. Zatim je bio uhićen i ispitan ovdje u Brooklineu, glede nestanka jedne djevojke. Policija nije imala dovoljno dokaza da ga zadrži pa je pušten. Isto je bilo i prije trinaest godina, kad je priveden na ispitivanje nakon što je nestala još jedna žena iz Massachusettsa. Prije no što je policija mogla podići tužbu protiv njega, naglo je nestao. I nitko nije znao gdje je. Sve do godinu dana kasnije, kad se pojavio zakopan u onom dvorištu u San Diegu.

- U pravu si, Trippe - rekli je Jane. - Dobio je što je zaslužio. Ali zašto su ta majka i kćerka pobjegle? Ako su ga ubile, ako su se samo branile, zašto su se spakirale i pobjegle iz grada kao zločinke?

- Možda zato što to jesu? - predložio je Crowe. - Živjele su pod lažnim imenima već tad. Ne znamo tko su doista - ili od čega bježe.

Jane je spustila glavu na ruke i protrljala sljepoočice, nastojeći masiranjem otjerati glavobolju. - Ovo postaje prokleta zamršeno - promrmljala je. - Ne mogu pratiti sve niti. Imamo ubijenog muškarca u San Diegu. Imamo arheološkog ubojicu ovdje.

- A veza je naizgled ona mlada žena kojoj ne znamo ni ime.

Jane je uzdahnula. - U redu. Što još znamo o Jimmyju Ottu? Je li bio još koji put uhićen, možemo li ga na ijedan drugi način povezati s istragom na kojoj radimo?

Crowe je prelistao svoje bilješke. - Ima nekih manjih prekršaja. Provala u Brooklineu, Massachusetts. Vožnja u pijanom stanju i prebrza vožnja u San Diegu. Ponovno vožnja u pijanom stanju i nesmotrena brzina u Durangu... - Zastao je, najednom shvaćajući značenje te zadnje pojedinosti. - Durango, Colorado. Nije li to blizu Novog Meksika?

Jane je podigla glavu. - Točno s druge strane državne granice. Zašto?

- Dogodilo se u srpnju. One iste godine kad je nestala Lorraine Edgerton.

Jane se zanjihala na stolcu, zapanjena ovom zadnjom informacijom. I Jimmy i Bradley bili su u blizini kanjona Chaco u isto vrijeme.

- To je to - tiho je rekla.

- Misliš da su bili partneri?

- Dok Jimmy nije ubijen u San Diegu. - Pogledala je Frosta. - Sad se najzad sve počinje slagati. Imamo vezu. Jimmy Otto i Bradley Rose.

Kimnuo je glavom. - I Josephine - dodao je.

DVADESET

Josephine se teškom mukom vratila svijesti i probudila s dahtajem, spavačice natopljene znojem, ustreptalog srca. Zastori su se namreškali u sablasnoj maglici preko mjesečinom osvijetljenog prozora, a u šumi ispred Gemmine kuće grane stabala zaštropotale su i utihnule. Odgurnula je vlažni pokrivač i zagledala se u tamu, dok joj se srce polako smirivalo, a znoj hladio na njezinoj koži. Nakon samo tjedan dana u Gemminoj kući, njezin ružan san se vratio. San o pušćanoj paljbi i zidovima poprskanim krvlju. Uvijek obrati pozornost snovima, naučila ju je majka. Oni su glasovi koji ti govore ono što već znaš, šapuću savjet koji još nisi poslušala. Josephine je znala što znači ovaj san: vrijeme je da krene dalje. Vrijeme za bijeg. Zadržala se u Gemminoj kući duže no što je smjela. Sjetila se poziva mobitelom ispred minimarketa. Sjetila se mladog pozornika koji je razgovarao s njom na parkiralištu te noći i taksista koji ju je dovezao do ove ceste. Postojalo je mnogo načina na koji su je mogli pronaći, mnoštvo greškica koje je možda počinila, a kojih nije ni svjesna.

Sjetila se što joj je majka jednom rekla: Ako te netko doista želi pronaći, mora samo pričekati da načiniš jednu pogrešku.

A ona ih je u zadnje vrijeme mnogo počinila. Noć je neobično utihnula.

Trebao joj je trenutak da zamijeti koliko je tiho. Zaspala je uz ravnomjerno zrikanje zrikavaca, ali sad nije čula ništa, samo muklu tišinu koja je bila toliko posvemašnja da je naglašavala zvuk njezinog vlastitog disanja.

Ustala je iz kreveta i prišla prozoru. Vani je mjesečina obasipala stabla srebrom i razlijevala svoj blijedi sjaj na vrt.

Zureći kroz prozor, nije opazila ništa što bi je preplašilo. Ali dok je stajala ispred otvorenog prozora, shvatila je da noć nije posve nijema; kroz lupanje njezinog vlastitog srca, čula je tiho elektronsko zujanje.

Dolazi li izvana, ili odnekud iz unutrašnjosti kuće? Sad kad se posve usredotočila na taj zvuk, kao da je postao jači, a s njime i njezin osjećaj nelagode.

Je li ga Gemma čula?

Prišla je vratima i provirila u mračni hodnik. Ovdje je taj zvuk bio glasniji, uporniji. Hodala je hodnikom po mraku, nečujno prelazeći bosim nogama po drvenom podu. Sa svakim korakom, onaj je zvuk postajao glasniji.

Stigavši do Gemmine sobe, zatekla je vrata odškrinuta. Gurnula ih je i ona su se nečujno otvorila. U mjesečinom osvjetljenoj sobi, uočila je izvor tog zvuka: srušenu telefonsku slušalicu, signal preknutog poziva koji je dopirao iz nje. Ali njezin pogled nije privukao telefon; privukla ga je tamna lokva, koja je svjetlucala kao crno ulje na podu. Uz nju je netko čučao i ona je isprva pomislila da je to Gemma. Dok se taj lik nije uspravio do pune visine i stajao ocrtavajući se ispred prozora. Muškarac.

Na Josephinin preplašeni uzdah, muškarčeva glava naglo se okrenula prema njoj. Na trenutak, stajali su sučelice jedno drugome, lica skrivenih u sjeni, oboje zaustavljeni u tom bezvremenom trenutku prije nego što grabežljivac skoči na plijen.

Ona se pokrenula prva.

Okrenula se i potrčala prema stubama. Koraci su odjekivali iza nje dok se ona spuštala stubama. Nespretno je skočila u prizemlje, objema nogama. Pred njom su se nalazila otvorena ulazna vrata kuće. Potrčala je prema njima i isteturala na trijem, na kojem joj je razbijeno staklo probijalo kožu stopala. Jedva je zamijetila bol; njezina pozornost bila je usredotočena samo na prilaz ispred nje.

I na korake iza nje koji su joj se približavali.

Potrčala je niz stube trijema, spavaćica joj je lepršala kao krila na toplom noćnom zraku, i ona je bezglavo pojurila stazom. Pod mjesečinom, na tom izloženom šljunku, njezina je spavaćica bila vidljiva kao bijela zastava, ali ona nije skrenula u šumu, nije trčila vrijeme tražeći utočište stabala. Ispred nje nalazila se ulica, i druge kuće. Zalupam li na vrata, vrisnem li, netko će mi pomoći. Više nije čula korake svog progonitelja; čula je samo nadiranje svog uspaničarenog daha, zujanje noćnog zraka. A zatim, oštar prasak.

Metak je djelovao kao brutalan udarac u stražnji dio njezine noge.

Oborio ju je na tlo, dlanovima je zastrugala po šljunku. S mukom je uspjela ustati dok joj je topla krv curila niz list, ali noga je popustila pod težinom. S bolnim se jecajem srušila na koljena.

Ulica. Ulica je tako blizu.

Disanja svedenog na jecaje, počela je puzati. Ispred nje blještao je susjedov trijem, onkraj stabala, i ona se usredotočila na njega. Ne na škripu koraka koji su se približavali, ni na šljunak koji joj se zabijao u dlanove. Opstanak se sveo na taj osamljeni svjetionik koji je žmirkao kroz grane i ona je nastavila puzati prema njemu, vukući svoju beskorisnu nogu dok je krv ostavljala svoj klizavi trag iza nje. Ispred nje stala je neka sjena i zapriječila svjetlo.

Polako je podigla pogled. Stajao je ispred nje, priječeći joj put. Lice mu je bilo crni oval, oči nedokučive. Dok se naginjao prema njoj, zatvorila je oči, čekajući prasak pištolja, udarac metka. Nikad nije bila svjesnija lupanja svog srca, zraka koji je nadirao u i iz njezinih pluća, nego u nepomičnosti tog zadnjeg trenutka. Trenutka koji kao da se protezao unedogled, kao da je on želio uživati u svojoj pobjedi i produljiti njezinu muku.

Kroz sklopljene vjeđe, vidjela je kako treperi neko svjetlo.

Otvorila je oči. Onkraj stabala, pulsiralo je modro svjetlo. Farovi automobila naglo su skrenuli prema njoj i ona se našla zarobljena u njihovom bljesku, klečeći u žalobno tankoj spavaćici. Gume su se uz škripu zaustavile, raštrkavajući šljunak. Vrata automobila naglo su se otvorila i ona je čula pucketanje policijskog radija.

- Gospođice? Gospođice, jeste li dobro?

Trepnula je, nastojeći razabrati tko joj se obraća. Ali glas je iščeznuo i svjetla se prigušila, i zadnje što je primijetila bilo je udaranje šljunka o njezin obraz kad se stropoštala na tlo.

Frost i Jane stajali su na prilazu kući Gemme Hamerton i zurili u krvavi trag koji je Josephine ostavila iza sebe u očajničkom puzanju prema ulici. Ptice su cvrkutale iznad njihovih glava i ljetno sunce sjalo kroz prošarano lišće, ali na ovaj sjenovit komad prilaza kao da se spustila neka hladnoća.

Jane se okrenula i pogledala kuću, u koju Frost i ona još nisu zakoračili. Bila je to ni po čemu osobita kuća s bijelim oplatama i natkrivenim trijemom, nalik brojnim drugima koje je vidjela uzduž ove seoske ceste. Ali i s mjesta na kojemu je stajala na prilazu, vidjela je iskrzani odraz razbijenog prozora na trijemu i taj je fragment krhotine u nedostatku bljeska upozoravao: Nešto se strašno ovdje dogodilo. Nešto što tek trebaš vidjeti.

- Ovdje je pala prvi put - rekao je istražitelj Mike Abbot. Pokazao je na početak krvavog traga. - Već je stigla prilično daleko niz stazu kad ju je pogodio. Sletjela je ovdje i počela puzati. Trebala je vraška odlučnost da stigne onako daleko koliko je stigla, ali uspjela je doći sve do one točke. - Abbot je pokazao na kraj krvavog traga. - Tu ju je uočio pozornik u patrolnom vozilu.

- Kako se to čudo dogodilo? - upitala je Jane.

- Došli su na hitan poziv upomoć.

- Od Josephine? - upitao je Frost.

- Ne, mislimo da ga je uputila vlasnica kuće, Gemma Hamerton. Telefon je bio u njezinoj sobi. Međutim, tkogod je nazvao, nije imao prilike progovoriti, jer je slušalica odmah spuštena. Kad je operaterka na 911 pokušala nazvati da provjeri što se događa, slušalica je bila podignuta. Poslala je patrolno vozilo i ono je stiglo u roku od tri minute.

Frost se zagledao niz zamrljani prilaz. - Ovdje ima mnogo krvi.

Abbot je kimnuo glavom. - Mlada je žena provela tri sata na hitnoj operaciji. Sad je u gipsu, što je prava sreća za nas. Jer do sinoć nismo saznali da je Bostonska policija izdala tjeralicu za njom. Inače bi možda uspjela kidnuti iz grada. - Okrenuo se prema kući. - Ako želite vidjeti još krvi, pođite za mnom.

Odveo ih je do prednjeg trijema, koji je bio zastrt razbijenim staklom. Ondje su zastali i navukli štitnike za cipele. Abbotova zloslutna izjava upozoravala je na stravu koja slijedi i Jane je bila spremna za najgore. Ali kad je zakoračila kroz ulazna vrata, nije vidjela ništa zabrinjavajuće. Dnevni boravak izgledao je nedirnut. Na zidovima su visjeli deseci uokvirenih fotografija, a na mnogima od njih bila je ista žena kratke plave kose, koja je pozirala s brojnim prijateljima. Masivna polica za knjige bila je prepuna svezaka o povijesti i umjetnosti, drevnim jezicima i etnologiji.

- Je li ovo vlasnica kuće? - upitao je Frost pokazujući na plavokosu ženu na fotografijama.

Abbot je kimnuo glavom. - Gemma Hamerton. Predavala je arheologiju na jednom lokalnom koledžu.

- Arheologiju? - Frost je uputio Jane pogled koji je govorio, E, to je zanimljivo. - Što još znate o njoj?

- Koliko je nama poznato, držala se zakona. Nikad se nije udavala. Svako je ljeto provodila u inozemstvu i bavila se onime čime se arheolozi bave.

- Zašto onda sad nije u inozemstvu?

- Ne znam. Prije tjedan dana došla je kući iz Perua, gdje je radila na nekom iskapanju. Da se nije vratila, još uvijek bi bila živa. - Abbot je pogledao stube i lice mu je najednom poprimilo turoban izraz. - Vrijeme je da vam pokažem kat. - Poveo ih je, zastajkujući samo kako bi im pokazao krvave tragove stopa na drvenim stubama. - Atletski potplat. Veličina četrdeset i tri ili četrdeset i četiri - rekao je.

- Znamo da su ubojičini, budući da je gospođica Pulcillo bila bosa.

- Izgleda da se brzo kretao - dodala je Jane, zamjećujući zamrljane otiske.

- Da. Ali ona je bila brža.

Jane se zagledala u otiske koji su se spuštali. Iako se krv već bila sasušila i sunčevo je svjetlo koso padalo kroz prozor na stropu, na stubama se još uvijek osjećala strava te potjere. Otrsla je jezu i pogledala prema katu, gdje su ih čekale mnogo gore slike. - To se dogodilo na katu?

- U spavaćoj sobi gospođe Hamerton - odgovorio je Abbot. Nije žurio penjući se zadnjim stubama, kao da je nesklon ponovno posjetiti ono što je vidio dvije noći

ranije. Tragovi su ovdje bili tamniji, ostavila ih je cipela još mokra od svježije krvi. Otisci su izlazili iz sobe na dalekom kraju hodnika. Abbot je pokazao na prva vrata do kojih su došli. Unutra je bio raspoređen krevet.

- Ovo je gostinjska soba u kojoj je spavala gospođica Pulcillo.

Jane se namrštila. - Ali ova je soba bliže stubama.

- Da. I meni se to učinilo neobičnim. Ubojica je prošao pokraj sobe gospođice Pulcillo i zaputio se hodnikom ravno do sobe Hamertonove. Možda nije znao da ima gošću u kući.

- Ili su možda ova vrata bila zaključana - rekao je Frost.

- Ne, nisu. Ova vrata nemaju bravu. Iz nekog razloga, preskočio ih je i najprije otišao do sobe gospođe Hamerton. - Abbot je udahnuo i nastavio do glavne spavaonice. Ondje je zastao na pragu, oklijevajući prije ulaska.

Kad je Jane pogledala pokraj njega kroz vrata, shvatila je zašto.

Iako je tijelo Gemme Hamerton bilo uklonjeno, njezini zadnji trenuci na zemlji bili su zabilježeni u živopisnim mrljama crvene boje na zidovima, plahtama, pokućstvu. Ulazeći u tu sobu, Jane je osjetila kako joj neki hladni dah treperi uz kožu, kao da ju je upravo okrznuo duh. Nasilje ostavlja otisak, pomislila je. Ne samo u krvavim mrljama, već i u samome zraku.

- Tijelo joj je pronađeno šćućureno u onome kutu - rekao je Abbot. - Ali po tragovima krvi možete vidjeti da je početna rana zadana negdje blizu kreveta. Ovdje je arterijski mlaz, na uzglavlju. - Pokazao je na zid na desnoj strani.

- A ono ondje, mislim da su to zalutale kapljice.

Jane je otrgnula pogled od natopljenog madraca i zagledala se u luk uglatih kapljica raštrkanih centrifugalnom silom kad je krvavi nož izvučen iz tijela.

- Dešnjak je - rekla je.

Abbot je kimnuo glavom. - Sudeći prema rani, mrtvozornik je rekao da nije bilo oklijevanja, nimalo krzmanja. Učinio je to jednim čistim potezom, prerezavši glavne žile na vratu. Mrtvozornik procjenjuje da je imala možda minutu ili dvije svijesti. Dovoljno da zgrabi telefon. Da otpuže do onog tamo kuta. Na slušalici su bili krvavi otisci njezinih prstiju, pa znamo da je bila ranjena kad je nazvala.

- Znači, ubojica je spustio slušalicu? - upitao je Frost.

- Pretpostavljam da jest.

- Ali rekli ste da je operaterka pokušala nazvati, ali je bilo zauzeto.

Abbot je zastao razmišljajući. - Pretpostavljam da je to malo čudno, nije li? Najprije spusti slušalicu, zatim je ponovno podigne. Pitam se zašto je to učinio.

- Nije želio da telefon zazvoni - rekla je Jane.

- Zbog zvonjave? - upitao je Frost.

Jane je kimnula. - To bi također objasnilo zašto žrtvu nije ubio pištoljem. Jer je znao da je još netko u kući i nije je želio probuditi.

- Ali ona se svejedno probudila - rekao je Abbot. - Možda je čula kad je tijelo palo, možda je gospođa Hamerton uspjela vrisnuti. Što god bilo razlog, nešto je probudilo gospođicu Pulcillo, jer je došla u ovu sobu. Vidjela je uljeza. I pobjegla.

Jane se zagledala u kut sobe u kojem je Gemma Hamerton umrla, skrupčana u jezeru vlastite krvi.

Izišla je iz spavaonice i zaputila se natrag hodnikom. Na pragu Josephinine sobe, zaustavila se promatrajući krevet. Ubojica je prošao tik pokraj ove sobe, pomislila je. Mlada žena spava u njoj i vrata nisu zaključana. Ali on je zaobilazi i nastavlja do glavne spavaonice. Zar nije znao da je ovdje gošća? Zar nije shvatio da je u kući još jedna žena?

Ne. Ne, znao je. Zato je podigao slušalicu. Zato je upotrijebio nož umjesto pištolja. Želio je da prvo umorstvo bude tiho.

Jer je planirao nakon toga otići do Josephinine sobe.

Spustila se niz stube i izišla van. Poslijepodne je bilo sunčano, kukci su zujali na vrućini bez daška vjetra, ali jeza kuće nije je napuštala. Spustila se stubama trijema.

Slijedio si je ovamo, niz stube. U noći osvjetljenoj mjesečinom, bilo bi je lako

slijediti. Samu djevojku u spavaćici.

Polako je hodala prilazom, prateći rutu kojom je pobjegla Josephine, bosih nogu izranjavanih staklom. Glavna cesta nalazila se ispred nje, onkraj stabala, i djevojka u bijegu samo je morala stići do kuće prvog susjeda. Zavrištati i zalupati na vrata.

Jane je zastala, pogleda uperenog u krvlju zamrljan šljunak.

Ali ovdje ju je metak pogodio u nogu i ona je pala.

Polako je slijedila trag krvi koju je Josephine ostavila na prilazu dok se na sve četiri s mukom probijala naprijed. Svakim centimetrom puta mora da je znala da on ide prema njoj, da se približava kako bi je ubio. Krvavi trag kao da se unedogled protezao, dok nije naglo prestao, desetak metara prije ceste. Bilo je to dugo i očajničko puzanje do te točke - dovoljno dugo da je ubojica sustigne. U svakom slučaju, dovoljno dugo da pritisne okidač jedan zadnji put i pobjegne.

Ali on nije ispalio kobni hitac.

Jane je zastala, zureći u mjesto na kojem je Josephine klečala kad su je opazili policajci. Kad su stigli, nisu vidjeli nikog drugog, samo ozlijeđenu ženu. Ženu koja je trebala biti mrtva.

Tek je tad Jane shvatila. Ubojica ju je želio živu.

DVADESET I JEDAN

Svi lažu, pomislila je Jane. Ali malo ljudi uspije živjeti u svojim lažima tako potpuno i uspješno kao što je to činila Josephine Pulcillo. Dok su se Frost i ona vozili u bolnicu, pitala se kakve će im izmišljotine Josephine danas reći, kakve će nove bajke izmisliti kako bi objasnila neporecive činjenice koje su otkrili o njoj. Pitala se hoće li se Frost ponovno dati zavesti tim lažima.

- Mislim da bi možda trebao pustiti mene da govorim kad stignemo u bolnicu - rekla je.

- Zašto?

- Voljela bih to sama obaviti.

Pogledao ju je. - Postoji li neki poseban razlog iz kojeg osjećaš potrebu to učiniti? Nije žurila odgovoriti jer nije mogla istinito odgovoriti na to pitanje, a da pritom ne proširi razdor između njih, razdor koji je prouzročila Josephine. - Jednostavno mislim da bih se ja trebala pozabaviti njome. Budući da su moji instinkti glede nje bili prilično točni.

- Instinkti? Zar ti to nazivaš instinktima?

- Ti si joj vjerovao. Ja nisam. Bila sam u pravu glede nje, nisam li?

Okrenuo se prema prozoru. - Ili ljubomorna na nju.

- Molim? - Skrenula je na bolničko parkiralište i ugasila motor. - Zar to misliš?

Uzdahnuo je. - Nema veze.

- Ne, reci mi. Što si time mislio?

- Ništa. - Otvorio je vrata automobila. - Idemo - rekao je.

Izišla je iz automobila i zalupila vratima, pitajući se postoji li iole tračak istine u onome što je Frost netom rekao. Pitajući se je li zbog činjenice da sama nije lijepa kivna na lakoću kojom privlačne žene plove po svijetu. Muškarci obožavaju lijepe žene, udovoljavaju im i, što je najvažnije, slušaju ih. Dok se mi ostale trudimo najbolje što možemo. Ali čak i ako je bila ljubomorna, to nije mijenjalo osnovnu činjenicu da su njezini instinkti bili točni.

Josephine Pulcillo bila je varalica.

Frost i ona su šutjeli ulazeći u bolnicu i uspinjući se dizalom do kirurškog krila. Nikad ranije nije osjetila takav jaz između njih. Iako su bili rame uz rame, sad ih je razdvajao čitav kontinent i ona ga nije ni pogledala kad su krenuli hodnikom. Mrzovoljno je gurnula vrata sobe 216 i ušla.

Mlada žena koju su znali kao Josephine zurila je u njih iz kreveta. U tankoj bolničkoj spavaćici izgledala je dražesno ranjiva, djevojka srnećih očiju koju treba

spasiti. Kako joj je to uspijevalo? Čak i s neopranom kosom i nogom u nezgrapnom gipsu, uspjela je izgledati lijepa.

Jane nije tratile vrijeme. Prišla je ravno krevetu i rekla: - Hoćeš li nam reći za San Diego?

Josephine je naglo spustila pogled na plahte, izbjegavajući Janein. - Ne znam o čemu govorite.

- Tad ti je bilo četrnaestak godina. Bila si dovoljno stara da zapamtiš što se dogodilo te noći.

Josephine je odmahнула glavom. - Mora da ste me s nekim zamijenili.

- Tad si se zvala Susan Cook. Bila si učenica u srednjoj školi William Howard Taft i živjela si s majkom, koja se predstavljala kao Lydia Newhouse. Jednog jutra, obje ste se spakirale i naglo otišle iz grada. To je bio zadnji put da je itko čuo o Susan i njezinoj majci.

- I sad ćete reći da je nezakonito naglo otići iz grada? - odvrtila je Josephine, a pogled joj se najzad najednom susreo s Janeinim u činu puke drskosti.

- Ne. To nije nezakonito.

- Zašto me onda pitate?

- Zato što je veoma nezakonito prostrijeliti muškarcu zatiljak.

Izraz Josephinog lica postao je bezizražajan poput stakla. - Kakvog muškarca? - mirno je upitala.

- Muškarca koji je umro u tvojoj sobi.

- Ne znam o čemu govorite.

Dvije su se žene načas netremice promatrale. I Jane je pomislila: Možda te Frost ne može prozreti, ali ja mogu.

- Jesi li ikad čula o kemikaliji koju nazivaju luminol? - upitala je Jane.

Josephine je slegnula ramenima. - Jesam li trebala čuti za nju?

- Reagira na željezo u staroj krvi. Kad je poprskao po nekoj površini, ostaci krvi zasvijetle u mraku kao neon. Ma koliko marljivo čistio nakon što je netko krvario, ne možeš oprati sve tragove. Čak i kad ste tvoja majka i ti oprale zidove i podove, krv je i nadalje ostala na njima, skrivena u pukotinama. U podnim daskama.

Ovaj je put Josephine šutjela.

- Kad je policija San Diega pretražila vaš dom, poprskala ga je luminolom. Jedna je soba zasvijetlila kao luda. Tvoja soba. Zato mi nemoj govoriti da ne znaš ništa o tome. Sigurno si bila ondje. Znaš točno što se dogodilo.

Josephine je probljedjela. - Imala sam četrnaest godina - tiho je rekla. - To je bilo davno.

- Za umorstvo nema zastare.

- Umorstvo? Zar mislite da je to bilo umorstvo?

- Što se dogodilo te noći?

- To nije bilo umorstvo.

- Što je onda bilo?

- Samoobrana!

Jane je zadovoljno kimnula glavom. Napredovale su. Napokon je priznala da je muškarac umro u njezinoj sobi. - Kako se to dogodilo? - upitala je.

Josephine je pogledala istražitelja Frosta kao da traži njegovu potporu. Stajao je uz vrata, hladnog i nedokučivog izraza lica, i ona očito nije mogla očekivati nikakvu pomoć, nimalo suosjećanja.

- Vrijeme je da kažeš istinu - rekla je Jane. - Učini to zbog Gemme Hamerton. Ona zavređuje pravdu, ne misliš li? Pretpostavljam da ti je bila prijateljica?

Na spomen Gemminog imena, Josephinine oči zacaklile su se suzama.

- Da - prošaptala je. - Više od prijateljice.

- Znaš da je mrtva, zar ne?

- Rekao mi je istražitelj Abbot. Ali već sam znala - šapatom je odgovorila Josephine. - Vidjela sam je kako leži na podu...

- Pretpostavljam da su ta dva događaja povezana. Smrt gospođe Hamerton i ona pucnjava u San Diegu. Ako želiš pravdu za svoju prijateljicu, odgovorit ćeš na

moja pitanja, Josephine. Ili bi radije da te zovem Susan Cook? Budući da je to ime kojim si se predstavljala u San Diegu.

- Sad je moje ime Josephine. - Umorno je uzdahnula, više nije bilo hinjenja. - To je ime koje najduže koristim. Ime na koje sam se sad naviknula.

- Koliko si imena imala?

- Četiri. Ne, pet. - Odmahnula je glavom. - Više se i ne sjećam. Svaki put kad bismo preselile, dobila bih novo ime. Mislila sam da će Josephine biti zadnje.

- Koje je tvoje pravo ime?

- Je li to važno?

- Da, važno je. S kojim si imenom rođena? Mogla bi nam reći istinu, jer obećajem ti, prije ili kasnije ćemo je saznati.

Josephinina glava pognula se u predaju. - Prezivala sam se Sommer - tiho je rekla.

- A zvala?

- Nefertari.

- To je neobično ime.

Josephine se umorno nasmijala. - Moja majka nikad nije bila konvencionalna.

- Nije li to bilo ime neke egipatske kraljice?

- Da. Supruga Ramzesa Velikog. Nefertari, zbog koje sunce sja.

- Molim?

- To mi je majka običavala govoriti. Obožavala je Egipat. Stalno je govorila kako će se vratiti onamo.

- A gdje je sad tvoja majka?

- Mrtva je - tiho je odgovorila Josephine. - Umrula je prije tri godine, u Meksiku. Udario ju je automobil. Kad se to dogodilo, ja sam bila na fakultetu u Kaliforniji pa vam ne mogu reći mnogo više od toga...

Jane je privukla stolac i sjela pokraj kreveta. - Ali nam možeš reći o San Diegu. Što se dogodilo te noći?

Josephine je sjedila ovješanih ramena. Stjerali su je u kut i toga je bila svjesna. - Bilo je ljeto - rekla je. - Noć je bila topla. Majka je uvijek tražila da zatvorimo prozore, ali ja sam te noći svoj ostavila otvoren. Tako je ušao u kuću.

- Kroz prozor tvoje spavaće sobe?

- Majka je čula buku i ušla u moju sobu. On ju je napao, a ona se branila. Branila je mene. - Pogledala je Jane. - Nije imala izbora.

- Jesi li vidjela kad se to dogodilo?

- Spavala sam. Pucanj me je probudio.

- Sjećaš li se gdje je stajala tvoja majka kad se to dogodilo?

- Nisam vidjela. Rekla sam vam, spavala sam.

- Kako onda znaš da je bila samoobrana?

- Bio je u našoj kući, u mojoj sobi. To opravdava majčin postupak, zar ne? Kad netko provali u tvoju kuću, nemaš li pravo upucati ga?

- U zatiljak?

- Okrenuo se! Srušio ju je i okrenuo se. A ona ga je upucala.

- Mislila sam da ti to nisi vidjela.

- To mi je ona rekla.

Jane se naslonila na naslon stolca, ali njezin pogled ostao je uperen u mladu ženu. Pustila je da prođe nekoliko minuta, da tišina postigne svoj učinak. Tišina koja je naglašavala činjenicu da Jane proučava svaku poru, svaki trzaj Josephininog lica.

- Dakle, majka i ti imate mrtvacu u tvojoj sobi - rekla je Jane. - Što se zatim dogodilo?

Josephine je udahnula. - Majka se za sve pobrinula.

- Hoćeš reći, oprala je krv?

- Da.

- Je li nazvala policiju?

Josephinine ruke stegnule su se u čvorove. - Nije - šapnula je.

- A naredno jutro ste otišle iz grada.

- Da.
- Vidiš, taj dio ne razumijem - rekla je Jane. - Meni se čini da je tvoja majka veoma čudno odabrala. Tvrdiš da je onog muškarca ubila u samoobrani.
- Provalio je u našu kuću. Bio je u mojoj sobi.
- Razmislimo o tome. Ako muškarac provali u tvoju kuću i napadne te, imaš pravo upotrijebiti smrtonosnu silu i obraniti se. Policajac bi te možda čak potapšao po leđima za to. Ali tvoja majka nije nazvala policiju. Umjesto toga, odvukla je tijelo u dvorište iza kuće i zakopala ga. Očistila je krv, spakirala kćerku i nestala iz grada. Ima li to tebi smisla? Jer, meni nema nikakvog. - Jane se nagnula k njoj, agresivnim pokretom koji je trebao prodrijeti u osobni prostor mlade žene. - Bila ti je majka. Sigurno ti je rekla zašto je to učinila.
- Bojala sam se. Nisam postavljala pitanja.
- A ona ti nikad nije dala odgovore?
- Pobjegle smo, to je sve. Znam da sad to nema smisla, ali to smo učinile. U panici smo otišle iz grada. A kad to učiniš, ne možeš otići na policiju. Izgledaš kriv zato što si pobjegao.
- U pravu si, Josephine. Tvoja majka izgleda prokleta krivom. Muškarac kojeg je ubila ustrijeljen je u zatiljak. Policiji San Diega to nije izgledalo kao samoobrana. Izgledalo je kao hladnokrvno umorstvo.
- Učinila je to kako bi mene zaštitila.
- Zašto onda nije nazvala policiju? Od čega je bježala? - Jane se nagnula još bliže, unoseći se u ženino lice. - Želim istinu, Josephine!
- Dah kao da je nadro iz Josephininih pluća. Ovješanih ramena, poraženo je pognula glavu. - Od zatvora - šapnula je. - Moja je majka bježala od zatvora. To je bilo ono što su čekali. To je bilo objašnjenje. Jane je to vidjela u položaju tijela mlade žene, čula u pobijeđenom glasu. Josephine je znala da je bitka izgubljena i najzad im je predavala plijen: istinu.
- Koji je zločin počinila? - upitala je Jane.
- Ne znam pojedinosti. Rekla je da je bila malo dijete kad se to dogodilo.
- Je li nešto ukrala? Nekoga ubila?
- Nije željela govoriti o tome. Nisam ni saznala za to do one noći u San Diegu. Kad mi je rekla da ne možemo nazvati policiju.
- I ti si se samo spakirala i otišla s njom iz grada zato što ti je rekla da budeš dobra djevojčica?
- Što biste očekivali da učinim? - Josephine je podigla glavu, a u očima joj je bio prkos. - Bila je moja majka i ja sam je voljela.
- A ipak ti je rekla da je počinila zločin.
- Neki zločini su opravdani. Ponekad nemaš izbora. Ma što učinila, imala je razlog za to. Moja je majka bila dobra osoba.
- Koja je bježala od zakona.
- Tad je zakon pogrešan. - Netremice je promatrala Jane, odbijajući popustiti ijedan milimetar. Odbijajući prihvatiti da je njezina majka bila sposobna za zlo. Može li roditelj poželjeti odanije dijete? Možda to jest zavedena odanost, slijepa odanost, ali to je bilo nešto čemu se Jane morala diviti, nešto što bi i ona sama željela od svoje kćerke.
- Znači, majka te je vukla iz jednoga grada u drugi, iz jednog imena u drugo - rekla je Jane. - A gdje je bio tvoj otac u svemu tome?
- Moj otac je umro u Egiptu, prije nego što sam se rodila.
- Egiptu? - Jane se naglo izvila prema njoj, pozornosti prikovane uz mladu ženu. - Pričaj mi o tome.
- Bio je iz Francuske. Jedan od arheologa na iskapalištu. - Josephinine usne izvile su se u čeznutljiv osmijeh. - Rekla je da je bio sjajan i zabavan. I ponajviše, dobar. To joj se na njemu najviše sviđalo, njegova dobrotu. Planirali su se vjenčati, ali dogodila se strašna nesreća. Požar. - Progutala je slinu. - I Gemma je zadobila opekline.
- Gemma Hamerton je bila s njom u Egiptu?

- Da. - Na spomen Gemme, Josephine je treptajem suspregnula nagli nalet suza. - Ja sam kriva, nisam li? Ja sam kriva što je ona mrtva.

Jane je pogledala Frosta, koji je djelovao jednako iznenađen tom informacijom kao i ona. Iako je dosad šutio tijekom razgovora, sad nije mogao odoljeti da ne postavi jedno pitanje.

- To iskapanje koje si spomenula, na kojem su se tvoji roditelji upoznali. Gdje se u Egiptu odvijalo?

- U blizini oaze Siwa. U zapadnoj pustinji.

- Što su tražili?

Josephine je slegnula ramenima. - Nikad je nisu pronašli.

- Nju?

- Kambisovu izgubljenu vojsku.

U tišini koja je uslijedila, Jane je gotovo čula kako djelići slagalice sjedaju na mjesto. Egipat. Kambis. Bradley Rose. Okrenula se prema Frostu. - Pokaži joj njegovu fotografiju.

Frost je izvukao polaroidnu fotografiju iz fascikla koji je donio u bolničku sobu i pružio je Josephine. Bila je to fotografija koju im je posudio profesor Quigley, snimljena u kanjonu Chaco, a na njoj je mladi Bradley zurio u leće kamere, očiju blijedih kao u vuka.

- Prepoznaješ li ovog muškarca? - upitao je Frost. - Fotografija je stara. Sad bi imao oko četrdeset i pet godina.

Josephine, je odmahнула glavom. - Tko je on?

- Ime mu je Bradley Rose. Prije dvadeset i sedam godina, i on je bio u Egiptu. Na istom arheološkom iskapalištu na kojem je radila tvoja majka. Sigurno ga je poznavala.

Josephine se namrštila gledajući fotografiju, kao da se trudi vidjeti na tom licu nešto što bi prepoznala. - Nikad nisam čula to ime. Ona ga nikad nije spomenula.

- Josephine - rekao je Frost - mislimo da je to muškarac koji te vreba. Muškarac koji te je preksinoć napao. I imamo razloga vjerovati da je on Arheološki ubojica.

Preplašeno je podigla pogled. - Poznavao je moju majku?

- Bili su na istom iskapalištu. Sigurno su se međusobno znali. To bi moglo objasniti zašto je fiskiran na tebe. Tvoja se fotografija dvaput pojavila u The Boston Globeu, sjećaš se? U ožujku, nedugo nakon što si dobila posao u muzeju. I zatim prije nekoliko tjedana, netom prije CT-a Madam X. Možda je Bradley vidio sličnost. Možda je promatrao tvoju fotografiju i vidio lice tvoje majke. Nalikuješ li joj?

Josephine je kimnula glavom. - Gemma je rekla da sam pljunuta majka.

- Kako se zvala tvoja majka? - upitala je Jane.

Na trenutak, Josephine nije odgovorila, kao da je ta određena tajna bila zakopana toliko dugo da je se više ni ne sjeća. Kad je najzad odgovorila, govorila je tako tiho da se Jane morala nagnuti ka njoj kako bi je čula.

- Medea. Ime joj je bilo Medea.

- Ime na onom kartušu - rekao je Frost. Josephine se zagledala u fotografiju. - Zašto mi nije rekla za njega? Zašto nikad nisam čula njegovo ime?

- Čini se da je tvoja majka ključ za sve - rekla je Jane. - Ključ za razloge koji nagone ovog muškarca da ubija. Čak i ako ti ne znaš za njega, on sigurno zna za tebe i vjerojatno je već neko vrijeme u tvom životu, na samoj periferiji tvog vida. Možda se svaki dan provezao pokraj tvoje zgrade. Ili sjedio u autobusu kojim ideš na posao. Samo što ga ti nisi primijetila. Kad te vratimo natrag u Boston, trebat ćemo popis svih mjesta koja posjećuješ. Svih kafića, svih knjižara.

- Ali ja se ne vraćam u Boston.

- Moraš se vratiti. U protivnom te ne možemo zaštititi.

Josephine je odmahнула glavom. - Bit će mi bolje negdje drugdje. Bilo gdje drugdje.

- Ovaj te je muškarac slijedio sve do ovamo. Misliš da ne može ponoviti taj trik? - Janein glas bio je miran i neumoljiv. - Reći ću ti što Bradley Rose čini svojim

žrtvama. Najprije ih obogalji kako ne bi mogle pobjeći. Jednako kao što je tebe obogaljio. Jednako kao što je obogaljio Madam X. Neko ju je vrijeme držao na životu. Držao ju je negdje gdje je nitko ne može čuti. Držao ju je zarobljenu tjednima i sam Bog zna što joj je činio tijekom tog vremena. - Janein glas bio je blaži, gotovo prislan. - Čak i kad je umrla, ostala je u njegovom posjedu. Sačuvao ju je kao suvenir. Postala je dio njegovoga harema, Josephine, harema mrtvih duša. Ti si njegova sljedeća žrtva - tiho je dodala.

- Zašto mi to činite? - vrisnula je Josephine. - Mislite da već nisam dovoljno preplašena?

- Mi te možemo zaštititi - rekao je Frost. - Već smo dali promijeniti tvoje brave, a svaki put kad iziđeš iz zgrade, uredit ćemo da imaš pratnju. Netko će ići s tobom, gdje god trebaš ići.

- Ne znam. - Josephine se obgrlila rukama, ali to nije bilo dovoljno da umiri njezino drhtanje. - Ne znam što da učinim.

- Znam tko je ubojica - rekla je Jane. - Znamo kako radi, dakle mi smo u prednosti.

Josephine je šutjela razmišljajući o svojim mogućnostima. Pobjeći ili se boriti. Nije bilo sredine, nijedne polovične mjere.

- Vрати se u Boston - rekla je Jane. - Pomozi nam da to okončamo.

- Da ste vi na mom mjestu, je li to doista ono što biste učinili? - tiho je upitala Josephine. Podigla je pogled.

Jane nije ni trepnula. - To je upravo ono što bih učinila.

DVADESET I DVA

Niz sjajnih novih brava sad je ukrašavao vrata njezinoga stana. Josephine je navukla lanac, povukla zasun. Zatim je, za svaki slučaj, postavila stolac ispod kvake - nije to bila neka naročita prepreka, ali barem će joj služiti kao sredstvo upozorenja.

Nespretna s gipsom na nozi, manevrirala je na štakama do prozora i pogledala na ulicu. Vidjela je kako istražitelj Frost izlazi iz njezine zgrade i ulazi u svoj automobil. Nekoć bi možda podigao pogled i nasmiješio joj se, prijateljski joj mahnuo, ali više ne. Sad je s njom bio samo i isključivo poslovan, jednako hladan i suzdržan kao njegova kolegica Rizzolijeva. Ovo je posljedica laganja, pomislila je. Nisam bila iskrena i on mi sad ne vjeruje. U pravu je što mi ne vjeruje.

Nisam im rekla najveću tajnu.

Frost je već provjerio njezin stan kad su došli, ali ona je sad osjetila potrebu da sama provjeri spavaću sobu, kupaonicu i zatim kuhinju.

Bilo je to tako skromno malo kraljevstvo, ali barem je bilo njezino.

Sve je bilo kako je i ostavila prije tjedan dana; sve utješno poznato.

Sve ponovno u normalni.

Ali kasnije te iste večeri, dok je stajala uz štednjak umješavajući luk i rajčice u čili koji se krčkao, najednom je pomislila na Gemmu, koja više nikad neće uživati u objedu, više nikad omirisati začine ili okusiti vino ili osjetiti toplinu što se uzdiže sa štednjaka.

Kad je napokon sjela večerati, uspjela je progutati samo nekoliko zalogaja prije nego što joj je nestalo teka. Sjedila je i zurila u zid, u jedini ukras koji je na njemu objesila: kalendar. Bio je to znak njezine nesigurnosti da će u Bostonu stvoriti dom. Nikad se nije primila primjerenog ukrašavanja stana. Ali sad hoću, pomislila je. Istražiteljica Rizzoli je u pravu: Vrijeme je da preuzmem nadzor i zatražim ovaj grad kao svoj. Prestat ću bježati. Dugujem to Gemmi, koja je sve žrtvovala za mene, koja je umrla kako bih ja mogla živjeti.

Zato ću sad živjeti. Imat ću dom, steći ću prijatelje i možda ću se čak i zaljubiti.

Počevši od ovog trenutka.

Vani je poslijepodne izbljeldjelo do toplog ljetnog sumraka.

S nogom u gipsu, nije mogla otići na uobičajenu večernju šetnju, nije mogla čak ni prošetati po kuhinji. Zato je otvorila bocu vina i odnijela je do kauča, sjela i pretražila televizijske programe, više programa no što je uopće znala da postoji, i svi su bili isti. Lijepa lica. Muškarci s pištoljima. Još lijepih lica. Muškarci s palicama za golf.

Najednom se na televizoru pojavila nova slika, od koje se njezina ruka zaledila na daljinskom upravljaču. Bile su to večernje vijesti i na zaslonu je bila fotografija mlade žene, tamnokose i zgodne.

- »...utvrđen je identitet žene čije je mumificirano tijelo pronađeno u Muzeju Crispin. Lorraine Edgerton nestala je prije dvadeset i pet godina iz zabačenog parka u Novom Meksiku...«

Bila je to Madam X. Izgleda kao moja majka. Izgleda kao ja. Isključila je televizor. Stan joj se činio više kavezom no domom, a ona je bila ptica koja je bezumno mlatarala krilima o rešetke. Želim svoj život natrag.

Nakon tri čaše vina, najzad je zaspala.

Jedva da je bilo dnevnog svjetla kad se probudila. Sjedeći uz prozor, promatrala je izlazak sunca i pitala se koliko će dana biti zarobljena unutar ovih zidova. I to je bila svojevrsna smrt, čekanje sljedećeg napada, sljedeće prijeteće poruke. Rekla je Rizzolijevoj i Frostu za poštu naslovljenu na Josephine Sommer - dokaz koji je ona, nažalost, poderala i bacila u zahodsku školjku. Sad policija nadzire i njezin stan i njezinu poštu.

Sljedeći potez bio je na Bradleyu Roseu.

Vani se razdanilo. Autobusi su bučno prolazili ulicom, džogeri počeli kružiti susjedstvom i ljudi krenuli na posao. Gledala je kako dan odmiče i vidjela kako se igralište puni djecom i poslijepodnevi promet postaje sve gušći.

Do večeri, više to nije mogla podnijeti. Svi nastavljaju sa svojim životima, pomislila je. Svi osim mene.

Podigla je slušalicu i nazvala Nicka Robinsona.

- Želim se vratiti na posao - rekla je.

Jane je promatrala lice nulte žrtve, žene koja je uspjela pobjeći.

Fotografija Medeje Sommer bila je iz godišnjaka Sveučilišta Stanford, na kojem je Medea studirala dvadeset i sedam godina ranije. Bila je tamnokosa, tamnooka ljepotica s otmjenim jagodičnim kostima i zapanjujuće slična svojoj kćerki, Josephine. Ti si bila ona koju je Bradley Rose uistinu želio, pomislila je Jane. Žena koju on i njegov partner Jimmy Otto nikad nisu mogli uhvatiti. Zato su skupljali zamjene, žene koje su nalikovale Medei. Ali nijedna od njihovih žrtava nije bila Medea; nijedna se nije mogla mjeriti s izvornikom. Nastavili su loviti, nastavili tražiti, ali Medea i njezina kćerka uspijevale su ostati korak ispred njih.

Do San Diega.

Topli se dlan spustio na njezino rame i ona se naglo uspravila na stolcu.

- Opa. - Gabriel, njezin suprug, se nasmijao. - Dobro da nisi naoružana, ili bi me možda bila ubila. - Spustio je Reginu na kuhinjski pod i ona se odgegala poigrati s omiljenim poklopcima zdjela.

- Nisam te čula kad si ušao - odgovorila je Jane. - To je bio kratak posjet igralištu.

- Vrijeme baš nije najbolje. Tek što se nije spustila kiša. - Nagnuo se preko njezinog ramena i ugledao Medeinu fotografiju. - Je li to ona? To je majka?

- Kažem ti, ova je žena prava Madam X. Ne mogu pronaći mnogo toga o njoj, osim svjedodžbe s koledža.

Gabriel je sjeo i pregledao onih nekoliko dokumenata koje je bostonska policija uspjela dotad prikupiti o Medei, a oni su pružali tek puku skicu žene koja se još uvijek činila više sjenom no nečim konkretnim. Gabriel je stavio naočale i smjestio se pročitati podatke o Medei sa Sveučilišta Stanford. S naočalama debelog okvira izgledao je više kao neki bankar, a ne agent FBI-a koji se vješto snalazio s oružjem. Ni nakon godine i pol braka, Jane nije dojadilo promatrati ga - i diviti mu

se, ovako kao sad. Usprkos grmljavini koja se kotrljala napolju, usprkos galami u kuhinji u kojoj je Regina lupala poklopcima zdjela, on se poput lasera usredotočio na stranice.

Jane je otišla u kuhinju i podigla u naručje Reginu, koja se meškoljila, nestrpljiva pobjeći. Zar nikad nećeš biti zadovoljna mirujući u mom zagrljaju, zapitala se Jane, grleći svoju kćerku koja je migoljila, i udišući mirise šampona i tople dječje kože, najslade mirise na svijetu. Iz dana u dan, Jane je u Regini vidjela sve više sebe, u tamnim očima i raskošno kovrčavoj kosi djevojčice, i u njezinoj silovitoj neovisnosti. Njezina kćerka bila je borac i bit će borbi između njih. Ali dok je gledala Reginine oči, Jane je ujedno znala da vezu između njih ništa neće moći slomiti. Kako bi zaštitila kćerku, Jane bi se izložila svakoj opasnosti, sve bi izdržala.

Jednako kao što je učinila Josephine za svoju majku.

- Zbunjujuća životna priča - rekao je Gabriel.

Jane je spustila kćerku na pod i pogledala supruga. - Misliš, Medeina?

- Rodila se i odrasla u Indiju, Kalifornija. Imala zvjezdane ocjene na Sveučilištu Stanford. Zatim je naglo prekinula studij na četvrtoj godini kako bi rodila.

- A nedugo nakon toga, ni jedna ni druga više se nigdje ne spominju.

- I postaju druge osobe.

- Opetovano - dodala je Jane. Ponovno je sjela za stol. - Pet puta su mijenjale ime, koliko se Josephine sjeća.

Gabriel je pokazao na policijsko izvješće. - Ovo je zanimljivo. U Indiju je podnijela pritužbu i protiv Bradleya Rosea i protiv Jimmyja Otta. Već su se tad zajedno prikradali ženama. Kao čopor vukova, koji se približava ulovu.

- Još je zanimljivije da je Medea naglo odustala od svih optužbi protiv Bradleya Rosea i napustila Indio. A budući da nije ostala svjedočiti protiv Jimmyja Otta, ni optužbe protiv njega nikad nisu urodile kaznom.

- Zašto bi odustala od optužbi protiv Bradleya? - upitao je.

- To nikad nećemo saznati.

Gabriel je odložio izvješće. - Biti metom pervertita moglo bi objasniti zašto je pobjegla i sakrila se. Zbog njih bi stalno mijenjala ime, samo kako bi ostala sigurna.

- Ali njezina vlastita kćerka to ne pamti tako. Josephine tvrdi da je Medea bježala od zakona. - Jane je uzdahnula. - Što nas dovodi do nove zagonetke.

- Koje?

- Ne postoji nijedan nalog za uhićenje Medeje Sommer. Ako je počinila ikakav zločin, izgleda da nitko ne zna za njega.

Godišnji piknik za susjedstvo u kući Rizzolijevih bio je običaj koji je sezao gotovo dvadeset godina u prošlost, a ni crni oblaci ni grmljavina koja se približavala nisu mogli spriječiti taj događaj. Svakog ljeta, Janein otac, Frank, ponosno bi pripremio vatru za roštilj, rasporedio odreske i piletinu i preuzeo ulogu kulinarskog šefa na jedan dan - jedini dan u cijelog godini kad bi mahao bilo kakvom kuhinjskom alatkom.

Međutim, danas to nije bio Frank, već umirovljeni istražitelj Vince Korsak, koji je preuzeo ulogu šefa roštilja, u mesožderskoj nirvani okrećući odreske i prskajući masnoćom ekstra veliku pregaču nategnutu preko njegovog raskošnog trbuha. Ovo je bio prvi put da je Jane vidjela ijednog drugog muškarca osim svog oca zaduženog za roštilj iza kuće, što ju je podsjetilo da ništa ne traje zauvijek, čak ni brak njezinih roditelja. Mjesec dana nakon što je Frank Rizzoli napustio svoju suprugu, Vince Korsak uplesao je u njezin život. Po načinu na koji je stajao za roštiljem, susjedstvu je davao jasno do znanja da je novi muškarac u životu Angele Rizzoli.

I novi gospodar hvataljki za roštilj nije kanio napustiti svoj položaj. Dok se grmljavina približavala i sve tamniji oblaci skupljali iznad njihovih glava, gosti su

pohitali unijeti sve unutra prije nego što prasne munja. Ali Korsak je ostao uz roštilj.

- Nema šanse da ću dopustiti da ovako krasni fileti budu upropašteni - rekao je.

Jane je podigla pogled osjetivši prve kapi kiše. - Svi idu unutra. Odreske možemo završiti u pećnici.

- Šališ li se? Kad se potruđiš kupiti finu govedinu i omotati je slaninom, moraš je ispeći kako treba.

- Čak i ako to znači da će te pogoditi grom?

- Kao da se ja bojim groma! - Nasmijao se. - Hej, već sam jednom umro. Novi trzaj u grudi neće naškoditi staroj čuki.

- Ali ova slanina sigurno hoće - odgovorila je Jane, promatrajući kako masnoća kapa na vatru. Prije dvije godine, srčani je napad primorao Korsaka u mirovinu, ali nije ga otjerao od maslaca i govedine. A mama nimalo ne pomaže u tome, pomislila je Jane, pogledavajući stol za piknik u dvorištu, s kojega je Angela odnosila salatu od krumpira utopljenu u majonezi.

Korsak je mahnuo kad je Angela krenula u kuću. - Znaš, tvoja je mama promijenila moj život - rekao je. - Bio sam nasmrt izgledniji na onoj glupoj dijete s ribom i salatama. Ona me je naučila da uživam u životu.

- Nije li to neka reklama za pivo?

- Prava je petarda. Čovječe, otkad smo počeli izlaziti, ne mogu vjerovati na što me je sve nagovorila! Sinoć me je nagovorila da prvi put u životu probam hobotnicu. Onda smo se jedne večeri išli goli kupati...

- Stani. Ne moram to čuti.

- Kao da sam ponovno rođen. Nikad nisam mislio da ću upoznati ženu kao što je tvoja mama. - Podigao je odrezak i okrenuo ga na drugu stranu. Mirisan dim zacvrčao je s rešetke i Jane se sjetila svih prethodnih ljetnih objeda koje je njezin otac pripremio na tom istom roštilju. Ali sad je Korsak bio taj koji će ponosno unijeti pladanj s odrescima i vaditi čepove iz boca vina. Evo čega si se odrekao, tata. Je li tvoja nova djevojka toga vrijedna? Ili se svako jutro probudiš i zapitaš zašto si dovraga napustio mamu?

- Nešto ću ti reći - nastavio je Korsak. - Tvoj tata je bio budala kad je pustio takvu ženu. Ali to je bilo najbolje što se meni ikad dogodilo. - Najednom je zašutio. - Oh. To baš nije bilo pristojno reći, zar ne? Jednostavno si ne mogu pomoći. Tako sam jebeno sretan.

Angela je izišla iz kuće s čistim pladnjem za meso. - Zbog čega si tako sretan, Vince? - upitala je.

- Zbog odrezaka - odgovorila je Jane.

Njezina majka se nasmijala. - Oh, kakav on apetit ima! - Izazivački ga je lupnula bokom. - Na više od jednog načina.

Jane je odoljela porivu da prekrije dlanovima uši. - Mislim da ću ući u kuću. Gabriel je vjerojatno spreman predati mi Reginu.

- Čekaj - rekao je Korsak i spustio glas. - Dok smo ovdje vani, zašto nam ne kažeš novosti o onom slučaju s onim čudakom. Čujem da znate ime Arheološkog ubojice. Da je sin nekog tekšaškog bogataša, je li tako?

- Otkud si ti to čuo? Nismo objavili tu pojedinost.

- Imam ja svoje izvore. - Namignuo je Angeli. - Jednom policajac, uvijek policajac. Korsak je uistinu bio lukavi istražitelj u čije se vještine Jane nekoć pouzdala.

- Čujem da je taj tip pravi ludonja - rekao je Korsak. - Kokne ženske i zatim ih čuva kao suvenire. Je li to istina?

Jane je pogledala majku koja je znatiželjno slušala. - Možda bismo o tome trebali razgovarati neki drugi put. Ne želim da se mama uzruja.

- Oh, samo vi razgovarajte - rekla je Angela. - Volim kad mi Vince priča o svom starom poslu. Mnogo toga me je naučio o radu policije. Zapravo, kupit ću jedan od onih policijskih radija. - Nasmiješila se Korsaku. - A on će me naučiti pucati.

- Jesam li ja jedina koja to smatra lošom zamišlju? - upitala je Jane. - Pištolji su opasni, mama.

- Pa ti imaš pištolj.
- Ja ga znam koristiti.
- Znat ću i ja. - Angela se nagnula bliže k njoj. - Onda, što je s tim počiniteljom? Kako odabire žrtve?
- Je li njezina mama upravo upotrijebila riječ počinitelj?
- Mora postojati nešto što sve te žene imaju zajedničko - rekla je Angela. Pogledala je Korsaka. - Kako je glasila ona riječ koju si upotrijebio, o proučavanju žrtava?
- Viktimologija.
- To je ta. Što je pokazala viktimologija?
- Istu boju kose - odgovorio je Korsak. - To je sve što sam ja čuo. Sve su tri žrtve imale crnu kosu.
- Tad moraš biti posebno oprezna, Janie - rekla je Angela. - Ako voli tamnokose cure.
- Svijet je prepun tamnokosih cura, mama.
- Ali ti si mu pred nosom. Ako posvećuje imalo pozornosti vijestima...
- Tad zna da će mu biti pametnije da se kloni Jane - rekao je Korsak. - Ako zna što je dobro za njega. - Korsak je počeo podizati pečene odreske s rešetke i stavljati ih na pladanj. - Prošlo je tjedan dana otkad ste doveli onu curu kući, je li tako? I ništa se nije dogodilo.
- Nigdje ga nismo uočili.
- Tad je vjerojatno otišao iz grada. Prebacio se na lakša lovišta.
- Ili jednostavno čeka da se situacija stiša - rekla je Jane.
- Da, to je problem, nije li? Potrebna su sredstva da je ostavite pod prismotrom. Kako znati kad povući zaštitu? Kad će ta cura biti sigurna?
- Nikad, pomislila je Jane. Josephine će se uvijek osvrutati preko ramena.
- Misliš li da će ponovno ubiti? - upitala je Angela.
- Naravno da hoće - odgovorio je Korsak. - Možda ne u Bostonu. Ali jamčim vam, dok mi ovdje govorimo o njemu, on je negdje vani u lovu.
- Kako znaš?
- Korsak je prebacio zadnji odrezak na pladanj i ugasio vatru. - Zato što je to ono što lovci čine.

DVADESET I TRI

Čitavu nedjelju poslijepodne oluja je jačala i sad je bila na vrhuncu. Dok je Josephine sjedila u svom uredu bez prozora, čula je prasak groma. Jeka je potresla zidove takvom silinom da nije zamijetila kad se Nicholas približio pragu. Tek kad je progovorio, shvatila je da stoji u blizini.

- Hoće li te netko danas odvesti kući? - upitao je.

Oklijevao je na vratima, kao da se boji zakoračiti u njezin prostor, kao da se boji da bi moglo biti zabranjeno prići imalo bliže. Nekoliko dana ranije, istražitelj Frost uputio je osoblje muzeja u sigurnosne mjere i pokazao im fotografiju Bradleya Rosea, digitalno postaranog kako bi izgledao dvadeset godina stariji. Od Josephininog povratka, osoblje se prema njoj ponašalo kao prema nekoj krhkoj robi i pristojno držalo podalje. Nikome nije bilo ugodno raditi u blizini žrtve.

A meni nije ugodno biti žrtvom.

- Samo sam htio biti siguran da imaš prijevoz kući - rekao je Robinson. - Jer ako ga nemaš, ja ću te rado odvesti.

- Istražitelj Frost dolazi po mene u šest sati.

- Oh. Naravno. - Oklijevao je na vratima kao da joj želi još nešto reći, ali nema hrabrosti progovoriti. - Drago mi je da si se vratila - bilo je sve što je uspio prozboriti prije nego što se okrenuo kako bi otišao.

- Nicholase?

- Da?

- Dugujem ti objašnjenje. Glede mnogih stvari.

Iako je stajao samo nekoliko stopa dalje, njoj je bilo teško susresti njegov pogled. Nikad ranije nije se u njegovoj blizini osjećala tako nelagodno. On je bio jedan od malobrojnih ljudi s kojima se obično osjećala opušteno jer su nastavali onaj isti ezoteričan kutak svemira i dijelili onu istu nevjerojatnu strast prema nejasnim činjenicama i zabavnim neobičnostima. Od svih ljudi koje je prevarila, najveću je krivnju osjećala glede Nicholasa jer se on, više od ikog drugog, od srca trudio biti joj prijateljem.

- Nisam bila iskrena prema tebi - rekla je i tužno odmahнула glavom. - Zapravo, većina onoga što znaš o meni je laž. Počevši od...

- Tvoje ime nije doista Josephine - tiho je rekao.

Iznenadena ga je pogledala. Prije bi, kad bi im se pogledi sreli, on često odvratio svoj, sav smeten. Ovaj je put njegov pogled bio apsolutno postojan.

- Kad si to saznao? - upitala je.

- Kad si otišla iz grada i nisam mogao do tebe, zabrinuo sam se. Nazvao sam istražiteljicu Rizzoli i tad sam saznao istinu. - Pocrvenjeo je. - Stid me je to priznati, ali nazvao sam tvoje sveučilište. Pitao sam se nisam li možda...

- Uposlio kompletnu varalicu.

- Nije bilo lijepo od mene zadirati u tvoju privatnost, znam.

- Ne, upravo si to i trebao učiniti, Nicholase. Imao si itekako razloga provjeriti moje vjerodajnice. - Uzdahнула je. - To je jedino glede čega sam bila iskrena. Iznenadena sam da si mi dopustio da se vratim na posao. Nisi to nagovijestio ni jednom riječju.

- Čekao sam pravi trenutak. Čekao da budeš spremna za razgovor. Jesi li?

- Zvuči kao da već znaš sve što trebaš znati.

- Kako bih mogao, Josephine? Imam osjećaj kao da te tek sad počinjem upoznavati. Sve ono što si mi ispričala o svom djetinjstvu... roditeljima...

- Lagala sam, dobro? - Njezin odgovor bio je odrješitiji no što je željela i vidjela je kako njega oblijeva rumen. - Nisam imala izbora - tiho je dodala.

Ušao je u njezin ured i sjeo. Toliko se mnogo puta ranije smjestio na taj isti stolac, sa šalicom jutarnje kave, i njih dvoje bi sretno razgovarali o najnovijem izložku koji su iskopali iz podruma ili nekoj nejasnoj maloj pojedinosti koju je jedno od njih uspjelo pronaći. Ovo neće biti jedan od tih ugodnih razgovora.

- Mogu samo zamisliti koliko se izdanim osjećaš - rekla je.

- Ne. Nije riječ toliko o tome.

- U najmanjem si slučaju razočaran.

Bilo je bolno gledati njegovu kimanje glave jer je ono potvrđivalo jaz između njih. Kao da želi naglasiti taj razdor, prasak groma preparao je šutnju.

Trepnula je nastojeći odagnati suze. - Oprosti - rekla je.

- Najviše od svega me je razočaralo da mi nisi vjerovala - rekao je. - Mogla si mi reći istinu, Josie. I ja bih se zauzeo za tebe.

- Kako to možeš reći, kad ne znaš sve o meni?

- Ali znam tebe. Ne mislim na površne stvari kao kakvim se imenom predstavljaš ili u kojim si gradovima živjela. Znam do čega ti je stalo i što ti je važno. A to čovjeku više dopire do srca od toga je li tvoje pravo ime Josephine. To sam ti došao reći. - Duboko je udahnuo. - I nešto drugo.

- Da?

Spustio je pogled na svoje najednom ukočene ruke. - Pitao sam se, ovaj... voliš li filmove?

- Da, ja... naravno.

- Oh, odlično. To je doista... to je sjajno! Bojim se da ne znam što se daje, ali sigurno će ovaj tjedan prikazivati nešto prikladno. Ili možda sljedeći. - Pročistio je grlo. - Na mene možeš računati da ću te sigurno dovesti kući i u razumno...

- Nicholase, tu si - rekla je Debbie Duke, pojavljujući se na vratima. - Moramo krenuti ili će se otpremni ured zatvoriti.

Pogledao ju je. - Molim?

- Obećao si da ćeš mi pomoći odnijeti onaj sanduk u otpremni ured u Revereu. Ide u London i moram se pobrinuti za carinske obrasce. Sama bih to učinila, ali teži više od dvadeset kilograma.

- Istražitelj Frost još nije došao po Josephine. Ne bih volio otići.

- Simon i gospoda Willebrandt su ovdje i sva su vrata zaključana.

Pogledao je Josephine. - Rekla si da dolazi po tebe u šest? To je tek za sat vremena.

- Bit ću dobro - odgovorila je Josephine.

- Hajde, Nick - rekla je Debbie. - Oluja će usporiti promet. Moramo odmah krenuti.

Ustao je i pošao za Debbie iz ureda. Dok su njihovi koraci odjekivali na stubištu, Josephine je sjela za svoj radni stol još uvijek iznenađena onime što se netom dogodilo.

Je li me Nicholas Robinson upravo pokušao pozvati da iziđem s njim?

Grom je zaljuljao zgradu i svjetla su se nakratko prigušila, kao da su nebesa upravo odgovorila na njezino pitanje. Da, pokušao je. Zapanjeno je odmahnula glavom i pogledala hrpu starih ulaznih knjiga. Sadržavale su rukom napisane popise starina koje je muzej stekao kroz desetljeća i ona je polako prolazila kroz taj popis, pronalazila svaku stavku i procjenjivala joj stanje. Pokušala se ponovno usredotočiti na taj zadatak, ali misli su joj ponovno odlutale na Nicholasa.

Voliš li filmove?

Nasmiješila se. Da. A i ti mi se sviđaš. Oduvijek si mi se sviđao. Otvorila je jednu knjigu otprije nekoliko desetljeća i prepoznala mikroskopski rukopis doktora Williama Scott-Kerra. Ove su knjige bile trajni zapis službovanja svakog kuratora i zamijetila je promjenu rukopisa kad bi stari kuratori otišli, a novi došli. Neki su, kao doktor Scott-Kerr, u muzeju bili desetljećima i ona je zamislila kako stare zajedno sa zbirkom, prolaze škripavim podovima pokraj uzoraka koji su im s vremenom zacijelo postali poznati kao stari prijatelji. Ovdje je zapis o vladavini Scotta-Kerra, zabilježen njegovim ponekad tajnovitim znakovima.

- *Zub megalodona, pojedinosti nepoznate zbirke. Donacija g. Geralda DeWitta.*

- *Drške glinenog ćupa, s utisnutim krilatim sunčevim krugom. Željezno doba. Prikupio dr. C. Andrews u Nebi Samwilu.*

- *Srebrna kovanica, vjerojatno iz 3. st. prije Krista, s likom Partenope i bika s ljudskom glavom na poleđini. Napulj. Kupljeno iz privatne zbirke dr. M. Elgara.*

Srebrnjak je trenutačno bio izložen u galeriji u prizemlju, ali nije imala pojma gdje su one drške glinenog ćupa. Zabilježila je da ih mora pronaći i okrenula stranicu kako bi uvidjela da su naredne tri stavke navedene kao skupina.

- *Razne kosti, neke ljudske, neke konjske.*

- *Komadići kovine, moguće ostaci orme.*

- *Djelić oštrice bodeža, moguće perzijske. 3. st. prije Krista. Sakupio S. Crispin u blizini oaze Siwa, Egipat.*

Pogledala je datum i ukočila se za stolom. Iako su vani praskali gromovi, ona je bila svjesnija lupanja vlastitog srca.

Oaza Siwa. Simon je bio u zapadnoj pustinji, pomislila je. One iste godine kad je ondje bila i moja majka.

Posegnula je za štakama i zaputila se hodnikom prema Simonovom uredu.

Vrata su bila otvorena, ali ugasio je svjetla. Vireći u mrak, opazila ga je kako sjedi pokraj prozora. Nevrijeme je divljalo i on je gledao u munju koja je proparala nebo. Siloviti naleti vjetra potresali su prozor, a kiša nasmiljeno udarala po staklu kao da je bacaju gnjevni bogovi.

- Simone? - zazvala ga je.

Okrenuo se. - Ah, Josephine. Uđi i gledaj. Majka priroda nam danas pruža pravi

spektakl.

- Mogu li vas nešto upitati? Riječ je o jednoj stavci u ovoj knjizi.

- Daj da vidim.

Bučno je odšepesala na štakama na drugu stranu prostorije i pružila mu knjigu. Škiljeći na sivom svjetlu, promrmljao je: - Razne kosti. Djelić bodeža. - Podigao je pogled. - Što si htjela pitati?

- Vaše je ime navedeno kao sakupljača. Sjećate li se da ste te predmete donijeli kući?

- Da, ali godinama ih nisam ni pogledao.

- Simone, ovi su predmeti pronađeni u zapadnoj pustinji. Oštrica je opisana kao moguće perzijska, iz trećeg stoljeća prije Krista.

- Ah, naravno. Želiš je sama proučiti. - Zgrabio je svoj štap i odgurnuo se na noge. - U redu, pogledajmo i provjerimo slažeš li se s mojom procjenom.

- Znate li gdje su pohranjeni ti predmeti?

- Znam gdje bi trebali biti. Ukoliko ih netko nije premjestio negdje drugdje otkad sam ih zadnji put vidio.

Slijedila ga je hodnikom prema starinskom dizalu. Nikad nije vjerovala toj napravi i obično je izbjegavala voziti se njome, ali sad kad je bila na štakama, nije imala izbora, morala je ući u nju. Kad je Simon zatvorio crni rešetkasti kavez, imala je osjećaj kao da su se čeljusti stupice naglo zatvorile. Dizalo je zabrinjavajući zadrhtalo i polako se uz škripu počelo spuštati prema podrumskoj razini. Laknulo joj je kad je živa i zdrava izišla iz njega.

Otključao je skladišni prostor. - Ako se dobro sjećam, - rekao je - ti su predmeti bili prilično kompaktni pa su vjerojatno pohranjeni na stražnjim policama. - Poveo ju je u labirint sanduka. Bostonska policija dovršila je pregled i na podu su još uvijek bile drvene strugotine i zalutale mrvice stiropora. Slijedila je Simona uskim prolazom u stariji dio skladišnog prostora, pokraj sanduka na kojima su bila otisnuta imena uzbudljivo egzotičnih lokaliteta. JAVA, MANDŽURIJA, INDIJA.

Najzad su došli do visokog niza polica, na kojima je bilo pohranjeno na desetke kutija.

- Oh, dobro - rekao je Simon, pokazujući na kutiju skromne veličine s odgovarajućim datumom i brojem primitka. - Nadohvat je ruke. - Skinuo je kutiju s police i odložio je na obližnji sanduk. - Pomalo kao da je Božić, zar ne? Viriti u nešto što nitko nije pogledao već četvrt stoljeća. Ah, vidi što imamo!

Posegnuo je u kutiju i izvukao posudu s kostima.

Većina ih je bila samo krhotine, ali prepoznala je nekoliko većih komada koji su ostali nedirnuti, dok su se ostali dijelovi kostura raspukli i izlizali kroz stoljeća. Podigla je jedan od tih komada i osjetila dašak jeze na vratu.

- Kostii zgloba - promrmljala je. - Ljudske.

- Moja je pretpostavka da sve ove kosti pripadaju jednoj osobi. Da, ovo budi sjećanja. Na vrućinu i prašinu. Na uzbuđenje jer si usred nečeg velikog, kad misliš da bi se tvoja lopata u svakom trenutku mogla sudariti s poviješću. Prije no što su me ovi stari zglobovi izdali. Prije no što sam nekako postao star, a to je nešto što nikad nisam očekivao biti. Nekoć sam mislio da sam besmrtni. - Tužno se nasmijao, bio je to smijeh zbunjen činjenicom da su desetljeća tako brzo proletjela i ostavila ga zarobljenog u oronulom tijelu. - I ovaj se nesretnik nedvojbeno smatrao besmrtnim. Dok nije gledao kako njegovi drugovi lude od žeđi. Dok se njegova vojska nije srušila oko njega. Siguran sam da nikad nije zamišljao da će ovo biti njihov kraj. Evo što protok stoljeća čini čak i najveličanstvenijim carstvima. Istroši ih do običnog pijeska.

Josephine je nježno odložila kost zgloba natrag u posudu. Bila je tek talog kalcija i fosfata. Kostii su služile svojoj svrsi i njihovi su vlasnici umrli i ostavili ih, jednako kao što netko ostavlja štap za hodanje. Ove krhotine su sve što je ostalo od jednog perzijskog vojnika kojemu je bilo suđeno umrijeti u tuđinskoj pustinji.

- On je dio one izgubljene vojske - rekla je.

- Gotovo sam siguran u to. Jedan od na propast osuđenih Kambisovih vojnika.

Pogledala ga je. - Bili ste ondje s Kimballom Roseom.

- Oh, bilo je to njegovo iskapanje i skupo ga je platio. Trebala si vidjeti ekipu koju je prikupio! Deseci arheologa. Stotine kopača. Bili smo ondje kako bismo pronašli jedan od svetih gralova arheologije, jednako neuhvatljiv kao zavjetni kovčeg ili grobnica Aleksandra Velikog. Pedeset tisuća perzijskih vojnika jednostavno je nestalo u pustinji i ja sam želio biti ondje kad budu pronađeni.

- Ali nisu bili pronađeni.

Simon je odmahnuo glavom. - Kopali smo dvije sezone, ali uspjeli smo pronaći samo komadiće kostiju i kovine. Nedvojbena ostatke pojedinaca koji su zaostali za glavninom vojske. Bili su tako slab plijen da ni Kimball ni egipatska vlada nisu bili nimalo zainteresirani zadržati išta od toga. Tako je to došlo nama.

- Nisam znala da ste radili s Kimballom Roseom. Nikad niste ni spomenuli da ga znate.

- On je dobar arheolog. Izuzetno velikodušan čovjek.

- A njegov sin? - tiho je upitala. - Koliko ste dobro poznavali Bradleya?

- Ah, Bradley. - Vratio je kutiju natrag na policu. - Svi žele znati nešto o Bradleyu. Policija. Ti. Ali istina je, jedva da se sjećam tog momka. Ne mogu vjerovati da bi ti Kimballov sin mogao predstavljati prijetnju. Ova je istraga prilično nepoštena prema njegovoj obitelji. - Okrenuo se prema njoj i nagli intenzitet njegovog pogleda u njoj je izazvao nelagodu. - On misli samo na tvoju korist.

- Kako to mislite?

- Od svih koji su poslali molbe, a koje sam mogao uposliti, odabrao sam tebe. Jer je on rekao da bih trebao. On pazi na tebe.

Ustuknula je.

- Stvarno nisi imala pojma? - upitao je krećući prema njoj. - Čitavo ovo vrijeme, on je tvoj tajni prijatelj. Zamolio me da ne kažem ni riječ, ali sam pomislio da je vrijeme da saznaš. Uvijek je dobro znati tko su nam prijatelji, posebice kad su tako velikodušni.

- Prijatelji te ne pokušavaju ubiti. - Okrenula se i odšepesala, natrag kroz kanjon sanduka.

- O čemu to govoriš? - viknuo je za njom. Nastavila je kroz labirint, zaokupljena samo pomišlju kako da što prije stigne do izlaza. Čula je da je on slijedi, njegov je štap lupkao o beton.

- Josephine, policija je posve u krivu glede njega!

Skrenula je jednom okukom u labirintu i ispred sebe ugledala vrata, odškrinuta. Nismo li ih zatvorili? Sigurna sam da smo ih zatvorili.

Simonov štap lupnuo je iz veće blizine. - Sad mi je žao što sam ti rekao - rekao je.

- Ali doista moraš znati koliko je velikodušan Kimball bio prema tebi.

Kimball?

Josephine se okrenula. - Kako on uopće zna za mene? - upitala je. Upravo u tom trenutku, svjetla u podrumu su se ugasila.

DVADESET I ČETIRI

Noć se već bila spustila kad je Jane izašla iz svog *subara* i pojurila kroz gustu kišu prema ulazu Muzeja Crispin. Ulazna vrata nisu bila zaključana i ona ih je gurnula i ušla u zgradu, propuštajući nalet mokrog vjetrova koji je raznio brošure na prijamnom pultu i raštrkao ih po vlažnom podu.

- Je li već vrijeme da počnemo graditi arku? - upitao je pozornik koji je stražario pokraj pulta.

- Da, vani je mokro. - Jane je mrzovoljno skinula kišni ogrtač i objesila ga na vješalicu.

- Nikad nisam vidio toliko kiše u jednom ljetu, a živim ovdje čitavog svog života. Čujem da je sve to zbog globalnog zatopljenja.

- Gdje su ostali? - upitala je Jane, prekidajući razgovor tako odrješito da se

pozornikovo lice ukočilo. Nakon onoga što se večeras dogodilo, nije bila raspoložena za razgovor o vremenu.

Shvaćajući njezin mig, i on je jednako odrješito odgovorio: - Istražitelj Young je dolje u podrumu. Njegov partner je na katu, razgovara s kuratorom.

- Počet ću s podrumom.

Navukla je rukavice i papirnate štitnike za cipele i krenula prema stubištu. Sa svakim korakom, pripremala se za ono na što će naići. Kad je stigla do podrumske razine, ugledala je jasno upozorenje na ono što je čeka. Krvavi otisci muških cipela, veličine četrdeset i tri ili četrdeset i četiri, prostirali su se hodnikom od skladišnog prostora do dizala. Uz te otiske nalazio se zabrinjavajući trag kojeg je ostavilo nešto što je bilo vučeno po podu.

- Rizzolijeva? - upitao je istražitelj Young. Upravo je izišao iz skladišta.

- Jeste li je pronašli? - upitala je Jane.

- Bojim se da nije nigdje u ovoj zgradi.

- Sranje. - Jane je ponovno spustila pogled na onu mrlju. - Odveo ju je.

- Rekao bih da izgleda tako. Vukao ju je hodnikom i odveo dizalom na prvi kat.

- A onda što?

- Izveo je kroz stražnja vrata koja vode do teretnog prostora. Iza zgrade je uličica u koju se mogao dovesti svojim vozilom. Nitko ne bi ništa vidio, posebice večeras, sa svom ovom kišom. Samo ju je morao ukrcati i odvesti se.

- Kako je dovraga ušao u zgradu? Nisu li vrata bila zaključana?

- Viša kustosica - ime joj je gospoda Willebrandt - rekla je da je otišla oko pet i petnaest i kune se da je zaključala vrata. Ali ona izgleda kao da ima tisuću godina pa tko zna kakvo joj je pamćenje?

- A svi drugi? Gdje je bio doktor Robinson?

- On i gospoda Duke otišli su u Revere poslati neki sanduk. Kaže da se vratio u zgradu oko sedam da dovrši neki posao i nije vidio nikoga ovdje. Pretpostavio je da je doktorica Pulcillo otišla kući pa isprva nije bio zabrinut. Dok nije provirio u njezin ured i primijetio da je njezina torbica još uvijek ondje. Tad je nazvao 911.

- Istražitelj Frost ju je danas trebao odvesti kući.

Young je kimnuo glavom. - Rekao nam je.

- Gdje je onda on?

- Stigao je netom nakon nas. Sad je gore. - Young je zastao i tiho dodao: - Budite nježni prema njemu, može?

- Zato što je zajebao?

- Pustit ću da vam on kaže što se dogodilo. Ali najprije...

- Okrenuo se prema vratima. - Moram vam ovo pokazati.

Pošla je za njim u skladišni prostor.

Ovdje su otisci stopala bili izrazitiji, ubojičini potplati toliko krvavi da su ostavili mokre otiske. Young je zašao u labirint skladišnih sanduka i pokazao niz uski prolaz. Predmet njegove pozornosti bio je zaguran između sanduka.

- Od lica nije ostalo baš mnogo - rekao je.

Ali još uvijek je bilo dovoljno da Jane prepozna Simona Crispina. Udarac ga je pogodio u lijevu sljepoočicu i razmrskao mu kost i hrskavicu, ostavivši tamni usireni krater. Krv se slila iz rane u prolaz, gdje se jezero razlilo po betonu i upilo u raštrkane strugotine drveta.

Kratko vrijeme nakon tog udara, Simon je još živio, dovoljno dugo da njegovo srce nastavi kucati i pumpati krv koja je lijevala iz razbijene glave i curila po podu.

- Ubojica je nekako sve uspio pravodobno tempirati - rekao je Young. - Mora da je motrio zgradu. Mora da je vidio kad je gospođa Willebrandt otišla pa je znao da je ovdje samo dvoje ljudi. Doktorica Pulcillo i osamdesetgodišnji muškarac. - Young je pogledao Jane. - Čujem da je njoj noga u gipsu pa nije mogla pobjeći. A nije se mogla ni mnogo opirati.

Jane je pogledala trag koji je na podu ostavilo Josephinino vučeno tijelo. Rekli smo joj da će biti sigurna. Zato se vratila u Boston. Vjerovala nam je.

- Još nešto morate vidjeti - rekao je Young. Podigla je pogled. - Što?

- Pokazat ću vam. - Poveo ju je natrag prema izlazu. Izronili su iz labirinta sanduka. - Ovo - rekao je Young i pokazao prema zatvorenim vratima. Na dvije riječi koje su bile napisane krvlju:

PRONAĐI ME

Jane se uspela stubama na drugi kat. Dosad su već stigli i mrtvozornik i forenzička ekipa, donijevši sav svoj pribor, i zgrada je odjekivala od glasova i škripe koraka osvajačke vojske, a zvukovi se spiralno uzdizali središnjim stubištem. Zastala je na vrhu, najednom klonula i umorna od krvi, smrti i neuspjeha.

Ponajviše od neuspjeha.

Savršeno ispečen odrezak koji je pojela u majčinoj kući samo nekoliko sati ranije sad je bio kao neprobavljena cigla u njezinom želucu. Iz minute u minutu, pomislila je, tako se ugodna ljetna nedjelja može preobraziti u tragediju.

Prošla je kroz galeriju ljudskih kopiju, pokraj kostura majke koja je zibala ostatke svog djeteta, i krenula hodnikom prema administrativnim uredima. Kroz otvorena vrata, uočila je Barryja Frosta koji je sjedio sam u jednom od ureda, ovješanih ramena, rukama pridržavajući glavu.

- Froste? - zazvala ga je.

Nevoljko se uspravio i ona se prenerazila opazivši da su mu oči crvene i natečene. Okrenuo je glavu, kao da mu je neugodno što je ona opazila njegov bol i brzo otro rukavom lice.

- Isuse - rekla je. - Što se tebi dogodilo? - Odmahnuo je glavom.

- Ne mogu ovo. Morate me maknuti sa slučaja.

- Hoćeš li mi reći što se dogodilo?

- Zajebao sam. Eto što se dogodilo.

Rijetko je iz njegovih usta čula prostotu i sad kad je od njega čula tu riječ, to ju je iznenadilo i više od njegovog priznanja. Ušla je u prostoriju i zatvorila vrata. Zatim je privukla stolac i sjela sučelice njemu, tako da je mora pogledati.

- Trebao si je večeras otpratiti kući. Nisi li?

Kimnuo je glavom. - Bio je moj red.

- Zašto onda nisi došao ovamo?

- Smetnuo sam s uma.

- Zaboravio si?

Izmučeno je uzdahnuo. - Da, zaboravio sam. Trebao sam biti ovdje u šest, ali sam skrenuo s puta. Zato više ne mogu raditi na ovom slučaju. Moram uzeti bolovanje.

- U redu, zaribao si. Ali, imamo nestalu ženu i potrebni su mi svi ljudi.

- Ja sam ti sad posve beskoristan. Samo ću ponovno zajebati.

- Koji je tebi vrug? Raspadaš se baš kad si mi najviše potreban.

- Alice želi razvod braka - odgovorio je. Zagledala se u njega, nesposobna smisliti neki primjeren odgovor. Ako je ikad bilo vrijeme da zagrlji svog partnera, tad bi to bio ovaj trenutak. Ali ona njega nikad ranije nije zagrlila i činilo joj se licemjernim da to sad učini. Stoga je samo rekla: - Čovječe, žao mi je.

- Jutros je odletjela kući - rekao je. - Zato nisam došao na tvoj roštilj. Došla je kući kako bi mi osobno rekla. Barem je bila dovoljno ljubazna da mi to kaže u lice. A ne telefonom. - Ponovno je otro lice rukavom. - Znao sam da nešto nije u redu. Osjećao sam kako to nešto raste, još otkad je krenula na pravni fakultet. Nakon toga, ništa što bih ja učinio ili rekao kao da je više nije zanimalo. Kao da sam ja samo glupi policajac za kojeg se slučajno udala i sad se zbog toga kaje.

- Je li ti to doista rekla?

- Nije morala. Čuo sam to u njezinom glasu. - Ogorčeno se nasmijao. - Devet smo godina bili zajedno i najednom više nisam dovoljno dobar za nju.

Jane nije mogla ne postaviti očito pitanje. - Onda, tko je drugi tip?

- Kakve veze ima ako postoji drugi tip? Poanta je da ona ne želi biti u braku. Barem ne sa mnom. - Lice mu se nabralo i zgrčio se u nastojanju da se ne rasplače. Ali suze su svejedno navrle i on se savio s glavom među rukama. Jane ga nikad nije vidjela tako shrvanog, tako ranjivog, i to ju je gotovo preplašilo. Nije znala kako bi ga utješila. U tom trenutku, radije bi bila bilo gdje drugdje, čak i na

najkrvavijem mjestu zločina, umjesto zarobljena u ovoj prostoriji s muškarcem koji plače. Palo joj je na pamet da bi trebala uzeti njegovo oružje. Pištolji i slomljeni muškarci ne idu zajedno. Bi li se uvrijedio da ona to učini? Bi li se opirao? Sve su ove praktične misli proletjele njezinom glavom dok ga je tapšala po ramenu i mrmljala beskorisne zvuke sažaljenja. Jebeš Alke. Ionako mi se nikad nije sviđala. A sad je gadura otišla i zagorčala i moj život.

Frost je najednom ustao sa stolca i krenuo prema vratima. - Moram otići odavde.

- Kamo ideš?

- Ne znam. Kući.

- Slušaj, nazvat ću Gabriela. Večeras ostani kod nas. Možeš spavati na kauču.

Odmahnuo je glavom. - Zaboravi. Moram biti sam.

- Mislim da je to loša zamisao.

- Ne želim ni s kime biti, dobro? Samo me pusti na miru.

Proučavala ga je, nastojeći procijeniti koliko smije inzistirati. I shvatila je da bi, da je na njegovom mjestu, i ona željela zavući se u najcrnju rupu i ni s kime razgovarati. - Jesi li siguran?

- Da. - Uspravio se, kao da se čeliči za izlazak iz zgrade, pokraj kolega koji će vidjeti njegovo lice i zapitati se što se dogodilo.

- Ona nije vrijedna suza - rekla je Jane. - To je moje mišljenje.

- Možda - tiho je odgovorio. - Ali ja je volim. - Izišao je iz prostorije.

Slijedila ga je do stubišta i zastala na odmorištu drugog kata, osluškujući njegove korake koji su se spuštali stubama. I pitala se je li mu trebala uzeti pištolj.

DVADESET I PET

Neumoljivo kapanje bilo je kao udarci čekića Josephininoj bolnoj glavi. Zastenjala je i njezin glas kao da je odjeknuo natrag, kao da je u nekoj ogromnoj špilji koja vonja na plijesan i vlažnu zemlju. Otvorila je oči u tami tako neprobojnoj da je, kad je ispružila ruku, napola očekivala da će je opipati. Iako joj je ruka bila točno ispred lica, nije vidjela ni naznaku pokreta, ni najnezamjetljiviji obris. Od samog truda da se orijentira, želudac joj se pobunio.

Boreći se protiv vala mučnine, zatvorila je oči i okrenula se na bok i ležala obraza priljubljenog uz vlažnu tkaninu. Nastojala je shvatiti gdje je. Malo pomalo, zamjećivala je pojedinosti. Voda koja kapa. Hladna. Madrac koji vonja na snijet.

Zašto se ne mogu sjetiti kako sam dospjela ovamo?

Zadnje čega se sjećala bio je Simon Crispin. Zvuk njegovog paničnog glasa, njegovi povici u tami muzejskog podruma. Ali to je bila drugačija tama od ove.

Ponovno je naglo otvorila oči i ovaj put joj želudac nije spopala mučnina, već strah. Boreći se protiv vrtoglavice, uspravila se u sjedeći položaj. Čula je vlastite otkucaje srca i zviždanje krvi u ušima. Posežući onkraj ruba madraca, napipala je tvrdi betonski pod.

Oprezno je istraživala rukom i otkrila, nadohvat, vrč vode. Kantu za smeće. I nešto mekano, prekriveno pucketavom plastikom. Stisnula je to nešto i osjetila kvasasti miris kruha.

Istraživala je sve dalje, njezin se hladan i vlažan svemir širio kako se ona postupno odvažila sići sa sigurnog otoka madraca. Puzala je na dlanovima i koljenima, stružući gipsom na nozi po podu. Napustivši madrac iza sebe u mraku, najednom se uspaničarila da ga više neće moći pronaći, da će zauvijek lutati hladnim podom u potrazi za tim bijednim komadićem udobnosti. Ali divljina ipak nije bila tako neizmjerana; nakon kratkog puzanja, naišla je na grubi betonski zid.

Poduprijevši se o njega, ustala je na noge. Zateturala je od napora i naslonila se na zid, zatvorenih očiju, čekajući da joj se glava razbistri. Sad je postala svjesna drugih zvukova. Zujanja kukaca. Brzog struganja nekog neviđenog stvorenja koje je gmizalo po podu. I kroz sve to, neumoljivog kapanja vode.

Šepesala je uza zid, uz granice njezinog zatvora. Nekoliko koraka dovelo ju je do

prvog ugla i bilo je neobično utješno otkriti da ova tama nije beskonačna, da je njezino slijepo tumananje neće dovesti na rub svemira i do pada s njega. Nastavila je hramati, rukom opipavajući sljedeći zid. Nakon desetak koraka stigla je do trećeg ugla.

Karakteristike njezinog zatvora polako su počele dobivati oblik u njezinoj glavi. Hodala je uz treći zid, dok nije stigla no novog ugla. Dvanaest sa osam koraka, pomislila je. Dvadeset i četiri stope sa trideset i šest stopa. Betonski zidovi i pod. Neki podrum.

Krenula je dalje i udarila nogom o nešto što je zaštropotalo. Spustila je ruku i prsti su joj se ovili oko tog predmeta. Osjetila je zaobljenu kožu, neravnu površinu lažnih dijamanta. Šiljastu petu.

Ženska cipela.

Neka je druga zarobljenica bila držana ovdje, pomislila je. Druga je žena spavala na onom madracu i pila iz onog vrča vode. Obujmila je cipelu, prstima istražujući svaki nabor, gladno tražeći znakove koji će joj reći nešto o njezinoj vlasnici. Moja sestra u očaju. Cipela je bila mala, veličine trideset pet ili trideset šest, a budući da je imala lažne dijamante, sigurno je bila svečana, namijenjena uz lijepu haljinu i naušnice, za izlazak s nekim posebnim muškarcem. Ili pogrešnim muškarcem.

Najednom je zadrhtala od hladnoće i očaja. Priljubila je cipelu uz grudi. Cipelu mrtve žene; u to nije nimalo dvojila. Koliko je drugih žena bilo držano u ovom podrumu? Koliko će ih još doći nakon nje?

Nesigurno je udahnula i učinilo joj se da osjeća njihove mirise, strah i očaj svake žene koja je drhturila u ovom mraku, mraku koji je izoštrio sva njezina ostala osjetila.

Čula je kako krv nadire kroz njezine arterije i osjetila kovitlanje hladnog zraka u plućima. I miris vlažne kože od koje je bila načinjena cipela koju je grlila. Kad izgubiš oči, pomislila je, zamjećuješ sve nevidljive pojedinosti koje bi ti nekoć promaknule, onako kao što doista zamjećuješ mjesec tek kad sunce posve zađe.

Čvrsto držeći cipelu kao talisman, primorala se nastaviti pregled svog zatvora, pitajući se skriva li tama još neke tragove bivših zatočenica. Zamišljala je pod prekriven raštrkanim predmetima mrtvih žena. Ovdje sat, ondje rumenilo za usne. Što će mojega jednog dana pronaći? - zapitala se. Hoće li od mene ostati ijedan trag, ili ću biti tek još jedna nestala žena, čiji se posljednji sati nikad neće znati? Betonski zid najednom se nagnuo i promijenio u drvo. Zastala je. Pronašla sam vrata.

Iako se kvaka lako okretala, sama vrata nije mogla ni pomaknuti; bila su zakračunata s vanjske strane. Vrisnula je i zalupala šakama po vratima, ali drvo je bilo čvrsto i svojim je bijednim nastojanjima uspjela samo povrijediti ruke. Iscrpljena, klonula je uz vrata i kroz lupanje vlastitoga srca, čula je jedan novi zvuk, zvuk od kojeg se naglo, prestravljeno uspravila.

To je režanje bilo tiho i prijeteće, a u tami nije mogla odrediti odakle dolazi. Zamislila je oštre zube i kandže, zamislila kako joj se to stvorenje već sad približava, spremno skočiti na nju. Zatim je čula štropot lanca i zvuk struganja koji je došao odnekud iznad njezine glave.

Podigla je pogled. Po prvi put, ugledala je tračak svjetla kroz neku pukotinu, toliko neznatnu da isprva nije vjerovala vlastitim očima. Ali dok je promatrala, ta je pukotina polako postajala sve svjetlija. Bilo je to prvo svjetlo zore, koje je dopiralo kroz majušni, daskama zabrtvljen otvor za ventilaciju.

Kandže su strugale o daske dok se pas napolju pokušavao silom probiti u podrum. Sudeći po režanju, bila je to velika životinja. Ja znam da je on tamo vani, a on zna da sam ja ovdje unutra, pomislila je.

On osjeća miris mog straha i želi ga i okusiti. Nikad u životu nije imala psa i zamišljala je kako će jednog dana imati bigla ili možda šetlandskog ovčara, neku nježnu i dražesnu pasminu. A ne zvijer koja sad stražari s druge strane onog otvora. Zvijer koja bi joj, sudeći po tome kako se glasa, mogla iščupati grkljan.

Pas je zalajao. Čula je automobilske gume i zvuk motora koji se gasi. Ukočila se,

srce joj je zalupalo o grudi, a lavež postao divlji. Naglo je pogledala prema stropu kad su iznad njezine glave zaškripali koraci.

Ispustila je cipelu i odmaknula se najviše što je mogla od vrata, dok se nije našla priljubljena leđima uz betonski pod. Čula je povlačenje zasuna. Vrata su se uz škripu otvorila. Svjetlo baterijske svjetiljke osvjetlilo ju je i dok se muškarac približavao, ona je okrenula glavu, zasljepljena kao da joj samo sunce prži mrežnice očiju.

Samo je stajao iznad nje bez riječi. U betonskoj prostoriji svaki je zvuk bio naglašen i ona je čula njegovo disanje, sporo i ravnomjerno, dok je proučavao svoju zarobljenicu.

- Pusti me - šapnula je. - Molim te.

Nije rekao ni riječ i nju je najviše od svega prestravio taj muk. Dok nije vidjela što on drži u ruci i znala da je čeka nešto mnogo gorega nego što je obična tišina.

U ruci je držao nož.

DVADESET I ŠEST

Još uvijek imate vremena pronaći je - rekao je forenzički psiholog, doktor Zucker.

- Pod pretpostavkom da će ovaj ubojica ponoviti prethodnu praksu, učinit će joj isto što je učinio Lorraine Edgerton i žrtvi iz močvare. Već ju je obogaljio, tako da mu ne može lako pobjeći niti se opirati. Velika je vjerojatnost da će je držati živom danima, možda tjednima. Dovoljno dugo da zadovolji obrede koji su mu potrebni, prije nego što krene na sljedeću fazu.

- Sljedeću fazu? - upitao je istražitelj Tripp.

- Očuvanje. - Zucker je pokazao na fotografije žrtava izložene na stolu u sobi za sastanke. - Mislim da je i ona namijenjena njegovoj zbirci. Kao njegov najnoviji suvenir. Jedino pitanje je... - Pogledao je Jane. - Koju će metodu upotrijebiti na gospođici Pulcillo?

Jane je pogledala fotografije triju žrtava i razmislila o jezivim mogućnostima. Hoće li joj biti izvađena utroba, hoće li biti usoljena i omotana zavojima kao Lorraine Edgerton? Ili će joj odrezati glavu, oguliti kožu lica i glave s lubanje i smanjiti je na veličinu lutkine? Ili će biti uronjena u crnu vodu neke močvare, gdje će joj samrtne muke biti zauvijek sačuvane na kožnoj masci lica?

Ili ubojica ima sačuvan poseban plan za Josephine, neku novu tehniku na koju oni još nisu naišli?

Soba za sastanke je utihnula i dok je Jane promatrala ekipu istražitelja za stolom, vidjela je sumorne izraze lica dok su nijemo priznavali uznemirujuću istinu: vrijeme ove žrtve brzo otkucava. Na mjestu gdje je obično sjedio Barry Frost bio je samo prazan stolac. Bez njega, ekipa je djelovala necjelovito i Jane nije mogla ne pogledavati prema vratima, u nadi da će on najednom ući i zauzeti svoje uobičajeno mjesto za stolom.

- Pronaći je moglo bi se svesti na jedno: koliko duboko možemo ući u um njezinog otmičara - rekao je Zucker. - Potrebno nam je više informacija o Bradleyu Roseu.

Jane je kimnula glavom. - Prikupljamo ih. Pokušavamo saznati gdje je radio, gdje živio, tko su mu prijatelji. K vragu, ako ima prištić na guzici, želimo znati za njega.

- Njegovi roditelji bili bi najbolji izvor informacija.

- Nismo imali sreće s njima. Majka je previše bolesna da bi razgovarala s nama. A otac, on ne želi surađivati.

- Čak ni kad je život jedne žene u opasnosti? Neće surađivati?

- Kimball Rose nije običan tip. Za početak, bogat je kao Mida i zaštićen vojskom odvjetnika. Za njega ne vrijede pravila. Ili ovog manijaka od njegovog sina.

- Treba ga jače pritisnuti.

- Crowe i Tripp upravo su se vratili iz Teksasa - odgovorila je Jane.

- Poslala sam ih onamo misleći da bi malo mačo zastrašivanja moglo upaliti. - Pogledala je Crowea koji je imao glomazna ramena ragbijaša iz studentskih dana.

Ako je itko mogao izvesti mačističku predstavu, tad je to bio Crowe.

- Nismo mu se uspjeli ni približiti - rekao je Crowe. - Na vratima nas je zaustavio neki seronja odvjetnik i pet zaštitara. Nismo se ni približili kući. Roseovi su postavili obrambeni zid oko svog sina i iz njih nećemo ništa izvući.

- Znamo li išta o tome gdje bi Bradley mogao biti?

Tripp je odgovorio: - Već prilično dugo uspijeva ostati izvan radara. Ne možemo pronaći nijednu skorašnju transakciju kreditnom karticom, a na njegov račun socijalne sigurnosti već godinama nije ništa položeno, što znači da nije zaposlen. Barem ne na nekom zakonitom poslu.

- Koliko dugo? - upitao je Zucker.

- Trinaest godina. Nije da dečko mora raditi kad ima taticu koji se valja u parama. Zucker je kratko razmislio o tome. - Kako znate da je taj muškarac uopće živ?

- Jer su mi njegovi roditelji rekli da dobivaju njegova pisma i elektronske poruke - odgovorila je Jane. - Prema ocu, Bradley živi u inozemstvu. Što bi moglo objasniti zašto imamo toliko mnogo problema u praćenju njegovog kretanja.

Zucker se namrštio. - Bi li ijedan otac išao tako daleko? Da štiti i financijski podupire sina koji je opasan sociopat?

- Ja mislim da on štiti sebe, doktore Zucker. Svoje ime, svoj ugled. Ne želi da svijet zna da je njegov sin čudovište.

- Svejedno mi je teško vjerovati da bi ijedan roditelj išao tako daleko zbog djeteta.

- Nikad se ne zna - rekao je Tripp. - Možda on stvarno voli tog luđaka.

- Mislim da Kimball štiti i svoju suprugu - rekla je Jane. - Rekao mi je da ona ima leukemiju, i izgledala je ozbiljno bolesna. Čini se da ona ne misli da je njezin sinak išta drugo doli slatki mali dječčić.

Zucker je odmahnuo glavom u nevjerici. - To je duboko patološka obitelj.

Ja nemam otmjenu diplomu iz psihologije, ali to sam ti i sama mogla reći.

- Možda bi ključ mogao biti protok novca - rekao je Zucker. - Kako Kimball šalje novac sinu?

- Slijediti taj trag predstavlja problem - odgovorio je Tripp. - Obitelj ima brojne račune, neke u inozemstvu. A imaju i sve one odvjetnike da ih zaštite. Čak i sa sućem koji nam je sklon, trebat će nam vremena da sve provjerimo.

- Usredotočeni smo samo na Novu Englesku - rekla je Jane. - Na to je li bilo financijskih transakcija na području Bostona.

- Prijatelji? Kontakti?

- Znamo da je prije dvadeset i pet godina Bradley radio u Muzeju Crispin. Gospođa Willebrandt, jedna od kustosica, sjeća se da je većinu vremena radio i nakon uredovnih radnih sati, kad je muzej bio zatvoren. Stoga se nitko ne sjeća mnogo o njemu. Nije ostavio nikakav dojam, ni s kime se trajno sprijateljio. Bio je kao duh.

- I još uvijek je duh, pomislila je. Ubojica koji se uvlači u zaključane zgrade, čije lice izmiče sigurnosnim kamerama. Koji vreba svoje žrtve, a da ga nitko nikad ne primijeti.

- Postoji jedan bogati izvor informacija - rekao je Zucker. - On će nam dati najdublji psihološki profil kojemu se možete nadati. Ako Institut Hilzbrich bude voljan dati njegov dosje.

Crowe se zgađeno nasmijao. - Kako da ne! Ta škola za perverznejake.

- Tri puta sam nazvala bivšeg direktora - rekla je Jane. - Doktor Hilzbrich odbija dati dokumente zbog povjerljivosti odnosa s pacijentima.

- Na kocki je život jedne žene. Ne može odbiti.

- Ali je odbio. Sutra ću se odvesti u Maine da ga pritisnem. I da vidimmogu li iz njega još nešto izvući.

- A to bi bilo?

- Dosje Jimmyja Otta. I on je bio njihov učenik. Budući da je Jimmy mrtav, možda će mi doktor dati papire o njemu.

- Kako će nam oni pomoći?

- Čini nam se prilično jasnim da su Jimmy i Bradley bili dugogodišnji partneri u

lovu. Obojica su bili na području kanjona Chaco. Obojica su bili u Palo Altu u isto vrijeme. I kao da su bili opsjednuti istom ženom, Medejom Sommer.

- Čija kćerka je sad nestala.

Jane je kimnula glavom. - Možda je zato Bradley odabrao nju. Iz osvete. Jer je njezina majka ubila Jimmyja.

Zucker se naslonio na naslon svog stolca, zabrinutog izraza lica. - Znae, ta me pojedinost doista muči.

- Koja pojedinost?

- Ta koincidencija, istražiteljice Rizzoli. Zar se vama ne čini napadnom? Prije dvanaest godina, Medea Sommer pucala je na Jimmyja Otta i ubila ga u San Diegu. Nakon toga je Medina kćerka, Josephine, zaposlena u Muzeju Crispin - na onom istom mjestu gdje je nekoć radio Bradley Rose. Na onom istom mjestu na kojem su bila sakrivena tijela dviju njegovih žrtava. Kako se to dogodilo?

- I mene je to mučilo - priznala je Jane.

- Znae li kako je Josephine dobila taj posao?

- Postavila sam joj to pitanje. Rekla je da je posao bio oglašen na web stranici raspoloživih poslova za egiptologe. Prijavila se i nekoliko tjedana kasnije primila poziv kojim su joj ponudili posao. Priznaje da je bila iznenađena što je odabrao baš nju.

- Tko ju je nazvao?

- Simon Crispin.

Zuckerova se obrva izvila na tu pojedinost. - Koji je sad mrtav - tiho je rekao.

Začulo se kucanje na vratima i jedan je istražitelj provirio glavom u sobu za sastanke. - Rizzolijeva, imamo problem. Bit će najbolje da iziđeš i pozabaviš se time.

- Što se dogodilo? - upitala je.

- Jedan je određeni teksaški tajkun upravo uletio u grad.

Jane se iznenađeno okrenula na stolcu. - Kimball Kose je ovdje?

- U Marquetteovom uredu. Moraš otići onamo.

- Možda je ipak odlučio surađivati.

- Ne bih rekao. Došao je po tvoju glavu i svima to daje do znanja.

- Čovječe - promrmljao je Tripp. - Bolje ti nego ja.

- Rizzolijeva, hoćeš li da pođemo s tobom? - upitao je Crowe, napadno pucketajući zglobovima. - Kao mala psihološka potpora?

- Ne. - Čvrsto stisnutih usana, pokupila je svoje papire i ustala. - Sama ću se pozabaviti njime. - Možda on želi moju glavu. Ali ja ću dobiti glavu njegovog sina.

Prošla je kroz odjel za umorstva i pokucala na vrata poručnika Marquettea. Kad je ušla u nju, zatekla je Marquettea za stolom, nedokučivog izraza lica. Isto se nije moglo reći za njegovog posjetitelja, koji je zurio u Jane s nedvojbenim prezirom. Time što samo radi svoj posao, usudila mu se prkositi, a u očima muškarca moćnog kao Kimball Rose, to je očito bila neoprostiva uvreda.

- Vjerujem da se vas dvoje poznajete - rekao je Marquette.

- Poznajemo se - odgovorila je Jane. - Iznenađena sam što je gospodin Rose ovdje. Budući da je odbio primiti ijedan moj telefonski poziv.

- Nemate nikakvog prava - rekao je Kimball - govoriti laži o mom malom kad on nije ovdje da se obrani.

- Žao mi je, gospodine Rose - rekla je Jane. - Nisam sigurna na što mislite kad kažete govoriti laži.

- Mislite li da sam imbecil? Nisam postao ovo što jesam pukom srećom. Postavljam pitanja. Imam svoje izvore. Znam kamo vodi vaša istraga. Znam za ovaj suludi slučaj koji pokušavate izgraditi protiv Bradleya.

- Priznajem, slučaj svakako jest bizaran. Ali, budimo na čisto glede jedne stvari: ja ne izmišljam slučaj. Ja slijedim dokaze kamo me vode. Trenutačno, upiru ravno u vašeg sina.

- Oh, raspitao sam se ja o vama, istražiteljice Rizzoli. Poznati ste po naprasitim procjenama. Kao što je bilo ono pucanje na nenaoružanog muškarca na krovu one

zgrade prije nekoliko godina.

Na spomen tog bolnog incidenta, Jane se ukočila. Kimball je to zamijetio i zario nož dublje.

- Jeste li tom muškarcu dali priliku da se obrani? Ili ste glumili suca i porotu i jednostavno pritisnuli obarač, ovako kao što to činite Bradleyu?

Marquette je rekao: - Gospodine Rose, ta pucnjava nema nikakve veze s ovom situacijom.

- Nema li? Sve je to zbog ove žene, koja je opasna i izvan nadzora. Moj sin je nedužan. On nije imao nikakve veze s otmicom.

- Kako možete biti tako sigurni u to? - upitao je Marquette. - Ne možete nam čak reći ni gdje je vaš sin.

- Bradley nije sposoban za nasilje. Dapače, veća je vjerojatnost da će sam biti žrtvom nasilja. Poznajem svog sina.

- Doista? - upitala je Jane. Otvorila je fascikl koji je donijela u prostoriju i izvukla jednu fotografiju, koju je sad tresnula na stol ispred njega. Zurio je u grotesknu sliku tsantse, zašivenih vjeđa, usana probušenih upletenim nitima.

- Vi znate kako se ovo zove, zar ne, gospodine Rose? - upitala je. Nije ništa odgovorio. Kroz zatvorena vrata, čuli su zvonjavu telefona i glasove istražitelja Odjela za umorstvo, ali u Marquetteovom uredu tišina se nastavila.

- Sigurna sam da ste već ranije vidjeli jednu ovakvu - rekla je Jane. - Zaljubljenik u arheologiju koji putuje po svijetu kao vi sigurno je bio u Južnoj Americi.

- To je tsantsa - najzad je rekao.

- Veoma dobro. I vaš bi sin to znao, ne bi li? Budući da pretpostavljam da je s vama putovao po čitavom svijetu.

- I to je sve što imate protiv njega? To što je moj sin arheolog? - Prezrivo je frknuo. - Morat ćete biti bolji od toga u sudnici.

- A žena koju je vrebao? Medea Sommer podnijela je pritužbu protiv njega u Indiju.

- Pa što onda? Povukla ju je.

- Recite nam o privatnom programu liječenja koji je pohađao u Maineu. Na Institutu Hilzbrich. Čula sam da su oni specijalizirani za određenu vrstu poremećenih mladića.

Netremice ju je promatrao. - Kako ste dovraga...

- Nisam ni ja imbecil. I ja postavljam pitanja. Čujem da je Institut bio veoma ekskluzivan, veoma specijaliziran. Veoma diskretan. Pretpostavljam da je morao biti takav, s obzirom na klijentelu. Zato mi recite, je li taj program koristio Bradleyu? Ili ga je samo upoznao s nekim jednako poremećenim prijateljima?

Rose je pogledao Marquettea. - Želim da bude maknuta sa slučaja ili će vam se javiti moji odvjetnici.

- Prijateljima kao što je Jimmy Otto - nastavila je Jane. - Sjećate se imena Jimmy Otto?

Kimball se nije obazirao na nju i ostao je usredotočen na Marquettea.

- Moram li ići vašem nadređenom? Jer to ću učiniti. Učinit ću sve što je potrebno, potegnuti sve veze. Poručniče?

Marquette je šutio jedan trenutak. Jedan dugi trenutak u kojem je Jane shvatila koliko golem Kimball Rose može biti - ne samo svojom tjelesnom nazočnošću, već neizrečenom moći. Shvatila je pritisak pod kojim se Marquette nalazi i pripremila se na ishod.

Ali Marquette je nije razočarao. - Žao mi je, gospodine Rose - rekao je. - Istražiteljica Rizzoli glavna je na ovom slučaju i ona odlučuje.

Kimball ga je strijeljao pogledom, kao da ne može vjerovati da bi mu se dva obična javna službenika usudila prkositi. Opasno se zarumenjevši, obratio se Jane.

- Zbog vaše istrage, moja supruga je u bolnici. Tri dana nakon što ste se došli raspitati o Bradleyu, srušila se. Jučer sam je dao odvesti zrakoplovom u bolnicu Dana-Farber. Možda neće preživjeti i vas krivim. Motrit ću na vas, istražiteljice. Nećete moći okrenuti nijedan kamen, a da ja za to ne znam.

- Tamo ću vjerojatno pronaći Bradleya - rekla je Jane. - Ispod kamena. Izišao je zalupivši vratima iza svojih leđa.
- To nije bilo pametno reći - rekao je Marquette.
- Uzdahnula je i podigla fotografiju sa stola. - Znam - priznala je.
- Koliko si sigurna da je Bradley Rose čovjek kojeg tražimo?
- Devedeset i devet posto.
- Bilo bi bolje da budeš devedeset devet zarez devet posto sigurna. Jer upravo si vidjela s kime imamo posla. Sad kad je njegova supruga u bolnici, posve je poludio. Ima novac i veze kojima nam može trajno zagorčati život.
- Tad ga pustimo da nam zagorča život. To nimalo ne mijenja činjenicu da je njegov sin kriv.
- Ne smijemo si dopustiti više nijedan zajeb, Rizzolijeva. Tvoja je ekipa već napravila jednu ogromnu pogrešku i ona je mlada žena platila za nju. Ako ju je namjeravao povrijediti, nije mogao bolje. Osjetila je kako joj se želudac steže dok je stajala čvrsto držeći dosje u ruci, kao da taj svežanj papira može ublažiti njezinu nečistu savjest zbog Josephinine otmice.
- Ali to već znaš - tiho je dodao.
- Da. Znam - odgovorila je. *I ta će me pogreška proganjati dok sam živa.*

DVADESET I SEDAM

Kuća u kojoj je živio Nicholas Robinson nalazila se u Chelsea, nedaleko od radničke četvrti Revere, u kojoj je odrasla Jane. Kao i Janein dom iz djetinjstva, i Robinsonova kuća bila je skromna, s natkrivenim prednjim trijemom i malim dvorištem. U vrtu ispred kuće rasle su najveće sadnice rajčica koje je Jane ikad vidjela, ali nedavna obilna kiša potukla je plodove i mnoštvo prezrelih kugli visjelo je trunući na viticama. Zapuštene biljke trebale su je upozoriti na Robinsonovo stanje. Kad je otvorio vrata, zapanjila se koliko ispijeno i izmoždeno izgleda, nepočešljan, u zgužvanoj košulji kao da je u njoj danima spavao.

- Ima li kakvih novosti? - upitao je, zabrinuto promatrajući njezino lice.

- Žao mi je, ali nema. Doktore Robinson, smijem li ući?

Umorno je kimnuo glavom. - Naravno.

U njezinom roditeljskom domu u Revere, televizor je bio središte dnevnog boravka, a stolić za kavu nabacan raznim daljinskim upravljačima koji su se kroz godine namnožili. Ali u Robinsonovom dnevnom boravku nije bilo televizora, nikakvog središta zabave, i nijednog daljinskog upravljača na vidiku. Umjesto toga imao je police prepune knjiga, kipića i komadića grnčarije, a na zidu su visjele uokvirene karte drevnog svijeta. U svakome smislu, bila je to kuća siromašnog akademika, ali u tom je neredu bilo nekog reda, kao da je svaka sitnica bila točno ondje gdje je trebala biti.

Osvrnuo se po prostoriji kao da nije siguran što bi sljedeće učinio, a zatim je bespomoćno mahnuo rukama. - Oprostite. Trebao bih vam ponuditi nešto za piće, ne bih li? Bojim se da nisam naročito dobar domaćin.

- U redu je, hvala. Zašto ne sjednemo i ne porazgovaramo?

Smjestili su se na udobne, ali pohabane stolce. Napolju je protutnjao neki motor, ali u kući, sa šokiranim vlasnikom, vladala je tišina. Tiho je rekao: - Ne znam što bih trebao učiniti.

- Čula sam da bi muzej mogao biti trajno zatvoren.

- Nisam govorio o muzeju. Mislio sam na Josephine. Učinio bih sve kako bih vam pomogao da je pronađete, ali što mogu učiniti? - Pokazao je na svoje knjige, svoje karte. - Ovo je ono u čemu sam dobar. U sakupljanju i katalogiziranju! Tumačenju beskorisnih pojedinosti iz prošlosti. Od kakve je to njoj koristi, pitam ja vas? Josephine to nimalo ne pomaže. - Poraženo je spustio pogled. - Nije spasilo Simona.

- Možda nam ipak možete pomoći.

Pogledao ju je očima upalim od iscrpljenosti. - Pitajte me. Recite mi što vam treba.

- Počet ću s ovim pitanjem. Kakav je bio vaš odnos s Josephine?

Namrštio se. - Odnos?

- Mislim da vam je bila više od kolegice. - Mnogo više, sudeći po onome što je vidjela na njegovom licu.

Odmahnuo je glavom. - Istražiteljice, pogledajte me. Četrnaest sam godina stariji od nje. Beznadežno sam kratkovidan, jedva sastavljam kraj s krajem i počinjem ćelavjeti. Zašto bi netko kao ona želio nekoga kao što sam ja?

- Znači, nije bila zainteresirana za ljubavnu vezu?

- Ne mogu zamisliti da bi bila.

- Hoćete reći da zapravo ne znate? Nikad je niste pitali?

Nelagodno se nasmijao. - Nisam imao hrabrosti doista izgovoriti te riječi. A nisam želio da njoj bude neugodno. To je moglo upropastiti ono što smo imali.

- A to je bilo?

Nasmiješio se. - Ona je kao ja... toliko nalik meni. Dajte nam komadić kosti ili hrdavu oštricu i oboje u njima osjetimo uzbuđenje povijesti. To nam je bilo zajedničko, ta strast prema onome što je bilo prije nas. To bi bilo dovoljno, moći podijeliti samo to. - Pognuo je glavu i priznao: - Bojao sam se tražiti više od toga.

- Zašto?

- Zbog njezine ljepote - odgovorio je, riječima nježnim kao molitva.

- Je li to bio jedan od razloga zašto ste joj dali posao?

Vidjela je da ga je to pitanje odmah uvrijedilo. Lice mu se ukočilo i uspravio se.

- Nikad ne bih nikoga zaposlio zbog izgleda. Moja jedina mjerila su stručnost i iskustvo.

- Ali Josephine u svom životopisu nije imala gotovo nikakvog iskustva. Tek je završila doktorat. Vi ste je primili kao stručnu suradnicu, iako je bila mnogo manje kvalificirana od vas.

- Ja nisam egiptolog. Zato mi je Simon rekao da će uposliti savjetnicu. Pretpostavljam da sam trebao biti malo uvrijeđen, ali da budem iskren, znao sam da nisam kvalificiran procijeniti Madam X. Ja priznajem svoje granice.

- Zacijelo postoje egiptolozi koji su kvalificiraniji od Josephine.

- Siguran sam da je bilo takvih koji su se prijavili.

- Ne znate?

- Simon je odlučio. Nakon što sam oglasio radno mjesto, primili smo na desetke životopisa. Upravo sam sužavao izbor, kad mi je Simon rekao da je već donio odluku. Josephine ne bi bila u mom užem izboru, ali je on bio uporan da to bude baš ona. I nekako je uspio nabaviti dodatna sredstva da je uposlimo na puno radno vrijeme.

- Kako to mislite, nabavio je dodatna sredstva?

- Primili smo znatnu donaciju. Mumije, znate, imaju takav učinak. Donatori se uzbuđuju, postanu voljniji otvoriti kesu. Kad radite u arheološkim krugovima tako dugo kao što je radio Simon, naučite tko ima dubok džep. Znae od koga treba tražiti novac.

- Ali zašto je odabrao Josephine? To je pitanje na koje se stalno vraćam. Od svih egiptologa koje je mogao uposliti, od svih svježih doktoranata koji su se zacijelo prijavili, zašto je dao posao baš njoj?

- Ne znam. Nisam bio oduševljen njegovim izborom, ali nisam vidio svrhe prepirati se s njime jer sam imao dojam da je već odlučio i da ne postoji ništa što bih ja mogao učiniti kako bi se on predomislio. - Robinson je uzdahnuo i pogledao kroz prozor. - A onda sam je upoznao - tiho je rekao. - I shvatio sam da ne postoji nitko drugi š kime bih radije radio. Nitko drugi koga bih radije... - Zašutio je.

U toj ulici skromnih kuća buka prometa bila je neprestana, ali ovaj dnevni boravak kao da je bio zarobljen u nekom drugačijem i aristokratskijem dobu, u vremenu kad bi raskuštrani ekscentrik poput Nicholasa Robinsona mogao zadovoljno ostarjeti okružen samo svojim knjigama i kartama. No, on se zaljubio i na

njegovom licu nije bilo nimalo zadovoljstva, samo tjeskobe.

- Ona je živa - rekao je. - Moram vjerovati u to. - Pogledao je Jane. - Vi vjerujete da je živa, zar ne?

- Da, vjerujem - odgovorila je. Skrenula je pogled prije nego što je on uspio pročitati ostatak odgovora u njezinim očima. *Ali ne znam možemo li je spasiti.*

DVADESET I OSAM

Te je večeri Maura objedovala sama.

Planirala je romantičnu večeru za dvoje, i dan ranije obišla trgovine živežnim namirnicama nabavljajući limune Meyer i peršin, teleću goljenicu i češnjak, Sve sastojke koji su joj bili potrebni kako bi pripremila Danielovo omiljeno jelo, *osso buco*. Ali najpomnije smišljeni planovi nezakonitih ljubavnika mogu se u trenutku raspasti jednim jedinim telefonskim pozivom. Prije samo nekoliko sati, Daniel joj je uz ispriku prenio vijest kako se od njega te večeri očekuje da objeduje s biskupima koji su im došli u posjet iz New Yorka. Poziv je završio kako često završava. Žao mi je, Maura. Volim te, Maura. Volio bih da se mogu izvući iz ovoga. Ali nikad nije mogao.

Sad je teleća goljenica bila u njezinom zamrzivaču i umjesto *osso buco*, večerala je sama topli sendvič sa sirom i jaki džin i tonik. Zamisljala je gdje je Daniel u tom trenutku. Zamislila je stol s muškarcima u ozbiljnoj crnoj odjeći, preliminarno poginjanje glava, promrmljan blagoslov hrane. Prigušeno zveckanje srebrnog jedaćeg pribora i porculana dok raspravljaju o pitanjima važnim za crkvu: odbijanju upisa u sjemenište, sve starijem svećenstvu. Svako zanimanje imalo je svoje poslovne večere, ali kad njihova završi, ovi muškarci neće otići kućama svojim ženama i obiteljima, već svojim samotnim posteljama. Zapitala se: Dok pijuckaš vino, dok se ogledavaš oko stola i promatraš svoje kolege, muči li te uopće odsuće ženskih lica, ženskih glasova?

Misliš li uopće na mene?

Pritisnula je sendvič sa sirom o vruću tavicu i promatala kako maslac cvrči i kruh postaje hrskav. Kao i kajgana, topli sendvič sa sirom bio je jedno od njezinih jela za zadnje rješenje, i miris toplog maslaca vratio joj je u sjećanje sve one umorne noći koje je probdjela kao studentica medicine. Bio je to ujedno i miris jasnih večera nakon njezinog razvoda, kad je planiranje obroka zahtijevalo više koncentracije no što je ona mogla uložiti. Miris toplog sendviča sa sirom bio je miris poraza.

Vani se spuštao mrak i milosrdno obavijao zapušteni povrtnjak kojeg je tako optimistično započela raditi u proljeće. Sad je to bila džungla korova, izrasle salate i neubranih graškovih mahuna koje su visjele suhe i žilave na zapetljanim viticama. Jednog ću dana, pomislila je, izvesti to do kraja. Pazit ću da bude oplijevljen i uredan. Ali ovaj ljetni vrt pravo je rasipanje, još jedna žrtva previše brojnih zahtjeva i prekomjernih distrakcija.

Ponajprije, Daniela.

Na prozoru je vidjela vlastiti odraz na staklu. Usne su joj bile spuštene, oči umorne i upale. Ta je nesretna slika bila zapanjujuća kao lice neznanca. Za deset, dvadeset godina, hoće li joj ova ista žena i nadalje uzvraćati pogled?

Iz tavice se dimilo, kruh je počeo crnjeti. Isključila je kolo štednjaka i otvorila prozor kako bi prozračila dim, a zatim odnijela svoj sendvič do kuhinjskog stola. Džin i sir, pomislila je nadotačući piće. Sve potrebne skupine hrane za melankoličnu ženu. Dok je pijuckala, prelistala je poštu koju je pokupila te večeri, odvajajući neželjene kataloge koje će baciti u smeće i grupirajući račune koje će platiti tog vikenda.

Zastala je pred omotnicom na kojoj je bilo natipkano njezino ime i adresa. Povratne adrese nije bilo. Otvorila ju je nožićem za otvaranje pisama i izvukla presavijen komad papira. Odmah ga je ispustila iz ruke kao oparena.

Napisane tintom štampanim slovima bile su one iste dvije riječi koje je vidjela napisane krvlju na vratima Muzeja Crispin.

PRONAĐI ME

Skočila je na noge i srušila čašu s džin-tonikom. Kockice leda zaštopotale su na podu, ali ona se nije obazirala na njih i otišla je ravno do telefona.

Nakon što je telefon tri puta zazvonio, na njezin je poziv odgovori odrješit glas. - Rizzolijeva.

- Jane, mislim da mi je pisao!

- Molim?

- Upravo sam dobila poštom. Jedan papir...

- Uspori. Jedva te čujem u ovom prometu.

Maura je zastala kako bi se sabrala i uspjela je nešto mirnije reći: - Omotnica je naslovljena na mene. U noj je list papira sa samo dvije riječi: Pronađi me. - Udahnula je i tiho rekla: - To mora biti on.

- Piše li išta drugo na toj stranici? Bilo što?

Maura je okrenula stranicu i namrštila se. - Na poleđini su dva broja.

Kroz slušalicu je začula automobilsku trubu i Janeinu promrmljanu kletvu. - Slušaj, zapela sam na Aveniji Columbus. Jesi li kod kuće?

- Da.

- Dolazim. Je li ti računalo uključeno?

- Nije. Zašto?

- Uključi ga. Moraš mi nešto provjeriti. Mislim da znam što su ti brojevi.

- Čekaj malo. - Noseći telefon i poruku u ruci, Maura je pohitala hodnikom do radne sobe. - Upravo ga uključujem - rekla je kad je zaslon zatreperio i računalo zazujalo u život. - Reci mi o tim brojevima. Što su oni?

- Pretpostavljam da su zemljopisne koordinate.

- Otkud znaš?

- Jer nam je Josephine rekla da je dobila poruku jednaku kao tvoja, s brojevima, za koje se ispostavilo da su koordinate rezervata Blue Hills.

- Zato je onaj dan išla pješačiti onamo?

- Ubojica ju je tamo poslao.

Računalo je prestalo zujati. - U redu. Spojena sam. Što želiš da učinim?

- Idi na Google Earth. Utipkaj te brojeve za geografsku širinu i dužinu.

Maura je ponovno pogledala poruku, najednom pogođena značenjem riječi *Pronađi me*. - Gospode - promrljala je. - Govori nam gdje ćemo naći njezino tijelo.

- Itekako se nadam da si u krivu. Jesi li utipkala one brojeve?

- Sad ću. - Maura je odložila slušalicu i počela tipkati po tipkovnici, unoseći brojeve za širinu i dužinu. Na zaslonu se karta svijeta počela pomicati, primičući se koordinatama koje je ona odredila. Podigla je slušalicu i rekla: - Evo, sad mi povećava.

- Što pokazuje?

- Sjeveroistok SAD-a. To je Massachusetts...

- Boston?

- Tako izgleda... ne, čekaj... - Maura je zurila u zaslon dok su se pojedinosti izoštravale. Grlo joj se najednom osušilo. - To je u Newtonu - tiho je rekla.

- Gdje u Newtonu?

Maura je posegnula za mišem. Sa svakim novim klikom, slika se povećavala. Vidjela je ulice, stabla. Pojedinačne krovove. Najednom je shvatila u koju četvrt gleda, i od jeze joj se nakostriješila svaka dlaka na vratu. - To je moja kuća - šapnula je.

- Molim?

- Ovo su koordinate moje kuće.

- Isuse! Slušaj me! Poslat ću patrolno vozilo. Je li tvoja kuća sigurna? Želim da provjeriš sva vrata. Idi, idi!

Maura je skočila sa stolca i potrčala do ulaznih vrata. Bila su zaključana. Otrčala je do vrata garaže - i ona su bila zaključana.

Okrenula se prema kuhinji i najednom zaledila. Ostavila sam prozor otvoren.

Polako je krenula hodnikom, vlažnih dlanova, ustreptalog srca.

Zakoračivši u kuhinju, vidjela je da je prozor nedirnut, prostorija neoskvrnjena. Otopljene kockice leda ostavile su lokvicu vode koja je svjetlucala ispod stola. Prišla je vratima i provjerila jesu li zaključana. Naravno da su bila. Dvije godine ranije, jedan je uljez provalio u njezin dom i otad brižno pazi da zaključava vrata i uključi sigurnosni alarm. Zatvorila je i navukla zasun na kuhinjski prozor, a zatim samoj sebi dopustila smirenije disanje dok joj je puis postupno usporavao.

To je bila samo obična poruka, pomislila je. Bockanje koje je dostavila Poštanska služba SAD-a. Okrenula se i pogledala omotnicu u kojoj je poruka stigla. Tek je tad zamijetila da na njoj nema poštanske marke ni pečata.

Sam ju je dostavio. Došao je u moju ulicu i gurnuo je u moj poštanski sandučić.

Što mi je još ostavio?

Gledajući kroz prozor, zapitala se kakve tajne skriva tama. Dlanovi su joj ponovno bili hladni i vlažni dok je prilazila prekidaču za paljenje rasvjete oko kuće. Gotovo se bojala što bi svjetlo moglo otkriti, bojala da će Bradley Rose glavom i bradom stajati s druge strane prozora i zuriti u nju. Ali kad je pritisnula prekidač, bljesak svjetla nije otkrio nikakvo čudovište. Vidjela je plinski roštilj i vrtno pokućstvo od tikovine koje je kupila tek prošli mjesec, ali još nije stigla uživati u njemu. I iza dvorišta, na periferiji svjetla, uspjela je razabrati sjenoviti rub svog vrta. Ništa zabrinjavajuće, ništa neobično.

Zatim joj je pogled privuklo blago mreškanje, neka tek zamjetna bjelina koja je lepršala u mraku. Naprezala se ne bi li razabrala što je to, ali odbijalo je poprimiti oblik, odbijalo otkriti se. Izvadila je svjetiljku iz kuhinjske ladice i uperila je u noć. Zraka svjetla sletjela je na stablo japanske kruške koje je posadila dva ljeta ranije u udaljenom kutu dvorišta. Na jednoj grani tog stabla bilo je obješeno nešto bijelo i nagnuto, nešto što se sad beživotno njihalo na vjetru.

Zazvonilo je zvono na njezinim ulaznim vratima.

Naglo se okrenula, prsa su joj se panično nadimala. Hitajući u hodnik, opazila je neonsko modro svjetlo patrolnog vozila koje je pulsiralo kroz prozor njezinog dnevnog boravka. Otvorila je ulazna vrata i ugledala dvojicu pozornika iz Newtona.

- Doktorice Isles, je li sve u redu? - upitao je jedan od pozornika. - Dobili smo dojavu o mogućem uljezu na ovoj adresi.

- Dobro sam. - Ispustila je dubok uzdah. - Ali trebam vas da pođete sa mnom. Nešto provjeriti.

- Što?

- U dvorištu je iza kuće.

Pozornici su je slijedili hodnikom do kuhinje. Ondje je zastala, najednom se pitajući neće li ispasti smiješna. Histerična neudata žena koja zamišlja da sa stabala kruške vise duhovi. Sad kad su pokraj nje stajala dvojica policajaca, njezin je strah iščezao i na um su joj padale praktičnije brige. Ako je ubojica doista nešto ostavio u dvorištu iza njezine kuće, tom je predmetu morala pristupiti kao profesionalka.

- Pričekajte trenutak - rekla je i otrčala natrag u hodnik, do ormara u kojem je držala kutiju rukavica od lateksa.

- Biste li nam rekli što se događa? - doviknuo je jedan policajac. Vratila se u kuhinju s kutijom rukavica i obojici im pružila par. - Za svaki slučaj - rekla je.

- Što će nam rukavice?

- Za dokaze. - Zgrabila je baterijsku svjetiljku i otvorila kuhinjska vrata. Ljetna noć odisala je miomirisom borove kore i vlažne trave. Polako je hodala kroz dvorište, pretražujući svjetiljkom prostor ispred kuće, povrtnjak, travnjak, tražeći bilo kakvo iznenađenje koje je trebala pronaći. Jedino što nije pripadalo tom mjestu bilo je ono što je sad lepršalo u sjeni ispred nje. Zaustavila se ispred stabla kruške i uperila svjetiljku u predmet koji je visio sa grane.

- Ovo? - upitao je policajac. - Pa to je obična vrećica za namirnice.

S nečime unutra. Pomislila je na sve užase koji bi mogli stati u tu plastičnu vrećicu, na sve jezovite suvenire koje bi ubojica mogao oduzeti žrtvi, i najednom nije željela pogledati unutra. Prepustit će to Jane, pomislila je. Neka netko drugi bude prvi koji će to vidjeti.

- Je li to ono što vas zabrinjava? - upitao je policajac.

- On je to ostavio ovdje. Ušao je u moje dvorište i objesio ovu vrećicu na to stablo.

Policajac je navukao rukavice. - U redu, da vidimo što je to.

- Ne. Čekajte...

Ali on je već skinuo vrećicu s grane. Uperio je u nju svoju svjetiljku i čak i u tami, Maura je vidjela kako je iskrivio lice.

- Što je? - upitala je.

- Izgleda kao neka životinja. - Držao je vrećicu otvorenu kako bi ona pogledala u nju.

Na prvi pogled, ono što je vidjela doista je izgledalo kao gomila tamnog krzna. Ali kad je shvatila što je to uistinu, ruke su joj se zaledile u rukavicama od lateksa.

Pogledala je policajca. - To je kosa - tiho je rekla. - Mislim da je ljudska.

DVADESET I DEVET

- Josephinina je - rekla je Jane.

Maura je sjedila za kuhinjskim stolom i zurila u vrećicu za dokaze u kojoj je bila gusta masa crne kose. - To ne znamo - odgovorila je.

- Boja odgovara. I dužina. - Jane je pokazala na omotnicu u kojoj je bila poruka. - Praktički nam govori da ju je on poslao.

Kroz kuhinjski prozor, Maura je vidjela svjetlo baterijskih svjetiljaka ekipe forenzičara koji su proveli protekli sat pročešljavajući njezino dvorište. A na ulici su bila parkirana policijska patrolna vozila, s rotirkama na krovu, i njezini su susjedi vjerojatno virkali kroz prozore privučeni tim spektaklom. Ja sam žena kakvu ne želiš u svom susjedstvu, pomislila je. Pred mojom se kućom redovito pojavljuju policijska vozila, forenzičke ekipe i televizijski kombiji. Oteta joj je privatnost, njezin je dom bio izložen tim televizijskim kamerama i poželjela je širom otvoriti ulazna vrata i zavrištati izvjestiteljima da se izgube iz njezine ulice i ostave je na miru. Zamišljala je kako bi to izgledalo na kasnovječernjim vijestima, pobješnjela mrtvozornica vrišti kao luđakinja.

Međutim, pravi predmet njezinog bijesa nisu bile te kamere, nego muškarac koji ih je privukao ovamo. Muškarac koji je napisao onu poruku i ostavio suvenir obješen na njezino stablo kruške. Pogledala je Jane. - Zašto je dovraga to poslao baš meni? Ja sam samo patologinja. Periferna sam vašoj istrazi.

- Također si bila nazočna na gotovo svakom mjestu gdje smo pronašli tijela. Zapravo, ti si bila prva na ovom slučaju, počevši s onom CT pretragom Madam X. Tvoje je lice bilo na vijestima.

- Bilo je i tvoje, Jane. Mogao je ovaj suvenir poslati bostonskoj policiji. Zašto je dolazio u moju kuću? Zašto ga je ostavio u mom dvorištu?

Jane je sjela za stol sučelice Mauri. - Da je ta kosa poslana Bostonskoj policiji, mi bismo se pozabavili njome unutar policije i bez pompe. Umjesto toga, sad smo poslali vozila i forenzičari gaze po tvom posjedu. Naš je momak ovo pretvorio u javni spektakl. - Zastala je. - Možda je u tome poanta.

- Voli pozornost - rekla je Maura.

- A sad je svakako dobiva.

Vani je forenzička ekipa obavila pretragu. Maura je čula tresak zatvaranja vrata kombija, sve tiše režanje vozila na odlasku.

- Ranije si postavila jedno pitanje - rekla je Jane. - Pitala si, Zašto ja? Zašto bi ubojica ostavio suvenir pred tvojom kućom, umjesto da ga pošalje Bostonskoj policiji?

- Upravo smo se suglasile da je to zato što želi pozornost.

- Znaš, pada mi na pamet još jedan razlog. I neće ti se svidjeti. - Jane je uključila prijenosno računalo koje je donijela iz svog automobila i otvorila web stranicu Boston Globea. - Sjećaš li se da si pročitala ovaj članak o Madam X? Na zaslonu je bio arhiviran članak iz Globea: **TAJNE ZAGONETNE MUMIJE USKORO ĆE BITI OTKRIVENE**. Uz članak je bila kolor fotografija Nicholasa Robinsona i Josephine Pulcillo, koji su stajali svaki s jedne strane sanduka s Madam X.

- Da, pročitala sam ga - odgovorila je Maura.

- Ovaj su članak preuzeli brojni novinski portali. Objavljen je u mnoštvu novina. Ako ga je naš ubojica uočio, tad je znao da je pronađeno tijelo Lorraine Edgerton. I da će uslijediti uzbuđenje nakon CT-a. A sad pogledaj ovo.

Jane je otvorila sačuvan elektronski zapis na svom računalu i na zaslonu se pojavila jedna slika. Bio je to portret glave mlade žene duge crne kose i otmjeno izvijenih obrva. Ovo nije bila spontana fotografija, već službena poza ispred profesionalnog zastora, fotografija koja je mogla biti snimljena za studentski godišnjak.

- Tko je ona? - upitala je Maura.

- Ime joj je bilo Kelsey Thacker. Studentica koja je zadnji put viđena prije dvadeset i šest godina, dok se vraćala pješice kući iz bara u susjedstvu. U Indiju, Kalifornija.

- Indiju? - upitala je Maura. I sjetila se zgužvanih novina koje je izvukla iz glave one tsantse - novina otisnutih prije dvadeset i šest godina.

- Pregledali smo sva izvješća o ženama koje su nestale te godine na području Indija. Ime Kelsey Thacker iskakalo je na sve strane. A kad sam vidjela njezinu fotografiju, bila sam sigurna. - Pokazala je na sliku. - Mislim da je Kelsey ovako izgledala prije nego što joj je ubojica odrezao glavu. Prije no što je ogulio njezino lice i kožu glave. Prije no što joj je preparirao glavu i objesio je na špagu kao jebeni božični ukras. - Jane je uzrujano udahnula. - Bez lubanje, ne možemo usporediti njezin zubarski karton. Ali sigurna sam da je to ona.

Maurin pogled još uvijek je bio uperen u ženino lice. Tiho je rekla: - Izgleda kao Lorraine Edgerton.

- I kao Josephine. Tamnokosa, zgodna. Mislim da je jasno kakva vrsta žene privlači ovog ubojicu. Također znamo da gleda vijesti. Čuje da je u Muzeju Crispin pronađena Madam X i možda ga uzbuđuje sav taj publicitet. Ili mu jednostavno ide na živce. Važno je da je riječ samo o njemu. A onda uoči Josephininu fotografiju u onom članku o mumiji. Lijepo lice, crna kosa. Pljunuta njegova djevojka iz snova. Upravo onakva djevojka kakvu naizgled uvijek iznova ubija.

- I to ga je privuklo u Boston.

- Nedvojbeno je vidio i ovaj članak. - Jane je otvorila novi članak iz arhive Boston Globea, ovaj o Dami iz močvare: **TIJELO OTKRIVENO U PRTLJAŽNIKU JEDNE ŽENE**. Uz priču je bila Maurina fotografija, s podnaslovom: „Mrtvozornica kaže da uzrok smrti još nije utvrđen.”

- Ovo je fotografija još jedne zgodne žene crne kose - rekla je Jane. Pogledala je Mauru. - Možda ti, doktorice, nikad nisi primijetila sličnost, ali ja jesam. Prvi put kad sam vidjela Josephine i tebe u istoj prostoriji, pomislila sam da bi joj ti mogla biti starija sestra. Zato sam zamolila njutonsku policiju da pripazi na tvoju kuću. Možda ne bi bilo loše da na nekoliko dana napustiš kuću. Možda je također pravo vrijeme da razmisliš o tome da nabaviš psa. Velikog opasnog psa.

- Imam alarm, Jane.

- Pas ima zube. Osim toga, pravio bi ti društvo. - Jane je ustala kako bi otišla. - Znam da voliš svoju privatnost. Ali ponekad žena jednostavno ne želi biti sama. Ali ja jesam sama, pomislila je Maura kasnije, dok je gledala kako se Janein automobil udaljava i nestaje u noći. Sama u nijemoj kući, čak i bez psa koji bi mi radio društvo.

Uključila je alarm i ushodala se dnevnim boravkom, nespokojna kao životinja u kavezu, a pogled joj se uporno vraćao na telefon. Na kraju više nije mogla odoljeti

iskušenju. Osjećala se kao narkoman na odvikavanju dok je podizala slušalicu, a ruka joj je drhtala od potrebe dok je birala Danielov broj mobitela. Molim te, javi se. Molim te, budi ondje za mene.

Javila se njegova govorna pošta.

Prekinula je poziv ne ostavivši poruku i zagledala se u telefon. Osjećala se izdanom njegovom šutnjom. Večeras te trebam, pomislila je, ali ti si izvan mog dosega. Oduvijek si bio izvan mog dosega jer je Bog taj koji te posjeduje.

Bljesak prednjih automobilskih svjetala privukao ju je prozoru. Vani je jedno policijsko patrolno vozilo polako progimizalo pokraj njezine kuće. Mahnula je, pozdravljajući policajca bez lica koji je pazio na nju u noći kad muškarac kojeg je voljela to nije činio i nije mogao učiniti. Što je taj pozornik vidio prolazeći pokraj njezine kuće? Ženu s ugodnim domom i svim izvanjskim znakovima uspjeha, koja je stajala sama ispred prozora, izolirana i ranjiva.

Zazvonio je telefon.

Daniel, bila je njezina prva pomisao, a kad je dograbila slušalicu, srce joj je lupalo kao u trkača.

- Maura, jeste li dobro? - upitao je Anthony Sansone. Razočarana, dala je odgovor koji je zvučao odrješitije no što je željela. - Zašto ne bih bila?

- Čuo sam da je večeras u vašoj kući bilo uzbuđenja.

Nije se iznenadila da on već zna za to. Sansone je uvijek uspijevao naslutiti svaki uznemirujući drhtaj, svaki zaokret u vjetru.

- Sad je sve gotovo - rekla je. - PolICIJA je otišla.

- Ne biste smjeli biti sains večeras. Zašto se ne spakirate, doći ću po vas? Možete ostati ovdje na Beacon Hillu koliko god je potrebno.

Pogledala je kroz prozor praznu ulicu i razmislila o noći koja je čeka. Mogla ju je provesti ležeći budna, zabrinuto osluškajući svaki škripaj, svaki šušanj u kući. Ili se mogla povući u sigurnost njegovog velebnog zdanja, koje je on osigurao od čitavog svemira prijatni za koje je bio siguran da stoje protiv njega. U njegovoj baršunom presvučenoj utvrdi, opremljenoj starinama i srednjovjekovnim portretima, bit će zaštićena i sigurna, ali to bi bilo utočište u jednom mračnom i paranoičnom svijetu, s muškarcem koji u svemu vidi urote. Sansone je uvijek u njoj izazivao nemir; čak i sad, mjesecima nakon što ga je upoznala, činio joj se nepoznatljiv, muškarac izoliran svojim bogatstvom i svojim uznemirujućim vjerovanjem u trajnu mračnu stranu ljudskog roda. Možda će u njegovoj kući biti sigurna, ali neće se osjećati ugodno.

Vani je ulica još uvijek bila prazna, policijsko vozilo davno je otišlo. Samo jednu osobu noćas želim uz sebe, pomislila je. A on je jedina osoba koju ne mogu imati.

- Maura, da dođem po vas? - upitao je Sansone.

- Nema potrebe da dolazite po mene - odgovorila je. - Dovest ću se svojim automobilom.

Zadnji put kad je Maura bila u Sansoneovoj rezidenciji na Beacon Hillu bio je siječanj i u kaminu je gorjela vatra koja je štitila od zimske hladnoće. Iako je sad bila topla ljetna noć, hladnoća kao da se još uvijek zadržala u kući, kao da se zima zauvijek smjestila u ove tamno obložene prostorije, u kojima su ozbiljna lica promatrala s portreta na zidovima.

- Jeste li već večerali? - upitao je Sansone, pružajući njezinu torbu s potrepštinama za večer svom slugi, koji se diskretno povukao. - Mogu zamoliti kuhara da vam pripremi jelo.

Pomislila je na svoj topli sendvič sa sirom, od kojeg je pojela samo nekoliko zalogaja. Teško da se mogao računati večerom, ali nije imala teka pa je prihvatila samo čašu vina. Bio je to bogati Amarone, toliko taman da je izgledao gotovo crn na svjetlu vatre u salonu. Pijuckala ga je pod hladnim pogledom Sansoneovog pretka iz Šesnaestog stoljeća, čije su prodorne oči zurile s portreta iznad kamina.

- Prošlo je već previše vremena otkad ste me zadnji put posjetili - rekao je

Sansone, smještajući se u naslonjač sučelice njezinom. - Stalno se nadam da ćete prihvatiti pozive na naše mjesečne večere.

- Imala sam previše posla da bih došla na vaše sastanke.

- Je li to jedini razlog? Vaša zaposlenost?

Zagledala se u svoju čašu vina. - Nije - priznala je.

- Znam da vi ne vjerujete u našu misiju. Ali, mislite li još uvijek da smo skupina šašavaca?

Podigla je pogled i opazila da su mu usta iskrivljena u ironičan

osmijeh. - Mislim da Klub Mefisto ima zastrašujuć pogled na svijet.

- A vi ne dijelite taj pogled? Stojite u onoj obdukcijskoj sali i gledate kako vam dovoze žrtve umorstava. Vidite dokaz urezan u njihova tijela. Recite mi da to ne može poljuljati vašu vjeru u ljudski rod.

- Sve što mi to govori jest da postoje određeni ljudi koji ne pripadaju u civilizirano društvo.

- Ljudi koji se teško mogu nazvati ljudskim bićima.

- Ali jesu ljudska bića. Možete ih zvati kako god hoćete. Grabežljivci, lovci, čak demoni. Njihov DNK svejedno je jednak našem.

- Što ih onda čini drukčijima? Što ih tjera da ubijaju? - Odložio je svoju čašu i nagnuo se prema njoj, a pogled mu je bio jednako uznemirujuć kao i onaj s portreta iznad kamina. - Što nagoni jedno povlašteno dijete da se izvitoperi u čudovište kao što je Bradley Rose?

- Ne znam.

- To je problem. Pokušavamo svaliti krivnju na traumatična djetinjstva ili roditelje zlostavljače ili olovo u okolišu. I da, neka zločinačka ponašanja vjerojatno se mogu time objasniti. Ali postoje i izvanredni primjeri, ubojice koji odudaraju po svojoj okrutnosti. Nitko ne zna odakle dolaze ta stvorenja. A ipak svaki naraštaj, svako društvo proizvede jednog Bradleya Rosea i jednog Jimmyja Otta i čitavo mnoštvo grabežljivaca kao što su oni. Uvijek su među nama i moramo priznati da postoje. I zaštititi se.

Namrštila se. - Kako ste saznali tako mnogo o ovom slučaju?

- Dobio je velik publicitet.

- Ime Jimmyja Otta nikad nije otkriveno medijima. Nije javno poznato.

- Javnost ne postavlja pitanja koja ja postavljam. - Posegnuo je za bocom i natočio joj još vina. - Moji policijski izvori vjeruju da ću biti diskretan, a ja njima vjerujem da su točni. Dijelimo iste brige i iste ciljeve. - Odložio je bocu i pogledao je. - Jednako kao vi i ja, Maura.

- Nisam uvijek sigurna u to.

- Oboje želimo da ona mlada žena ostane živa. Želimo da je bostonska policija pronađe. To znači da moramo točno shvatiti zašto ju je ovaj ubojica oteo.

- Policija ima forenzičkog psihologa na slučaju. Već pokrivaju to područje.

- I koriste konvencionalan pristup. Ovako se ponašao ranije pa će se tako ponašati ponovno. Ali ova je otmica posve drugačija od prethodnih, prethodnih za koje znamo.

- Po čemu je različita? Započeo je obogaljujući tu ženu, a to je upravo njegov obrazac.

- Ali je zatim skrenuo od tog obrasca.

- Kako to mislite?

- I Lorraine i Kelsey Thacker nestale su bez traga. Nijednu otmicu nije slijedilo podrugivanje *pronađi me*. Nije bilo poruka ni policiji poslanih suvenira. Te su žene jednostavno nestale. Ova žrtva je drugačija. S gospođicom Pulcillo, ubojica kao da preklinje za vašu pozornost.

- Možda traži da bude uhvaćen. Možda je to molba da ga netko najzad zaustavi.

- Ili ima neki drugi razlog iz kojeg želi sav ovaj publicitet. Morate priznati, udešavanjem medijski eksponiranih incidenata upravo izaziva publicitet. Stavio je tijelo u prtljažnik. Počinio umorstvo i otmicu u muzeju. I sad ovo najnovije - ostavio suvenir u vašem dvorištu. Jeste li zamijetili koliko su se brzo mediji

pojavi u vašem susjedstvu?

- Izvjestitelji često prate policijske stanice.
- Dobili su dojavu, Maura. Netko ih je nazvao. - Zagledala se u njega.
- Mislite da ovaj ubojica tako očajnički želi pozornost?
- U svakom slučaju je dobiva. A sad, pitanje je, čiju pozornost traži?
- Zastao je. - Bojim se da je vaša pozornost ta koju on želi.

Odmahnula je glavom. - Moju već ima i to zna. Ako je ovo ponašanje kojim traži pozornost, usmjereno je na mnogo veću publiku. On čitavom svijetu govori: Pogledajte me. Pogledajte što sam učinio.

- Ili cilja na jednu određenu osobu. Nekoga tko bi trebao vidjeti ove vijesti i reagirati na njih. Mislim da on s nekim komunicira, Maura. Možda s drugim ubojicom. Ili budućom žrtvom.

- Njegova trenutačna žrtva ta je zbog koje moramo biti zabrinuti.

Sansone je odmahnuo glavom. - Drži je već tri dana. To nije dobar znak.

- Druge je žrtve držao živima mnogo duže od toga.

- Ali njima nije odrezao kosu. Nije igrao igrice s policijom i novinarima. Ova se otmica odvija uzduž vlastite vremenske linije. - Pogled koji joj je uputio bio je hladno činjeničan. - Ovaj put, stvari su drugačije. Ubojica je promijenio obrazac.

TRIDESET

Četvrt Cape Elizabeth u kojoj je živio doktor Gavin Hilzbrich bila je imućno predgrađe Portlanda, Maine, ali za razliku od dobro ušćuvanih posjeda uz ulicu, Hilzbrichova kuća bila je smještena podalje, na parceli obrasloj stablima, i nepravilan travnjak polako je umirao od nedostatka sunčevog svjetla. Stojeći na prilazu velike kuće u kolonijalnom stilu, Jane je zamijetila boju koja se ljuštila i zeleni odsjaj mahovine na stepenastom krovu, tragove sve slabijeg zdravlja doktorovih financija. Njegova kuća, jednako kao i njegov bankovni račun, gotovo je sigurno vidjela boljih dana.

Na prvi pogled, sjedokosi muškarac koji je otvorio vrata djelovao je imućno. Iako je bio u kasnim šezdesetim godinama života, stajao je nepogrljen od godina ili ekonomskih poteškoća. Usprkos toplome danu, bio je odjeven u sako od tvida, kao da se sprema otići predavati na sveučilište. Tek kad ga je malo pomnije promotrila, Jane je opazila da su rubovi okovratnika izlizani i sako nekoliko brojeva prevelik za njegova koščata ramena. No on ju je svejedno promatrao s prezirom, kao da ga ništa što njegova posjetiteljica može reći ne može ni najmanje zanimati.

- Doktor Hilzbrich? - rekla je. - Ja sam istražiteljica Rizzoli. Razgovarali smo telefonom.

- Rekao sam vam sve što sam imao.

- Nemamo mnogo vremena da bismo spasili ovu ženu.

- Ne mogu razgovarati o bivšim pacijentima.

- Sinoć nam je vaš bivši pacijent poslao suvenir.

Namrštio se. - Kako to mislite, kakav suvenir?

- Žrtvinu kosu. Odrezao joj ju je s glave, zagurao u plastičnu vrećicu i objesio je na stablo, kao trofej. Sad, ja ne znam kako bi psihijatar kao vi to protumačio. Ja sam samo policajka. Ali mrzim pomisliti što bi joj mogao sljedeće odrezati. A ako sljedeće što pronađemo bude komad njezinoga tijela, jebeno vam obećajem da ću se vratiti na vaš prag. I pozvat ću nekoliko televizijskih kamera da dođu sa mnom.

- Pustila je da se ta informacija slegne. - Onda, hoćete li sad razgovarati?

Zurio je u njezine usne, usne koje su bile čvrsto stisnute u dvije napete linije. Bez ijedne riječi, odmaknuo se u stranu i pustio je da uđe.

U unutrašnjosti kuće vonjalo je na cigarete - nezdrava navika koja je bila još nezdravija u toj kući u kojoj je vidjela natrpene kutije uzduž čitavog hodnika. Pogledavajući kroz vrata u razbacani ured, uočila je prepune pepeljare i radni stol

prekriven papirima i novim kutijama. Slijedila ga je u dnevni boravak, koji je bio deprimantno mračan i sumoran jer su gusta stabla ispred kuće priječila sunčevo svjetlo. Ovdje je sačuvan privid reda, ali kožni kauč na koji je sjela bio je zamrljan, a lijepo izrađen stolić za kavu nosio tragove nebrojenih šalica, nemarno odloženih na nezaštićeno drvo. I jedan i drugi vjerojatno su bili skupi, dokaz imućnije prošlosti njihovog vlasnika. Očito su se Hilzbrichove okolnosti strašno promijenile i ostavile ga s kućom koju nije mogao održavati. Ali muškarac koji je sjedio sučelice njoj nije odavao ni naznaku poraza i nimalo poniznosti. Još je uvijek bio u svemu doktor Hilzbrich, suočen s malom gnjavažom policijske istrage.

- Kako znate da je moj bivši pacijent odgovoran za otmicu te mlade žene? - upitao je.

- Imamo mnoštvo razloga sumnjati na Bradleya Rosea.

- Koji su to razlozi?

- Nije mi dopušteno otkriti pojedinosti.

- Ali od mene očekujete da vam otvorim njegov psihijatrijski karton?

- Kad je život jedne žene na kocki? Da, očekujem. I vi veoma dobro znate koje su vaše obveze. - Zastala je. - Budući da ste već bili u ovakvoj situaciji.

Nagla ukočenost na njegovom licu rekla joj je da on točno zna o čemu ona govori.

- Već vam je ranije jedan pacijent skrenuo s tračnica - rekla je. - Roditelji njegove žrtve nisu bili baš presretni s tom pričom o povjerljivom odnosu između doktora i pacijenta, zar ne? Obitelj može postati takva kad im netko razreže i nasjecka kćer. Najprije žaluje, zatim se razljuti i na kraju podnese tužbu. I sve se to pojavi u novinama. - Ogledala se po pohabanoj prostoriji. - Usput, liječite li još uvijek?

- Znate da ne liječim.

- Pretpostavljam da je teško baviti se psihijatrijom kad izgubiš licencu.

- To je bio lov na vještice. Roditelji su morali nekoga okriviti.

- Znali su točno koga kriviti - vašeg bivšeg pacijenta luđaka. Vi ste bili taj koji ga je proglasio izlječenim.

- Psihijatrija nije egzaktna znanost.

- Morali ste znati da je to učinio vaš pacijent. Kad je ta djevojka ubijena, zacijelo ste prepoznali njegovo djelo.

- Nisam imao dokaza da je to bio on.

- Samo ste željeli da problem nestane. Stoga niste ništa učinili, ništa niste rekli policiji. Hoćete li pustiti da se to ponovno dogodi s Bradleyem Roseom? A možete nam pomoći da ga zaustavimo.

- Ne vidim kako vam ja mogu pomoći.

- Dajte nam njegov dosje.

- Vi ne shvaćate. Ako vam ga dam, on će... - Zašutio je.

- On? - Njezin je pogled bio tako intenzivno uperen u njegovo lice da se on lecnuo, kao da je fizički pritisnut o stolac. - Govorite o Bradleyevom ocu, zar ne?

Doktor Hilzbrich progutao je slinu. - Kimball Rose me upozorio da ćete nazvati. Podsjetio me da su psihijatrijske zabilješke povjerljive.

- Čak i kad je život jedne žene u opasnosti?

- Rekao je da će me tužiti ako vam dam dosje. - Budalasto se nasmijao i ogledao po svom dnevnom boravku. - Kao da je ostalo išta što mi može uzeti! Banka je vlasnik ove kuće. Institut je godinama zatvoren, a država ga se sprema zaplijeniti. Ne mogu platiti ni porez na nekretnine.

- Kad je Kimball razgovarao s vama?

- Nazvao me prije nekih tjedan dana, možda više. Ne mogu se sjetiti datuma.

To je moralo biti nedugo nakon njezinog posjeta Teksasu. Od samog početka, Kimball Rose podigao je prepreke istrazi, sve kako bi zaštitio sina.

Hilzbrich je udahnuo. - Taj vam dosje ionako ne mogu dati. Više ga nemam.

- Tko ga ima?

- Nitko. Uništen je.

Zagledala se u njega u nevjerici. - Koliko vam je platio da to učinite? Jeste li se jeftino prodali?

Crvenjeći, ustao je na noge. - Više vam nemam što reći.

- Ali ja vama imam mnogo toga reći. Kao prvo, pokazat ću vam čime se Bradley bavi. - Posegnula je u aktovku i izvadila svežanj fotografija koje su bile dokazni materijal. Jednu po jednu, odrješito je stavljala fotografije na stolić za kavu, otkrivajući grotesknu galeriju žrtava. - Ovo je djelo vašeg pacijenta.

- Morat ću vas zamoliti da sad odete.

- Pogledajte što je učinio.

Okrenuo se prema vratima. - Ne moram to vidjeti.

- Jebemu, pogledajte!

Zastao je i polako se okrenuo prema stoliću za kavu. Kad se njegov pogled spustio na fotografije, oči su mu se razrogačile od užasa. Dok je doktor stajao kao ukopan, Jane je ustala sa stolca i odlučno mu prišla.

- On skuplja žene, doktore Hilzbrich. Tek što nije pridodao Josephine Pulcillo toj zbirci. Imamo ograničeno vrijeme prije no što je ubije. Prije no što je pretvori u nešto nalik ovome. - Pokazala je fotografiju mumificiranog tijela Lorraine Edgerton. - A ako to učini, njezina krv bit će na vašim rukama.

Hilzbrich nije prestao zuriti u fotografije. Noge kao da su ga najednom izdale i on je zateturao do stolca i sjeo na njega ovješениh ramena.

- Znali ste da je Bradley sposoban za ovo. Niste li? - upitala je Jane.

Odmahnuo je glavom. - Nisam znao.

- Bili ste njegov psihijatar.

- To je bilo prije više od trideset godina! Tad mu je bilo samo šesnaest. I bio je povučen i pristojan.

- Dakle, ipak ga se sjećate.

Stanka. - Da - priznao je. - Sjećam se Bradleya. Ali ne vidim kako bi vam išta što bih ja mogao reći moglo koristiti. Nemam pojma gdje je on sad. Nikad nisam mislio da je sposoban za... - Pogledao je fotografije. - To.

- Zato što je bio povučen i pristojan? - Nije mogla cinično se ne nasmijati. - Vi, od svih ljudi, morate znate da se treba paziti upravo mirnih tipova. Zacijelo ste vidjeli znakove, čak i dok mu je bilo samo šesnaest godina. Nešto što vas je upozorilo da će jednoga dana to činiti nekoj ženi.

Nevoljko, Hilzbrich se ponovno usredotočio na fotografiju mumificiranog tijela. - Da, on bi imao potrebno znanje. I vjerojatno vještinu da to učini - priznao je. - Bio je opčaran arheologijom. Otac mu je poslao kutiju udžbenika iz egiptologije i Bradley ih je uvijek iznova čitao. Opsesivno. Dakle, da, znao bi kako mumificirati tijelo, ali da napadne i otme ženu? - Odmahnuo je glavom. - Bradley nikad nije ništa pokrenuo i teško se ikome suprotstavljao. On je bio sljedbenik, ne vođa. Za to krivim njegovog oca. - Pogledao je Jane. - Upoznali ste Kimballa?

- Da.

- Tad znate da vlada svima. U toj obitelji, Kimball donosi sve odluke. On odlučuje što je dobro za njegovu suprugu, za njegovog sina. Kad god je Bradley morao nešto odlučiti, čak i kad je to bilo nešto jednostavno kao što je što će jesti za večeru, morao bi mozgati o tome do najsitnijih pojedinosti. On ne bi mogao donijeti odluku u hipu sekunde, a to zahtijeva otmica žrtve, zar ne? Uočiš je, želiš je, uzmeš je. Nemaš vremena za mozganje hoćeš li to učiniti ili ne.

- Ali, ako je imao priliku planirati, ne bi li to mogao izvesti?

- Možda bi maštao o tome. Ali momak kojeg sam ja poznavao, bojao bi se naći licem u lice s djevojkom.

- Kako je onda završio u institutu? Niste li specijalizirali baš to, dječake sa zločinačkim seksualnim ponašanjem?

- Seksualne devijacije pojavljuju se u raznim oblicima.

- Kakav je oblik imala Bradleyeva?

- Vrebanje. Opsesija. Voajerizam.

- Kažete mi da je on samo virkao?

- Išlo je malo dalje od toga, zato ga je otac i poslao u institut.

- Koliko dalje?

- Najprije je nekoliko puta uhvaćen kako viri kroz prozor susjede tinejdžerice. Zatim je napredovao do toga da je prati u školi, a kad ga je javno odbila, provalio je u njezinu kuću dok je bila prazna i zapalio joj krevet. Tad je sudac dao Bradleevim roditeljima ultimatum: ili će dječak otići na liječenje, ili ga čeka zatvor. Roseovi su odlučili poslati ga izvan države kako tračevi ne bi našli put do njihovog ekskluzivnog kruga prijatelja. Bradley je došao u institut i ostao dvije godine.

- To se čini kao prilično dug boravak.

- Tako je zahtijevao njegov otac. Kimball je želio da momak bude posve izliječen kako ne bi ponovno osramotio obitelj. Majka je željela da se vrati kući, ali Kimball je pobijedio. Bradley je djelovao zadovoljan s nama. Na institutu smo imali šumu i pješačke staze, čak i jezero za pecanje. Uživao je u boravku u prirodi i uspio steći nekoliko prijatelja.

- Prijatelja kao Jimmy Otto?

Hilzbrich je izvio lice na spomen tog imena.

- Vidim da se sjećate i Jimmyja - rekla je Jane.

- Da - tiho je odgovorio. - Jimmy je bio... upečatljiv.

- Jeste li čuli da je mrtav? Ustrijeljen je prije dvanaest godina, u San Diegu. Kad je provalio u kuću jedne žene.

Kimnuo je glavom. - Nazvao me jedan detektiv iz San Diega. Želio je pozadinske informacije. Htio je znati mislim li da je Jimmy možda činio nešto nezakonito kad je ubijen.

- Pretpostavljam da ste mu odgovorili potvrdno.

- Liječio sam na stotine dječaka sociopata, istražiteljice. Dječaka koji su podmetali požare, mučili životinje, napadali kolege u razredu. Ali samo su me malobrojni doista uplašili. - Pogledao ju je u oči. - Jimmy Otto bio je jedan od njih. On je bio savršen grabežljivac.

- I to se zacijelo prenijelo na Bradleya.

Hilzbrich je trepnuo. - Molim?

- Ne znate za njihovo partnerstvo? Lovili su zajedno, Bradley i Jimmy. A upoznali su se u vašem institutu. Niste to zamijetili?

- Imali smo samo trideset pacijenata, naravno da su se poznavali. Vjerojatno su bili zajedno na skupnoj terapiji. Ali ti su dječaci imali posve različite osobnosti.

- Možda su zato tako dobro radili zajedno. Nadopunjavali su jedan drugoga. Jedan vođa, drugi sljedbenik. Ne znamo tko je odabirao žrtve, ili tko ih je doista ubio, ali jasno je da su bili partneri. Zajedno su sakupljali zbirku. Do one noći kad je Jimmy ubijen. - Prikovala ga je nesmiljenim pogledom. - A sad je Bradley nastavio bez njega.

- Tad se pretvorio u drugačiju osobu od one koju ja pamtim. Slušajte, znao sam da je Jimmy opasan. Još kao petnaestogodišnjak, plašio me. Sve je plašio, uključujući vlastite roditelje. Ali Bradley? - Odmahnuo je glavom. - Da, on jest amoralan. Da, mogli ste ga nagovoriti da učini bilo što, možda čak i da ubije. Ali on je sljedbenik, ne vođa. On treba nekoga tko će ga voditi, nekoga tko će donositi odluke.

- Mislite, novog partnera kao što je bio Jimmy.

Hilzbrich je zadrhtao. - Hvala Bogu, nema mnogo čudovišta kao Jimmy Otto. Mrzim pomisliti što je Bradley mogao naučiti od njega.

Pogled joj se spustio na fotografije na stolu. Naučio je dovoljno da nastavi dalje sam. Dovoljno da postane jednako čudovišan kao Jimmy.

Pogledala je Hilzbricha. - Rekli ste da mi ne možete dati Bradleyev dosje.

- Rekao sam vam. Uništen je.

- Tad mi dajte dosje Jimmyja Otta.

Oklijevao je, zbunjen tim zahtjevom. - Zašto?

- Jimmy je mrtav, pa se ne može žaliti na povjerljivost odnosa između liječnika i pacijenta.

- Od kakve će vam koristiti biti taj dosje?

- Bio je Bradleyev partner. Zajedno su putovali, zajedno ubijali. Ako uspijem razumjeti Jimmyja, to mi možda pomogne dokučiti u kakvog se muškarca pretvorio Bradley.

Kratko je razmišljao o tom zahtjevu, a zatim kimnuo i ustao. - Morat ću pronaći dosje. Možda potraje.

- Zar ga čuvate ovdje?

- Mislite da mogu plaćati skladište? Svi fascikli iz instituta ovdje su u mojoj kući. Ako pričekate, donijet ću ga - rekao je i izišao iz prostorije.

Groteskne fotografije na stolicu za kavu poslužile su svojoj svrsi i ona više nije mogla podnijeti pogled na njih. Dok ih je prikupljala, glavom joj je proletjela uznemirujuća slika četvrte žrtve, još jedne tamnokose ljepotice usoljene do sušenog mesa, i zapitala se ne vodi li ubojica upravo u tom trenutku Josephine u zagrobni život.

Zazvonio je njezin mobitel. Ispustila je fotografije kako bi odgovorila na poziv.

- Ja sam - rekao je Barry Frost.

Nije očekivala poziv od njega. Pripremajući se za novosti o njegovim bračnim jadima, nježno je upitala: - Kako si?

- Upravo sam razgovarao s doktoricom Welsh.

Nije imala pojma tko je doktorica Welsh. - Je li to ona bračna savjetnica koju ste planirali posjetiti? Mislim da je to sjajna ideja. Ti i Alice raspravite svoje probleme i dokučit ćete što trebate učiniti.

- Ne, nismo još bili kod savjetnice. Ne zovem zbog toga.

- Tko je onda doktorica Welsh?

- Ona biologinja sa Sveučilišta Massachusetts, ona koja mi je rekla sve o močvarama i močvarnim tlima. Danas me nazvala i pomislio sam da bi ti htjela ovo čuti.

Razgovor o močvarama i močvarnim tlima bio je veliko poboljšanje, pomislila je. Barem ne plače zbog Alice. Pogledala je na sat, pitajući se koliko će dugo trebati doktoru Hilzbrichu da pronađe dosje Jimmyja Otta.

- ... i doista je rijetka. Zato su joj trebali dani da je identificira. Morala ju je odnijeti nekom botaničaru na Harvardu i on je potvrdio.

- Oprosti - rekla je. - O čemu govoriš?

- O onoj biljnoj tvari koju smo izvukli iz kose Dame iz močvare. Bilo je lišća i nekakvih sjemenki. Doktorica Welsh je rekla da je to od biljke po imenu... - Uslijedila je stanka i Jane je čula listanje stranica dok je Frost tražio u svojim bilješkama. - *Carex oronensis*. To je znanstveno ime. Poznata je i kao Orono šaš.

- Ta biljka raste u močvarama?

- I na poljima. Ujedno voli izuzetno mješovita mjesta, kao što su čistine i prostor uz ceste. Primjerak je izgledao svjež, pa ona misli da je zapeo u kosu žrtve kad je tijelo bilo premještanu. Orono šaš ne proizvodi sjemenke do srpnja.

Jane je sad posvećivala punu pozornost onome što je Frost govorio.

- Rekao si da je ova biljka rijetka. Koliko rijetka?

- Postoji samo jedno područje na svijetu gdje ta biljka raste. Dolina rijeke Penobscot.

- Gdje je to?

- U Maineu. Gore, oko područja Bangor.

Zagledala se kroz prozor u gusti zastor stabala oko kuće doktora Hilzbricha. Maine. Bradley Rose proveo je dvije godine života ondje.

- Rizzolijeva - rekao je Frost - želim se vratiti.

- Molim?

- Nisam te smio ostaviti na cjedilu. Želim ponovno biti u ekipi.

- Jesi li siguran da si spreman?

- Moram to učiniti. Moram pomoći.

- Već jesi - rekla je. - Dobrodošao natrag.

Dok je završavala razgovor, doktor Hilzbrich ušao je u sobu noseći tri debela dosjea. - Ovo su Jimmyjevi dokumenti - rekao je, pružajući joj ih.

- Još nešto moram znati, doktore.

-Da?

- Rekli ste da je institut zatvoren. Što se dogodilo s posjedom?

Odmahnuo je glavom. - Godinama je bio na tržištu, ali nikad nije prodan. Previše je zabačen da bi zanimao građevinare. Nisam mogao plaćati poreze i uskoro ću ga izgubiti.

- Trenutačno nitko nije ondje?

- Godinama je zatvoren.

Ponovno je pogledala na sat i razmislila koliko još ima sati sunčevog svjetla.

Pogledala je Hilzbricha. - Recite mi kako da dođem do njega.

TRIDESET I JEDAN

Ležeći budna na pljesnivom madracu, Josephine je zurila u tamu svog zatvora i sjetila se onog dana, dvanaest godina ranije, kad je s majkom pobjegla iz San Diega. Bilo je to jutro nakon što je Medea obrisala krv s poda, oprala zidove i potom se riješila muškarca koji je ušao u njihov dom i zauvijek promijenio njihove živote.

Prešle su meksičku granicu i, dok se njihov automobil probijao kroz šikaru Bajes, Josephine se još uvijek tresla od straha. Ali Medea je bila sablasno smirena i usredotočena, njezine ruke savršeno spokojne na volanu. Josephine nije shvaćala kako njezina majka može biti tako pribrana. Nije shvaćala toliko mnogo stvari. Tog je dana svoju majku upoznala kakva je doista bila.

Tog je dana saznala da je kćerka jedne lavice.

- Sve što sam učinila, učinila sam zbog tebe - rekla joj je Medea dok je njihov automobil jurio po asfaltu koji je svjetlucao od vrućine.

- Učinila sam kako bismo ostale zajedno. Mi smo obitelj, draga, a obitelj se mora držati zajedno. - Pogledala je svoju prestravljenu kćerku, koja je sjedila šćućurena pokraj nje kao ranjena životinja. - Sjećaš li se što sam ti rekla o nuklearnoj obitelji? Kako je definiraju antropolozi?

Neki je muškarac upravo nasmrtno iskrvario u njihovoj kući. Upravo su se riješile njegovog tijela i pobjegle iz države. A njezina majka je mirno poučava antropološku teoriju?

Usprkos nevjerici u očima njezine kćerke, Medea je nastavila: - Antropolozi će ti reći da nuklearna obitelj nije majka, otac i dijete. Ne, ona je majka i dijete. Očevi dolaze i odlaze. Otplove na more ili odu u rat i često se ne vrate kući. Ali majka i dijete zauvijek su povezani. Majka i dijete su primordijalna jedinica. Mi smo ta jedinica i ja ću učiniti sve što je potrebno kako bih je zaštitila, kako bih zaštitila nas. Zato moramo pobjeći.

I pobjegle su. Napustile su grad koji su obje voljele, grad koji im je bio dom tri godine - dovoljno dugo da steknu prijatelje, stvore veze. U jednoj noći, jednim jedinim pucnjem, sve te veze bile su zauvijek prekinute.

- Pogledaj u pretincu za rukavice - rekla je Medea. - Naći ćeš jednu omotnicu.

Kćerka, još uvijek ošamućena, pronašla je tu omotnicu i otvorila je. U njoj su bila dva rodna lista, dvije putovnice i vozačka dozvola. - Što je ovo?

- Tvoje novo ime.

Djevojka je otvorila putovnicu i ugledala vlastitu fotografiju - fotografiju za koju se nejasno sjećala da je snimljena mjesecima ranije, na zahtijevanje njezine majke. Nije tad znala da je za putovnicu.

- Kako ti se čini? - upitala je Medea. Djevojka se zagledala u ime. Josephine.

- Lijepo je, nije li? To je tvoje novo ime.

- Zašto mi je potrebno? Zašto to ponovno činimo? - Djevojčin glas pretvorio se u histeričan vrisak. - Zašto?

Medea je zaustavila automobil uz rub ceste. Uхватила je dlanovima kćerkino lice i primorala je da je pogleda u oči. - Činimo to zato što nemamo izbora. Ne

pobjegnemo li, strpat će me u zatvor. Oduzet će mi te.

- Ali ti nisi ništa učinila! Nisi ga ti ubila. Ja sam!

Medea je zgrabila kćerku za ramena i silovito je protresla. - Da to nikad nikome nisi rekla, jesi li shvatila? Nikad.

Ako nas ikad uhvate, ako nas policija ikada pronade, moraš im reći da sam ja pucala na njega. Da sam ja ubila tog muškarca, ne ti.

- Zašto želiš da lažem?

- Zato što te volim i ne želim da patiš zbog onoga što se dogodilo. Ubila si ga kako bi me zaštitila. Sad ja štitim tebe. Zato mi obećaj da će ovo ostati tajna. Obećaj mi.

I njezina kćerka je obećala, iako su joj događaji prethodne noći još bili živi u glavi: Njezina majka na podu u spavaćoj sobi, muškarac stoji iznad nje. Stran odsjaj pištolja na noćnom ormariću. Koliko je bio težak kad ga je podigla. Kako su joj se ruke tresle kad je pritisnula okidač. Ona, a ne njezina majka, ubila je tog uljeza. To je bila tajna između njih, tajna za koju su samo njih dvije znale.

- Nitko nikad ne mora saznati da si ga ti ubila - tad je rekla Medea.

- To je moj problem, ne tvoj. Nikad neće biti tvoj. Ti ćeš odrasti i nastaviti sa svojim životom. Bit ćeš sretna. A ovo će ostati zakopano u prošlosti.

Ali nije ostalo zakopano, pomislila je Josephine, ležeći u svom zatvoru. Ono što se dogodilo te noći vratilo se kako bi me proganjalo.

Pukotine svjetla polako su postajale sve izrazitije kroz daske na otvoru, kako je dan išao prema podnevu. Bilo je tek dovoljno vidljivo da uspije nazrijeti obris vlastite ruke kad bi je ispružila ispred lica. Još nekoliko dana na ovome mjestu, pomislila je, i bit ću kao šišmiš, sposobna kretati se u mraku.

Uspravila se, otresajući jutarnju hladnoću. Čula je štropot lanca dok je pas pio vodu. I ona je slijedila njegov primjer i otpila iz vrča s vodom. Dvije noći ranije, kad joj je njezin zarobitelj odrezao kosu, ostavio joj je novu vrećicu s kruhom i sad se razbjesnila otkrivši da su na plastici novoizjedene rupe. Miševi su je se dočepali. Pronađite svoju hranu, pomislila je dok je pohlepno gutala dvije kriške kruha.

Treba mi snaga; moram pronaći način da pobjegnem odavde.

Učinit ću to za nas, mama. Za primordijalnu jedinicu. Naučila si me kako preživjeti pa ću preživjeti. Jer ja sam tvoja kćerka.

Kako su sati prolazili, savijala je mišiće, uvježbavala pokrete. Ja sam kćerka svoje majke. To je bila njezina mantra. Bez prestanka, Josephine je šepesala po ćeliji zatvorenih očiju, pamteći koliko je koraka potrebno od madraca do zida, od zida do vrata. Tama će biti njezina prijateljica, bude li znala kako je iskoristiti.

Vani je onaj pas zalajao.

Podigla je pogled, a srce joj je najednom žestoko zalupalo, kad su po stropu zaškripali koraci.

Vratio se. To je to, ovo je moja prilika.

Spustila se na madrac i sklupčala u fetalni položaj, zauzimajući univerzalni položaj preplašenih i poraženih. On će vidjeti ženu koja se predala, ženu koja je spremna umrijeti. Ženu koja mu neće stvarati probleme.

Zasun je zacvilio. Vrata se otvorila.

Vidjela je sjaj njegove baterijske svjetiljke na pragu. Ušao je u prostoriju i odložio vrč sa svježom vodom i novu vrećicu kruha. Ostala je savršeno nepomična. Neka se pita jesam li mrtva.

Njegovi koraci su se približili i čula je kako diše u tami iznad nje. - Vrijeme ističe, Josephine - rekao je.

Nije se pomaknula, čak ni kad se on sagnuo i pomilovao je po ošišanoj glavi.

- Zar te ona ne voli? Zar te ne želi spasiti? Zašto ne dolazi?

Ne reci ni riječ. Ne pomakni ni mišić. Neka se nagne bliže.

- Svih se ovih godina uspijevala skrivati od mene. Ako sad ne iziđe, kukavica je. Samo bi kukavica pustila da umre njezina kćerka.

Osjetila je kako se madrac uleknuo kad je kleknuo pokraj nje.

- Gdje je ona? - upitao je. - Gdje je Medea?

Njezina šutnja ga je frustrirala. Zgrabio ju je za zglob i rekao: - Možda kosa nije bila dovoljna. Možda je vrijeme da im pošaljem novi suvenir. Misliš li da bi prst poslužio?

Ne. Gospode, ne. Panika joj je vrištala da istrgne ruku, da ga udari i zavriskne, da učini bilo što kako bi izbjegla mučenje koje slijedi. Ali ostala je nepomična, i nadalje glumeći žrtvu paraliziranu očajem.

Uperio je svjetiljku ravno u njezino lice i zasljepljena svjetlom, ona nije mogla pročitati izraz njegovoga lica, nije mogla ništa vidjeti u crnim dupljama njegovih očiju. Bio je toliko usredotočen na to da izazove njezinu reakciju, da nije zamijetio što drži u slobodnoj ruci. Nije zamijetio kad su se njezini mišići napeli kao tetiva luka.

- Ako ja počnem rezati, možda ćeš ti početi govoriti - rekao je.

Izvukao je nož.

Zamahнула je uvis i naslijepo zabila dugačku, šiljastu petu cipele u njegovo lice. Čula je kako peta muklo probija meso i s vriskom se srušila natrag na madrac.

Zgrabila je svjetiljku i zavitala je o pod, razbijajući žarulju. Prostoriju je preplavila tama. Tama je moja prijateljica. Otkoturala se s madraca i s mukom uspravila. Čula ga je nekoliko stopa podalje, puzao je po podu, ali nije ga mogla vidjeti i on nije mogao vidjeti nju. Bili su jednako slijepi.

Samo što ja znam pronaći vrata u mraku.

Sve ono uvježbavanje, sve pripreme, urezale su joj naredne pokrete u mozak. S ruba madraca, bila su tri koraka do zida. Sedam koraka uza zid, i doći će do vrata. Iako ju je gips na nozi usporavao, nije trčila vrijeme krećući se kroz tamu. Izbrojala je sedam koraka. Osam koraka. Devet...

Gdje su prokleta vrata?

Čula je njegovo teško disanje i ojađeno stenjanje dok se trudio snaći u prostoru i odrediti gdje je ona u toj, kao u rogu mračnoj prostoriji.

Nemoj ni pisnuti. Ne dopusti mu da sazna gdje si.

Polako je krenula unatrag, jedva se usuđujući disati, pomno pazeći pri svakom koraku kako ne bi odala svoj položaj. Ruka joj je kliznula po glatkom betonu, a zatim okrnula drvo.

Vrata.

Okrenula je kvaku i gurnula. Naglo cviljenje šarki činilo se zaglušujućim. Kreni!

Već je čula kako se baca na nju, bučan kao bik. Posrnula je kroz vrata i zatvorila ih. U trenutku kad se on zabio o njih s unutarne strane, ona je navukla zasun.

- Josephine, ne možeš pobjeći! - povikao je.

Nasmijala se i vlastiti joj je smijeh zazvučao tuđ, divlji i lakouman lavež pobjede. - Upravo jesam, seronjo! - uzvratila mu je.

- Grdno ćeš požaliti! Kanili smo te pustiti da živiš, ali sad nećemo! Sad nećemo!

Počeo je urlati, lupati po vratima u nemoćnom bijesu dok se ona polako uspinjala tamnim stubama. Gips je odjekivao na drvetu. Nije znala kamo te stube vode, a na njima je bilo gotovo jednako mračno kao u njezinom betonskom bunkeru. Ali sa svakom stubom kojom bi se uspela, stubište kao da je postajalo sve svjetlije. Sa svakim korakom, ponavljala je svoju mantru: Ja sam kćerka svoje majke. Ja sam kćerka svoje majke.

Negdje na pola stubišta, ugledala je pukotine svjetla oko zatvorenih vrata na vrhu stuba. Tek kad se približila tim vratima, najednom se usredotočila na riječi koje joj je on rekao samo nekoliko trenutaka ranije.

Kanili smo te pustiti da živiš. *Mi*.

Vrata ispred nje najednom su se širom otvorila i bljesak svjetla ranio joj oči. Treptala je privikavajući oči na svjetlo i pokušavala se usredotočiti na lik koji se nazirao u blještavom četverokutu prolaza kroz vrata.

Lik koji je prepoznala.

TRIDESET DVA

Dvadeset godina neodržavanja, gladne zime i mraz privatnu su cestu Instituta Hilzbrich sveli na popucali asfalt izmrežkan od nadirućeg korijenja stabala. Jane je zastala pred znakom POSJED NA PRODAJU, sa Subaruom u leri dok je razmišljala bi li se povezala tom uništenom cestom. Na ulazu nije bilo lanca koji bi priječio put; svatko je mogao ući na posjed.

Svatko je mogao čekati ondje.

Izvukla je mobitel i vidjela da još uvijek ima signal. Pomislila je da pozove lokalno pojačanje, ali je zaključila da bi to bila ponižavajuće loša zamisao. Nije željela da se mjesni policajci smiju istražiteljici iz velikoga grada, kojoj je potrebna pratnja samo kako bi provjerila strašnu šumu Mainea. Da, istražiteljice, tvorovi i dikobrazi mogu biti pogubni.

Krenula je cestom.

Njezin je Subaru polako poskakivao po razlomljenom kolniku, a granje niskog raslinja grebalo po vratima. Spuštajući prozor, osjetila je miris lišća koje trune i vlažne zemlje. Cesta je postala još neprohodnija, i dok je zaobilazila rupe, počela je strahovati da će slomiti osovine kotača i ostati nasukana sama usred šume. Od same te pomisli osjetila je veću nelagodu nego dok bi hodala ulicom nekog većeg grada. Grad je shvaćala i mogla se nositi s njegovim opasnostima.

Šuma je bila strano područje.

Najzad su stabla ustupila mjesto čistini i ona je zaustavila automobil na parkiralištu obraslom podivljanim raslinjem. Izišla je iz automobila i zagledala se u napušteni Institut Hilzbrich koji se nazirao ispred nje. Izgledao je baš kao ustanova kakva je nekoć bio, sagrađen od strogog betona, ublaženog samo ukrasnim biljem koje se sad predavalo korovitim osvajačima. Zamislila je učinak koji bi ovo zdanje nalik utvrdi imalo na svaku obitelj koja bi ovamo stigla s problematičnim sinom. Izgledalo je baš kao mjesto na kojemu će se dječak izliječiti jednom zauvijek, gdje neće biti posebnog tretmana, ni polumjera. Ova je zgrada obećavala strogu ljubav i stroge granice. Očajni roditelji koji bi promatrali tu nepopustljivu fasadu, vidjeli bi nadu.

Ali sad je ta zgrada otkrivala koliko su šuplje te nade bile. Većina prozora bila je prekrivena daskama. Vjetar je nanio hrpe trulog lišća pred ulaz, a smeđe mrlje kaljale su zidove na mjestima gdje je hrđava voda kapala iz začepljenih oluka na krovu. Nikakvo čudo da doktor Hilzbrich nije uspio prodati posjed: ovo je zdanje bilo nakaradno. Stojeći na parkiralištu, osluškivala je vjetar među granama stabala, zujanje kukaca. Nije čula ništa neobično, samo zvukove ljetnog poslijepodneva u šumi. Izvadila je ključeve koje joj je posudio doktor Hilzbrich i prišla ulaznim vratima. Ali kad je vidjela vrata, naglo je zastala.

Brava je bila obijena.

Posegnula je za oružjem i lagano gurnula vrata stopalom. Otvorila su se i propustila tračak svjetla u tamu s druge strane. Uperivši snop svjetla svoje džepne svjetiljke u tu tamu, Jane je ugledala prazne limenke piva i opuške cigareta na podu. U mraku su zujale muhe. Srce joj je naglo ubrzalo do galopa, a ruke postale hladne kao led. Osjetila je zreo miris nečeg mrtvog, nečeg što se već raspada.

Samo da ne bude Josephine.

Zakoračila je u zgradu i njezine su cipele zaškripale po razbijenom staklu. Polako je pretraživala svjetiljkom prostoriju i opazila grafite nažvrljane na zidovima. GREG I JA ZAUVIJEK! KARI PUŠI KURAC! Bile su to tipične srednjoškolske gluposti i ona je prošla pokraj njih, okrećući svjetiljku prema mračnom uglu. Ondje se zraka svjetla zaustavila.

Nešto je tamno ležalo sklupčano na podu.

Kad je prišla, vonj mesa koje truli postao je neizdrživ. Zureći u mrtvog rakuna, vidjela je ličinke koje su migoljile i sjetila se bjesnoće. Zapitala se vrebaju li u zgradi šišmiši.

Došlo joj je na povraćanje od tog smrada pa je pobjegla natrag na parkiralište i očajnički duboko udisala zrak ne bi li ga isprala iz pluća. Tek je tad, dok je stajala okrenuta prema stablima, zamijetila tragove guma. Vodili su s popločanog parkirališta u šumu, gdje su dvije kolotečine presijecale meko šumsko tlo. Otkinute grančice i pregaženo granje reklo su joj da je ta šteta nanesena nedavno. Slijedeći tragove kolotečina, ušla je u šumu, ali ubrzo su se tragovi zaustavili na početku pješačke staze koja je bila previše uzana za svaki automobil. Na početku staze, još uvijek je bio postavljen znak, zabijen čavlom u drvo.

KRUŽNA STAZA

Bio je to jedan od pješačkih puteljaka Instituta. Bradley je volio boravak u prirodi, rekao joj je doktor Hilzbrich. Od pomisli da zađe u tu šikaru, srce joj je brže zakucalo. Pogledala je tragove guma. Onaj tko je bio ovdje, otišao je, ali mogao bi se vratiti u svakom trenutku. Osjećala je težinu pištolja na boku, ali je svejedno potapšala futrolu, refleksivno provjeravajući kako bi samu sebe umirila da je njezino oružje još uvijek ondje.

Krenula je stazom koja je mjestimično bila toliko obrasla da je Jane povremeno skrenula s puta te se morala vratiti kako bi ga iznova pronašla. Baldahin stabala postao je gušći i priječio sunčevo svjetlo. Pogledala je svoj mobitel i s očajem shvatila da je signal nestao. Pogledavši iza sebe, vidjela je da su se stabla zbila iza nje. Ali ispred nje, šuma kao da se otvarala i opazila je sunčevo svjetlo.

Krenula je prema toj čistini, pokraj stabala koja su umirala ili već bila mrtva, svedena na šuplje panjeve. Najednom je tlo pod njezinim nogama popustilo i ona je utonula do gležnja u blato. Izvlačeći nogu, umalo je izgubila cipelu. Zgadeno je pogledala zablacene manšete na hlačama i pomislila: mrzim šumu. Mrzim boravak u prirodi. Ja sam policajka, nisam rendžer.

Zatim je ugledala otisak cipele: muške, veličine četrdeset i tri ili četrdeset i četiri. Svaki sušanj, svaki jauk bube, kao da je postao glasniji. Vidjela je i druge otiske koji su se udaljavali od staze i slijedila ih pokraj hrpe rogoza. Više nije bilo važno što su joj cipele mokre, a nogavice hlača zablacene. Sad se usredotočila samo na te otiske stopala koji su je vodili dublje u močvaru. Dotad je već posve izgubila pojam gdje je skrenula s glavne staze. Iznad glave, sunce joj je govorilo da je podne davno prošlo, a šuma je neobično utihnula. Bez cvrkuta ptica, bez vjetra, čulo se samo zujanje komaraca oko njezinog lica.

Otisci stopa su skrenuli nasipom prema suhom tlu.

Zastala je, zbunjena promjenom smjera, dok nije zamijetila stablo. Deblo mu je bilo obavijeno omčom od najlonskog užeta. Drugi kraj tog užeta vodio je u močvaru i nestajao ispod površine vode boje tamnog čaja.

Povukla je užu i osjetila otpor potežući ga. Polako je izranjalo iz blata. Sad je snažno ptezala, svom snagom, izvlačeći sve više konopa zapletenog močvarnim biljem. Nešto je naglo razbilo površinu vode, nešto zbog čega je vrisnula i šokirano zateturala unatrag. Opazila je lice upalih očiju koje ju je promatralo kao groteskna vodena nimfa.

Zatim je to lice polako potonulo natrag u močvaru.

TRIDESET I TRI

Bio je već sumrak kad su ronici Državne policije Mainea najzad pretražili močvaru. Voda je bila duboka samo do prsa; stojeći na suhom nasipu, Jane je gledala kako glave ronioca učestalo izranjaju da bi se ronici orijentirali ili donijeli neki novi predmet na pomnije proučavanje. Voda je bila pretamna za vizualni pregled pa su bili primorani rukama pročešljavati mulj i bilje što je trunulo. Jane je bila zahvalna što ona nije morala obaviti taj odvratni zadatak.

Posebice kad je vidjela što su najzad pronašli.

Ženino tijelo sad je ležalo izloženo na plastičnoj ceradi, a iz mahovinom zapetljane

kose kapala je močvarna voda. Koža joj je bila toliko obojana taninima da joj je bilo nemoguće utvrditi rasu ili očitii uzrok smrti. Međutim, znali su da njezina smrt nije bila slučajna; oko torza je imala zavezanu vreću punu teškog kamenja. Jane je promatrala izmučeni izraz očuvan na ženinom tamnom licu i pomislila: Nadam se da si bila mrtva kad je zavezao ovu vreću kamenja oko tvog struka. Kad te je otkotrljao preko nasipa i gledao kako toneš u tu crnu vodu.

- Ovo očito nije vaša nestala žena - rekao je doktor Daljeet Singh. Pogledala je mrtvozornika Mainea koji je stajao pokraj nje na nasipu. Bijelo pokrivalo za glavu doktora Singha, tipično za Sikhe, stršalo je na zadnjem odsjaju dana koji je blijedio i činilo ga lako uočljivim među konvencionalnijem odjevenim istražiteljima okupljenim na mjestu zločina. Kad je stigao, Jane se iznenadila ugledavši kako taj egzotični lik izlazi iz kamioneta, ni najmanje ono što je očekivala susresti u Sjevernoj šumi. Ali sudeći po njegovim izlizanim L. L. Beanovim čizmama i planinarskoj opremi koju je spakirao u prtljažnik svog kamioneta, doktor Singh bio je dobro upoznat s ovim grubim terenom. U svakom je slučaju došao ovamo bolje pripremljen od nje, u njezinom gradskom kostimu s hlačama.

- Mlada žena koju tražite oteta je prije četiri dana, zar ne? - upitao je doktor Singh.

- Ovo nije ona - odgovorila je Jane.

- Ne, ova je žena već neko vrijeme pod vodom. Kao i ostali uzorci. - Doktor Singh je pokazao na životinjske ostatke koje su također izvukli iz močvare. Bile su to dvije dobro očuvane mačke i jedan pas, plus kosti nekih stvorenja za koja se nije moglo utvrditi što su. Vreće pune kamenja zavezane oko svih ovih tijela nisu ostavljale nimalo dvojbe da nesretne žrtve nisu same zalutale u močvaru i utopile se.

- Ovaj je ubojica eksperimentirao na životinjama - rekao je doktor Singh. Okrenuo se prema lešu one žene. - I čini se da je usavršio svoju tehniku očuvanja.

Jane je zgroženo zadrhtala i pogledala preko močvare sunce koje je zalazilo. Frost joj je rekao da su močvare čarobna mjesta, dom čudesnom mnoštvu orhideja, mahovina i libela. Te večeri dok je promatrala uzbibanu površinu nabubrenog treseta, nije vidjela nimalo čara. Vidjela je hladno varivo leševa.

- Sutra ću obaviti obdukciju - rekao je doktor Singh. - Ako želite promatrati, svakako ste dobrodošli.

Ono što je ona doista željela bilo je odvesti se kući u Boston. Otuširati se vrućom vodom, poljubiti kćerku za laku noć i zavući se u krevet s Gabrielom. Ali njezin posao ovdje još nije bio dovršen.

- Obdukciju ćete obaviti u Augusti? - upitala je.

- Da, oko osam ujutro. Mogu li vas očekivati?

- Doći ću. - Duboko je udahnula i ispravila se. - Mislim kako će biti najbolje da pronađem neko mjesto gdje ću prenoćiti.

- Motel Hawthorn je nekoliko milja niz cestu. Poslužuje dobar doručak. Ne one grozne kontinentalne namirnice, već divne omlete i palačinke.

- Hvala na savjetu - odgovorila je. Samo patolog može stajati iznad leša koji se cijedi i tako oduševljeno govoriti o palačinkama.

Vratila se stazom uz pomoć džepne svjetiljke, iako je sad bila dobro označena zastavicama policijske vrpce. Kad je izišla iz šume, vidjela je da se parkiralište počinje prazniti; ostalo je još samo nekoliko službenih vozila. Državna policija već je pretražila zgradu, ali pronašli su samo smeće i trule ostatke rakuna kojeg je i ona ranije vidjela. Nisu pronašli Josephine ni Bradleya Rosea.

Ali on je bio ovdje, pomislila je, pogledavajući prema šumi. Parkirao se pokraj ovih stabala. Hodao stazom do močvare. Ondje je povukao užu i izvukao jedan od svojih suvenira iz vode, kao što ribar izvlači svoj ulov.

Smjestila se u automobil i odvezla natrag onom cestom punom rupa koje su u mraku djelovale još podmuklije, a njezin je jadni Subaru skakutao. Nekoliko trenutaka nakon što je skrenula na glavnu cestu, zazvonio joj je mobitel.

- Pokušavam te dobiti već najmanje dva sata - rekao je Frost.

- U močvari nema signala. Pretražili su je i pronašli samo jedno tijelo. Pitam se ima li neko drugo skroviš...
- Gdje si sad? - prekinuo ju je Frost.
- Prenoćit ću ovdje. Želim nazočiti sutrašnjoj obdukciji.
- Mislim u ovom trenutku, gdje si?
- Idem se prijaviti u motel. Zašto?
- Kako se zove motel?
- Mislim da je Hawthorn. Tu je negdje u blizini.
- U redu. Vidimo se ondje za nekoliko sati.
- Zar dolaziš u Maine?
- Već sam krenuo. I netko će nam se pridružiti.
- Tko?
- Razgovarat ćemo o tome kad dođemo.

Jane se najprije zaustavila u lokalnoj trgovini gdje je kupila donje rublje i čarape, a zatim otišla po pizzu s kobasicama. Dok su se njezine ručno oprane hlače sušile u kupaonici, sjedila je u svojoj sobi u motelu Hawthorn, jela pizzu i čitala dosje Jimmyja Otta. Dokumenti su bili u tri fascikla, jedan za svaku godinu koju je Jimmy proveo kao učenik u Institutu Hilzbrich. Ne, ne kao učenik - kao zatvorenik, pomislila je, prisjetivši se ružnog betonskog zdanja, zabačenosti lokacije. Mjesto na kojem sigurno možeš odvojiti od društva onakvu vrstu dječaka kakvu ne bi volio vidjeti u blizini svoje kćerke.

A ponajviše Jimmyja Otta.

Zastala je kod prijepisa onoga što je Jimmy rekao tijekom privatne seanse s psihijatrom. Imao je samo šesnaest godina.

Kad sam imao trinaest godina, vidio sam jednu fotografiju u knjizi iz povijesti. Snimljena je u koncentracionom logoru, gdje su sve žene bile ubijene u plinškim komorama. Tijela su im bila naga, poredana jedno pokraj drugoga. Često razmišljam o toj fotografiji, o svim tim ženama. Njih na desetke, samo leže ondje kao da čekaju da s njima učinim što god želim. Da ih jebem u svaku rupu. Zabijam im štapove u oči. Odrežem bradavice na grudima. Želim imati gomilu žena istodobno, čitav red žena. Ili to ne bi bila zabava, zar ne?

Ali kako da skupim više od jedne odjednom? Postoji li neki način da očuvaš leš od raspadanja, način da ga očuvaš svježim? Volio bih saznati, jer nije zabavno ako žena jednostavno istrune i ostavi me...

Začuvši kucanje na vratima svoje hotelske sobe, Jane se naglo uspravila. Spustila je napola pojedenu krišku pizze u kutiju i viknula ne baš staloženim glasom: - Tko je?

- Ja sam - odgovorio je Barry Frost.

- Samo sekundu. - Otišla je u kupaonicu i navukla još vlažne hlače. Kad je prišla vratima, živci su joj ponovno bili mirni, srce više nije lupalo. Otvorila je vrata i iznenadila se.

Frost nije bio sam.

Žena koja je stajala pokraj njega bila je u četrdesetim godinama života, tamnokosa i zapanjujuće lijepa. Imala je izbljedjele traperice i crni pulover, ali na njezinom vitkom, atletskom tijelu, čak je i ta ležerna odjeća izgledala otmjeno. Nije uputila nijednu riječ Jane, samo je kliznula pokraj nje ravno u sobu i naredila:

- Zaključajte vrata.

Čak i nakon što je Frost povukao zasun, žena se nije opustila. Odmah je prišla prozoru i posve navukla zastore, kao da bi i najuži prorez između njih mogao propustiti pogled neprijateljskih očiju.

- Tko ste vi? - upitala je Jane.

Žena se okrenula prema njoj. I u tom trenutku, i prije no što je Jane čula odgovor, vidjela ga je na ženinom licu, na njezinim izvijenim obrvama, isklesanim jagodicama. Lice kakvo vidiš naslikano na nekoj grčkoj urni, pomislila je. Ili na

zidu egipatske grobnice.

- Moje je ime Medea Sommer - odgovorila je žena. - Ja sam Josephinina majka.

TRIDESET I ČETIRI

- Ali... vi biste trebali biti mrtvi - zapanjeno je rekla Jane. Žena se umorno nasmijala. - Tako glasi priča.

- Josephine misli da jeste.

- Rekla sam joj da to kaže. Nažalost, ne vjeruju joj svi. - Medea je prišla svjetiljci i ugasila je, zaranjajući sobu u mrak. Zatim je prišla prozoru i provirila kroz raspor u zastorima.

Jane je pogledala Frosta, koji je bio tek obris koji je stajao pokraj nje u sjeni. - Kako si je pronašao? - šapnula je.

- Nisam - odgovorio je. - Ona je mene pronašla. Ti si ta s kojom je zapravo željela razgovarati. Kad je saznala da si otišla u Maine, pronašla je moj broj telefona.

- Zašto mi to nisi rekao telefonski?

- Ja mu nisam dopustila - odgovorila je Medea, još uvijek im okrenuta leđima, pogleda još uvijek uperenog u ulicu. - Ono što ću vam sad reći mora ostati u ovoj sobi. Ne smijete to podijeliti s kolegama. Nigdje ne smijete ni pisnuti o tome. To je jedini način da i nadalje ostanem mrtva. Jedini način da Tari - Josephine - ima priliku za normalan život.

Čak i u mraku, Jane je vidjela napeti obris zastora, koji je žena grčevito držala. - Moja kćerka je jedino što mi je važno - tiho je rekla.

- Zašto ste je onda napustili? - upitala je Jane. Medea se naglo okrenula licem prema Jane. - Nikad je nisam napustila! Došla bih ovamo još prije nekoliko tjedana, da sam znala što se događa.

- Da ste znali? Koliko sam ja shvatila, ona se već godinama sama brine o sebi. A vi niste bili nigdje u blizini.

- Morala sam se držati podalje nje.

- Zašto?

- Zato što bi moja blizina mogla značiti njezinu smrt. - Medea se ponovno okrenula prema ulici. - Ovo nema nikakve veze s Josephine. Ona je za njih samo pijun. Način da me izvuku iz skrovišta. Ja sam ta koju on doista želi.

- Biste li mi to objasnili?

Medea se s uzdahom spustila na stolac uz prozor. Bila je samo sjena bez lica dok je sjedila ondje, tih glas u tami. - Da vam ispričam jednu priču - rekla je. - O djevojci koja se spetljala s pogrešnim momkom. Djevojci koja je bila tako naivna da nije prepoznala razliku između slatke zaljubljenosti i... - Zastala je. - Kobne opsjednutosti.

- Govorite o sebi.

- Da.

- A tko je bio taj momak?

- Bradley Rose. - Medea je drhtavo uzdahnula i njezin tamni obris kao da je utonuo dublje u stolac, kao da se previja ne bi li se zaštitila.

- Imala sam samo dvadeset godina. Što ijedna djevojka zna sa dvadeset? Bilo mi je to prvo putovanje u inozemstvo, prvo iskapanje. U pustinji je sve izgledalo drugačije. Nebo je bilo modrije, boje intenzivnije. A kad ti se nasmiješi jedan stidljivi momak i počne ti ostavljati male darove, misliš da si zaljubljena.

- Bili ste u Egiptu s Kimballom Roseom.

Medea je potvrdno kimnula. - Kambisovo iskapanje. Kad mi je ponuđena prilika da odem, odmah sam je zgrabila. Kao i deseci drugih studenata. Bili smo u zapadnoj pustinji i živjeli svoje snove! Danju smo iskapali, noću spavali u šatorima. Nikad nisam vidjela toliko zvijezda, toliko divnih zvijezda. - Zastala je. - Bilo je to mjesto na kojem se svatko mogao zaljubiti. Ja sam bila obična cura iz Indija, spremna najzad početi živjeti. I ondje je bio Bradley, sin samoga Kimballa

Rosea. Bio je izvanredan i povučen i sramežljiv. A sramežljiv muškarac ima nešto zbog čega pomisliš da je bezopasan.

- Ali nije bio bezopasan.

- Nisam znala što je zapravo bio. Nisam znala mnogo toga dok nije bilo prekasno.

- Što je bio?

- Čudovište. - Medejina se glava podigla u mraku. - Nisam to isprva vidjela. Vidjela sam samo momka koji me je promatrao očima prepunim obožavanja. Koji je razgovarao sa mnom o temi koju smo oboje najviše voljeli. Koji mi je počeo donositi male darove. Radili smo zajedno u jarku. Svaki smo obrok jeli zajedno. Na kraju smo spavali zajedno. - Zastala je. - Tad se situacija počela mijenjati.

- Kako?

- Kao da me više nije smatrao zasebnom osobom. Postala sam dio njega. Kao da me je proždrio, upio. Ako bih otišla na drugu stranu kampa, on bi me slijedio. Ako bih se obratila bilo kome drugome, on bi zahtijevao da mu kažem o čemu smo razgovarali. Ako bih makar pogledala drugog muškarca, on bi se uzrujao. Uvijek je promatrao, uvijek špijunirao.

To je tako stara priča, pomislila je Jane, ona ista priča koja se odigrala toliko mnogo puta između drugih ljubavnika. Priča koja prečesto završi s istražiteljima Odjela za umorstvo na krvavom poprištu zločina. Medea je bila jedna od sretnih; ona je uspjela ostati živa. Međutim, nikad nije doista pobjegla.

- Gemma je bila ta koja me je odvela u stranu i upozorila na očito - rekla je Medea.

- Gemma Hamerton?

Medea je kimnula glavom. - Bila je jedna od postdiplomanata na iskapalištu. Nekoliko godina starija od mene i sto godina mudrija. Vidjela je što se događa i rekla mi da se moram izboriti za sebe. A ako on tad ne ustukne, da mu trebam reći da ide dovraga. Oh, Gemma je bila odlična u tome, u zauzimanju za sebe. Ali ja tad nisam bila dovoljno jaka. Nisam se uspjela otrgnuti.

- Što se dogodilo?

- Gemma je otišla Kimballu. Rekla mu je da urazumi sina. Bradley je zacijelo saznao za taj razgovor, jer sljedeće što mi je rekao bilo je da više nikad ne smijem razgovarati s Gemmom.

- Nadam se da ste mu rekli kamo da se nosi.

- Trebala sam - tiho je odgovorila Medea. - Ali nisam imala petlje. Sad mi se to čini nemogućim vjerovati. Kad se sjetim kakva sam bila, ne prepoznajem samu sebe. Ne poznajem tu osobu. Tu krajnjeg prezira vrijednu žrtvu koja se nije mogla ni spasiti.

- Kako ste ga se najzad oslobodili?

- Bilo je to zbog onoga što je učinio Gemmi. Jedne noći, dok je ona spavala, netko joj je zašio zaklopac šatora. Zatim je natopio šator benzinom i zapalio ga. Ja sam bila ta koja je uspjela razrezati otvor i izvući je iz šatora.

- Zar ju je Bradley doista pokušao ubiti?

- Nitko to nije mogao dokazati, ali ja sam znala. Tad sam najzad shvatila za što je sposoban. Sjela sam na zrakoplov i došla kući.

- Ali nije bilo gotovo.

- Ne, nije. - Medea je ustala i vratila se do prozora. - To je bio tek početak. - Do sad su se već Janeine oči priviknule na mrak i vidjela je ženinu blijedu ruku koja je grčevito držala zastor. Vidjela kako su joj se ramena načas ukočila kad su svjetla automobila polako prošla ulicom i zatim se udaljila.

- Bila sam trudna - tiho je rekla Medea.

Jane ju je zapanjeno promatrala. - Josephine je Bradleyeva kćerka?

- Da. - Okrenula se licem ka Jane. - Ali ona to ne smije nikad saznati.

- Rekla nam je da joj je otac bio neki francuski arheolog.

- Lagala sam joj čitavog njezinog života. Rekla sam joj da je njezin otac bio dobar čovjek, koji je umro prije nego što se ona rodila. Ne znam vjeruje li mi ona doista, ali to je priča koje sam se držala.

- A što je s onom drugom pričom koju ste joj ispričali? O tome zašto stalno selite i mijenjate imena? Ona misli da ste bježali od policije.

Medea je slegnula ramenima. - To je bilo uvjerljivo objašnjenje, nije li?

- Ali to nije istina.

- Morala sam joj dati neki razlog, razlog koji je neće prestraviti. Bolje da bježim od policije nego od čudovišta.

Posebice kad je to čudovište tvoj vlastiti otac.

- Ako vas je vrebao, zašto ste bježali? Zašto niste jednostavno otišli na policiju?

- Mislite da nisam pokušala? Nekoliko mjeseci nakon što sam došla kući, Bradley se pojavio u kampusu mog koledža. Rekao mi je da smo srodne duše. Rekao mi je da mu pripadam. Ja sam njemu rekla da ga više nikad ne želim vidjeti. Počeo me je pratiti, slati mi cvijeće svaki jebeni dan. Bacila sam to cvijeće, nazvala policiju i čak uspjela ishoditi da ga uhite. Ali onda je njegov otac poslao svoje odvjetnike da se pobrinu za problem. Kad ti je otac Kimball Rose, nedodirljiv si. - Zastala je. - Nakon toga je postalo gore. Mnogo gore.

- Kako?

- Bradley se jednog dana pojavio s jednim starim prijateljem. Nekim tko me je preplašio više no što je to ikad Bradley.

- Jimmyjem Ottom.

Medea kao da je zadrhtala na spomen tog imena. - Bradley je mogao proći za normalnog, za još jednog povučenog muškarca. Ali s Jimmyjem je bilo dovoljno pogledati ga u oči i odmah bi znao da je drukčiji. Bile su crne kao u morskog psa. Kad je zurio u tebe, jednostavno si znao da razmišlja o tome što bi ti volio učiniti. I on je postao opsjednut sa mnom. Obojica su me vrebali. Opazila bih kako Jimmy bulji u mene u knjižnici. Ili Bradley viri kroz moj prozor. Igrali su psihološku igricu lovice, nastojali me slomiti. Nastojali da ispadnem luda.

Jane je pogledala Frosta. - Već tad su lovili zajedno - rekla je.

- Na kraju sam napustila fakultet - rekla je Medea. - Tad sam već bila osam mjeseci trudna i baka mi je umirala. Vratila sam se u Indio i rodila. Nekoliko tjedana kasnije, Bradley i Jimmy pojavili su se u gradu. Zatražila sam zabranu približavanja i obojica su bili uhićeni. Kanila sam ih strpati u zatvor. Imala sam dijete koje sam morala zaštititi i ta se stvar morala okončati.

- Ali nije. Preplašili ste se i povukli tužbu protiv Bradleya.

- Ne baš.

- Kako to mislite, ne baš? Povukli ste tužbu.

- Sklopila sam pogodbu s Vragom. Kimballom Roseom. On nije želio da njegov sin bude sudski gonjen. Ja sam željela da moja kćerka bude sigurna. Zato sam ja povukla tužbu, a Kimball mi je napisao veliki ček. Dovoljno novca da meni i mojoj kćerki kupi nov život, s novim imenima.

Jane je odmahнула glavom. - Uzeli ste novac i pobjegli? Mora da je to bio vraški velik ček.

- Nisam to učinila zbog novca. Kimball je upotrijebio moju kćerku protiv mene. Zaprijetio je da će mi je oduzeti, ne prihvatim li njegovu ponudu. On je njezin djed, a imao je čitavu vojsku odvjetnika za borbu protiv mene. Nisam imala izbora, pa sam uzela novac i odustala od tužbe. Ona je razlog zbog kojeg sam to učinila, razlog zbog kojeg nikad nisam prestala bježati. Bježala sam kako bih je držala podalje te obitelji, podalje svakoga tko bi je mogao povrijediti. Shvaćate to, zar ne? Da bi majka učinila sve na svijetu kako bi zaštitila svoje dijete?

Jane je kimnula glavom. Savršeno je shvaćala.

Medea se vratila do stolca i s uzdahom potonula na njega. - Mislila sam da, držim li kćerku na sigurnom, ona nikad neće znati kakav je osjećaj biti gonjen. Da će odrasti neustrašiva i pametna. Žena ratnica - to sam željela da ona bude. Uvijek sam joj govorila da ka tome treba stremiti. I ona je doista rasla u pametnu, neustrašivu ženu. Nije znala dovoljno da bi se bojala. - Medea je zastala. - Do San Diega.

- Do pucnjave u njezinoj sobi.

Medea je kimnula. - Te je noći naučila da više nikad neće moći biti neustrašiva. Sljedeći dan smo se spakirale i odvezle u Meksiko. Završile smo u Cabo San Lucas, gdje smo živjele četiri godine. Bilo nam je lijepo ondje i bile smo sakrivene.

- Uzdahnula je. - Ali djevojke rastu. Napune osamnaest godina i zahtijevaju vlastite odabire. Ona je željela ići na koledž i studirati arheologiju. Kakva majka, takva kći. - Tužno se nasmijala.

- Pustili ste je da ode?

- Gemma je obećala pripaziti na nju pa sam mislila da će biti sigurno. Imala je novo ime, nov identitet. Nisam mislila da će je Jimmy ikad uspjeti pronaći. Usljedila je duga šutnja dok je Jane postajala svjesna značenja tih Medejinih riječi. - Jimmy? Ali Jimmy Otto je mrtav.

Medea je podigla glavu. - Molim?

- Trebali biste to znati. Upucali ste ga u San Diegu.

- Nisam.

- Upucali ste ga u zatiljak. Odvukli njegovo tijelo u dvorište i zakopali ga.

- To nije istina. To nije bio Jimmy.

- Tko je onda zakopan u dvorištu?

- Bradley Rose.

TRIDESET I PET

- Bradley Rose? - upitala je Jane. - To nije ono što nam je rekla policija San Diega.

- Mislite da ne bih prepoznala oca svog vlastitog djeteta? - odvrtila je Medea. - Te noći u sobu moje kćerke nije provalio Jimmy. Bio je to Bradley. Oh, sigurna sam da je Jimmy vrebao negdje u blizini i pucanj ga je vjerojatno zaplašio pa je pobjegao. Znala sam da će se vratiti. Znala sam da moramo brzo otići. Zato smo se spakirale i napustile grad već sutradan ujutro.

- Tijelo je identificirano kao Jimmyjevo - rekao je Frost.

- Tko ga je identificirao?

- Njegova sestra.

- Tad je ona pogriješila. Jer ja znam da to nije bio Jimmy.

Jane je upalila svjetiljku i Medea se lecnula od svjetla, kao da je sjaj obične žarulje od šezdeset vata radioaktivan. - Ovo nema smisla. Kako je vlastita sestra Jimmyja Otta mogla tako pogriješiti? - Zgrabila je njegov psihijatrijski dosje s kreveta i pregledala zabilješke doktora Hilzbricha. Brzo je uočila ono što je tražila.

- Sestra mu se zvala Carrie. - Pogledala je Frosta. - Nazovi Crowea. Reci mu da sazna gdje živi Carrie Otto. - Frost je izvukao svoj mobitel.

- Ne razumijem - rekla je Medea. - Kakve veze ima Jimmyjeva sestra sa svime ovime?

Jane je prelistala bilješke na kartonu Jimmyja Otta iz Instituta Hilzbrich, tražeći svako spominjanje Carrie Otto. Tek sad kad je tražila baš to, shvatila je koliko se puta spominje Carrie.

Sestra ga je ponovno posjetila, drugi put danas.

Carrie se zadržala nakon vremena za posjete; podsjetio sam je da se mora pridržavati pravila.

Carrie je zamoljena da ne naziva tako često.

Carrie je uhvaćena u krijumčarenju cigareta. Povlastica posjeta oduzeta je na dva tjedna.

Sestra ga je posjetila... Sestra ga je posjetila... Carrie je ponovno ovdje.

I najzad je došla do zabilješke od koje se sledila:

Indicirana je opsežnija obiteljska terapija. Carrie je upućena dječjem psihijatru u Bangoru kako bi se pozabavio problemom abnormalne privrženosti bratu.

Frost je završio telefonski poziv. - Carrie Otto živi u Framinghamu.

- Reci Croweu da odmah onamo pošalje ekipu. S pojačanjem.
- Već je krenuo.
- Što se događa? - umiješala se Medeja. - Zašto ste tako usredotočeni na sestru?
- Zato što je Carrie Otto rekla policiji da je tijelo koje ste vi zakopali tijelo njezinog brata - odgovorila je Jane.
- Ali ja znam da to nije bio on. Zašto je to rekla?
- Izdan je nalog za njegovo uhićenje - objasnio je Frost. - Zbog nestanka jedne žene u Massachusettsu. Ako bi vlasti vjerovale da je on mrtav, prestale bi ga tražiti. Mogao bi postati nevidljiv. Mora da je lagala kako bi ga zaštitila.
- Carrie je ključ - rekla je Jane. - A znamo gdje živi.
- Mislite da je moja kćerka ondje - rekla je Medeja.
- Ako nije, kladim se da Carrie zna gdje je Jimmy drži. - Jane je sad koračala po sobi, provjeravajući sat. U glavi je računala koliko će trebati Croweu i njegovoj ekipi da stignu do Framinghama. Željela je biti ondje s njim, pokucati na ta vrata, nahrupiti u kuću. Pretražiti prostorije ne bi li pronašla Josephine. Ja bih trebala biti ta koja će je pronaći. Već je prošla ponoć, ali ona je bila posve budna, a energija je prštala poput mjehurića kroz njezin krvotok. Čitavo ovo vrijeme, pomislila je, ganjamo mrtvog muškarca, a trebali smo se usredotočiti na Jimmyja Otta. Nevidljivog muškarca.
Jedini pacijent koji me je doista plašio, rekao je doktor Hilzbrich o Jimmyju. Svi su ga se bojali. Čak i njegovi vlastiti roditelji.
Jane je stala i obratila se Frostu. - Sjećaš li se što je Crowe rekao o Jimmyjevim roditeljima? O tome kako su poginuli?
- Bila je to nesreća, nije li? Zrakoplov se srušio.
- Nije li se dogodila u Maineu? Kupili su kuću u Maineu, kako bi bili blizu Jimmyja.
Jane je ponovno uzela u ruke psihijatrijski dosje i okrenula prvu stranicu s informacijama o pacijentu. Jimmyjevi roditelji bili su Howard i Anita Otto, i imali su dvije adrese. Prva je bila njihovo glavno boravište u Massachusettsu. Druga adresa, u Maineu, dodana je naknadno; bila je napisana rukom.
Frost je već zvao Bostonsku policiju. - Potrebno mi je da mi provjerite podatke o vlasniku nekretnine - rekao je, gledajući adresu preko Janeinog ramena. - Država Maine, gradić po imenu Saponac. 165 Valley Way. - Trenutak kasnije, završio je poziv i pogledao Jane. - Vlasnik je Evergreen Trust, štogod to bilo. Nazvat će nas kad sazna više informacija.
Jane je ponovno bila u pokretu, frustrirana i nestrpljiva. - To ne može biti daleko odavde. Možemo se jednostavno odvesti onamo i pogledati.
- Prošla su desetljeća od njihove smrti. Kuća je vjerojatno nekoliko puta promijenila vlasnika.
- Ili je možda još uvijek u obitelji.
- Ako samo malo pričekaš, dobit ćemo tu informaciju o Evergreenu.
Ali Jane nije bila raspoložena za čekanje. Bila je trkaći konj pred sam početak trke, spremna za pokret. - Ja idem - rekla je i pogledala prema komodi na kojoj je ostavila svoje ključeve.
- Uzmimo moj automobil - rekao je Frost, već na vratima. - Trebat će nam GPS.
- Idem i ja - rekla je Medeja.
- Ne - odgovorila je Jane.
- Ona je moja kćerka.
- Zato nam ne smijete biti na putu. Da nam ništa ne odvrati pozornost. - Jane je pričvrstila pištolj i pogled na njega trebao je sve reći. Ovo je ozbiljan posao. Ovo nije za civile.
- Želim nešto učiniti - bila je uporna Medeja. - Moram nešto učiniti.
Jane se okrenula i ugledala najodlučniju ženu koju je ikad upoznala, ženu spremnu za bitku. Ali ova bitka nije bila Medejina; nije mogla biti.
- Najbolje što noćas možete učiniti jest ostati ovdje - odgovorila je Jane. - I zaključati vrata.

Valley Way bila je samotna seoska cesta oivičena tako gustom šumom da kroz stabla nisu mogli razabrati kuće. Broj na poštanskom sandučiću uz cestu rekao im je da su na pravoj adresi, ali jedino što su u mraku mogli vidjeti bio je početak šljunčanog prilaza koji je nestajao u šumi. Jane je otvorila poštanski sandučić i zatekla vlažnu gomilu reklamnih materijala. Svi su bili naslovljeni na STANARA.

- Ako itko ovdje živi - rekla je - u zadnje vrijeme nije praznio poštanski sandučić. Mislim da nitko nije kod kuće.

- Tad se nitko ne bi smio buniti ako malo bolje provjerimo - odgovorio je Frost. Njihov se automobil polako kotrljao prilazom, a šljunak pucketao pod gumama. Stabla su bila tako gusta da nisu vidjeli kuću dok nisu skrenuli za okuku i najednom se našla ispred njih. Nekoć je to možda bila zgodna vikendica, sa zabatnim krovom i širokim trijemom, ali korov je niknuo i progutao temelje, a gladne se penjačice uspele po ogradi trijema, kao da su odlučne ugušiti kuću i njezine eventualne nesretne stanare.

- Izgleda napuštena - rekao je Frost.

- Izići ću i malo pogledati. - Jane je posegnula za kvakom i tek što nije otvorila vrata, kad je začula upozoravajući zveket lanca, zvuk zloslutan kao čegrtanje zmijske. Nešto crno iskočilo je iz mraka.

Zadahtala je i trgnula se unatrag u trenutku kad je pit buli silovito udario o njezina vrata, kandžama stružući po staklu, bijelih zubiju koji su svjetlucali na prozoru.

- Isuse! - vrisnula je. - Odakle se dovraga on pojavio?

Pas je sad mahnito lajao, stružući kandžama kao da želi razderati metal.

- Ne sviđa mi se ovo - rekao je Frost.

Nasmijala se, divljim i rastrojenim smijehom u skučenosti automobila. - Ni meni se baš naročito ne sviđa. - Ne, mislio sam, ne sviđa mi se što je privezan na lanac. Kuća izgleda napuštena, tko onda hrani psa?

Zagledala se u kuću, u mračne prozore koji kao da su joj uzvraćali pogled nalik zlobnim očima. - U pravu si - tiho je rekla. - Ovo je sve kako ne bi smjelo biti.

- Vrijeme je da pozovemo pojačanje - rekao je Frost i posegnuo za svojim mobitelom. Nije imao prilike nazvati.

Prvi je pucanj razmrskao prozor.

Krhotine bodljikavog stakla zasule su Janeino lice. Sagnula se ispod ploče s instrumentima kad je drugi prasak potresao noć i novi se metak zabio u automobil. I Frost se sagnuo kako bi se zaštitio i ona je ugledala njegovo ukočeno, uspaničeno lice dok je čučao samo nekoliko centimetara podalje nje i dok su oboje nespretno vadili oružje.

Treći se metak zabio u metal.

U automobil se razlio zlokoban miris. Isparavanja su pekla Janeine oči i palila joj grlo. Frost i ona su se pogledali i ona je vidjela da je i on osjetio taj miris.

Benzin.

Gotovo istodobno, i ona i on naglo su otvorili svoja vrata. Jane se bacila iz automobila i otkotrljala upravo kad je buknuo prvi plamen.

Nije vidjela je li Frost uspio iskočiti; mogla se samo nadati da je sigurno otpuzao jer je trenutak kasnije, spremnik za benzin eksplodirao. Prozori su prasnuli i blistavi je pakao rigao plamen u nebo.

Dok je staklo tuklo po zemlji, Jane je četveronoške tražila utočište. Trnovita šikara parala joj je bluzu i grebala ruke. Otkotrljala se iza jednog stabla i šćepala koru koja se mrvila dok je mahnito pokušavala vidjeti njihovog napadača, ali jedino što je vidjela bio je plamen koji je proždirao ostatke Frostovog automobila. Pas, uzbuđen vatrom do divljeg zanosa, trčao je režeći naprijed-natrag dvorištem, a lanac je zveckao za njim.

Odjeknuo je novi hitac. Čula je bolni krik i odjek guštare koja puca.

Frost je pogođen!

Kroz koprenu dima i vatre, opazila je kako strijelac izlazi iz kuće na trijem. Ženina

plava kosa odražavala je odsjaj vatre. S podignutom puškom, zakoračila je na svjetlo. Tek je tad Jane mogla vidjeti lice Debbie Duke.

Ne, ne Debbie. Carrie Otto.

Carrie je krenula niz stube trijema, sa spremnom puškom da bi dokrajčila Frosta. Jane je pucala prva. Još dok je pritiskala obarač, željela je da hitac bude smrtonosan. Nije osjećala strah, nimalo nećkanja, samo hladan, kontroliran bijes koji joj je zaposjeo tijelo i vodio joj ruku dok je ciljala. Ispalila je tri metka jedan za drugim. Zabili su se u prsa njezine mete kao opetovani udarci. Carrie se trznula unatrag, ispustila pušku i srušila na stubama trijema.

Ubrzano dišući, Jane je polako krenula naprijed. Još uvijek čvrsto držeći oružje u ruci, nije skidala pogled sa svoje mete. Carrie je ležala nauznak preko stuba, živa, stenjala je, a njezine napola otvorene oči odražavale su sotonski odsjaj vatre. Jane je pogledala prema Frostu i vidjela da leži na rubu šume. Budi živ. Molim te, budi živ.

Uspjela je napraviti samo nekoliko koraka prema njemu, kad joj se pit bull zabio u leđa.

Mislila je da je izvan dosega lanca o kojega je pas bio zavezan i nije vidjela kad je jurnuo na nju, nije se imala vremena pripremiti za udarac. Od njegovog napada stuštila se na tlo. Ispružila je ruke da ublaži pad i kad je sletjela, čula je pucanje kosti i ručni zglob popustio joj je ispod tijela. Bol je bila tako strašna da se čak i stisak psećih čeljusti na njezinom ramenu činio tek omanjom smetnjom, gnjavažom koju treba otresti prije no što se pozabavi ovom pravom agonijom. Okrenula se i otkotrljala na leđa, sletjevši čitavom težinom na psa, ali on je nije puštao. Pištolj joj je pao izvan dosega. Desna joj je ruka bila neupotrebljiva. Nije mogla otresti životinju, nije mogla ispružiti ruku i ščepati psa za vrat. Zato je zabila lakat u njegov trbuh, zabijala ga i zabijala, dok nije čula pucanje rebara.

Bolno štekćući, pas je popustio stisak. Otkotrljala se i osovila na koljena. Tek je tad, dok je zurila u psa koji je cvilio, opazila da lanac više nije pričvršćen za ovratnik. Kako se oslobodio? Tko ga je pustio?

Odgovor se pojavio iz sjene.

Jimmy Otto zakoračio je na svjetlo vatre, gurajući Josephine ispred sebe kao štit. Jane se bacila prema svom oružju, ali ju je pucanj natjerao da ustukne, kad je metak pogodio zemlju samo nekoliko centimetara od njezine ruke. I da je mogla dosegnuti pištolj, ne bi se usudila uzvratiti vatru, ne kad joj je Josephine na putu. Jane je bespomoćno klečala u blatu. Jimmy Otto se zaustavio pokraj gorućeg automobila, lica zažarenog na svjetlu plamena koji je pucketao, sljepoočice crne od gadne modrice. Josephine je teturala uz njega, nesigurna s gipsom na nozi, do glave ošišane kose. Jimmy je pritisnuo pištolj uz njezinu sljepoočicu i Josephinine oči su se razrogačile od straha.

- Makni se od pištolja - naredio je Jane. - Odmah!

Podržavajući slomljeni zglob lijevom rukom, Jane se teškom mukom uspravila na noge. Prijelom je bio tako bolan da joj se želudac stisnuo od mučnine i isključio joj mozak u trenutku kad joj je najviše bio potreban. Stajala je i teturala, dok su joj pred očima plesale crne točkice, a hladan znoj oblijevao kožu.

Jimmy je pogledao svoju ranjenu sestru, koja je još uvijek ležala na stubama trijema i ječala. Jednim nemilosrdnim pogledom kao da je zaključio da Carrie nema spasa i više nije vrijedna njegove pozornosti.

Ponovno se usredotočio na Jane. - Dojadilo mi je čekati - rekao je. - Reci mi gdje je ona.

Jane je odmahнула glavom. Crne točkice su se uskomešale. - Nemam pojma što želiš, Jimmy.

- Gdje je, dovraga, ona?

- Tko?

Njezin odgovor ga je razbjesnio. Bez upozorenja, pucao je tik iznad Josephinine glave. - Medea - rekao je. - Znam da se vratila. A ti si ta koju bi kontaktirala. Dakle, gdje je?

Ta je šokantna eksplozija pročistila njezin mozak. Usprkos bolu i mučnini, Jane je sad bila posve usredotočena, njezina pozornost bila je isključivo na Jimmyju. - Medea je mrtva - rekla je.

- Nije mrtva. Živa je. Prokleta dobro znam da je živa. I vrijeme je za osvetu.

- Zato što je ubila Bradleya? Učinila je što je morala.

- I ja ću. - Pritisnuo je pištolj o Josephininu glavu i u tom trenutku Jane je shvatila da je posve spreman povući okidač. - Ako Medea ne želi doći spasiti kćerku, možda će doći na pogreb.

Iz tame je zazvao jedan glas: - Ovdje sam, Jimmy. Ovdje sam.

Ukočio se, zureći prema stablima. - Medea? Slijedila nas je ovamo.

Medea je iskoračila iz šume. Hodala je bez imalo oklijevanja, bez imalo straha. Majka lavica došla je spasiti svoje mladunče, s nepopustljivom svrhovitošću spremna na borbu, i zaustavila se tek nekoliko metara od Jimmyja. Stajali su sučelice jedno drugome u krugu svjetla vatre. - Ja sam ta koju želiš. Pusti moju kćerku.

- Nisi se promijenila - začuđeno je promrmljao. - Nakon svih ovih godina, posve si ista kakva si bila.

- I ti si, Jimmy - odgovorila je Medea bez ijedne natruhe ironije.

- Ti si bila jedina koju je ikad želio. Jedina koju nije mogao imati.

- Ali Bradley sad nije ovdje. Zašto onda to činiš?

- Ovo je za mene. Moraš platiti. - Pritisnuo je pištolj o Josephininu sljepoočicu i Jane je opazila strah na Medejinom licu. Ako je ta žena osjećala imalo straha, nije se bojala za sebe, već za svoju kćerku. Ključ za uništenje Medeje oduvijek je bila Josephine.

- Ne želiš moju kćerku, Jimmy. Imaš mene. - Medea je sad ponovno zavladała situacijom, sakrila paniku hladnom glazurom prezira. - Ja sam razlog zbog kojeg si je oteo, razlog iz kojeg si igrao one igrice s policijom. Dakle, tu sam. Pusti je i tvoja sam.

- Jesi li? - Gurnuo je Josephine i ona je zateturala u sigurnost. Sad je uperio pištolj u Medeju. Čak i dok je cijev bila uperena u nju, uspijevala je djelovati posve smirena. Dobacila je pogled Jane, pogled koji je govorio: Imam njegovu pozornost. Ostalo je na tebi. Zakoračila je prema Jimmyju, prema pištolju uperenom u njezine grudi. Glas joj je postao svilenkast, čak zavodljiv. - Želio si me jednako kao Bradley. Nisi li? Prvi put kad sam te upoznala, vidjela sam to u tvojim očima. Vidjela sam što si mi htio učiniti. Isto što si učinio svim onim drugim ženama. Jesi li ih jebao dok su još bile žive, Jimmy? Ili si čekao da umru? Jer takve ih voliš, zar ne? Hladne. Mrtve. Tvoje za vječnost.

Nije ništa odgovorio, samo je zurio u nju koja se približavala. Koja ga je mamila mogućnostima. Bradley i on su je godinama proganjali i sad mu je najzad bila nadohvat. Njegova i samo njegova.

Janein pištolj ležao je na tlu, samo nekoliko stopa udaljen. Polako je krenula prema njemu, u mislima uvježbavajući pokrete. Spusti se do tla, zgrabi pištolj. Pucaj. Sve će to morati učiniti samo lijevom rukom. Možda će uspjeti ispaliti jedan metak, najviše dva, prije nego što Jimmy uzvratu pucnjavom. Ma koliko bila brza, pomislila je, neću ga uspjeti oboriti na vrijeme. Medea ili ja noćas bismo mogle umrijeti. Medea se nastavila približavati Jimmyju. - Sve ove godine si me lovio - tiho je rekla. - Sad sam ovdje i ti ne želiš da to doista završi baš sad i na ovom mjestu, zar ne? Ne želiš da lov doista završi.

- Ali je završio. - Podigao je pištolj i Medea je zastala kao ukopana. Ovo je bio kraj od kojega je bježala sve ove godine, svršetak koji nije mogla promijeniti molbama ili zavodjenjem. Ako se upustila u ovo misleći da može kontrolirati čudovište, sad je uvidjela svoju zabludu.

- Ovdje nije riječ o tome što ja želim - rekao je Jimmy. - Rečeno mi je da to okončam. I to ću učiniti. - Mišići njegove podlaktice napeli su se dok se pripremao povući obarač.

Jane je posegnula za svojim oružjem. Ali kad se njezina lijeva ruka ovila oko

drške, začula je prasak pucnja. Naglo se okrenula i noćna tmina usporeno se zakovitlala, mnoštvo pojedinosti napalo njezina osjetila istodobno. Vidjela je kako Medea pada na koljena, skrivajući rukama glavu. Osjetila je pucketavu vrelinu plamena i neobičnu težinu oružja u svojoj lijevoj ruci dok ga je podizala i ovijala prste oko drške i obarača kako bi pucala.

Ali, još dok je ispaljivala prvi metak, shvatila je da je Jimmy Otto već zateturio unatrag, da se njezin metak zabija u tijelo koje krvari nakon netom ispaljenog hica.

Ocrtavajući se kao obris u plamenu iza leđa, srušio se poleđice kao prokleti Ikar. Ruke su mu poletjele u stranu, torzo slobodno pao. Klonuo je preko haube gorućeg automobila. Kosa mu se zapalila, ovijajući mu glavu plamenom. Vrisnuvši, zateturio je pokraj automobila. Plamen mu je zahvatio košulju. Teturio je dvorištem u bolnom samrtnom plesu, i srušio se.

- Ne! - Tjeskoban jauk Carrie Otto nije uopće bio ljudski zvuk, već grleni krik životinje na izdisaju. Polako je i bolno dopuzala do brata, ostavljajući crni trag krvi na šljunku.

- Ne ostavljaj me, dušo. Ne ostavljaj me.

Otkotrljala se na njega, ne obazirući se na plamen, očajnički želeći ugasiti vatru.

- Jimmy. Jimmy!

I kad joj je plamen zahvatio kosu i odjeću, i kad joj je vatra pržila kožu, još uvijek je držala brata u grčevitom zagrljaju. Ostali su priljubljeni jedno uz drugo, njihovo meso stopilo se u jedno i oganj ih je progutao.

Medea se neozlijeđena uspravila na noge. Ali njezin pogled nije bio uperen u goruća tijela Jimmyja i Carrie Otto. Umjesto u njih, netremice je gledala šumu.

Gledala je Barryja Frosta, koji je klonuo leđima o jedno stablo, još uvijek čvrsto držeći pištolj u ruci.

TRIDESET I ŠEST

Etiketa junaka nije ugodno sjedila na ramenima Barryja Frosta.

U bolničkom krevetu, u tankoj bolničkoj opravi, doimalo se da mu je od sve te pozornosti neugodno. Nije se osjećao junakom. Dva dana ranije prebačen je u bostonski Medicinski centar i otad je u ovu sobu hodočastila postojana bujica posjetitelja koji su mu željeli brzo ozdravljenje. Od policijskog komesara do osoblja kantine bostonske policije. Tog poslijepodneva, kad je Jane stigla, zatekla je troje posjetitelja koji su još oklijevali usred džungle cvjetnih aranžmana i Mylarovih balona s natpisom BRZO OZDRAVI. Od djece do starica, svi vole Frosta, pomislila je promatrajući s vrata. I ona je shvaćala zašto. On je izviđač koji bi radosno očistio snijeg s tvog prilaza, upalio ti automobil klemama i popeo se na stablo da spasi tvoju mačku.

Čak bi ti spasio i život.

Čekala je da posjetitelji odu prije no što je najzad ušla u sobu. - Možeš li podnijeti još jednog posjetitelja? - upitala je.

Uputio joj je iscrpljen pogled. - Hej. Nadao sam se da ćeš ostati.

- Čini se da je ovo mjesto mjesto događaja. Moram odbiti sve tvoje obožavatelje samo da uđem. - S desnom rukom u gipsu, Jane se osjećala nespretnom dok je privlačila stolac krevetu. - Isuse, pogledaj nas dvoje - rekla. - Kakav smo patetičan par ratnih drugova.

Frost se nasmijao, ali je naglo ušutio kad mu je taj pokret izazvao novu bol od reza za laparotomiju. Nagnuo se prema naprijed i iskrivio lice od nelagode.

- Idem po bolničarku - rekla je Jane.

- Ne. - Frost je podigao ruku. - Izdržat ću. Ne želim više morfija.

- Zajebi taj mačo gard. Ja glasam za lijekove.

- Ne želim biti omamljen. Večeras moram imati bistru glavu.

- Zašto?

- Alice mi dolazi u posjet.

Bilo je bolno čuti prizvuk nade u njegovom glasu i Jane je skrenula pogled kako on u njezinim očima ne bi vidio sažaljenje. Alice ne zaslužuje ovog muškarca. On je jedan od onih dobrih momaka, jedan od pristojnih momaka, i zato će mu srce biti slomljeno.

- Možda bih trebala otići - rekla je.

- Ne. Ne još. Molim te. - Oprezno se smjestio natrag na jastuke i uzdahnuo. Nastojeći izgledati vedro, rekao je: - Ispričaj mi najnovije vijesti.

- Potvrđeno je. Debbie Duke zapravo je bila Carrie Otto. Prema riječima gospođe Willebrandt, Carrie se pojavila u muzeju u travnju i ponudila volontirati.

- U travnju? Nedugo nakon što je primljena Josephine.

Jane je kimnula. - Već nakon nekoliko mjeseci postala je prijeko potrebna muzeju. Ona je najvjerojatnije ukrala Josephinine ključeve. Možda je ona bila ta koja je ostavila onu vrećicu s kosom u dvorištu doktorice Isles. Ona je Jimmyju omogućila ulazak u zgradu. Na svaki način, brat i sestra bili su tim.

- Zašto bi ijedna sestra surađivala s bratom kao što je Jimmy?

- Naznaku razloga za to uočili smo one noći. Neprimjerena privrženost bratu, to je psihijatar napisao u Jimmyjevom dosjeu. Jučer sam razgovarala s doktorom Hilzbrichem i rekao je da je Carrie bila jednako patološki tip kao i njezin brat. Sve bi učinila za njega, možda se čak brinula za njegovu tamnicu. Forenzičari su u onom podrumu u Maineu pronašli brojne vlasi i vlakna. Na madracu je bilo tragova krvi više osoba. Susjedi u ulici rekli su da su ponekad u isto vrijeme viđali Jimmyja i Carrie na tom području. Ostali bi u kući nekoliko tjedana, a zatim nestali mjesecima.

- Čuo sam za muževe i žene serijske ubojice. Ali brat i sestra?

- Ista se dinamika odnosi i na njih. Slabija osobnost u paru sa snažnijom. Jimmy je bio dominantan, toliko moćan da je imao posvemašnji nadzor nad osobama kao što je njegova sestra. I Bradley Rose. Dok je Bradley bio živ, pomagao je Jimmyju u lovu. Očuvao je žrtve i nalazio mjesta za pohranu njihovih tijela.

- Znači, bio je samo Jimmyjev sljedbenik.

- Ne samo to, obojica su iz tog odnosa nešto dobivali. To je teorija doktora Hilzbricha. Jimmy je ostvarivao svoje tinejdžerske maštarije o skupljanju mrtvih žena, a Bradley provodio u djelo svoju opsjednutost Medejom Sommer. Ona je bila to što im je bilo zajedničko, jedina lovina koju su obojica željeli, ali nikad nisu uspjeli uhvatiti. Ni nakon što je Bradley umro, Jimmy je nije prestao tražiti.

- Ali je umjesto nje pronašao njezinu kćerku.

- Vjerojatno je opazio Josephininu fotografiju u novinama. Ona je pljunuta Medea i prave dobi da bi joj bila kćerka. Čak se bavi istim zanimanjem. Ne bi trebalo mnogo kopati da sazna da Josephine nije ona kojom se predstavlja. Zato je motrio i čekao da vidi hoće li se pojaviti njezina majka.

Frost je odmahnuo glavom. - Njegova opsjednutost Medejom doista je bolesna. Nakon svih tih godina, čovjek bi pomislio da će krenuti dalje.

- Sjećaš se Kleopatre? Helene iz Troje? Muškarci su i njima bili opsjednuti.

- Helene iz Troje? - nasmijao se. - Čovječe, izgleda da se arheologija i na tebe primila. Zvučiš kao doktor Robinson.

- Poanta je, muškarci postanu opsjednuti. Muškarac će se godinama držati jedne određene žene. - Tiho je dodala: - Čak i one koja ga ne voli.

Lice mu je pocrvenjelo i skrenuo je pogled.

- Neki ljudi jednostavno ne mogu nastaviti dalje - rekla je - i trate život čekajući nekoga koga ne mogu imati. - Pomislila je na Mauru Isles, još jednu osobu koja je željela nekoga koga nije mogla imati, koja je bila zarobljena vlastitim željama, vlastitim lošim odabirom ljubavnika. One noći kad je Mauri bio potreban, otac Daniel Brophy nije bio uz nju. Umjesto toga, Anthony Sansone primio ju je u svoju kuću. Anthony Sansone bio je taj koji je nazvao Jane kako bi provjerio je li sigurno da se Maura vrati kući. Ponekad, pomislila je Jane, osoba koja te može najviše usrećiti jest osoba koju previdiš, onaj tko strpljivo čeka na svoj red.

Čuli su kucanje na vratima i u sobu je ušla Alice. Odjevena u otmjeni svileni kostim, izgledala je plavija i ljepša no što ju je Jane pamtila, ali u njezinoj ljepoti nije bilo topline. Bila je kao mramor, savršeno isklesana, smišljena samo za gledanje, ne za dodirivanje. Žene su izmijenile napete, ali uljudne pozdrave, kao dvije suparnice za pozornost istog muškarca. Godinama su dijelile Frosta, Jane kao njegova partnerica, Alice kao njegova supruga, ali Jane nije osjećala nikakvu povezanost s ovom ženom.

Ustala je kako bi otišla, no kad je došla do vrata, nije izdržala da na odlasku ne kaže: - Budi dobra prema njemu. On je junak.

Frost je spasio mene, a ja ću sad morati spasiti njega, pomislila je Jane dok je izlazila iz bolnice i ulazila u svoj automobil. Alice će mu slomiti srce, onako kako oštrim udarcem čekića smrviš meso stavljeno u tekući dušik. Jane je to vidjela u Alicinim očima, onu nepokolebljivu odlučnost žene koja je već raskinula brak i ondje je samo kako bi dogovorila završne pojedinosti.

Večeras mu treba prijateljica. Vratit će se kasnije, pokupiti krhotine. Uključila je motor i u tom trenutku zazvonio je njezin mobitel. Broj joj je bio nepoznat.

Jednako kao i muški glas koji ju je pozdravio s druge strane. - Mislim da ste gadno pogriješili, istražiteljice - rekao je.

- Molim? S kim razgovaram?

- Istražiteljem Potrero, policija San Diega. Upravo sam završio razgovor s istražiteljem Croweom i čuo sve o vašoj istrazi. Tvrdite da ste sredili Jimmyja Otta.

- Ne ja. Moj partner je to učinio.

- Da, dobro, koga god da ste upucali, to nije bio Jimmy Otto. Jer on je umro ovdje prije dvanaest godina. Ja sam vodio istragu pa znam. I sad moram ispitati ženu koja ga je ubila. Je li u pritvoru?

- Medea Sommer nikamo ne ide. Bit će ovdje u Bostonu i kad god želite, možete doći i razgovarati s njom. Uvjeravam vas, ona pucnjava u San Diegu bila je posve opravdana. Pucala je u samoobrani. A muškarac kojeg je ubila nije bio Jimmy Otto. Bio je to momak po imenu Bradley Rose.

- Ne, nije. Jimmyja je identificirala njegova vlastita sestra.

- Carrie Otto vam je lagala. To nije bio njezin brat.

- Imamo DNK koji to dokazuje.

Jane je zastala. - Kakav DNK?

- Nalaz nije bio u dosjeu koji smo vam poslali, jer je pretraga bila dovršena nekoliko mjeseci nakon što smo zaključili slučaj. Vidite, Jimmy je bio osumnjičen za umorstvo na području u tuđoj nadležnosti. Kontaktirali su nas jer su željeli biti apsolutno sigurni da je njihov sumnjivac mrtav. Tražili su od Jimmyjeve sestre uzorak DNK.

- Carrien DNK?

Potrero je nestrpljivo uzdahnuo, kao da razgovara s idiotom. - Da, istražiteljice Rizzoli. Njezin DNK. Željeli su dokaz da je ubijeni muškarac doista njezin brat. Carrie Otto poslala je poštom bris iz usta i mi smo ga usporedili sa žrtvinim. Pokazalo se da su srodnici.

- To ne može biti točno.

- Hej, znate što kažu za DNK? DNK ne laže. Prema našem laboratoriju, Carrie Otto definitivno je bila ženska rođakinja muškarca kojeg smo iskopali iz onog dvorišta. Ili je Carrie imala nekog drugog brata koji je poginuo ovdje u San Diegu, ili vam je Medea Sommer lagala. I nije ubila muškarca za kojeg tvrdi da ga je ubila.

- Carrie Otto nije imala drugog brata.

- Točno. Dakle, Medea Sommer vam je lagala. Onda, je li ona u pritvoru?

Jane nije odgovorila. Mnoštvo mahnitih ideja lepršalo joj je u mislima poput noćnih leptirića i nijednu nije mogla uhvatiti.

- Isuse - rekao je istražitelj Potrero. - Nemojte mi reći da je slobodna.

- Nazvat ću vas - odvrtila je Jane i prekinula vezu. Sjedila je u automobilu i zurila kroz prednje staklo. Vidjela je dvojicu liječnika koji su kraljevskim koracima išetali iz bolnice dok su bijele kute lepršale iza njih. Sigurni u sebe, tako su hodali, kao dva muškarca bez ijedne dvojbe, dok je ona sama bila zarobljena u nedoumicama. Jimmy Otto ili Bradley Rose? Na kojeg je od njih dvojice Medea pucala i ubila ga u svom domu prije dvanaest godina i zašto bi lagala? Koga je Frost doista ubio?

Sjetila se čemu je nazočila one noći u Maineu. Smrti Carrie Otto.

Smrti muškarca za kojeg je pretpostavila da je Carrien brat. Medea ga je zvala Jimmy i on se odazivao na to ime. Znači, to je morao biti Jimmy Otto, baš kao što je tvrdila Medea.

Ali DNK je bila prepreka s kojom se stalno sudarala, neporeciv dokaz koji je svemu proturječio. Prema DNK, u San Diegu nije umro Bradley. Umro je neki muški rođak Carrie Otto.

Postojao je samo jedan zaključak. Medea nam je lagala.

A ako puste da se Medea izvuče nekažnjeno, ispast će totalni nesposobnjakovići. K vragu, pomislila je, mi jesmo nesposobni, a dokaz je u DNK. Jer, kao što je rekao istražitelj Potrero, DNK ne laže. Utipkala je Croweov broj u mobitel i najednom se ukočila.

Ili možda laže?

TRIDESET I SEDAM

Njezina kćerka je spavala. Josephini će ponovno narasti kosa i modrice su joj već izbljedjele, ali dok je Medea promatrala svoju kćerku na mekom svjetlu spavaće sobe, pomislila je da Josephine izgleda mlada i ranjiva kao dijete. Na određeni način, ponovno je postala dijete. Zahtijevala je da svjetlo u njezinoj sobi ostane upaljeno čitavu noć. Nije željela ostati sama više od nekoliko sati. Medea je znala da je ovaj strah privremen, da će s vremenom Josephine ponovno pronaći snagu. Zasad je ratnica u njoj mirovala i zacjeljivala, ali vratit će se. Medea je poznavala svoju kćerku, jednako kao što je poznavala samu sebe, i u toj naizgled krhkoj ljusci kucalo je srce lavice.

Medea se okrenula prema Nicholasu Robinsonu koji ih je promatrao s praga sobe. S radošću je primio Josephine u svoju kuću i Medea je znala da će njezina kćerka ovdje biti sigurna. U proteklih tjedan dana, upoznala je tog muškarca i stekla povjerenje u njega. Možda on jest bio neuzbudljiv, i malčice previše precizan i intelektualan, ali je po mnogočemu bio dobar odabir za Josephine. I bio je privržen. To je sve što je Medea od muškarca tražila. Godinama je vjerovala tek malobrojnim ljudima, a u Nicholasovim je očima vidjela onu istu postojanu odanost koju je nekoć vidjela u očima Gemme Hammerton. Gemma je umrla za Josephine.

Vjerovala je da bi i Nicholas to učinio.

Dok je izlazila iz njegove kuće, čula je kako poteže zasun na vratima i osjećala se sigurnom da će, ma što se njoj dogodilo, Josephine biti u dobrim rukama. To je bilo ono na što je mogla računati i to joj je dalo hrabrost da uđe u automobil i odveze se na jug, prema gradu Miltonu. Ondje je imala unajmljenu kuću, na osami na velikoj, korovom obrasloj parceli. Bila je prepuna miševa i ona bi ih noću čula dok je ležala u svom krevetu i osluškivala zvukove mnogo zloslutnije od najezde glodavaca. Nije uživala što se večeras vraća onamo, ali svejedno je vozila dalje i u retrovizoru uočila prednja svjetla automobila koji ju je slijedio.

Svjetla su je slijedila sve do Miltona.

Kad je otključala ulazna vrata, osjetila je poznate joj mirise ove stare kuće, mirise prašine i otrcanih sagova, s možda ponešto plijesni. Pročitala je da se čovjek od plijesni može razboljeti. Plijesan može zaraziti pluća, okrenuti imunost sustav protiv tebe i na kraju te ubiti.

Zadnji stanar koji je živio u ovoj kući bila je jedna osamdesetsedmogodišnja

starica koja je tu umrla; možda ju je plijesan dokrajčila. Osjetila je kako udiše smrtonosne čestice plijesni dok je prolazila kroz kuću, provjeravajući, kao što je uvijek činila, jesu li prozori zatvoreni i zasuni navučeni, i pronašla ponešto ironije u pomisli da ju je njezina opsjednutost sigurnošću zatvorila u kuću sa zrakom koji bi je mogao otrovati.

U kuhinji je skuhala jaku kavu, pravu kavu. Zapravo je željela žestoki miks votke i tonika, i njezina žudnja za tim pićem bila je silovita kao u ovisnika. Samo gutljaj alkohola smirio bi joj živce i rastjerao osjećaj strave koji kao da je prožimao svaki kutak kuće. Ali noćas nije noć za votku, pa je odoljela tom porivu. Umjesto votke, pijuckala je kavu, tek onoliko koliko je bilo dovoljno da joj izoštri um, ali je ne učini napetom. Bili su joj potrebni mirni živci.

Prije no što je otišla spavati, još je jednom provirila kroz prozor na pročelju kuće. Ulica je bila mirna, možda noćas nije ta noć. Možda joj je dodijeljena još jedna odgoda. Ako je tako, ta je odgoda samo privremena, uvelike nalik svakodnevnom buđenju u ćeliji zatvorskog bloka osuđenika na smrt, ne znajući je li danas dan kad će te otpratiti na stratište. Neizvjesnost sastanka s usudom može izludjeti osuđenika.

Uputila se hodnikom ka svojoj spavaćoj sobi i osjećala se kao zatvorenica osuđena na smrt. Pitala se hoće li noć biti mirna kao prethodnih deset. Nadala se da hoće, ali znala je da to samo odgađa ono neizbježno. Na kraju hodnika, osvrnula se prema predsoblju i još jednom ga pogledala prije nego što je ugasila svjetlo. Kad je u predsoblju nastao mrak, kroz prozor je uočila treperenje automobilskih svjetala u prolazu. Automobil je sporo prolazio, kao da vozač pomno, dugo promatra kuću.

Tad je znala. Osjetila je jezu, kao da joj se u žilama nakupljaju kristalići leda. Dogodit će se noćas.

Najednom se tresla. Nije se osjećala spremnom za ovo i ponovno se našla u iskušenju da se posluži strategijom zahvaljujući kojoj je ostala živa gotovo tri desetljeća: bijegom. Ali samoj je sebi obećala da će ovaj put ostati i boriti se. Ovaj put nije na kocki život njezine kćerke, već samo njezin. Bila je voljna kockati se vlastitim životom, ako to znači da će napokon biti slobodna.

Ušla je u tamu sobe u kojoj su zastori bili previše tanki. Ako upali svjetla, njezin će se obris vidjeti na prozoru. Ako je ne vidi, neće je moći loviti, pa je ostavila prostoriju u mraku. Na kvaki je bio samo jedan traljavi gumb za zaključavanje vrata i uljez ih je mogao u minuti otvoriti, ali bila bi to jedna dragocjena minuta koja joj je mogla biti potrebna. Zaključala je vrata i okrenula se prema krevetu.

Tad je začula tihi izdisaj iz sjena.

Od tog zvuka joj se naježila svaka dlačica na vratu. Dok je ona bila zauzeta zaključavanjem vrata, provjeravanjem svakog prozora, uljez je već čekao u unutrašnjosti njezine kuće. U njezinoj spavaćoj sobi. Rekao je, mirno: - Odmakni se od vrata.

Jedva je uspjela razabrati njegov bezlični oblik u kutu. Sjedio je u naslonjaču. Nije ga morala vidjeti; znala je da drži pištolj. Poslušala je.

- Napravio si ogromnu pogrešku - rekla je.

- Ti si ta koja je pogriješila, Medejo. Prije dvanaest godina. Kakav je bio osjećaj ustrijeliti nenaoružanog mladića u zatiljak? Mladića koji te nikad nije povrijedio.

- Bio je u mojoj kući. Bio je u sobi moje kćerke.

- Nije je ozlijedio.

- Mogao je.

- Bradley nije bio nasilan. Bio je bezazlen.

- Društvo s kojim se družio nije bilo bezazleno i ti si to znao. Znao si kakvo je stvorenje bio Jimmy.

- Jimmy nije ubio mog sina. Ti si to učinila. Jimmy je barem imao dovoljno pristojnosti da me nazove one noći kad se to dogodilo. Da mi kaže da je Bradley mrtav.

- Ti to nazivaš pristojnošću? Kimballe, Jimmy te je iskoristio.

- A ja sam iskoristio njega.
- Da pronađe moju kćerku?
- Ne, ja sam pronašao tvoju kćerku. Platilo sam Simonu da je uposli, da bude ondje gdje je mogu nadzirati.
- I nije te bilo briga što će joj Jimmy učiniti? - Usprkos pištolju uperenom u nju, Medea je bijesno povisila glas. -Pa ona je tvoja unuka.
- Ostavio bi je na životu, Takav je bio moj dogovor s Jimmyjem. Trebao ju je pustiti kad ovo završi. Tebe sam želio mrtvu.
- To neće vratiti Bradleya.
- Ali će zatvoriti krug. Ti si ubila mog sina. Moraš platiti zbog toga. Žao mi je samo što se Jimmy nije uspio pobrinuti za to umjesto mene.
- PolICIJA će znati da si to bio ti. Zar bi se svega odrekao, samo da se osvetiš?
- Da. Jer nitko neće zajebavati moju obitelj.
- Tvoja supruga je ta koja će patiti.
- Moja supruga je mrtva - odgovorio je i njegove su riječi potonule kao hladno kamenje u tami. - Cynthia je sinoć umrla. Jedino što je željela, jedino o čemu je sanjala bilo je da ponovno vidi našeg sina. Ti si joj ukrala tu mogućnost. Hvala Bogu da nikad nije saznala istinu. Od toga sam je mogao zaštititi - od saznanja da je naš sin ubijen. - Duboko je udahnuo i s mirnom neizbježnošću izdahnuo. - Sad je ovo jedino što mi je preostalo učiniti.

Kroz tamu je vidjela kako se njegova ruka podiže i znala je da je njegov pištolj uperen u nju. Znala je da se ovo što će se sljedeće dogoditi oduvijek moralo dogoditi, da je bilo pokrenuto jedne noći dvanaest godina ranije, one noći kad je umro Bradley. Večerašnji pucanj bit će samo jeka onog ranijeg pucnja, dvanaest godina zakašnjela jeka. Bio je to bizaran oblik pravde, ali ona je shvaćala zašto će se dogoditi jer je i sama bila majka, i da itko povrijedi njezino dijete, i ona bi zahtijevala osvetu.

Nije krivila Kimballa Rosea zbog onoga što se spremao učiniti. Osjećala se neobično spremnom kad je on pritisnuo okidač i kad joj se metak zabio u grudi.

TRIDESET I OSAM

Ovdje bi sve moglo završiti, mislim dok ležim na podu. Prsa mi bolno gore i jedva mogu disati. Kimball samo mora doći nekoliko koraka bliže i ispaliti smrtonosni hitac u moju glavu. Ali koraci već odjekuju hodnikom i znam da ih i on čuje. Zarobljen je u ovoj sobi sa ženom u koju je upravo pucao. Udaraju nogama o vrata, vrata koja sam ja glupo zaključala, misleći da će me sačuvati od uljeza. Nikad nisam pomislila da ću time zapriječiti ulaz svojim spasiteljima, policiji koja me je slijedila do kuće, koja je pazila na mene proteklih tjedan dana, čekajući da on napadne. Svi smo večeras pogriješili, možda kobno. Nismo očekivali da će se Kimball ušuljati u moju kuću dok mene nema; nismo očekivali da će me već čekati u mojoj sobi.

Ali najveću je pogrešku počinio Kimball.

Drvo se raskoljuje i vrata otvaraju. Policajci su kao bikovi u napadu.

Ulijetaju s povicima i topćući nogama, s oštrim mirisom znoja i agresije. Zvuči kao pobješnjelo mnoštvo, ali onda netko pritisne prekidač za svjetlo i ja vidim da su to samo četvorica istražitelja, oružja uperenog u Kimballa.

- Baci pištolj! - naređuje jedan od njih.

Kimball izgleda previše zapanjen da bi reagirao. Njegove oči su duplje pogođene tugom, lice mlitavo od nevjerice. On je muškarac navikao izdavati zapovijedi, a ne primati ih, i stoji bespomoćno držeći svoj pištolj, kao da mu se nakalemio na dlan i sad ga ne može pustiti čak ni ako hoće.

- Samo odložite pištolj, gospodine Rose - kaže Jane Rizzoli. - I možemo razgovarati.

Nisam je vidjela kad je ušla. Muški istražitelji, toliko krupniji od nje, zapriječili su

mi pogled. Ali ona sad prolazi pokraj njih, sitna i neustrašiva žena koja korača dojmljivo samouvjereno, usprkos gipsu na desnoj ruci. Gleda prema meni, ali to je samo brz pogled, da potvrdi da su mi oči otvorene i da ne krvarim. Zatim se ponovno usredotočuje na Kimballa.

- Bit će lakše ako spustite pištolj. - Istražiteljica Rizzoli to govori mirno, kao majka koja pokušava umiriti uznemireno dijete. Iz ostalih istražitelja zrači silovitost i testosteron, ali Rizzolijeva djeluje posve mirna, iako je ona ta koja ne drži oružje u ruci.

- Već je umrlo previše ljudi - kaže ona. - Dajte da to završi baš ovdje.

On odmahuje glavom, ne u znak otpora, već iz uzaludnosti. - Sad to nije važno - promrmljao je. - Cynthia je umrla. Neće morati trpjeti.

- Zar ste sve ove godine tajili od nje Bradleyevu smrt?

- Kad se to dogodilo, bila je bolesna. Toliko bolesna da nisam mislio da će preživjeti jedan mjesec. Mislio sam, neka umre ne saznajući tu vijest.

- Ali ona je preživjela.

Umorno se nasmijao. - Bolest je jenjala. Bilo je to jedno od onih neočekivanih čuda koje je potrajalo dvanaest godina. Zato sam morao nastaviti lagati. Morao sam pomoći Jimmyju da prikrije istinu.

- Bris iz usta vaše supruge upotrebljen je za identificiranje tijela. DNK vaše supruge, a ne Carrie Otto.

- PolICIJA je morala biti uvjerena da je tijelo Jimmyjevo.

- Jimmyju Ottu je bilo mjesto u zatvoru. Zaštitili ste ubojicu.

- Štitio sam Cynthiju!

Poštedivao ju je zla koje je vjerovao da sam prouzročila njihovoj obitelji prije dvanaest godina. Iako odbijam osjećati se krivom za ijedan grijeh osim samoodržanja, priznajem da je Bradleyeva smrt uništila više od jednog života. Vidim pustoš na Kimballovom izmučenom licu. Ne čudi me što želi osvetu, ne čudi me što me je nastavio tražiti ovih proteklih dvanaest godina, proganjati me opsesivno kao što je to činio Jimmy Otto.

Još uvijek nije predao svoj pištolj, usprkos četvorici istražitelja koji su mu stajali sučelice s uperenim oružjem. Ovo što će se sljedeće dogoditi, neće iznenaditi nikoga u prostoriji. Vidim to u Kimballovim očima jednako kao i Jane Rizzoli. Prihvatanje. Rezignaciju. Bez ikakvog uvoda, bez imalo oklijevanja, on gura pištolj u vlastita usta i pritišće okidač.

Krv u grimiznom mlazu prska po zidu. Njegove noge klecaju i on se ruši kao vreća kamenja.

Ovo nije prvi put da sam vidjela smrt. Dosad bih već trebala biti imuna na taj prizor. Ali dok zurim u njegovu ranjenu glavu, u krv koja se cijedi iz njegove smrskane lubanje i skuplja u lokvi na podu, najednom imam osjećaj da se gušim. Param bluzu i grebem pancirni prsluk koji sam odjenula na inzistiranje Jane Rizzoli. Iako je prsluk zaustavio metak, još osjećam bol od udara. Metak će zacijelo ostaviti modricu. Skidam prsluk i bacam ga u stranu. Nije me briga što četvorica muškaraca u sobi mogu vidjeti moj grudnjak. Trgam mikrofon i žice koje su mi zaljepljene uz kožu, napravu koja mi je noćas spasila život. Da nisam bila ozvučena, da policija nije slušala, ne bi čuli moj razgovor s Kimballom. Ne bi znali da je on već u unutrašnjosti moje kuće.

Napolju se približava vrisaka sirena.

Zakapčam bluzu, ustajem na noge i pokušavam ne gledati tijelo Kimballa Rosea dok izlazim iz sobe.

Topla noć živahna je od razgovora preko policijskih radija i bljeskanja svjetala na patrolnim vozilima. Jasno sam vidljiva u tom kaleidoskopskom blistavilu, ali ne prezam od svjetla. Po prvi put u četvrt stoljeća, ne moram se skrivati u sjeni.

- Jeste li dobro?

Okrećem se i vidim da istražiteljica Rizzoli stoji pokraj mene. - Dobro sam - kažem.

- Žao mi je zbog onoga što se unutra dogodilo. Nije vam se smio toliko približiti.

- Sad je gotovo. - Udišem slatki dah slobode. - To je sve što je bitno.
- Još uvijek vas čekaju brojna pitanja policije iz San Diega. O Bradleyevoj smrti. O događajima one noći.
- Mogu se nositi s time.
Stanka. - Da, možete - kaže ona. - Sigurna sam da se možete nositi sa svime. - Čujem tiho poštovanje u njezinom glasu, ono isto poštovanje koje sam i sama stekla prema njoj.
- Mogu li sad otići? - pitam.
- Sve dok uvijek znamo gdje ste.
- Znete gdje ćete me pronaći. - Bit ću gdje god je moja kćerka.
Lagano je pozdravljam u mraku i prilazim svom automobilu.

Godinama sam maštala o ovom trenutku, o danu kad se neću morati osvrtnati preko ramena, kad ću se najzad moći odazvati na moje pravo ime bez straha od posljedica. U mojim snovima, to je trenutak užarene radosti, kad će se oblaci razdvojiti, šampanjac poteći i ja ću u nebesa zavriskati svoju sreću. Ali ova stvarnost nije ono što sam očekivala. Ovo što osjećam umjesto grozničave, bučne radosti, mnogo je prigušenije. Osjećam olakšanje, umor i laganu izgubljenost. Sve ove godine strah mi je bio stalni pratilac; sad moram naučiti živjeti bez njega. Dok se vozim ka sjeveru, osjećam kako se s mene strah ljušti kao slojevi platna iznošeni od vremena, koji lepršaju u bujicama i nestaju u noći. Puštam ga da ode. Ostavljam sve to iza sebe i vozim ka sjeveru, prema jednoj maloj kući u Chelsea. Prema mojoj kćerki.

S V R Š E T A K

ZAHVALE

Dugujem ogromnu zahvalnost doktoru Jonathanu Eliasu iz Akhmim Mummy Studies Consortium, i Joanne Potter iz Vassar College Frances Lehman Loeb Art Center, jer su mi dopustili da s njima podijelim uzbuđenje CT-a mumije Shepen-Mina. Velika hvala i Lindi Marrow na njezinim sjajnim uredničkim savjetima, Selini Walker na oštrom uvidu i mojoj neumornoj književnoj agentici Meg Ruley iz agencije Jane Rotrosen. A ponajviše zahvaljujem svom suprugu, Jacobu. Na svemu.

uživajte u svijetu knjiga